

URKEA - URBANIZMUS, KRAJINNÁ EKOLÓGIA, ARCHITEKTÚRA
Ing. arch. Ľudovít Jankovič, autorizovaný architekt,
Severná 5, 974 01 Banská Bystrica

ÚZEMNÝ PLÁN MESTA

VRÚTKY

NÁVRH

MESTO VRÚTKY

ÚZEMNÝ PLÁN MESTA VRÚTKY SCHVÁLENÝ
UZNESENÍM Č. **7/2006-J/61** ZO ZASADNUTIA
MESTSKÉHO ZASTUPITELSTVA DŇA **28.11.2006.**

ING. MIROSLAV MAZÚR
PRIMÁTOR MESTA

SPRIEVODNÁ SPRÁVA

Autorský kolektív:

Ing. arch. Ľudovít Jankovič, Ing. arch. Radovan Jankovič, Ing. Filoména Hovorková,
Ing. Nataša Paulínyová, Ing. Štefan Tropp, Pavol Hlinka,
Ing. A. Brašeňová, Otakar Pavlík,
Milan Kováčik, RNDr. Daniela Trebichavská.

Hlavný riešiteľ úlohy:

Ing. arch. Ľudovít Jankovič

BANSKÁ BYSTRICA
JANUÁR 2005

OBSAH:

A.	Základné údaje	1
A.	Základné údaje	1
A.1.	Obstaranie územného plánu mesta	1
A.2.	Dôvody pre obstaranie územného plánu	1
A.3.	Hlavné ciele riešenia a problémy, ktoré územný plán rieši	1
A.4.	Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu mesta ÚPN-HSA Martin	2
B.	Riešenie územného plánu	4
B.1.	Vymedzenie riešeného územia	4
B.1.1.	Zemepisná poloha	4
B.1.2.	Geologické a geomorfologické pomery	4
B.1.3.	Klimatické podmienky	5
B.1.4.	Hydrogeologické pomery	6
B.1.5.	Hydrologické pomery	7
B.1.6.	Pôdne pomery	7
B.2.	Väzby vyplývajúce z riešenia ÚPN VÚC Žilinský kraj	8
B.2.1.	ÚPN VÚC Žilinský kraj - I. ČASŤ, ZÁVÄZNÉ REGULATÍVY FUNKČNÉHO A PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA ÚZEMIA	8
B.2.1.1.	V oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry	8
B.2.1.2.	V oblasti sociálnej štruktúry	9
B.2.1.3.	V oblasti rozvoja rekreácie, turistiky, cestovného ruchu a kúpeľníctva	9
B.2.1.4.	V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov	9
B.2.1.5.	V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry	10
B.2.1.6.	Infraštruktúra cyklistickej dopravy	10
B.2.1.7.	V oblasti vodného hospodárstva	10
B.2.1.8.	V oblasti nadradenej energetickej infraštruktúry	11
B.2.1.9.	V oblasti usporiadania územia z hľadiska hospodárskeho rozvoja	11
B.2.1.10.	V oblasti telekomunikácií	11
B.2.2.	ÚPN VÚC Žilinský kraj - II. ČASŤ, VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY	11
B.2.2.1.	Stavby na sledovanie stavu životného prostredia – sieť sledovacích, dokumentačných a výskumných staníc	11
B.2.2.2.	Dopravné stavby cestné.	11
B.2.2.3.	Dopravné stavby železničnej dopravy	11
B.2.2.4.	Vodohospodárske stavby	11
B.2.2.5.	Ochrana územia pred povodňami	11
B.2.3.	ÚPN VÚC Žilinský kraj - III. ČASŤ, ÚČINNOSŤ NARIADENIA	12
B.3.	Územné požiadavky vyplývajúce z návrhu KÚRS 2001 a mikroregiónu	12
B.4.	Širšie vzťahy a záujmové územie	13
B.4.1.	Doprava	13
B.4.2.	Rekreácia a cestovný ruch	13
B.4.3.	Vodné hospodárstvo	14
B.4.4.	Zásobovanie elektrickou energiou	15
B.4.5.	Zásobovanie plynom	16
B.4.6.	Spoje a telekomunikačné zariadenia	16
B.5.	Základné demografické predpoklady, ekonomická aktivita a dochádzka za prácou Vrútky	16

B.5.1.	Ekonomická aktivita a dochádzka za prácou	18
B.6.	Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania	19
B.6.1.	Zhodnotenie vývoja osídlenia mesta	
B.6.2.	Súčasná urbanistická štruktúra mesta	21
B.6.3.	Návrh priestorového usporiadania mesta	23
B.7.	Návrh urbanistickej koncepcie mesta a funkčného využitia územia	23
B.7.1.	Východiská uplatnené pri tvorbe urbanistickej koncepcie	23
B.7.2.	Koncepcia rozvoja urbanistických obvodov I. a II.	24
B.7.2.1.	Urbanistický obvod „staré mesto“ Vrútky I.	24
B.7.3.	Urbanistická kompozícia	28
B.7.3.1.	Kompozičné zásady uplatnené v urbanistickom obvode I.	29
B.7.3.2.	Kompozičné zásady uplatnené v urbanistickom obvode II.	29
B.7.4.	Ochrana pamiatok	29
B.7.5.	Etapizácia výstavby	31
B.8.	Návrh rozvoja bývania	32
B.8.1.	Urbanistický obvod I.	32
B.8.2.	Urbanistický obvod II.	33
B.9.	Občianska vybavenosť	34
B.9.1.	Zhodnotenie súčasného stavu	34
B.9.1.1.	Základná vybavenosť	34
B.9.1.2.	Vyššia občianska vybavenosť	35
B.9.2.	Návrh rozvoja občianskej vybavenosti	35
B.9.2.1.	Školstvo	35
B.9.2.2.	Zdravotníctvo	36
B.9.2.3.	Sociálna starostlivosť	36
B.9.2.4.	Ubytovacie služby	36
B.9.2.5.	Verejné stravovanie	37
B.9.2.6.	Kultúra a osвета	37
B.10.	Výroba	45
B.10.1.	Výrobné prevádzky, skladové hospodárstvo	45
B.10.2.	Podnikateľské aktivity	48
B.10.3.	Poľnohospodárstvo	49
B.10.4.	Lesné hospodárstvo	50
B.11.	Rekreácia a cestovný ruch	52
B.11.1.	Vnútromestské rekreačné aktivity	52
B.11.2.	Prímestská rekreačná zóna	52
B.11.2.1.	Rekreačná lokalita Piatrová	53
B.11.2.3.	Cykloturistické trasy, náučný chodník	54
B.11.2.4.	Lesopark Martin - Vrútky	54
B.12.	Vymedzenie zastavaného územia mesta	54
B.13.	Riešenie záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany a ochrany pred povodňami	55
B.13.1.	Obrana štátu	55
B.13.2.	Požiarna ochrana, civilná ochrana obyvateľstva a ochrana územia proti veľkým vodám	55
B.14.	Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení	56
B.14.1.	Ochrana prírody a krajiny	56
B.14.2.	Tvorba krajiny.	60
B.14.3.	Územný systém ekologickej stability	63
B.14.4.	Koncepcia územného zabezpečenia ekologickej stability	
B.15.	Návrh verejného dopravného vybavenia	69
B.15.1.	Vonkajšia doprava	69

B.15.1.1.	Automobilová doprava – cestná sieť	69
B.15.1.2.	Železničná doprava	69
B.15.2.	Vnútromestská doprava	70
B.15.2.1.	Automobilová doprava – komunikačná sieť	70
B.15.2.2.	Hromadná doprava	71
B.15.2.3.	Dopravné zariadenia	72
B.15.2.4.	Statická doprava	72
B.15.2.5.	Nemotoristická doprava	72
B.15.3.	Cyklistická doprava v regióne Turiec	72
B.16.	Základné požiadavky na riešenie vodného hospodárstva	73
B.16.1.	Vodohospodárska problematika katastrálneho územia	73
B.16.1.1.	Zdroje pitnej vody	73
B.16.1.2.	Zásobovanie pitnou vodou	73
B.16.1.3.	Zásobovanie úžitkovou vodou	73
B.16.1.4.	Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd	74
B.16.1.5.	Úprava vodných tokov	74
B.16.2.	Vodohospodárska problematika mesta	74
B.16.2.1.	Zásobovanie pitnou vodou	74
B.16.2.2.	Zásobovanie úžitkovou vodou	76
B.16.2.3.	Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd	76
B.16.2.4.	Úprava vodných tokov	78
B.17.	Energetika	78
B.17.1.	Základné požiadavky na zásobovanie elektrickou energiou	78
B.17.1.1.	Aktuálny stav v zásobovaní elektrickou energiou	78
B.17.1.2.	Energetická bilancia riešeného územia	80
B.17.1.3.	Požiadavky na zásobovanie elektrickou energiou	83
B.17.1.4.	Zásady zásobovania elektrickou energiou	85
B.17.2.	Zásobovanie plynom	85
B.17.2.1.	Jestvujúci stav plynofikácie	85
B.17.2.2.	Návrh riešenia v zásobovaní plynom	86
B.17.2.3.	Zhodnotenie územia z hľadiska zásobovania plynom	90
B.17.2.4.	Požiadavky a podmienky pre riešenie koncepcie rozvoja z hľadiska zásobovania plynom	90
B.17.3.	Zásobovanie teplom	91
B.17.3.1.	Charakteristika zásobovania teplom mesta Vrútky	91
B.17.3.2.	Návrh zásobovania teplom mesta Vrútky	92
B.17.3.3.	Zhodnotenie územia z hľadiska zásobovania teplom	98
B.18.	Základné požiadavky na telekomunikácie	98
B.18.1.	Všeobecne podmienky pre riešenie	98
B.18.2.	Návrh rozvoja pevných telekomunikačných sietí	98
B.18.3.	Návrh rozvoja mobilných telekomunikačných sietí	99
B.19.	Životné prostredie	100
B.19.1.	Ovzdušie	100
B.19.2.	Ochrana vôd	101
B.19.3.	Pôda	102
B.19.4.	Odpadové hospodárstvo	103
B.19.5.	Hluk z dopravy	106
B.19.6.	Imisie z dopravy	107
B.20.	Chránené ložiskové územia a dobývací priestor	108
B.21.	Vyhodnotenie budúceho možného požitia poľnohospodárskeho lesného pôdneho fondu pre územný rozvoj	109
B.21.1.	Poľnohospodársky pôdny fond	109
B.21.1.1.	Charakteristika poľnohospodárskeho pôdneho fondu	109
B.21.1.2.	Vyhodnotenie záberov poľnohospodárskej pôdy	111

B.21.1.3.	Výška odvodov za predpokladaný záber PP	115
B.21.2.	Lesný pôdny fond	115
B.21.2.1.	Územný rozsah lesov a ich kategorizácia	115
B.21.2.2.	Vyhodnotenie záberov lesného pôdneho fondu	116
B.22.	Hodnotenie navrhovaného riešenia	118
B.22.1.	Posúdenie riešenia z hľadiska environmentálnych dôsledkov	118
B.22.2.	Hodnotenie navrhovaného riešenia z hľadiska územnotechnických dôsledkov	118
B.22.3.	Posúdenie navrhovaného riešenia z hľadiska sociálnych a ekonomických dôsledkov	119
B.22.4.	Hodnotenie riešenia z hľadiska záberov pôdy	119
C.	NÁVRH ZÁVÄZNEJ ČASTI ÚPN MESTA VRÚTKY	120
C.1.	Návrh regulatívov funkčného usporiadania a priestorového využitia územia	120
C.1.1.	Regulatívy funkčného usporiadania	120
C.1.1.1.	V oblasti štruktúry osídlenia	120
C.1.1.2.	V oblasti občianskej vybavenosti	121
C.1.1.3.	V oblasti rekreácie a cestovného ruchu	121
C.1.1.4.	V oblasti výroby	121
C.1.1.5.	V oblasti dopravy	121
C.1.1.6.	V oblasti vodného hospodárstva	122
C.1.1.7.	V oblasti zásobovania teplom	122
C.1.1.8.	V oblasti zásobovania plynom	122
C.1.1.9.	V oblasti zásobovania elektrickou energiou	123
C.1.1.10.	V oblasti telekomunikácií	123
C.1.1.11.	V oblasti funkčného využívania územia z hľadiska krajinnooekologických aspektov	124
C.1.1.12.	V oblasti ochrany prírody, tvorby krajiny a udržania ekologickej stability	125
C.1.2.	Regulatívy priestorového využitia územia	126
C.2.	Zoznam verejnoprospešných stavieb (VPS)	130
C.2.1.	Doprava	130
C.2.2.	Vodné hospodárstvo	130
C.2.3.	Zásobovanie teplom	131
C.2.4.	Zásobovanie plynom	131
C.2.5.	Zásobovanie elektrickou energiou	131
C.2.6.	Telekomunikácie	132
D.	Postup pri ďalšom zabezpečovaní ÚPD	133
D.1.	Stupne a druh zabezpečovanej územno-plánovacej dokumentácie	133

A. Základné údaje

A.1. Obstaranie územného plánu mesta

Na základe objednávky Mestského úradu vo Vrútkach zo dňa 21.1.2001 bola firma URKEA, s.r.o. Banská Bystrica poverená vypracovaním zmluvy o dielo na uvedený predmet obstarávania. Etapa prieskumov a rozborov bola vyhotovená v priebehu roka 2001.

V prvej polovici roka 2002 mestský úrad zabezpečil vypracovanie Zadania k ÚPN mesta Vrútky. Tento zadávací dokument bol prejednaný a schválený na úrovni Mestského zastupiteľstva vo Vrútkach dňa 10.9.2002 č. 6/2002.

Práce na etape konceptu riešenia boli započaté po schválení Zadania k ÚPN mesta Vrútky a po vyhodnotení pripomienok k tejto etape úlohy. Etapa konceptu riešenia ÚPN bola ukončená v decembri 2002, prejednaná v zmysle Stavebného zákona v priebehu mesiaca február 2003. Vyhodnotenie pripomienok ako aj vypracovanie súborného stanoviska k prerokovaniu Konceptu ÚPN mesta Vrútky bolo zabezpečené v mesiaci apríl 2003.

Práce na návrhovej etape Územného plánu mesta Vrútky boli započaté v mesiaci júl 2003 a ukončené v novembri 2003.

Dňa 12. marca 2004 prebehlo verejné prerokovanie návrhovej etapy Územného plánu mesta Vrútky za prítomnosti štátnej správy, dotknutých zástupcov jednotlivých aktuálnych rezortov, ako aj občanov mesta. Vznesené pripomienky boli vyhodnotené obstarávateľom ÚPD a v zmysle tohoto stanoviska premietnuté do návrhovej etapy, ktorá bola vyexpedovaná v januári 2005.

Dňa 29. 05. 2006 Krajský stavebný úrad v Žiline, odbor územného plánovania vyjadril nesúhlas s predloženým návrhom ÚPN mesta Vrútky a požiadal Mestský úrad Vrútky o zabezpečenie doplnenia predmetného ÚPN podľa priloženého stanoviska. Po prevedení požadovaných úprav bol ÚPN mesta Vrútky vyexpedovaný v priebehu mesiaca augusta 2006.

Všetky vypracované etapy úlohy boli spracované v súlade so zákonom NR SR č. 237/2000 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov a jeho vykonávacej vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii.

A.2. Dôvody pre obstaranie územného plánu

Pôvodný Územný plán hospodársko-sídelskej aglomerácie Martin, v rámci ktorého bolo riešené aj mesto Vrútky, bol vypracovaný v roku 1979 a schválený vládou SSR v tom istom roku. Koncom deväťdesiatych rokov došlo k morálnemu znehodnoteniu ÚPN-HSA Martin a k vyčerpaniu navrhovaných funkčných plôch. V júli roku 1990 plénum MNV v Martine odhlasovalo osamostatnenie Vrútok. Z neustále narastajúcich územných požiadaviek na ďalší rozvoj mestského organizmu zákonite vyplynula nutnosť zabezpečenia nového územného plánu pre mesto Vrútky.

A.3. Hlavné ciele riešenia a problémy, ktoré územný plán rieši

Pôvodný ÚPN-HSA Martin stanovil rozvojové ciele do roku 1995. Plošné možnosti rozvoja mesta, navrhované v tejto dokumentácii, sú už vyčerpané. Vzhľadom na predpokladaný rast významu mesta Vrútky v rámci navrhovanej žilinsko-martinskej aglomerácie, bolo potrebné z tohto územného aspektu prehodnotiť nielen jeho plošné rozvojové možnosti mimo v súčasnosti zastavaného územia, ale aj pôvodne navrhované rozloženie funkcií v jeho zastavanom území vo vzťahu k predpokladanému priestorovému rozvoju mesta. Nové názory na riešenie dopravnej a technickej infraštruktúry, rozvoj sociálnej infraštruktúry, nových foriem bývania a riešenia hospodárskych aktivít na území mesta vo vzťahu k mimoriadne vzácnemu prírodnému prostrediu a zachovaniu kvality životného prostredia si vyžiadalo zabezpečenie nového územno-plánovacieho dokumentu pre mesto Vrútky.

Nová koncepcia rozvoja mesta bola zosúladená s celoštátnymi i regionálnymi rozvojovými zámermi a cieľmi.

Hlavné zásady a ciele riešeného územného plánu mesta boli stanovené v Zadaní ÚPN mesta Vrútky nasledovne:

- Vytvoriť územné podmienky pre postupné budovanie rozvojových osí Žilina – Prešov a Zvolen – Martin (KÚRS 2001),
- počítat' s komplexným rozvojom Žilinsko-martinského ťažiska osídlenia (KÚRS 2001),
- navrhnuť takú rozvojovú koncepciu mesta, ktorá zabezpečí jeho optimálne priestorové a funkčné podmienky,
- počítat' s prekročením súčasnej prahovej situácie a vytvoriť podmienky pre rozvoj mestského organizmu na zvýšených západných terénnych terasách a miernych svahoch,
- rozvoj mesta orientovať vo vzťahu k zachovaniu environmentálnych hodnôt,
- stanoviť a navrhnuť také koncepčné zásady riešenia dopravného systému mesta Vrútky, ktoré budú akceptovať nadradenú dopravnú sieť celoštátneho a medzinárodného významu,
- navrhnuť optimálnu koncepciu technickej infraštruktúry vo vzťahu k rozvojovým plochám mesta,
- pri rozvoji rekreačných aktivít rešpektovať zásady ochrany prírody, tvorby krajiny a ekologickej stability,
- určiť regulatívy a limity optimálneho usporiadania priestorovo-funkčnej štruktúry a kompozície mestského organizmu,
- stanoviť a bližšie definovať verejnoprospešné stavby,
- v centrálnej mestskej zóne i vlastnom centre mesta Vrútky vytvoriť dôstojné centrálné mestské priestory, ktoré budú napojené na hlavné mestské pešie komunikácie.

A.4. Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu mesta

ÚPN-HSA Martin

Návrh Územného plánu hospodársko-sídelskej aglomerácie bol ukončený v roku 1979 a schválený vládou SSR v septembri 1979.

Hospodársko-sídelsnú aglomeráciu tvorili sídla Martin, Vrútky, Priekopa, Sučany, Turany, Lipovec, Turčianske Kľačany, Turčianska Štiavnička, Bystrička, Turčiansky Peter, Žabokreky, Košťany nad Turcom, Diaková a Dražkovce.

Navrhované centrum aglomerácie bolo situované priamo v ťažisku aglomerácie, južne od cesty I/18. V aglomeračnom útvare boli situované dve obvodné centrá. Prvé obvodové centrum reprezentovalo historické jadro mesta Martina – druhé obvodové centrum súčasný centrálny priestor Vrútok. S rozvojom rekreácie sa počítalo najmä v lokalitách Martinské hole, Piatrová, Stráne a Jedľoviny.

V severnej časti aglomerácie v úseku Višňové – Sučany – Turany bolo situované cestné teleso navrhovanej diaľnice D1. V blízkosti jazera Ontáριο bola diaľnica napojená na diaľničný privádzač nasmerovaný do mesta Martina, ktorý umožňoval zároveň plynulé dopravné napojenie na navrhovanú rýchlostnú komunikáciu v trase Martin – Turčianske Teplice.

Paralelne s riekou Turiec bola situovaná navrhovaná obchvatová dopravná komunikácia, od ktorej sa očakávalo odľahčenie vnútromestskej dopravy. Táto je v súčasnosti už realizovaná.

Mesto Martin spolu s Vrútkami plnilo funkciu okresného mesta a východiskového centra do príľahlého rekreačného zázemia. Zároveň Martin bol charakterizovaný ako centrum národnostného diania a kultúry. Vrútky plnili funkciu centra v oblasti železničnej dopravy.

Výkonný priemyselný potenciál zameraný na špeciálnu výrobu predpokladal neustály nárast výrobných plôch, ktoré boli v priebehu dvoch desaťročí vytážené.

Navrhované obytné plochy situované do lokalít Košúty, Priekopa, Podháj a Záturčie boli koncom deväťdesiatych rokov taktiež zastavané.

Voľné ostali predovšetkým plochy vyššej občianskej vybavenosti a dopravné plochy.

Platné však ostali hlavné koncepčné zásady, súvisiace s priestorovým rozvojom martinskej aglomerácie, ktoré je možno zhrnúť do nasledovných bodov:

- Ďalší rozvoj urbanistickej štruktúry Martina, Priekopy a Vrútok usmerňovať tak, aby vznikol jeden organický aglomeračný celok,
- presadiť vybudovanie navrhovaného centra aglomerácie,
- prebudovať jestvujúce obvodové centrum Vrútok a vytvoriť z neho reprezentačný a prítlačlivý priestor,
- za hlavnú kompozičnú os považovať rieku Turiec a na túto os urbanizačne viazať prestavbu, aj perspektívny rozvoj jednotlivých aglomeračných útvarov,
- uvažovať s doplnením vnútromestskej a prímestskej zelene, zabezpečiť jej postupnú rekultiváciu.

Uvedené zásady boli pri tvorbe konceptu riešenia Územného plánu mesta Vrútok rešpektované.

B. Riešenie územného plánu

B.1. Vymedzenie riešeného územia

Predmetom riešenia Územného plánu mesta Vrútky je katastrálne územie mesta Vrútky o celkovej rozlohe 18 669 ha, riešené na mapových podkladoch v M 1:10 000.

Zastavané územie mesta a priestory predpokladaného rozvoja sú riešené v M 1:5 000.

Širšie vzťahy sídla v štruktúre bývalej martinskej aglomerácie sú vypracované v M 1:50000. Tvoria súčasť sprievodnej správy. Výkres záujmového územia je riešený v mierke 1 : 25000.

B.1.1. Zemepisná poloha

Turčianska kotlina patrí medzi najvýraznejšie kotliny Slovenska. Na východe kotlinu ohraničuje horstvo Veľkej Fatry, na západnej a severnej strane horstvo Malej Fatry. Z južnej a juhozápadnej strany kotlinu uzatvárajú Kremnické vrchy a Žiar.

Pre Turčiansku kotlinu je charakteristický výskyt minerálnych vôd a termálnych prameňov. Nachádza sa tu 33 minerálnych prameňov, z ktorých sa využívajú len termálne vody v Turčianskych Tepliciach. Najznámejšie minerálne vody sa nachádzajú v Budiši, Záturčí a v Martine.

Mesto Vrútky leží v severnej časti Turčianskej kotliny na ľavostrannej nive a terase Váhu. Stred mesta sa nachádza v nadmorskej výške 384 m n.m. Dynamicky stvárnený terén vytvára veľký výškový rozdiel v katastrálnom území Vrútok, ktorý sa pohybuje od 369 – 1300 m n.m. Riešené územie je na odlesnenej rovine a pahorkatine, najmä na západnej strane územia.

Pôvodné osídlenie, ktoré reprezentovalo sídlisko a popolnicové pohrebisko pochádzajúce z mladšej doby bronzovej, bolo založené pri sútoku rieky Váh a Turiec.

B.1.2. Geologické a geomorfologické pomery

Za najstaršie horniny, ktoré sa nachádzajú na katastrálnom území Vrútok, považujeme granaticko-biotitické pararuly, sústredené do lokality situovanej južne od Kamennej doliny. V lome Dubná skala, ako aj pri razení prieskumnej štôlne diaľničného tunela Vrútky – Višňové sa nachádzajú relatívne mladšie horniny, ktoré reprezentujú granodiority. Najčastejšie sa však vyskytujú biotitické granodiority.

Pre obdobie mezozoika sú charakteristické morské usadeniny, medzi dvoma orogénmi – varínskym a alpínskym. Stopy usadenín sa nachádzajú aj v okolí Vrútok.

Úzky pruh tiahnucci sa od Bagarovej chaty až po Chrapovú dolinu, tvoria súvrstvia kremencov a kremitých pieskocov spodnotriasového veku. Spodnú juru tu reprezentujú sivé bridlice, pieskovce a rôzne druhy vápencov. Vyskytujú sa medzi Javornou a Kamennou dolinou.

Obdobie treťohôr charakterizujú usadeniny z neogénu. Prezrádzajú, že tu kedysi išlo o oživenie zlomov a puklín, pozdĺž ktorých sa dvíhali bloky kryštalických hornín Malej Fatry. Dno dnešnej kotliny začalo klesať. Na severe územia sa začala formovať hrádza s prepadlinou na jej úpätí. Na juhu sopečná činnosť prerušila styk s morským prostredím. V uzatvorenej prepadline sa utvorilo sladkovodné jazero. Tento započatý proces pokračoval aj v období štvrtohôr. Nastalo zanášanie jazera a zároveň odvodňovanie územia Váhom. V tomto geologickom procese postupne vznikali mokrade, jazierka a riečna sieť dnešného Turca. Pre obdobie štvrtohôr je tiež typická akumulácia zvetralín, t.j. vytváranie povrchových tvarov. Dramatické geologické zmeny, ktoré vymodelovali „základnú hmotovú štruktúru“ hrebeňov horstiev či údolí, boli postupne dotvárané dynamikou procesov zvetrávania. Predpokladá sa pohyb na zlomoch až 3000 m, hlavne na úrovni trebstovského zlomu medzi vyzdvihnutým blokom Malej Fatry a poklesnutým blokom Turčianskej kotliny. Obrovské množstvo zvetraliny pokrývajúcej svahy sa gravitačne presúvalo do najnižších polôh. Takto vznikali v jednotlivých dolinách hlinito-piesčité štrky a úlomky hornín formované do náplavových

kužel'ov. Množstvo materiálu sa takto dostávalo aj do tokov. Takto prispievali k veľkolepému prielomu v úseku Váhu kryštalickým jadrom Malej Fatry v priestore medzi Dubnou skalou a Strečnom. Z piatich známych terás Váhu a Turca sa uchovali dve.

V roku 1999 bol vydaný najnovší zoznam jaskýň na Slovensku (P. Bell a P. Holúbok), v ktorom sa uvádza, že na k.ú. Vrútok sa nachádza 5 jaskýň.

B.1.3. Klimatické podmienky

Turčiansku kotlinu zaraďujeme do klimaticky mierne teplej oblasti. Mesto Vrútky leží v nadmorskej výške 384 m.n.m. Priemerná teplota v januári je -4°C , v júli 18°C .

Údolné časti Malej a Veľkej Fatry môžeme zaradiť do klimatického okrsku s mierne teplou, vlhkou údolnou klímou, s chladnou až studenou zimou. Prevažná časť Malej a Veľkej Fatry patrí do mierne chladnej oblasti v priemernými januárovými teplotami od -4°C do -7°C . V letnom období – v júli od 16°C do 12°C a s priemernou ročnou teplotou od 6°C do 3°C . Najväčšie zrážky pripadajú na mesiac december, prípadne január. Minimá zase na mesiac september, október, alebo marec. Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou je 60 – 80, na hrebeňoch sa pohybuje od 120 – 160 dní, ba aj viac. Prevládajú severozápadné vetry 30,8 %, menej severovýchodné, západné, ale aj juhozápadné. Priemerný snečný svit predstavuje 2000 hodín ročne.

Teplotné pomery

Poloha stanice	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Rok	4-9
Martin	-3,9	-2,4	2,3	7,3	12,6	15,3	17,1	16,2	12,8	7,7	2,7	-1,2	7,2	13,6
Raj. Teplice	-3,8	-3,8	2,2	7,2	12,4	15,1	16,7	15,7	12,4	7,8	2,9	-1,2	7,1	13,2
Kláštor pod Zn.	-3,9	-3,9	2,1	7,3	12,9	15,6	17,5	16,6	13,1	8,1	2,6	-1,3	7,4	13,8
Martinské Hole	-6,0	-4,5	-1,0	3,5	9,0	11,0	14,0	13,0	9,0	5,0	0,0	-3,0	-5,0	11,0

Vlhkosť vzduchu

Poloha stanice	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Rok	4-9
Martin	84	83	78	71	70	72	73	75	77	81	85	86	78	73
Raj. Teplice	85	82	79	74	71	72	75	77	78	81	86	87	79	75
Chata na Grúni	83	80	76	73	70	71	71	69	72	75	84	87	76	-
Martinské Hole	-	-	-	-	-	-	75	-	-	-	-	85	-	-

Oblačnosť je charakterizovaná ako celkové pokrytie oblohy oblakmi v %. Priemerná oblačnosť

Poloha stanice	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Rok	4-9
Martin	7,2	7,2	6,3	6,3	6,0	6,0	5,8	5,5	5,5	6,5	7,8	7,6	6,5	5,9
Raj. Teplice	7,2	7,0	6,2	6,2	6,1	5,8	5,6	5,5	5,5	6,5	7,6	7,4	6,4	5,8
Chata na Grúni	6,9	6,9	5,9	6,1	5,8	5,6	5,3	5,0	5,3	5,4	6,6	7,4	6,0	-
Martinské Hole	-	-	-	-	-	-	-	-	5,5	-	-	7,5	6,5	-

Priemerný počet jasných dní

Poloha stanice	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Rok	4-9
Martin	3,7	2,6	4,8	2,6	2,6	3,2	3,9	4,6	5,7	3,1	1,9	2,6	41,3	22,6
Raj. Teplice	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Chata na Grúni	4,1	4,9	6,4	4,6	4,1	3,4	5,7	6,8	8,8	8,6	4,9	3,3	65,6	-
Martinské Hole	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	40,0	-

Viator

So vzrastajúcou nadmorskou výškou sa znižuje vplyv termickej cirkulácie a narastá vplyv činiteľov všeobecnej cirkulácie. Na záveterných svahoch je tendencia vytvárania sa padavých vetrov, najmä v strednej a horskej časti svahu, ktoré môžu nadobúdať veľkú rýchlosť.

Smer	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Rok
sever	1,3	3,8	2,5	2,8	3,8	4,1	3,8	3,5	3,1	1,9	3,7	2,0	3,0
severovýchod	6,1	3,7	5,3	7,1	11,9	6,4	5,4	5,6	4,4	7,0	6,0	2,8	6,0
východ	8,1	6,4	9,7	11,3	17,4	12,8	8,7	11,0	8,4	10,7	9,3	8,0	10,2
juhovýchod	3,2	6,4	5,7	6,6	4,8	5,1	3,4	5,1	3,2	5,6	7,3	3,8	5,1
juh	4,5	6,1	5,0	6,9	5,8	6,8	8,4	9,2	7,7	5,7	4,9	5,2	6,3
juhozápad	20,8	16,7	16,3	16,8	19,0	13,6	22,8	16,7	20,6	14,4	18,6	19,9	18,0
západ	15,2	20,2	15,9	18,0	12,9	15,1	13,8	13,4	18,0	12,9	16,2	17,3	15,7
severozápad	1,4	2,2	2,3	4,1	5,6	2,8	3,4	2,2	3,0	2,0	2,1	1,6	2,7
celkom	39,4	34,5	37,3	25,4	19,8	33,3	30,3	33,3	21,6	39,8	31,9	39,4	33,0

Zrážky

Priemerný úhrn zrážok v mm

Poloha stanice	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Rok
Kláštor p/Zn.	56	49	53	69	79	90	91	81	69	72	73	67	842
Martin	49	42	44	51	73	82	90	87	64	62	61	54	760
Rajecké Teplice	51	47	53	60	70	101	100	100	70	65	61	50	828
Rajecká Lesná	51	47	55	63	82	104	105	102	75	73	68	55	880
chata na Grúni	45	46	51	73	92	144	150	137	114	71	62	62	1046
Martinské Hole	70	60	70	70	90	125	125	100	80	80	80	70	1020

Sneh a snehová pokrývka

Priemerný počet dní so snežením

Poloha stanice	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Rok
Martin	8,8	6,7	5,9	1,0	0,2	-	-	-	-	0,8	3,2	6,9	33,5
Rajecké Teplice	10,6	9,3	7,5	2,1	0,2	-	-	-	0,1	1,1	4,7	8,6	44,2
chata na Grúni	14,8	13,1	9,8	8,0	2,7	0,1	-	-	0,5	3,3	7,8	12,1	72,2
Martinské Hole	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	50-60

Priemerné maximum výšky snehovej pokrývky

Poloha stanice	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Rok
chata na Grúni	45,5	49,7	55,7	25,3	10,3	-	-	-	-	6,7	19,5	31,1	-
Martinské Hole	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	60-100

B.1.4. Hydrogeologické pomery

V zmysle hydrogeologickej rajonizácie SR spadá katastrálne územie Vrútky do 3 hydrogeologických rajónov:

MG 030 Kryštalínikum a mezozoikum SZ svahov Lúčanskej Fatry. Rajón zahrňuje časť pohoria na sever od Rajeckej Lesnej, spadajúcej do povodia Rajčianky, ako aj severovýchodné svahy nad Strečnianskou tiesňavou. Rajón svojou hydrogeologicky menej významnou časťou zaberá severozápadnú časť katastrálneho územia. Územie je tvorené horninami kryštalínika (granity, granodiority) s puklinovou priepustnosťou. Zanedbateľnú časť predhoria tvoria horniny mezozoika (komplex sedimentov s prevahou ílovcov a slieňovcov s menším zastúpením pieskovcov, slieňovcov a rôznych litologických typov vápencov) so slabou puklinovou priepustnosťou.

MG 031 Kryštalínikum a mezozoikum SV časti Lúčanskej Fatry. Rajón zahrňuje časť pohoria, pričahľú k Turčianskej kotline, siahajúcu od Váhu pod Vrútkami po Valčiansky potok. Tvoria ho málo priepustné kryštalické horniny. Podzemné vody vystupujú na povrch mnohými malými vývermi, alebo skryte prestupujú do povrchových tokov.

Q-P 033 Paleogén, neogén a kvartér Turčianskej kotliny. Rajón zahrňuje Turčiansku kotlinu a pričahľú časť pohoria Žiar až po rozvodnicu Turca a Nitry. Rajón zaberá východnú časť katastrálneho územia Vrútky. Z hydrogeologického hľadiska sú významné priepustné kvartérne štrky nivy Váhu. V tejto hydrogeologickej štruktúre, ale mimo k.ú. Vrútky sú studne Lipovec s doporučenou výdatnosťou 20 l.s^{-1} , ktoré sú zdrojom pitnej vody pre vodovod Vrútky.

B.1.5. Hydrologické pomery

Katastrálne územie Vrútky spadá z hydrologického hľadiska do povodia rieky Váh, číslo hydrologického poradia 4-21-05 Váh od Oravy včítane Turca a Varínky.

Hlavnými tokmi v území je rieka Váh a jej ľavostranný prítok rieka Turiec. Váh preteká riešeným územím od východu na severozápad a sever. Koryto Váhu pritom tvorí katastrálnu hranicu nasledovne : po zaústenie potoka Mníšia ľavý breh Váhu, od cestného mostu na ceste Vrútky - Lipovec pravý breh Váhu. Časť hranice katastrálneho územia tvorí ľavobrežná hrádza hydroenergetického kanála kaskády Krpeľany-Sučany-Lipovec a jediný pravostranný prítok Váhu v riešenom území je potok Mníšia.

Riečnu sieť v území tvoria ľavostranné prítoky Váhu a Turca. Významnejšie z nich sú:

- Javorina, číslo hydrologického poradia 4-21-05-108 prítok Turca v zastavanom území mesta,
- Kamenný potok, číslo hydrologického poradia 4-21-05-109 prítok Turca v zastavanom území mesta,
- Chrapový potok, číslo hydrologického poradia 4-21-05-110 prítok Váhu,
- Dzuranovský potok, číslo hydrologického poradia 4-21-05-110 prítok Váhu.
-
- Toky odvodňujú východné svahy Lúčanskej Fatry. Režim odtoku je dažďovo-snehový. Vyznačuje sa týmito základnými hydrologickými charakteristikami :
 - akumulácia vody v decembri až februári,
 - vysokou vodnosťou v marci až apríli,
 - najvyššími prietokmi v marci (zároveň aprílové sú významne väčšie ako februárové), najnižšími v septembri,
 - výrazným podružným zvýšením vodnosti koncom jesene a začiatkom zimy.

B.1.6. Pôdne pomery

Podľa Morfogenetického klasifikačného systému pôd ČSFR (VÚPÚ Bratislava 1991), riešené územie tvoria nasledovné pôdne jednotky:

- Fluvizeme typické na nekarbonátových aluviálnych sedimentoch,

- kambizeme pseudoglejové nasýtené na zvetralinách rôznych hornín,
- kambizeme dystrické a kambizeme typické kyslé na zvetralinách kyslých hornín,
- kambizeme dystrické na zvetralinách kyslých hornín,
- pydzoly typické na ľahších zvetralinách kyslých hornín.

B.2. Väzby vyplývajúce z riešenia ÚPN VÚC Žilinský kraj

Z hľadiska Územného plánu veľkého územného celku Žilinský kraj sa v rámci navrhovanej urbanistickej koncepcie v okrese Martin počíta s rozvojom severnej rozvojovej osi spájajúcej Žilinu s Martinom a Tatrami, na ktorej leží mesto Vrútky a obce Sučany, Turany a Krpeľany, ktoré tvoria systém centier s rôznou štruktúrou služieb, čím sa predpokladá zabezpečenie požiadavky „rovnocennosti“ životných podmienok obyvateľov.

V severnej časti riešeného územia sa v údolí Váhu uvažuje s trasou diaľnice D1, ktorá spolu s dvojkolajnou elektrifikovanou železničnou traťou tvoria hlavné prepojenie Slovenska v smere západ – východ. Pre výhľadové obdobie je navrhnutý koridor cesty I/65 od križovatky diaľničného privádzača s I/18 až po pripojenie k stávajúcej trase cesty I/65 v blízkosti obce Daňová.

ÚPN VÚC Žilinský kraj - jeho záväzná časť bola vyhlásená Nariadením vlády SR č. 223/1998 Z. z. 26. 05. 1998 a so záväznou časťou Zmien a doplnkov ÚPN VÚC Žilinského kraja vyhlásenou VZN č. 6 dňa 27. 04. 2005 zastupiteľstvom ŽSK, z ktorej bude potrebné akceptovať nasledovné regulatívny územného rozvoja a verejnoprospešné stavby :

B.2.1. ÚPN VÚC Žilinský kraj - I. ČASŤ, ZÁVÄZNÉ REGULATÍVY FUNKČNÉHO A PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA ÚZEMIA

B.2.1.1. V oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry

- Usmerniť rozvoj osídlenia pozdĺž rozvojových osí Slovenska s cieľom vytvoriť rozhodujúce sídelné priestorové celky: Považská Bystrica – Žilina – Martin – Ružomberok – Liptovský Mikuláš – Poprad a Martin – Turčianske Teplice,
- vytvárať podmienky pre vyvážený rozvoj Žilinského kraja v oblastiach osídlenia, ekonomickej, sociálnej a technickej infraštruktúry pri zachovaní zdravého životného prostredia a biodiverzity v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja,
- formovať koncepciu sídelnej štruktúry Žilinského kraja v nadväznosti na národnú a celoeurópsku polycentrickú sídelnú sústavu a komunikačnú kostru medzinárodne odsúhlasených dopravných koridorov, upevňovať sídelné väzby považských ťažísk osídlenia a považského sídelného pásu na paralelný sídelný pás v Českej republike,
- podporovať rozvoj sídelných centier Žilinského kraja, ktoré tvoria základné terciálne centrá osídlenia, rozvojové centrá hospodárskych, obslužných a sociálnych aktivít,
- podporovať rozvoj kvartérnych centier predovšetkým v žilinsko – martinskej aglomerácii, ktorá má najväčší predpoklad zabezpečiť rozvoj kvartérnych aktivít v žilinskom kraji,
- podporovať vznik a posilnenie suburbánných pásiem okolo miest Žilina, Martin, Čadca, Liptovský Mikuláš, Ružomberok a Dolný Kubín,
- podporovať ako ťažisko osídlenia najvyššej úrovne žilinsko – martinské ťažisko osídlenia ako aglomeráciu celoštátneho a medzinárodného významu s významným postavením v Euroregione Beskydy zahŕňajúcom prihraničné územie styku troch štátov : SR, ČR, a PR,
- vytvárať podmienky pre budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej štruktúry,

- podporovať ako osi prvého stupňa žilinsko – podtatranskú rozvojovú os : Žilina - Martin – Poprad, zvolensko- turčiansku rozvojovú os : Banská Bystrica – Turčianske Teplice – Martin.

B.2.1.2. V oblasti sociálnej štruktúry

- Podporovať rovnomerný rozvoj škôl, vzdelávacích, školiacich a predškolovacích zariadení na území kraja,
- znižovať regionálne rozdiely v úrovni vzdelania podporou vzdelávacích centier v prirodzených sídelných centrách a prispôbovať sieť stredných škôl trhu práce,
- vytvoriť územné predpoklady pre zriadenie vyšších odborných škôl poskytujúcich pomaturitné vzdelávanie v oblastiach vyžadujúcich podporu regionálneho rozvoja,
- rozvíjať zariadenia liečebnej starostlivosti v záujme ich optimálneho využitia a rovnocennej prístupnosti pre všetkých obyvateľov kraja,
- vytvoriť územné predpoklady pre malé a stredné podnikanie v oblasti zdravotníctva a to najmä v územiach vzdialenejších od sídelných centier,
- rozšíriť kapacitu odborných liečebných ústavov a liečební v súlade s potrebami obyvateľstva v regiónoch,
- riešiť nedostatočné kapacity zariadení sociálnej starostlivosti a ich zaostalú materiálnotechnickú základňu v regiónoch,
- podporovať vybrané zariadenia sociálnej starostlivosti na regionálnej úrovni cestou ich modernizácie a vytvárania územných rezerv pre nové kapacity,
- zachovať územné predpoklady pre prevádzku a činnosť existujúcej siete a rozvoj nových kultúrnych zariadení v regiónoch ako neoddeliteľnej súčasť existujúcej infraštruktúry a kultúrnych služieb obyvateľstvu.

B.2.1.3. V oblasti rozvoja rekreácie, turistiky, cestovného ruchu a kúpeľníctva

- Podporovať diferencované regionálne možnosti využitia rekreácie, turistiky a cestovného ruchu na zlepšenie hospodárskej stability a zamestnanosti, najmä na Kysuciach, Orave a v Turci, na upevňovanie zdravia a rekondíciu obyvateľstva, predovšetkým v mestách Žilina, Ružomberok, Martin a liptovský Mikuláš,
- preferovať kvalitatívny rozvoj a vysokošandardnú vybavenosť pre horský turizmus, klimatickú liečbu a vrcholové športy na území Tatranského národného parku, Národného parku Nízke Tatry, Národného parku Malá Fatra a Národného parku Veľká Fatra, v kapacitách stanovených podľa schválených územných plánov obcí a podľa výsledkov posudzovania v zmysle zákona č. 127/1994 o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v chránených krajinných oblastiach Kysuce, Strážovské vrchy a Horná Orava, podporovať aj kvantitatívny rozvoj budovania vybavenosti pre turistiku v mestách a vidiackych sídlach,
- pre všetky mestá v kraji dobudovať jestvujúce a založiť nové prímestské rekreačné zóny, s rekreačnými lesmi a vybavenosťou pre pohybové a relaxačné aktivity, sledovať pri tom potrebu znížiť tlak na najatraktívnejšie turistické a kúpeľné centrá, ako je Vrátna dolina, Martinské hole a ďalšie centrá,

B.2.1.4. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov

- rešpektovať podmienky ochrany prírody v súlade so schváleným národným zoznamom území európskeho významu.

B.2.1.5. V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry

- V návrhovom období realizovať opatrenia stabilizujúce pozíciu Žilinského kraja v dopravno – gravitačnom regióne Severozápadné Slovensko a v tejto súvislosti premyslene a koordinovane uprednostňovať dopravné stavby podporujúce efektívnu dopravnú obsluhu územia Severozápadného Slovenska ako jedného kompaktného územia, hlavne dopravno – gravitačného centra Žilina – Martin,
- rešpektovať dopravné siete a zariadenia alokované v trase multimodálneho koridoru č. v. a / hlavná sieť TINA / Bratislava – Žilina – Prešov/Košice - Ukrajina schválené pre diaľničnú infraštruktúru,
- rešpektovať dopravné siete a zariadenia alokované v trasách doplnkových koridorov cestných komunikácií TINA Martin – Turčianske Teplice – Zvolen – Šahy – Maďarská republika,
- chrániť územný koridor a realizovať diaľnicu D1 v trase multimodálneho koridoru č. V. v kategórii D 26,5/120 – 100 v trase a úseku Hričovské Podhradie – Lietavská Lúčka – Višňové – Dubná Skala – Turany Kraľovany – Hubová – Ivachnová existujúci úsek D1 Važec – hranica Žilinského a Prešovského kraja, sieť AGR č. E 50, trasa TEM 4,
- chrániť územný koridor a realizovať rýchlostnú cestu R3 v kategórii R 11,5/80, cieľový stav podľa záťaže úsekov v R22,5/100 v trase a úsekoch : Ružomberok – Martin, naväzujúca časť diaľnice D1 a rýchlostnej cesty R3 v Kategórii D 26,5/120 – 100, v trase multimodálneho koridoru č. V.a / hlavná sieť / TINA, sieť AGR č. E 50, E77, trasa TEM 4, ďalej v úseku Martin Turčianske Teplice v trase doplnkovej siete TINA, sieť AGR č. E77, trasa TEM 5,
- v infraštruktúre železničnej dopravy chrániť územný koridor a realizovať modernizáciu železničnej trate č. 180 1. kategórie, v trase multimodálneho koridoru č. V.a, hlavná sieť TINA , sieť AGC č. E 40, sieť AGTC č C – E / na traťovú rýchlosť 120 až 140 km/hod. v existujúcom koridore trate : Žilina – Vrútky – Kraľovany – Ružomberok – Liptovský Mikuláš – hranica Žilinského a prešovského kraja.

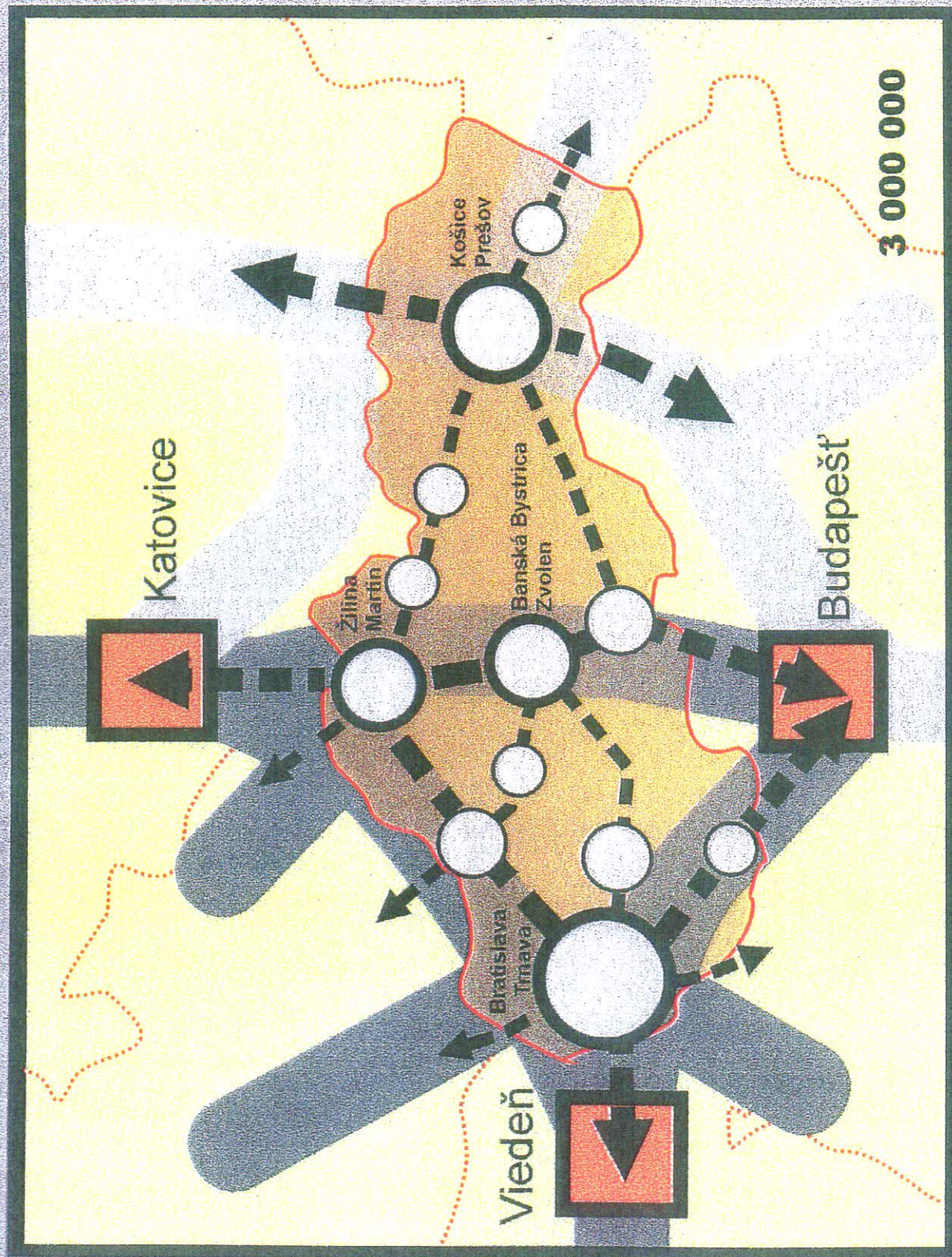
B.2.1.6. Infraštruktúra cyklistickej dopravy

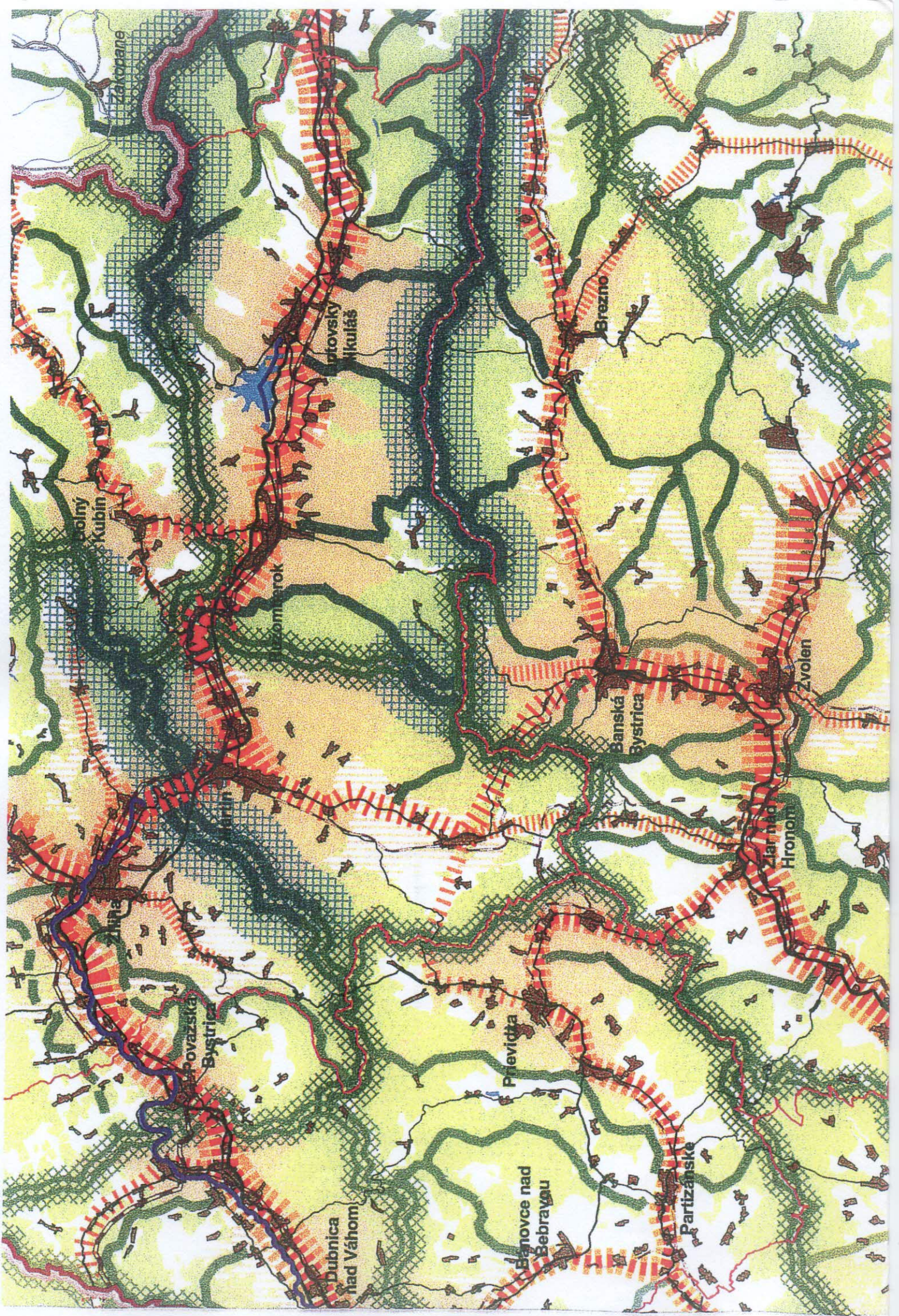
- Chrániť územný koridor a realizovať sieť cyklomagistrál / cyklistické trasy celoštátneho významu / v úseku : Turčianska cyklomagistrála v trase cesty III/01892 Vrútky – Lipovec – Turčianske Kľačany – Sučany v trase cesty III/01899 most cez Váh Sučany, v trase cesty III/01894 Sučany – Turčianska Štiavnička – Blatnica – Turčiansky Michal, v trase spevnenej poľnej cesty Turčiansky Michal – Háj, v trase ciest III/06536 a III/06537 Háj – Turčianske Teplice, v trase miestnych komunikácií a spevnených poľných ciest na území Turčianskych Teplíc, v trase cesty III/06545 Turčianske Teplice – Budiš, v trase spevnených lesných ciest Budiš – Za Hájom – hranica Žilinského a Trenčianskeho kraja s napojením cez Prievidzu a Bojnice na Hornonitriansku cyklomagistrálu.

B.2.1.7. V oblasti vodného hospodárstva

- rešpektovať z hľadiska vôd : ochranné pásma vodárenských zdrojov, ochranné pásma prírodných liečivých zdrojov Martin, Liptovská Osada, Lúčky Turčianske Teplice, Rajecké Teplice a prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd Budiš, Martin a Mošovce,
- podporovať rozvoj miestnych vodovodov v obciach a ich miestnych častiach s nedostatočným zásobovaním pitnou vodou, mimo dosahu SKV,
- prednostne zabezpečiť výstavbu stavby – ukončenie intenzifikácie ČOV Vrútky.

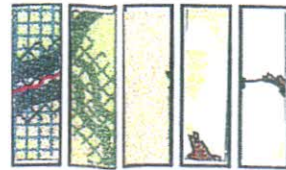
Medzinárodné súvislosti ťažísk osídlenia SR

PRÍRODNÉ A SOCIO - EKONOMICKÉ BARIÉRY A ROZVOJOVÉ MOŽNOSTI SÍDELNEJ ŠTRUKTÚRY ŽILINSKO – MARTINSKEJ AGLOMERÁCIE M 1 : 500 000

PODĽA KONCEPCIE ÚZEMNÉHO ROZVOJA SLOVENSKA

Hlavné a vedľajšie hrebene veľ'hornatín

Hlavné a vedľajšie hrebene vyšších hornatín

Ťažiská osídlenia prvej a druhej úrovne

Okrajové pásmo ťažiska osídlenia prvej úrovne

Ťažisko osídlenia tretej úrovne

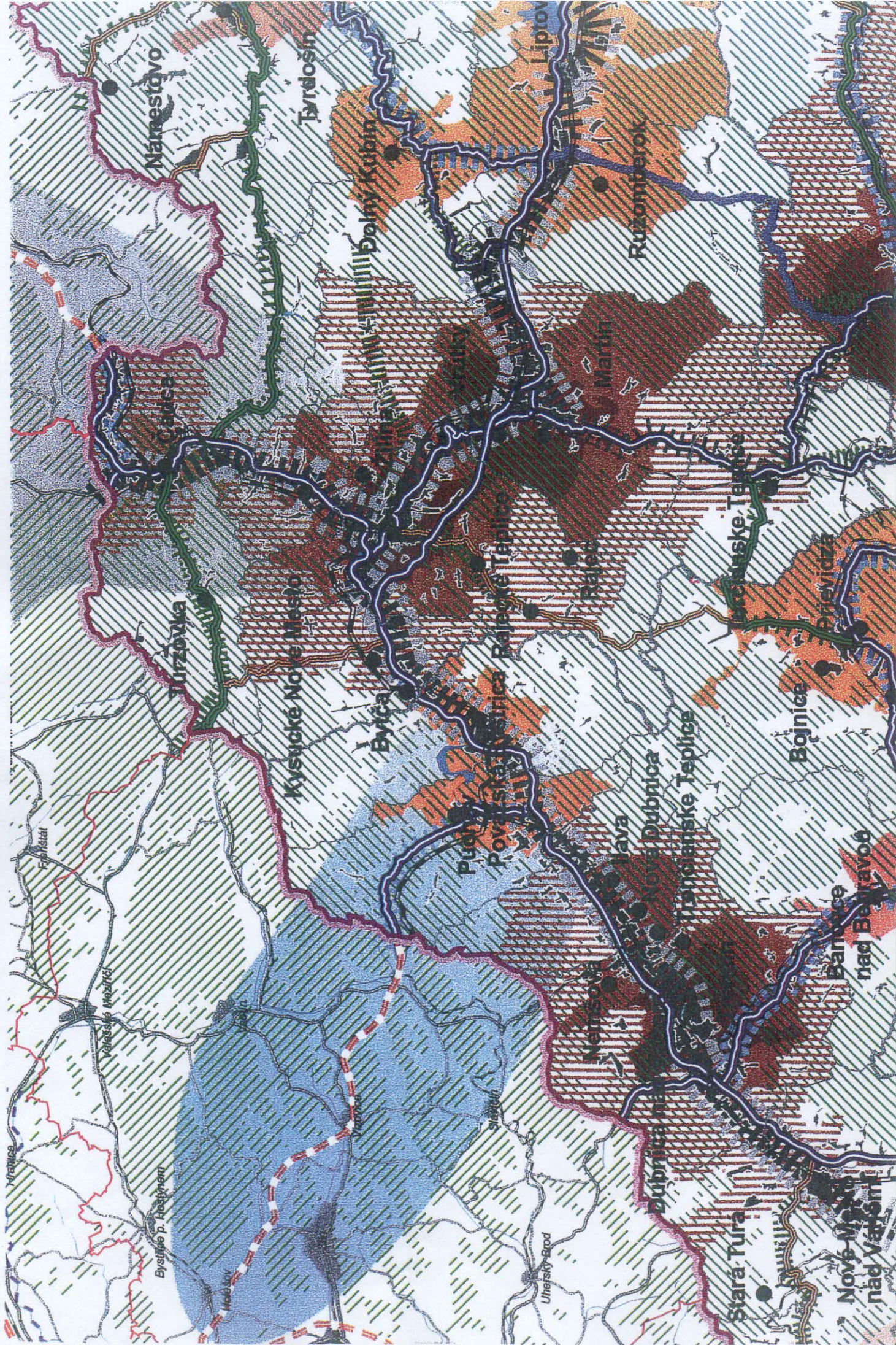
Zastavaná plocha sídla

Rozvojová os prvého stupňa

Rozvojová os prvého stupňa - návrh

Rozvojová os tretieho stupňa

Rozvojová os tretieho stupňa - návrh

Náměstovo

Týrdošín

Bělá

Bělá

Kysucké Nové Město

Písnice

Povstanská Teplice

Lipová

Ruzomberok

Stará Tůň

Nová Dubnice

Františkovské Teplice

Stará Tůň

Bojnice

Bánovce nad Bečavou

Nové Město nad Varným

Filipát

Venešské Mezříčí

Bystřice p. Hostýnem

Turžovka

Uherský Brod

Dubřička nad

Františkovské Teplice

Prácheň

Prácheň

Bánovce nad Bečavou

Nové Město nad Varným

ŠIRŠIE ÚZEMNÉ VZŤAHY ŽILINSKO – MARTINSKEJ AGLOMERÁCIE M 1 : 500 000

PODĽA KONCEPCIE ÚZEMNÉHO ROZVOJA SLOVENSKA

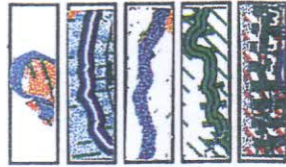
Jadrové pásmo ťažiska osídlenia – prvá úroveň

Prímestské pásmo ťažiska osídlenia prvej úrovne

Okrajové pásmo ťažiska osídlenia prvej úrovne

Pridružené centrum ťažiska osídlenia

Les

Vodné plochy

Cestné koridory – medzinárodná úroveň

Cestné koridory – medzinárodná úroveň bez TIR

Cestné koridory celoštátna úroveň

Rozvojová os prvého stupňa

B.2.1.8. V oblasti nadradenej energetickej infraštruktúry

- Zabezpečiť zvýšenú výrobu elektrickej energie : formou modernizácie a rekonštrukcie existujúcich zdrojov, budovaním nových zdrojov využívaním vodnej energie, a využitím zemného plynu v kombinovanej výrobe tepla a elektrickej energie v paroplynových cykloch a kogeneračných jednotkách.

B.2.1.9. V oblasti usporiadania územia z hľadiska hospodárskeho rozvoja

- Podporovať budovanie priemyselných parkov celoštátneho významu v nasledovných sídlach : Martin, Sučany, Priekopa.

B.2.1.10. V oblasti telekomunikácií

- Zabezpečiť realizáciu hlavných a strategických cieľov stanovených v Telekomunikačných projektoch,
- dosiahnuť špičkovú medzinárodnú úroveň telekomunikačných služieb v horizonte do roku 2010 a zabezpečiť rozvoj telekomunikácií Žilinského kraja realizáciou projektov z rezortného programu MDPT SR.

B.2.2. ÚPN VÚC Žilinský kraj - II. ČASŤ, VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY

Verejnoprospešné stavby spojené s realizáciou záväzných regulatívov sú tieto :

B.2.2.1. Stavby na sledovanie stavu životného prostredia – sieť sledovacích, dokumentačných a výskumných staníc

B.2.2.2. Dopravné stavby cestné

- Diaľnica D1 v kompletnej trase, diaľničné križovatky a privádzače, sprievodné komunikácie I/61 a I/18,
- rýchlostná cesta R 3 v kompletnej trase, križovatky a privádzače, sprievodné komunikácie.

B.2.2.3. Dopravné stavby železničnej dopravy

- modernizácia železničnej trate č. 180 v úseku Žilina – hranica Žilinského a Prešovského kraja.

B.2.2.4. Vodohospodárske stavby

- Ukončenie intenzifikácie ČOV Vrútky,
- regionálna skupinová kanalizácia obcí : Lipovec, Turčianske Kľačany, Bystrička, Košťany nad Turcom, Turčiansky Peter, Trebostovo, Trnovo, Valča, Benice, Belá – Dulice, Príbovce, Rakovo, Ležiachovo, Karlová, Socovce, Laskár, Valentová, Sklabinský Podzámok, Sklabiňa so spoločným čistením na ČOV Vrútky,
- regionálna skupinová kanalizácia obcí : Záborie, Turčianske Jaseno, Horný Kalník, Dolný Kalník, Diaková, Dražkovce, Žabokreky, Necpaly, Ďanová, Šútovo, Ratkovo, Krpeľany, Nolčovo, Turany, Podhradie, Turčianska Štiavnička, Sučany so spoločným čistením na ČOV Vrútky.

B.2.2.5. Ochrana územia pred povodňami

- Vrútky, zvýšenie ľavobrežnej ochrannej Hrádze pri ČOV, rkm 278,2 – 278,5.
- Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb je možné podľa § 108 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení zákona č. 103/1990 Zb., zákona č. 262/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 199/1995 Z.z., zákona Národnej rady Slo-

venskej republiky č. 136/1995 Z.z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 286/1996 Z.z., zákona č. 229/1997 Z.z., zákona č.175/1999 Z.z., zákona č. 237/2000Z.z., zákona č. 416/2001 Z.z., zákona č. 553/2001 Z.z., a nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 217/2002 Z.z. pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

B.2.3. ÚPN VÚC Žilinský kraj - III. ČASŤ, ÚČINNOSŤ NARIADENIA

- Toto všeobecne záväzné nariadenie bolo schválené zastupiteľstvom Žilinského samosprávneho kraja 27. apríla 2005 Uznesením č.6 a nadobúda účinnosť 30. dňom od vyvesenia na úradnej tabuli Žilinského samosprávneho kraja.

B.3. Územné požiadavky vyplývajúce z návrhu KÚRS 2001 a mikroregiónu

V Koncepcii územného rozvoja Slovenska 2001 sa osobitná pozornosť venuje ťažiskám osídlenia. Jedným z nich je aj žilinsko-martinské ťažisko osídlenia, ktorého súčasťou je aj mesto Vrútky. Do rozvojovej osi prvého stupňa je zaradená žilinsko-podtatranská rozvojová os: Žilina – Martin – Poprad – Prešov, ako aj zvolensko-turčianska rozvojová os: Zvolen – Banská Bystrica – Turčianske Teplice – Martin.

Zo záväznej časti KÚRS 2001 vyplýva:

- Podporovať rozvoj kvartérnych centier, predovšetkým v aglomeráciách s najväčším predpokladom zabezpečiť rozvoj kvartérnych aktivít, akým je aj žilinsko-martinská aglomerácia,
- podporovať ťažisko osídlenia najvyššej úrovne žilinsko-martinské, ako aglomeráciu najvyššieho celoštátneho a medzinárodného významu,
- podporovať budovanie rozvojových osí prvého stupňa, ktoré reprezentujú žilinsko-podtatranská a zvolensko-turčianska rozvojová os,
- v oblasti priemyslu a stavebníctva vychádzať pri územnom rozvoji predovšetkým z princípu rekonštrukcie a sanácie existujúcich priemyselných a stavebných areálov,
- v oblasti rozvoja rekreácie a turizmu podporovať tie druhy a formy turizmu, ktoré sú predmetom medzinárodného záujmu (poznávací, kultúrny, horský letný a zimný, tranzitný turizmus a poľovníctvo),
- dotvárať funkčno-priestorový systém rekreácie a turizmu na celoslovenskej úrovni,
- podporovať podmienky pre prímestskú rekreáciu obyvateľov miest v ich záujmovom území,
- v oblasti rozvoja nadradeného dopravného vybavenia stabilizovať základné zónovanie Slovenskej republiky v priestore severo-západného Slovenska s dopravno-gravitačným centrom Žilina – Martin,
- rešpektovať dopravné siete nadregionálnej úrovne Vrútky – Horná Štubňa – Hronská Dúbrava,
- v oblasti odpadového hospodárstva usmerniť cieľové smerovanie nakladania s určenými druhmi a množstvami odpadov v určenom čase, ako aj budovanie nových zariadení na zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov.

V roku 2001 bol spracovaný rozsiahly materiál o území mikroregiónu – Združenia Turčiansko-Važsko-Fatranskom, ktorého súčasťou sú aj Vrútky. Aktuálne informácie vypracované v syntéze SWOT týkajúcej sa predmetného územia mesta Vrútky boli charakterizované nasledovanými pojmami ako silné, slabé stránky, príležitosti či bariéry územia.

Výsledky týchto úvah poslúžili konfrontačným spôsobom pri tvorbe koncepcie územného plánu.

B.4. Širšie vzťahy a záujmové územie

Okres Martin leží v severnej časti Slovenska, pričom k.ú. mesta Vrútky v štruktúre okresu zohráva dôležitú úlohu nielen vo väzbe na dopravné, ale aj urbanistické koridory. Cez riešené územie mesta Vrútok prechádza hlavný dopravný a urbanistický koridor Bratislava – Žilina – Poprad – Prešov – Košice s lokalizáciou intermodálneho koridoru č. V.a. Doplnkovú sieť tvoria dva severojužné koridory Martin – Zvolen – Šahy – Budapešť a Rzesów – Vyšný Komárnik – Prešov – Košice – Miskolc.

Na území mesta Vrútky sa nachádza dôležitý železničný uzol, v ktorom sa križuje I. hlavný východno-západný železničný ťah a trať celoštátneho významu Vrútky – Zvolen.

Podľa Koncepcie územného rozvoja Slovenska 2001 pri komplexnom návrhu osídlenia sa konštatuje, že zotrvačnosť pôsobenia vytvorených centier sústavy osídlenia je vysoká. Tieto v minulosti vznikli podľa modelu strediskových sústav osídlenia. Vychádzajúc z hodnotenia sociálnej infraštruktúry boli jednotlivé obce v SR zaradené do piatich skupín.

Do prvej skupiny a vytvorenej podskupiny reprezentovanej počtom 50 – 70.000 obyvateľov bol zaradený aj Martin. Vychádzajúc však zo špecifickej situácie úplného priestorového spojenie miest Martin a Vrútky, obidve mestá sú zaradené v štruktúre osídlenia do súmestia Martin – Vrútky.

Pôsobnosť tohoto súmestia vyvoláva výrazné aglomeračné väzby na okolité osídlenie, ktoré vytvára priestorovo-funkčné vzťahy na úrovni záujmového územia, ktoré reprezentujú tieto obce: Sučany, Turany, Turčianska Štiavnička, Dražkovce, Diaková, Turčiansky Peter, Žabokreky, Košťany nad Turcom, Bystrička, Lipovec a Turčianske Kľačany.

Z predchádzajúcej územnoplánovacej dokumentácie, z prevedených prieskumov a rozborov v rámci riešeného územného plánu Vrútky vyplynuli poznatky a informácie týkajúce sa demografie, dochádzky za prácou, pracovných príležitostí, dopravných vzťahov a morfológie terénu, z ktorých vyplýva, že prirodzené zázemie z hľadiska širších vzťahov mesta Vrútky v súčasnosti definujú sídla: Žilina, Krpeľany, Turčianske Teplice.

B.4.1. Doprava

V dopravnom systéme Slovenska majú Vrútky významné postavenie, nakoľko sú tangované jedným z hlavných európskych multimodálnych koridorov č. Va Bratislava – Čierna nad Tisou. Tento tvorí pre automobilovú dopravu štátna cesta I/18, zaradená do trás medzinárodného významu s označením E 50 a železničná trať č. 180 Žilina – Košice, zahrnutá do medzinárodných magistral AGC s označením E 40, ktorá je súčasne traťou pre medzinárodnú kombinovanú dopravu AGTC s označením C-E 40. Zo železničnej stanice Vrútky odbočuje trať č. 174 smerom Turčianske Teplice, Zvolen – taktiež využívaná pre medzinárodnú prepravu a navrhnutá na zaradenie do trás pre kombinovanú dopravu. Podľa rezortných dokumentov „Koncepcia rozvoja dopravy“ a „Koncepcia územného rozvoja Slovenska“ súčasný stav uvedených nadradených dopravných trás zaznamená podstatné skvalitnenie a rozšírenie. Súčasný západno-východný cestný koridor doplní projekčne pripravovaná diaľnica D1 a železničná trať bude modernizovaná. V rezortných dokumentoch je zakotvené i podstatné skvalitnenie severo-južného dopravného prepojenia na úseku cestnej i železničnej dopravy.

B.4.2. Rekreačia a cestovný ruch

Pre územie Turca je charakteristická veľmi vysoká koncentrácia prírodných a civilizačných daností. Orografické celky Veľkej a Malej Fatry, ktoré uzatvárajú Turčiansku kotlinu, patria medzi najkrajšie časti slovenskej prírody.

Sídla Vrútky a Martin sú z hľadiska urbanistickej štruktúry kompaktné zrastené a vytvárajú aglomeráciu Martin – Vrútky. Z pohľadu aglomerácie je aj prírodný i rekreačný potenciál znásobený.

Rajonizácia oblasti cestovného ruchu v ČSSR schválená uznesením vlády č. 992/1962 vymedzuje v záujmovom území tejto aglomerácie dve oblasti cestovného ruchu – Turčiansku, zaradenú do 2. kategórie a oblasť cestovného ruchu Vrátna, zaradenú do 1. kategórie. Prisudzuje im celoštátny až medzinárodný význam.

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 zdôrazňuje, že pre rozvoj rekreácie a turizmu stále zostávajú ako najdôležitejšie skutočnosti prírodný a civilizačný potenciál, stav dopravnej siete a materiálo-technickej základni. Za hlavné druhy turizmu na Slovensku sa považujú: turizmus horský, kúpeľný a kultúrno-poznávací. Ďalšie druhy turizmu sú - vodný, vidiecky, tranzitný a rekreačný. Z hľadiska celoslovenského pohľadu na rozvoj turizmu bolo celé územie Slovenska rozdelené do piatich skupín. Okres Martin je zaradený do tretej skupiny, ktorá charakterizuje toto územie ako s dobrými podmienkami pre medzinárodný turizmus.

Z KÚRS – 2001 a pôvodne vypracovanej ÚPD, pri hodnotení sídiel Martina a Vrútok ako jednej aglomeračnej jednotky vyplýva, že záujmovým územím je okres Martin. Z hľadiska širších vzťahov rekreačný potenciál aglomeračnej jednotky Martin – Vrútky plní svoju funkciu nielen na úrovni regionálnej a celoštátnej, ale aj medzinárodnej. Potenciál zahraničných návštevníkov prekračuje hranice širších vzťahov.

Z pohľadu riešenia ÚPD mesta Vrútok nám ostáva len špecifické stredisko prímestskej rekreácie a cestovného ruchu Piatrová. Ťažisko návštevnosti predstavujú obyvatelia Vrútok. Z hľadiska záujmového územia prevláda návštevnosť z Martina a jeho blízkeho okolia. Vďaka skutočnosti, že sa aj Slovensko postupne otvára Európe, aj v tejto lokalite okrem návštevníkov Bratislavy a južného Slovenska lokalitu Piatrová postupne začínajú navštevovať predovšetkým návštevníci z Poľska a Maďarska. Tiché zázemie kultivovanej podhorskej krajiny v objektoch individuálnej chatovej rekreácie postupne objavujú aj Holanďania, Belgičania a Francúzi. Neustále sa meniaci dynamika návštevníkov má stúpajúcu tendenciu a aj v tejto lokalite sa posúva za hranicu širších vzťahov.

B.4.3. Vodné hospodárstvo

Ochrana prírodných liečivých zdrojov

Do katastrálneho územia Vrútky zasahujú ochranné pásma (OP) II.a III.stupňa prírodných liečivých zdrojov a prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd v Martine, vyplývajúce zo zákona NR SR č.277/1994 Z.z. o zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov, stanovené Vyhláškou MZ SR č.20/2000 z 10.1.2000.

Koncepcia rozvoja územia rešpektuje legislatívnu ochranu prírodných liečivých zdrojov a prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd v Martine. V súvislosti z rozvojom územia navrhuje elimináciu potenciálnych znečisťovateľov (rozšírenie verejnej kanalizácie, zneškodňovanie splaškových vôd z rekreačných zariadení).

Ochrana vodárenských zdrojov

Do katastrálneho územia Vrútky zasahuje pásmo hygienickej ochrany (PHO) II.stupňa delené na vnútornú a vonkajšiu časť vodárenského zdroja Lipovec - studňa, stanovené rozhodnutím ONV Martin č.PLVH-963/1988-vod.Hu z 11.11.1988.

V koncepcii územného rozvoja je zohľadnená stanovená legislatívna ochrana vodárenského zdroja. Vzhľadom k stretu záujmov v PHO a možnosti ohrozenia vodárenského zdroja (diaľnica, rozvoj rekreácie a športu) doporučuje zabezpečenie náhradného vodárenského zdroja - posúdenie možnosti využitia podzemných vôd vytekajúcich z diaľničného tunela.

Zásobovanie pitnou vodou

V katastrálnom území Vrútky sa v súčasnosti nevyužívajú žiadne vodárenské zdroje pre hromadné zásobovanie pitnou vodou. Z hľadiska zásobovania pitnou vodou je územie závislé na dodávke vody z územia mimo vlastného katastrálneho územia :

verejným vodovodom Martin - Vrútky z rozvodnej siete mesta Martin

zo studne Lipovec, doplňujúci vodárenský zdroj pre SKV Marin

Koncepcia rozvoja územia z hľadiska zásobovania pitnou vodou zohľadňuje súčasný systém zásobovania so skupinového vodovodu Martin.

Zásobovanie úžitkovou vodou

Pre zabepečenie potreby úžitkovej vody pre ŽOS a.s. Vrútky sa využíva povrchová voda z potoka Zázrivá v k.ú. Martin. Odoberané množstvo je $30,0 \text{ l.s}^{-1}$.

V koncepcii územného rozvoja je rešpektovaný systém zásobovania úžitkovou vodou.

Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

Verejná jednotná kanalizácia mesta Vrútky je súčasťou skupinovej kanalizácie Martin - Vrútky. Na ČOV Vrútky sú zneškodňované aj odpadové vody z mesta Martin.

Koncepcia rozvoja územia z hľadiska širších vzťahov v odvádzaní a zneškodňovaní odpadových vôd zohľadňuje jestvujúci systém skupinovej kanalizácie Martin - Vrútky a pripravovanú stavbu „Kanalizácia a čistenie odpadových vôd v meste Martin a regióne Dolný Turiec, ktorá bude financovaná z predvstupového fondu Európskej únie - ISPA.

B.4.4. Zásobovanie elektrickou energiou

Z pohľadu záujmového územia hlavným zdrojom výroby a napájacím bodom zásobujúcim prevážnu časť odberateľov bytovo - komunálneho a menšieho a stredného priemyselného odberu elektrickou energiou je 110/22 kV transformovňa pri Teplárni (Tp) Martin a Rz ŽOS Vrútky. Inštalovaný elektrický výkon Tp Martin je 51 MW s 75 GWh ročnou výrobou elektrickej energie. V záujmovom území sa nachádzajú ďalšie zdroje elektrickej energie a to Hc Sučany a Hc Lipovec, ktoré však pracujú len špičkovo a v energetickej bilancii je ich výkon zanedbateľný. Deficit v bilanciách je krytý dodávkou z nadradenej 400 kV a 220 kV energetickej sústavy v jestvujúcom energetickom uzle 400/220/110 kV rozvodne a transformovne v Sučanoch. Záujmovým územím prechádza 400 kV vedenie č. 406 v smere rozvodňa Liptovská Mara - Sučany, dvojité 400 kV vedenie č. 405 Sučany - Varín a 400 kV vedenie č. 493 Liptovská Mara - Horná Žďaňa. Východne od mesta Martin prechádza 220 kV vedenie č. 271 v smere Bystričany - Sučany.

Zo 400/220/110 kV transformovne Sučany vychádzajú 110 kV vedenia, ktorými sú zoslučované 110 kV rozvodne v záujmovom území - 110/22 kV rozvodňa a transformovňa Košúty, ŽOS Vrútky, Hc Lipovec, ZŤS Martin a Tp Martin.

Priemyselné veľkoodbery sú zásobované cez vlastné 110/22 kV transformovne (ŽOS, ZŤS). Z rozvodne a transformovne 400 /220 /110 kV Sučany prichádzajú do záujmového územia tieto 110 kV linky - č.v. 7718 Rz Varín, č.v. 7719 Rz Varín, č.v. 7767 Tp Martin, č.v. 7720 Hc Lipovec, č.v. 7716 ŽOS Vrútky a č.v. 7715 Rz Košúty.

Preslučkovanie jednotlivých rozvodní je zabezpečené 110 kV vedeniami - č.v. 7744 Hc Lipovec - ZŤS Martin, č.v. 7746 ZŤS - Tp Martin a č.v. 7713 ŽOS Vrútky - Rz Košúty.

Konfigurácia zariadení elektro-energetiky vytvára dostatočne hustú a členitú sieť, z ktorej možno pokryť prípadné nové požiadavky na odber elektrickej energie.

Koncepcia a technické riešenie zásobovania elektrickou energiou plne vyhovuje potrebám regiónu v celom záujmovom území s možnosťou ďalšieho plošného rozširovania siete vo všetkých napäťových úrovniach. Ďalšie riešenie rozvoja energetickej siete v záujmovom území bude nutné zosúladiť s celkovou energetickou koncepciou štátu a postupom výstavby energetických diel v najbližších rokoch.

Z dôvodov vysokej poruchovosti 110 kV vedení č. 7720 HC Lipovec - VE Sučany sa pripravuje v priebehu piatich rokov jeho demontáž a to v dvoch etapách, pričom výkon prenášaný týmto vedením bude presmerovaný na 110 kV vedenie č. 7717 a č. 7767.

Pripravovaná výstavba diaľnice v riešenom území bude v krátkych úsekoch v súbehu so 400 kV prenosovým vedením, resp. ho bude križovať, z toho dôvodu bude nutné rešpektovať ochranné pásmo tohto dvojitého prenosového vedenia.

B.4.5. Zásobovanie plynom

V katastrálnom území mesta Vrútky prebieha Turčianskeho plynovodu i trasa diaľkového vysokotlakového plynovodu DN 300 PN 4,0/2,5 MPa (Strečno – Martin – Prievidza). V priestore Strečna je redukčná a odovzdávací stanica, ktorou sa napája Turčiansky plynovod z VTL plynovodu Severné Slovensko. Z trasy Turčianskeho plynovodu sú zásobované mestá Martin a Vrútky a prostredníctvom VTL aj ďalšie obce (Sučany, Žabokreky, Valča a ďalšie).

Ako médium sa používa zemný plyn naftový s výhrevnosťou 33,5 MJ.m⁻³. Ochranné pásmo VTL plynovodu a VTL prípojok a odbočiek je po 20 m na každú stranu.

B.4.6. Spoje a telekomunikačné zariadenia

V roku 1992 sa začala výstavba transportných telekomunikačných sietí na báze optických káblov. Prechod na dvojúrovňovú digitálnu sieť z doterajšej trojúrovňovej analógovej siete predpokladá digitalizáciu transportnej siete, to znamená digitalizáciu koaxiálnych káblov, symetrických káblov a rádioreléových trás, ako aj vybudovanie kostry optických káblov. Trasa diaľkového optického kábla DOK v záujmovom území vedie v smere Žilina - Vrútky - Žiar nad Hronom - Zvolen - Banská Bystrica a v smere Ružomberok - Liptovský. Mikuláš - Poprad. Riešené územie mesta Vrútky je na túto trasu diaľkového optického kábla napojené prostredníctvom riadiacej digitálnej ústredne HOST Vrútky, ktorá sa nachádza v riešenom území. Z tejto riadiacej digitálnej ústredne je riešené telefonizácia riešeného územia mesta Vrútky prostredníctvom prístupových sietí a miestnej telefónnej siete. Z HOST Vrútky je digitálnymi optokáblami napojená digitálna ústredňa „Stred“, ktorá je umiestnená v združenej budove "Pošty a OST Martin", a vysunutá digitálna ústredňa RSU „Sever“ a RSU Záturčie.

B.5. Základné demografické predpoklady, ekonomická aktivita a dochádzka za prácou Vrútky

tab.: Vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1993-2001

Rok	Živonarodení	Zomrelí	Prirodzený prírastok	Prišťahovaní	Vystaňovaní	Prírastok sťahovaním	Celkový prírastok	Počet obyv. k 31.12.
1993	93	78	15	193	258	-65	-50	7377
1994	77	98	-21	187	194	-7	-28	7344
1995	70	89	-19	178	153	25	6	7350
1996	83	62	21	176	187	-11	10	7360
1997	82	75	7	148	165	-17	-10	7350
1998	67	73	-6	168	200	-32	-38	7312
1999	68	79	-11	142	148	-6	-17	7295
2000	79	73	6	173	158	15	21	7316
2001	66	74	-8	211	221	-10	-18	*7298
spolu	685	701	-16	1576	1684	-108	-124	66045

* rok 2001 – stav upravený podľa SOBD 2001

V období rokov 1993-2001 sa v meste živonarodilo spolu 685 detí a zomrelo 701 osôb, čo znamená, že prirodzeným pohybom ubudlo 16 obyvateľov.

Za rovnaké obdobie sa do mesta prisťahovalo 1 576 osôb, vystaňovalo 1 684, migráciou ubudlo 108 osôb. Celkove za sledované obdobie v meste ubudlo 124 obyvateľov.

Západná fasáda námestia pôsobí nesúrodo – v riešení sa počíta s jej homogenizáciou, ako aj s dostavbou zadného traktu pôvodného hotela Magura a s dobudovaním parkovacích priestorov

Z ulice Cyrila a Metóda sa v rámci ÚPN uvažuje s vylúčením dopravy a tým aj s elimináciou konfliktných úsekov chodcov s dopravou

V priestore pôvodného hotela Slávia vybudovať nové ubytovacie zariadenie vyššieho typu s reprezentačnými reštauračnými a relaxačno – oddychovými priestormi

V súčasnosti je centrálny mestský priestor využívaný na parkovanie motorových vozidiel, slúži tiež pre funkciu autobusovej stanice i trhoviska – v skutočnosti nespĺňa kritériá mestského centra, preto v návrhu Územného plánu mesta Vrútky sa počíta s jeho komplexným prehodnotením

Objekt trhoviska pôsobí ako provizórium, znečisťuje a znepreľadňuje celý priestor, v rámci ÚPN mesta Vrútky sa uvažuje s jeho premiestnením do predstaničného priestoru

Zadné trakty jestvujúcich objektov situovaných na východnej strane námestia pôsobia chaotickým dojmom a nepresvedčivo, - v návrhu územného plánu sú navrhnuté ich úpravy

tab.: Vývoj podielu osôb podľa veku (v %) a index stária.

Rok	Predproduktívny vek (%)	Produktívny vek (%)	Poproduktívny vek (%)	Index stária
1980*	29,2	54,1	16,7	57,4
1991*	21,2	60,8	18,0	84,7
2000	16,2	64,8	19,0	117,2
2001*	16,1	65,3	18,6	115,2

* podľa výsledkov zo sčítania ľudu

Z pohľadu vývoja vekovej skladby v meste výrazne klesá podiel detskej zložky, ešte stále mierne rastie podiel osôb v produktívnom veku. Veková štruktúra obyvateľstva je nepriaznivejšia ako sú údaje za SR, ale aj okres Martin, pričom naďalej pokračuje jej zhoršovanie.

Domový a bytový fond

SOBD 2001

Počet	Rodinné domy	Domový fond spolu
domov spolu		1141
trvalo obývaných	793	930
neobývané domy		208

SOBD 2001

Počet	Rodinné domy	Domový fond spolu
domov spolu		2807
trvalo obývaných	828	2542

Pri sčítaní obyvateľov a bytov v roku 2001 bola priemerná obývanosť bytov 2,9osôb na trvalo obývaný byt, priemerná obytná plocha bytu bola 49,50m², na jeden byt pripadalo priemerne 2,82 obytných miestností, na 1 osobu pripadalo 17,1 m² obytnej plochy.

Ústredným kúrením bolo vybavených 84,1% bytov, trvalo obývané byty s 3 a viac izbami predstavovali 65,9% z trvalo obývaných bytov.

Vrútky majú veľmi priaznivú vzdialenosťnú štruktúru obyvateľstva ako aj priaznivý domový a bytový fond a technickú vybavenosť bytov. Mesto je národnostne takmer homogénne s relatívne veľkým počtom ekonomických aktivít (či už v meste alebo jeho okolí).

Ako nepriaznivá sa ukazuje sa v podstate len veková skladba, ktorá je nepriaznivejšia ako hodnoty za okres Martin a SR. V roku 2001 pripadlo na 100 detí vo veku do 15 rokov viac ako 11 osôb v poproduktívnom veku. Uvedená situácia sa bude naďalej zhoršovať, pričom zhoršovanie bude pokračovať rýchlejšie ako v SR. Naďalej bude klesať podiel detskej zložky populácie, do roku 2005 dosiahne jej podiel 15%, pričom bude aj naďalej mierne klesať.

Vzhľadom k existujúcej vekovej skladbe a pôrodnosti bude mesto zaznamenávať aj do budúcnosti mierny prirodzený úbytok obyvateľstva. Do r. 2005 možno odhadovať ročný prirodzený úbytok obyvateľov v meste na 6-14 obyvateľov, po r. 2005 na úrovni 8-20obyvateľov.

Bez vplyvu migrácie predpokladaný odhad obyvateľstva je nasledovný:

- v roku 2005 cca 7 250 obyvateľov
- v roku 2010 cca 7 100 obyvateľov
- v roku 2020 cca 7 080 obyvateľov

tab.: Územný potenciál pre výstavbu nových bytov:

lokalita	IBV	HBV	počet obyvateľov
Kopanice	367	57	1 456
rozptyl	39	42	263
spolu	406	99	1719

Celkový počet obyvateľov k roku 2015 je 8397.

Prirodzeným vývojom k roku 2015 mesto dosiahne cca 7 080 obyvateľov. V roku 2001 bolo 265 neobývaných bytov, pri predpoklade že v roku 2015 budú trvalo obývané a 30 bytov zmení funkciu na vyššiu vybavenosť. V súčasnosti existujúci bytový fond bude v roku 2015 mať 2 777 trvalo obývaných bytov a bude slúžiť (pri obývanosti 2,4 obyv. na byt) pre 6 665.

Pre zvyšných 2 287 obyvateľov, ktorých je potrebné získať migráciou je nutné postaviť byty.

Pri využití celého územného potenciálu pre výstavbu nových bytov je možné cieľový počet obyvateľov dosiahnuť. Pri nových bytoch sme počítali plánovanú obývanosť 3,5 osoby na jeden byt pri IBV a 3 osoby na jeden byt pri HBV.

tab.: Predpokladaný počet obyvateľov a bytov v r. 2020

okrsok	počet obyvateľov a bytov k r. 2001		počet obyvateľov a bytov prirodzeným vývojom k r. 2020		navrhovaný počet obyvateľov, IBV a HBV			počet obyvateľov a bytov k r. 2020	
	počet obyv.	počet bytov	počet obyv.	počet bytov	počet obyv.	IBV	HBV	počet obyv.	počet bytov
1	4720	1757	4320	1732	139	2	32	4459	1766
2	379	259	334	254	91	8	10	425	272
3	1404	453	1245	453	1456	367	57	2701	877
4	486	192	471	193	-	-	-	471	193
5	122	73	112	73	15	24	-	127	97
6	187	73	183	72	10	1	-	193	73
7	-	-	-	-	21	4	-	21	4
8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
spolu	7298	2807	6665	2777	2287	544	123	8397	3282

B.5.1. Ekonomická aktivita a dochádzka za prácou

V roku 1991 (Sčítanie ľudu, domov a bytov) bola vo Vrútkach miera ekonomickej aktivity 50,4% (3791 ekonomicky aktívnych obyvateľov), z ktorých odchádzalo za prácou mimo mesto Vrútky 2242 obyvateľov (59,1%).

V roku 2001 (Sčítanie obyvateľov, domov a bytov) bolo 3892 ekonomicky aktívnych (53,3%), z ktorých odchádzalo za prácou 1876 EA (48,2% z EA).

Podľa odvetví Národného hospodárstva v roku 1991 pracovalo v priemysle 38,4% EA (1457), 13,7% EA (519) v školstve, kultúre a zdravotníctve, 13,6% (517 EA) v doprave a spojoch, 5,8% (221 EA) v stavebníctve a 3% (112 EA) neudali odvetvie NH.

V roku 2001 pracovalo v priemysle 23,4% EA (911), v obchode a opravovniach 11,3% (438 EA), v doprave, skladoch a spojoch 11,0% EA (428), v zdravotníctve a soc. starostlivosti 6,7% (259), vo verejnej správe, obrane a soc. zabezpečení 6,6% (258 EA), v školstve 5,8% (225 EA). Až 16,7% EA (651) si v roku 2001 neudalo odvetvie NH.

V roku 1991 bolo v meste 3791 EA, z ktorých odchádzalo za prácou mimo mesto 2242 EA. Naopak, do Vrútok dochádzalo za prácou 5769 EA z iných sídiel. Vrútky mali v roku 1991 spolu 7318 pracovných príležitostí.

V roku 1991 dochádzali za prácou do Vrútok najmä EA z ostatných sídiel v rámci okresu spolu 4759 EA (82,5% zo všetkých dochádzajúcich) a to hlavne z Martina 3176 dochádzajúcich (55,1% zo všetkých dochádzajúcich).

Z odchádzajúcich za prácou mimo mesto v roku 1991 odchádzalo najviac do Martina 84,5% zo všetkých odchádzajúcich (1895 EA). Do ostatných sídiel v rámci okresu odchádzalo 7,5% EA zo všetkých odchádzajúcich.

Štruktúra odchádzky a dochádzky podľa sídiel za rok 2001 nie je spracovaná.

Tab.:Ekonomická aktivita a odchádzka za prácou v roku 2001 /SODB/.

Odvetvie národného hodopodárstva	Ekonomicky aktívne osoby			
	Muži	Ženy	Spolu	Z toho odchádzajúci
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby	16	5	21	13
Lesníctvo, ťažba dreva a pridružené služby	9	1	10	6
Ťažba nerastných surovín	7	2	9	3
Priemyselná výroba	552	359	911	493
Výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	50	15	65	47
Stavebníctvo	94	13	107	62
Veľkoobchod a maloobchod, opravovne	172	266	438	246
Hotely a reštaurácie	21	65	86	37
Doprava, skladovanie a spoje	279	149	428	139
Peňažníctvo a poisťovníctvo	15	28	43	32
Nehuteľnosti, prenájom a obchodné služby, výskum a vývoj	145	84	229	156
Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie	145	113	258	189
Školstvo	59	166	225	146
Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	46	213	259	211
Ostatné verejné, sociálne a osobné služby	64	85	149	78
Súkromné domácnosti s domácim personálom	0	3	3	3
EA bez udania odvetví	346	305	651	15
Spolu	2020	1872	3892	1876

B.6. Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania

B.6.1. Zhodnotenie vývoja osídlenia mesta

Začiatok osídľovania siaha až do obdobia mladšej doby bronzovej. Nájdené bolo sídlisko a populnicové pohrebisko lužickej i púchovskej kultúry. Prvé zmienky o obci sa zachovali z roku 1255.

Výhodná geografická poloha pri sútoku Váhu a Turca, relatívne priaznivé klimatické podmienky boli natoľko pozitívnymi činiteľmi, že osídľovací proces pozvoľna pokračoval. Veľký význam pre rozvoj osídľovania tohoto regiónu mala aj významná obchodná cesta – Magna Via, ktorá spájala Budín cez Pohronie a Turiec s významnými poľskými mestami.

Prvé písomné záznamy o zemianskych kúriach vo Vrútkach sa viažu na 14. a 15. storočie. Vrútky mali v roku 1785 spolu 139 domov. Takmer až do 19. storočia na výstavbu domov sa používal drevený materiál. Od 14. storočia takmer až po 20. storočie ničivý vplyv na vývoj Vrútok mali časté povodne a požiare. Preto postupne dochádzalo k výmene tradičného dreveného materiálu za murovaný.

Počet domov sa v rokoch 1813 – 1845 pohyboval od 100 – 110. Z roku 1860 sa zachoval prvý katastrálny plán Vrútok, na základe ktorého dochádzalo k sceľovaniu pozemkov.

Pôvodná vidlicová forma osídlenia dnešného Čachovského i Matušovického radu súvisí so vznikom neskorogotického kostola, farskej záhrady i cintorína situovaného vedľa neho. Tento výrazný priestorový akcent obchádzali obecné cesty z obidvoch strán a stretávali sa pred kostolom. Vyústili na drevený most, postavený cez rieku Turiec.

V priestore dnešnej Potočnej ulice pri potoku Javorina stáli drevené mlyny.

Staré jadro Vrútok tvorili Horné a Dolné Vrútky. Chotárnu hranicu medzi nimi tvorila dnešná Sucháčovská ulica. V priestore Horných Vrútok vznikli uličky - Ruttkayovská, Potočná, Jánošovská a Sucháčovská. Urbanistickú štruktúru reprezentovali zemianske kúrie i sedliacke dvory.

Priestor Dolných Vrútok reprezentuje dodnes hustá ulicová zástavba, v rámci ktorej kedysi boli postavené samostatne stojace roľnícke a želiarske domy s malými dvormi.

V 19. storočí vo Vrútkach bola v prevádzke píla, tehelňa a továreň na výrobu debien. Výrazný demografický nárast zaznamenali Vrútky až v rokoch 1870 – 1875, keď došlo k výstavbe košicko-bohumínskej železnice a zvolenskej železnice. Vrútky sa stali dôležitou železničnou križovatkou. V roku 1874 došlo k výstavbe železničných dielní, o šesť rokov neskôr k založeniu Konzumného družstva železničných zamestnancov. V roku 1887 vzniklo železničné učilište.

Ťažisko výstavby Vrútok sa pozvoľna presúva za hranicu juhovýchodného brehu rieky Turiec. Vznikajú priemyselno-dopravné, remeselné-výrobné a obchodno-živnostnícke spoločnosti, ktoré svojim ekonomickým potenciálom prispievajú k ďalšiemu rozvoju sídla a k rozširovaniu intravilánu. Vzniká nový uličný systém mesta s dvomi výraznými kompozičnými osami. V severojužnom smere je to koridor dnešnej ulice I. Československej brigády, spájajúci železničnú stanicu s Priekopou, ktorý vytvoril vhodné priestorové podmienky pre dlhodobé budovanie občianskej vybavenosti. V severnej časti tohoto uličného traktu neskôr vznikol hlavný peší koridor.

V smere západ – východ bola založená ulica Cyrila a Metoda, ktorej trasa je vedená paralelne so železničnou traťou. V súčasnosti aj v tejto ulici je sústredená najmä vyššia občianska vybavenosť a hromadná bytová výstavba. V priesečníku týchto ulíc začal vznikať centrálny mestský priestor. Koniec 19. storočia a začiatok 20. storočia charakterizuje zvýšený stavebný ruch, vďaka ktorému pôvodné dedinské osídlenie postupne dostáva tvár mesta. Budujú sa nielen byty a dôležité objekty mestskej občianskej vybavenosti, ale aj technická infraštruktúra, cesty, mosty.

V tomto období dochádza k výstavbe objektu sokolovne, robotníckeho domu, katolíckeho kultúrneho domu, obecného domu, reguluje sa rieka Turiec a stavia sa prvý železobetónový most cez Turiec.

V povojnových rokoch 1946 – 1961 bolo postavených 214 bytov. Celkový počet bytov vo Vrútkach tak vzrástol na 1.837, z čoho bolo 1.040 rodinných domov.

Hromadná bytová výstavba v priestoroch Sládkovičovej, Nábřežnej a Sv. Cyrila a Metoda si vyžiadala výrazný asanačný zásah. Na výstavbu nových obytných objektov bola použitá technológia panelovej výstavby typu T 06-B a bauring-camus. V rámci výstavby obytného súboru Vrútky – Priekopa bolo realizovaných 1.180 bytov I. kategórie. Osempodlažné objekty sú zaradené do líniového severojužného útvaru a spolu s riekou Turiec vytvárajú výraznú kompozičnú páter mesta.

V sedemdesiatych a osemdesiatych rokoch došlo k realizácii výstavby škôl k rozšíreniu železničných opravovní a strojární a výstavbe novej pošty.

Voľné stavebné parcely sa v rámci intravilánu postupne zaplňujú. V deväťdesiatych rokoch dochádza k rekonštrukcii a dostavbe centrálnej časti Vrútok.

V roku 1989 sa ťažisko výstavby opäť presúva do voľných – nezastavaných priestorov nachádzajúcich sa západne od cesty I/18. Na jestvujúci obytný komplex, ktorý reprezentuje prevažne výstavba IBV, sa citlivo napája nová výstavba rodinných domov s vyšším obytným štandardom, ktorá bola označená ako obytný súbor IBV Hluchovo II. Tento obytný súbor trpí nedostatkom občianskej vybavenosti.

V poslednom desaťročí nastali veľké zmeny v spôsobe života obyvateľov mesta, ktoré sa odrazili aj pri formovaní jeho urbanistickej podstaty. Veľké priemyselné prevádzky, ktoré sa v nedávnej minulosti považovali za strategické pri rozvoji mesta, v súčasnosti stagnujú. K oživeniu však došlo v oblasti súkromného podnikania, čo sa prejavilo najmä na oživení terciérnej sféry. Najmä v centre mesta došlo k regenerácii mnohých objektov a dvorných traktov. Mestské centrum sa postupne stáva atraktívnejším. S touto pozitívnou situáciou však ostro kontrastujú areály škôl, materských škôl, jaslí i priestory so športovo-rekreačnou vybavenosťou. Rovnako sú zanedbané aj objekty dopravných zariadení – najmä priestory železničnej stanice so svojim bezprostredným zázemím.

B.6.2. Súčasná urbanistická štruktúra mesta

Z dlhodobého historického vývoja urbanistickej štruktúry mesta sa postupne vykryštalizovali jasne diferencované priestory, ktoré charakterizujú typické urbánne znaky, rozčleňujúce mestský organizmus na niekoľko typických okrskov, ktoré sú vyznačené aj v grafickej časti.

Okrsk 001

Dominantným priestorom tohoto okrsku je vlastné mestské centrum. Vymedzujú ho tieto hranice: zo západnej strany koryto rieky Turiec, severovýchodnú hranicu určuje teleso železničnej trate, z juhu až juhovýchodu hranica intravilánu. V polyfunkčnom území centrálnej mestskej zóny dominujú objekty základnej i vyššej občianskej vybavenosti. Významnú zložku tvoria areály škôl. Nachádzajú sa tu tiež kultúrne ustanovizne, ubytovacie zariadenia, administratívne, správne, zdravotnícke inštitúcie, peňažné ústavy, areál železničnej stanice a autobusové nádražie. Zariadenia obchodov a služieb tvoria najatraktívnejšiu časť vybavenosti. Špecifickú verejnú plochu charakterizuje námestie, na ktorom je situované autobusové nádražie, trhovisko a výrazné parkovisko pre osobné motorové vozidlá. Pre návštevníkov tohoto vzácneho priestoru už neostal priestor na posekanie, promenádu či relaxáciu. Nezanedbateľnú zložku okrsku č. 001 tvoria tiež objekty hromadného bývania. Významným urbanistickým prvkom je parková zeleň tvoriaca súčasť železničného komplexu a nábrežia rieky Turiec. Okrasná zeleň reprezentovaná prevažne nižšou zeleňou sa nachádza priamo vo vlastnom centre. Dvorné časti hromadnej bytovej zástavby sú dotvorené viac-menej solitérmi vysokej zelene, trávny a kríkovým porastom. V tomto okrsku je sústredených cca 4.812 obyvateľov situovaných v 1.873 bytoch.

Okrsk 002

Okrsk je ohraničený z východnej strany riekou Turiec, zo západnej strany cestou I/18 – ulicou Francúzskych partizánov, zo severu železničnou traťou Vrútky – Žilina, z juhu hranicou intravilánu mesta Vrútky. V tomto okrsku doznieva časť centrálnej mestskej zóny, ktorú reprezentuje areál škôl, športu, kultúry i administratívy. Vidlicový spôsob zástavby Čachovského i Matušovického radu viaže na seba takmer súvislý rad objektov základnej i vyššej vybavenosti a služieb, vyúsťujúcich na ulicu Francúzskych partizánov. Dominantným útvarom v okrsku je obytná funkcia, budovaná prevažne v období medzi prvou a druhou svetovou vojnou. Tvoria ju rodinné domy. V nepriechodných krátkych uličkách na voľných plochách pribúdajú tiež nové objekty individuálnej bytovej výstavby. Väčšina rodinných domov disponuje značne veľkými záhradnými traktami. Ulice Horná Kružná, Ruttkayovská, Potočná a Jánošovská reprezentujú územie pôvodných Horných Vrútok. V tejto časti okrsku došlo k výraznej prestavbe. Z pôvodných sedliackych dvorov a kúrií vznikla súvislá zástavba definujúca menované uličné koridory. V južnej časti okrsku – na Belejovej lúke vznikol komplex športových ihrísk, ktoré reprezentuje tenisový areál s perspektívou možného zastrešenia, futbalové a basketbalové ihrisko. Voľné, nezastavané plochy Belejovej lúky tvoria vzácnu rezervu pre ďalší rozvoj športovo-rekreačných plôch. V juhozápadnom cípe nachádzajúca sa záhradkárská osada nie je adekvátnym urbanistickým priestorovo-funkčným prvkom, ktorý by dôstojne reprezentoval v budúcnosti tento priestor.

Zeleň v okrsku je zastúpená výrazným platanovým a gaštanovým stromoradiím, rozvinutým pozdĺž západnej strany vodného toku Turiec. Na vlhkom teréne Belejovej lúky zase voľne rastúcim zoskupením vrbového a jelšového porastu.

Okrsk 003

Útvar tohoto okrsku sa nachádza západne od ulice Francúzskych partizánov a patrí medzi územia, ktoré boli zastavané ako posledné.

Okrsk je ohraničený z východnej strany ulicou Francúzskych partizánov, zo severu až severozápadu hranicou katastrálneho územia, z južnej strany Fínskou ulicou. Cesta I/18, ktorá je nielen cestou

I. triedy, ale dlhodobo plní tiež obslužnú funkciu v organizme mesta, v urbanistickom vývojevom procese spôsobila sústredenie takých významných funkcií do jej bezprostrednej blízkosti, ako je cintorín, futbalový štadión, letné kúpalisko a celý rad ďalších podnikateľských aktivít, obchodov a služieb, pre ktoré je typické, že postrádajú plochy pre parkovanie motorových osobných vozidiel. Ťažiskové plochy okrsku reprezentuje výstavba rodinných domov s bohato dimenzovanými záhradnými traktami. Obyvatelia trpia na poddimenzovanú občiansku vybavenosť. Verejnú zeleň reprezentujú plochy zelene v cintoríne a v priľahlých priestoroch štadióna i kúpaliska. Vo východnej časti okrsku sa nachádza dostatočné množstvo rezervných plôch pre ďalší rozvoj mesta Vrútok.

Okrskok 004

Základom urbanizovania tohoto okrsku sa stala ulica Karvaša a Bláhovca, ktorá bola založená v tridsiatych rokoch. Hranice okrsku z východnej strany tvorí ulica Francúzskych partizánov, severnú, južnú a západnú hranicu charakterizujú hranice jestvujúceho intravilánu. Dominuje individuálna bytová výstavba, v ktorej absentuje optimálne dimenzovaná občianska vybavenosť. V severnom cípe okrsku sú situované záhradkárske osady. V priamej väzbe na cestu I/18 boli vybudované plochy osobitného určenia, areál dnes už nefunkčného poľnohospodárskeho zariadenia, benzínové čerpadlá a ďalšie motoristické zariadenia. Značné rezervné plochy pre ďalší rozvoj tohoto okrsku nachádzajúce sa v jeho severozápadnej časti sú zárukou ďalšieho rozvoja mestského organizmu. V koncovej časti okrsku vznikla špecifická rekreačno-obytňá funkcia, ktorá stále viac prerastá do podoby typickej pre obytňú funkciu.

Okrskok 005

Hranice okrsku tvoria v západnej časti ulica Francúzskych partizánov, na juhu Sucháčovská cesta, na východe koryto rieky Turiec a na severe je to hranica súčasného intravilánu. Cez okrskok prechádza teleso železničnej trate, ktoré je zapustené pod úroveň terénu cca 8 metrov. Východne od telesa železničného zárezu sa nachádza obytňá časť, pre ktorú sú typické zúžené a značne pretiahle pozemky, na ktorých boli kedysi postavené želiarske a roľnícke domy. Táto pôvodná urbanistická štruktúra so špecifickými znakmi minulých storočí sa zachovala až dodnes aj napriek úzkym uličkám, ktoré neumožňujú v dostatočnej miere plniť obslužnú funkciu najmä v zimnom období. Objekty sa postupne rekonštruujú, voľné parcely zastavujú novými objektmi rodinných domov. Aj v tomto okrsku absentuje základná občianska vybavenosť. Ulice Krátka, Turcová, Dolný dvor, Váhová, Bazová, Ružová, Dlhá, Jonášovská, Bystrá a Dolná Kružná kedysi tvorili územie Dolných Vrútok. Verejná zeleň sa nachádza na ulici Dolná Kružná a je priamo prepojená s prírodnou zeleňou koryta Turca.

Okrskok 006

Územie okrsku je ťažiskovo reprezentované objektmi priemyselnej výroby. Jeho severovýchodnú hranicu tvorí koryto rieky Váhu, juhozápadnú objekt železničnej trate, severnú hranicu okrsku ohraničuje meander vodného toku Turiec. Južnú hranicu okrsku definuje časť intravilánu mesta Vrútok. Na území okrsku sa nachádzajú tieto najvýznamnejšie priemyselné prevádzky: ŽOS – Vrútky, ČOV š.p. Žilina, Mäsokombinát FATRA s.r.o. Vrútky a ALUPRINT s.r.o. Medzi najstaršie objekty v tomto okrsku patria ešte dosiaľ zachované objekty, ktoré vznikli koncom 19. storočia a nachádzajú sa v areáli ŽOS. Z charakteru priemyselnej výroby vyplýva aj ich veľkosť. Svojim priestorovým pôsobením sa vymykajú z rámca objektov a objektových sústav použitých priamo v obytno-vybavenostnom teritóriu. Severovýchodne od areálu ŽOS sa nachádza neveliké územie s vybudovaným zázemím starších rodinných domov. Postavené boli začiatkom 20. storočia, približne v rokoch 1920 – 1935. Dnes sa postupne rekonštruujú. V snahe zlepšiť kvalitu životného prostredia, severne od rodinných domov v priestore medzi Váhom a Dielenskou Kružnou ulicou, bol založený lokálny parčík, ktorého vegetácia pozvoľna splýva s prírodnou zeleňou rieky Váh. Rodinné domy situované v tomto prostredí sú vystavené nadmernému hluku zo železničnej prevádzky.

Okrskok 007

Tento okrskok je priestorovo napojený na okrskok 004. Vlastne je jeho akýmsi priestorovým pokračovaním. Na nevelkom území je skoncentrované rekreačné zázemie lokality Piatrová. Reprezentujú ju objekty rekreačných zariadení, individuálnej chatovej rekreácie i športové plochy tenisových, volejbalových ihrísk i plôch pre zimnú rekreáciu. Nachádza sa tu jeden lyžiarsky vlek. Mestská hromadná doprava je privedená až k rekreačnému objektu Piatrová.

B.6.3. Návrh priestorového usporiadania mesta

Vzhľadom k navrhovanému rozvoju mesta pôvodné usporiadanie mestského organizmu sa javí ako nevyhovujúce. Z navrhovaného funkčného usporiadania jednotlivých plôch, dopravnej a technickej infraštruktúry i krajinej štruktúry v riešenom území vyplýva požiadavka na doriešenie nového priestorového usporiadania mesta.

Navrhované priestorové definovanie mesta spočíva v začlenení Vrútok do dvoch urbanistických obvodov, ktoré pozostávajú z jednotlivých urbanistických okrskov. Hlavnou líniou rozdeľujúcou mesto na dva obvody je cesta I/18.

Územný vzťah navrhovaných urbanistických obvodov k jednotlivým okrskom

V urbanistickom obvode „staré mesto“ Vrútky I. sa nachádzajú tieto urbanistické okrsky:

- **okrskok 001** – charakterizuje ho územie s ťažiskom centrálnej mestskej zóny i vlastným centrálnym peším priestorom, mestská štruktúra s prevahou vyššej občianskej vybavenosti sústredenej do ulíc Cyrila a Metoda i ul. 1. Čs. brigády, železničná a autobusová stanica,
- **okrskok 002** –územie s časťou centrálnej mestskej zóny s celomestským športovo-rekreačným navrhovaným areálom na Belejovej lúke, vyššou občianskou vybavenosťou v uliciach a s prevládajúcou prírodnou zložkou vodného toku Turiec,
- **okrskok 005** –dominantným líniovým prvkom v území je železničná trať v terénnom záreze, územie s jestvujúcou IBV a navrhovaným priemyselným areálom pri ceste z obce Lipovec,
- **okrskok 006** –dominantná výrobná zóna v severnej časti mesta s veľkopriestorovými objektami ŽOS, ČOV a ďalšími výrobnými prevádzkami situovanými medzi telesom železničnej trate a riekou Váh,
- **okrskok 008** –územie s navrhovaným areálom letných športov s dominantnou vodnou plochou a korytom rieky Váh.
- Okrskok č.8 sa celý nachádza v PHO II. stupňa - vonkajšia časť, vodárenského zdroja - studňa Lipovec, ktorá je zdrojom pitnej vody pre historickú časť mesta. Trasovanie diaľnice a urbanizácia okrsku 8 môže mať negatívny dopad na kvalitu vody vodárenského zdroja.

Urbanistický obvod „nové mesto“ Vrútky II. pozostáva z týchto urbanistických okrskov:

- **okrskok 003** –charakterizuje ho navrhované obvodové centrum, jestvujúca i navrhovaná obytná zóna vrátane vyššej občianskej vybavenosti naviazanej na obytnú zónu Hluchovo,
- **okrskok 004** –v tomto okrsku sa počíta v rámci návrhovej etapy ÚPN mesta Vrútok s rozvojom vyššej vybavenosti situovanej v blízkosti cesty I/18.
- **okrskok 007** –rekreačný okrskok s prevahou individuálnej chatovej rekreácie a objektov rekreačných zariadení.

B.7. Návrh urbanistickej koncepcie mesta a funkčného využitia územia

B.7.1. Východiská uplatnené pri tvorbe urbanistickej koncepcie

Mesto Vrútky ako súčasť žilinsko-martinskej aglomerácie prispieva tiež v štruktúre osídlenia k naplneniu funkcie ťažiska osídlenia. Špecifickým územným začlenením mesta Vrútky nielen priesto-

rove homogenizuje žilinsko-martinskú aglomeráciu, ale na regionálnej úrovni prispieva k rozvoju zimnej, letnej rekreácie a bývania.

Priestorové možnosti mesta v západnej i severnej časti Turčianskej kotliny, s miernym reliéfom nivy Turca a Váhu vytvárajú mimoriadne vhodné podmienky pre jeho komplexný rozvoj. Ukončením výstavby trasy diaľnice D1 vedenej tunelovou skratkou v smere od Žiliny sa umožní naplniť navrhovaný aglomeračný vzťah mesta Žiliny s Vrútkami a Martinom.

Plošný rozvoj mesta je podmienený riešením dopravného systému v zastavanom území mesta a s previazaním na navrhované rozvojové plochy.

Dopravný systém je riešený ako okružný s vytváraním mestských okruhov spájajúcich ťažiskové územia obidvoch urbanistických obvodov. S dobudovaním jednotlivých dopravných okruhov sa počíta najmä v obvode „nové mesto“ II.

Nová koncepcia navrhovanej križovatky pri vyústení z tunela diaľnice D1 umožňuje napojenie cesty I/18 na trasu diaľničného telesa.

Z hľadiska koncepcie vodného hospodárstva okrskov 008 sa celý nachádza v PHO II.stupňa - vonkajšia časť, vodárenského zdroja - studňa Lipovec, ktorá je zdrojom pitnej vody pre historickú časť mesta.

Trasovanie diaľnice a urbanizácia okrsku 008 môže mať negatívny dopad na kvalitu vody vodárenského zdroja. Navrhované rekreačné aktivity v okrsku sú podmienené zabezpečením nového vodárenského zdroja, ktorý nahradí jestvujúcu studňu Lipovec.

B.7.2. Koncepcia rozvoja urbanistických obvodov I. a II.

B.7.2.1. Urbanistický obvod „staré mesto“ Vrútky I.

Zo zložitého historického vývoja starého mesta sa postupne vykryštalizovali jasne diferencované priestory, vo väčšine ktorých je sústredená vyššia občianska vybavenosť poprepájaná pešími komunikáciami, maloplošnými formami verejnej zelene i mestskými dopravnými komunikáciami, ktoré, žiaľ, v súčasnosti narušujú integritu viacerých cenných priestorov, v ktorých by mala dominovať pešia prevádzka. V tomto urbanistickom obvode sa nachádza pomerne málo rezervných plôch pre ďalšiu výstavbu.

Urbanistický návrh uplatnený v rámci konceptu riešenia územného plánu organicky naväzuje na jestvujúci stupeň priestorového i funkčného vývoja dosiahnutého k roku 2002, pričom v priemete do jednotlivých okrskov (001, 002, 005, 006, 008) bude znamenať nielen ich homogenizáciu, ale aj vyšpecifikovanie takých funkčných plôch, ktoré sú bezpodmienečne nutné pre harmonické dotvorenie mestského organizmu.

Návrh je zameraný aj na tvorbu peších atraktívnych priestorov typických pre mestské centrá, či centrálny mestské zóny.

- **okrsok 001** – spoločensky i funkčne najdôležitejší a najdominantnejší navrhovaný centrálny priestor je organicky napojený na navrhovanú pešiu komunikáciu – ulica Cyrila a Metoda, z ktorej je v úseku od Nábřežnej až po Štefánikovu ulicu vylúčená doprava. Spolu s jestvujúcou pešou trasou rozvinutou na ulici 1. Čs. brigády tvorí v pôdoryse centre mesta krížový útvar, na ktorom sa predpokladá dobudovanie vyššej občianskej vybavenosti.

Ku pripomienkam KÚ Žilina odboru ŽP – úseku OpaK rešpektovať v okrsku 001 vzrastlú zeleň vrátane jestvujúceho parku na Železničnej ulici je potrebné uviesť, že mesto Vrútky dodnes postráda najdôležitejší mestský priestor – námestie.

V zložitom urbanizačnom procese dosiaľ nedošlo ku priestorovo-funkčnému definovaniu centrálnyho mestského priestoru. V súčasnosti je jeho plocha znehodnotená funkciami ako sú autobusové nádražie, verejné parkovisko a trhovisko.

Aby mesto Vrútky mohlo mať tak dlho žiadaný centrálny peší reprezentačný priestor, je potrebné zabezpečiť radikálne uvoľnenie priestoru od uvedených funkcií a ich premiestnenie do adekvátnych mestských priestorov tak, ako je to vyjadrené v etape konceptu riešenia Územného plánu mesta Vrútky. V súčasnosti zástavba v centre mesta nedovoľuje aplikovať asanačné zásahy – (napr. vhodná plocha pre autobusové nádražie na úkor jestvujúcich stavieb Výskumného železničného ústavu).

Preto spracovateľ územného plánu spolu s investorom sa rozhodol akceptovať jediné optimálne riešenie nasledovným spôsobom:

- autobusové nádražie situovať v časti parku pri železničnej stanici,
- trhovisko v predĺžení priestoru Železničnej ul. smerom severozápadným,
- centrálné parkovisko resituovaním do blízkosti priestoru kina 1. mája a do východnej časti Belejovej lúky a ku Mestskému úradu Vrútky, ako aj do západnej časti pozemku bývalého hotela Magura.

Dôležitou podmienkou navrhnutého riešenia je spracovanie generelu dotknutej zelene, v rámci ktorého by bol zhodnotený zdravotný stav jestvujúcej zelene. Počítať s náhradou zelene vytipovanej na elimináciu, ktorá by mala byť sitovaná v priestoroch centrálnej mestskej zóny Vrútok.

Slovenská správa ciest Bratislava požaduje zabezpečenie sústredených plôch pre návštevníkov regiónu v súvislosti s turistickou atraktivitou. Túto funkciu budú plniť navrhované, hore uvedené parkoviská situované v priestore centrálnej mestskej zóny.

Na mieste bývalého hotela Slávia vybudovať nový komfortný hotel alebo polyfunkčný objekt s relaxačno-oddychovým zázemím a parkoviskami. V blízkosti rieky Turiec rekonštrukčným zásahom prestárleho objektu občianskej vybavenosti podporiť dobudovanie nového hotela.

Mestskú knižnicu a kultúrne centrum na ul. 1. Čs. brigády rekonštruovať formou nadstavby podlažia s využitím podkrovných priestorov. V areáli základnej školy na ulici M. R. Štefánika vybudovať novú telocvičňu, ihriská, bežecké trate, dopravné ihrisko, krytý bazén, vrátane relaxačno-oddychového parčíku. Rozsiahly komplex staničných objektov rekonštruovať a zapojiť ich v čo najvyššej miere do verejného života navrhovaného centra.

- **okrsok 002** – v tomto okrsku sa v súčasnosti nachádzajú veľké rezervné plochy na lokalite Belejova lúka, ktoré sú predurčené v návrhovom období ÚPN na vybudovanie rekreačno-relaxačného areálu a drobných športových plôch. Za najdôležitejší priestor považovať jestvujúci priestor zelene, ktorá by mala byť postupne prebudovaná na špecifickú parkovú zeleň s prevládajúcim zachovaním jestvujúcich drevín. Pre možnosť využitia navrhovaného parku verejnosťou bude potrebné zabezpečiť situovanie náučných chodníkov pre peších, ktoré zároveň umožnia tiež sprístupnenie oddychových zákutí, poprípade aj menších navrhovaných vodných plôch. Pri návrhu parkoviska pre osobné motorové vozidlá na Belejovej lúke rešpektovať súčasné mokraďové lokality, terénne depresie a genofondovú lokalitu R-ÚSES č. 72, so zvyškami mŕtveho ramena „starého Turca“. Taktiež zachovať lokalitu „Za Teplicou – Ráztoka, ktorá reprezentuje navrhnuté lokálne biocentrum M-ÚSES. Obidve menované lokality zaradiť ako študijné plochy pre enviromentálnu výchovu.

Z dôvodu zaistenia bezpečnosti a pohody vo večerných hodinách pre návštevníkov parku, bude potrebné počítať tiež s realizáciou večerného osvetlenia.

V okrajovej polohe parkového areálu vybudovať záchytné parkovisko, ktoré budú slúžiť aj pre mestské centrum a centrálnu mestskú zónu. Celý rekreačno-

relaxačný areál citlivo pričleniť k vodnému toku rieky Turiec, k jeho sprievodnej zeleni a primerane využiť vodný tok Turca na rozvoj vodného športu – člnkovania. V areáli gymnázia podporiť vybudovanie komplexného športovo-rekreačného areálu. Z južnej strany tento okrskosusedí s katastrálnym územím Martina, na ktorom je navrhnutý v rámci ÚPN mesta Martin rozvoj individuálnej bytovej výstavby.

Zo zámerov ÚPN mesta Vrútky, t.j. zo situovania navrhovaných rekreačno – relaxačných zariadení vyplýva, že rozvoj IBV na k. ú. Martin v navrhovanom rozsahu nebude možné v plnej miere uplatniť. Prelínanie rozvojových záujmov obidvoch miest – Vrútok i Martina bude potrebné vzhľadom na zložitý terénny reliéf i vodný tok, ako aj požiadavku vybudovať obslužné komunikácie vnímať ako špecifické, pričom bude nutné navrhovanú IBV na k.ú. Martin výrazne zredukovať. Po vzájomnej konzultácii predstaviteľov miest bude potrebné prijať takú rozvojovú koncepciu, ktorá plnohodnotne vystihne priestorovo-funkčnú danosť obidvoch lokalít.

Z uvedených záujmov o toto územie jednoznačne vyplýva požiadavka na spracovanie ďalšieho stupňa ÚPD, v ktorom budú upresnené a zladené jednotlivé priestorovo-funkčné nároky.

- **okrsok 005** – predmetný okrskos je okrajový, situovaný je na severnej strane mesta. Priestorom okrsku prebieha teleso železničnej trate, ktoré je zapustené hlboko pod terén, čo eliminuje nežiadúcu hlukovú hladinu. V každom prípade okrskos rozdeľuje na dve časti. Vo východnom priestore je situovaná prestárla individuálna bytová výstavba, ktorá vznikla na úzkych a dlhých parcelách, vedľa ktorých sú vedené neprimerane úzke obslužné komunikácie, nevyhovujúce súčasným dopravným normám. Ich rozšírenie súvisí s narušením majetkoprávnej podstaty okolitých pozemkov IBV. Z bezpečnostného i prevádzkového hľadiska bude preto potrebné tieto uličky rozšíriť na takú šírku, ktorá dovolí prístup požiarného vozidla. Podrobné náležitosti úpravy uličiek budú riešené v ďalšom stupni územnoplánovacej dokumentácie – v územnom pláne zóny.

V západnej časti v priestore pri ceste I/18 je situovaný navrhovaný priemyselný útvar, v ktorom by mali byť lokalizované z ekologického hľadiska čisté prevádzky. Jeho výstavba si vyžiada prekládku vzdušného elektrického vedenia.

- **okrsok 006** – priestor tohoto okrsku charakterizuje kumulácia výrobných prevádzok. Mestská komunikácia končí pri areáli ŽOS, ďalej východným smerom pokračuje len účelová komunikácia. Výrobnú štruktúru obohacuje enkláva rodinných domov a vhodne situovaný priestor s parkovou úpravou. Priestor okrsku je označovaný tiež ako Vrútky – sever. Nachádzajú sa v ňom tieto prevádzky - ŽOS Vrútky, ŽOS-EKO Vrútky, Mechanicko-biologická ČOV ŽOS-EKO Vrútky s.r.o. Vrútky, Vrútocké strojárne, a.s., Mäsokombinát Fatra, Aluprint s.r.o. – tlačiareň a výroba etikiet, Stredoslovenské vodárne a kanalizácie, š.p. Žilina, Lama – výroba koženej galantérie a Stama – stavby rodinných domov. Na dvoch voľných prelukách sa v rámci koncepcie ÚPN uvažuje s rozšírením výrobných prevádzok a s predĺžením mestskej komunikácie severným smerom do športovo-rekreačného areálu situovaného do priestoru medzi rieku Váh a teleso diaľnice D1. Okrem dobudovania mestskej komunikácie, peších chodníkov a zelene sa v budúcnosti predpokladá, že dôjde ku komplexnému prehodnoteniu všetkých výrobných areálov a k ich vybudovaniu na reprezentačnej úrovni.
- **okrsok 008** – priestor tohoto okrsku tvorí mimoriadne príťažlivé prírodné prostredie, na ktorom bude možné teoreticky po roku 2035 vybudovať letný športovo-rekreačný areál s regionálnou až nadregionálnou pôsobnosťou. Hlavnou prekážkou, ktorá bráni

v rozvoji predpokladanej urbanistickej koncepcie letnej rekreácie je ťažba šrkopieskov, ktoré podľa odhadu odborníkov bude prebiehať až do roku 2035. Ďalšou zábranou pre rozvoj tejto lokality predstavuje ochranné pásmo II. stupňa prameňa pitnej vody Lipovec, z ktorého sa v súčasnosti zásobuje západná časť mesta Vrútky. Ďalej je tiež potrebné tiež uviesť, že cez severnú časť priestoru okrsku 008 sa uvažuje so situovaním navrhovanej trasy diaľnice D1, ktorá by mala prebiehať v tesnej blízkosti prameňa pitnej vody Lipovec. S rozvojom uvedenej rekreačnej funkcie sa preto predpokladá až po vykrištalizovaní a doriešení zložitých jestvujúcich i navrhovaných územných vzťahov a záujmov, t.j. až po r. 2035.

B.7.2.2. Urbanistický obvod „nové mesto“ Vrútky II.

V súčasnosti urbanistický obvod Vrútky II. reprezentuje osídlenie situované na západných svahoch horstva Malej Fatry. Táto urbanistická štruktúra v podobe dvoch cípov zasahuje hlboko do uvedených svahov. Prvý cíp končí obytným útvarom IBV Hluchovo a drobnou rozptýlenou zástavbou rodinných domov. Druhý cíp reprezentuje zástavba IBV rozvinutá okolo ulice Karvaša a Bláhovca, ktorá postupne prerastá do individuálnej chatovej rekreácie. V súčasnosti sa centrom rekreácie stal priestor pri objektoch rekreačných zariadení Piatrová.

Voľné nezastavané priestory medzi dvomi uvedenými obytnými útvarmi vytvorili jednoznačne priestorove definované zázemie pre ďalší rozvoj mestského organizmu, ktorý už v súčasnosti potrebuje vybudovanie nového centra nielen so základnou, ale aj nadmestskou občianskou vybavenosťou.

Ďalším predpokladom pre rozvoj urbanistického obvodu Vrútky II. je z dopravného hľadiska požiadavka kontinuálneho prepojenia starého mesta s novým a to nielen prostredníctvom navrhovaných dopravných komunikácií, ale aj prostredníctvom hlavných peších komunikácií.

Hlavným rozdeľujúcim a rušivým elementom medzi dvoma urbanistickými obvodmi je cesta I/18, ktorej vplyvy na prevádzku a vzájomné väzby obvodov sa predpokladá eliminovať svetelne riadenými križovatkami alebo mimoúrovňove vykrižovanými navrhovanými hlavnými pešími komunikáciami.

Obytný obvod je priestorove orientovaný smerom k navrhovaným relaxačno-oddychovým a športovo-rekreačným plochám, ktoré sú situované v severnej časti obvodu.

- **okrsok 003** – priestor okrsku sa nachádza medzi Hluchovom a zástavbou rozvinutou popri ulici Karvaša a Bláhovca. Dôležitý dopravný skelet reprezentujú navrhované mestské komunikácie, ktoré nielen organicky prepájajú staré mesto s novým, ale umožňujú tiež uplatňovať komunikačné vzťahy medzi okrskom 003 a 004. Fyzické severojužné navrhované cestné prepojenie a vykrižovanie jestvujúcej zástavby pri lokalite Hluchovo s ulicou Karvaša a Bláhovca si vyžiada konkrétne územie – záhrady či stavebné pozemky, ktoré bude bezpodmienečne potrebné využiť na realizáciu uvedených navrhovaných dopravných zámerov.

V priestore navrhovaného centra s atraktívnym námestím je skoncentrovaná základná i vyššia občianska vybavenosť, ktorú budú bezpodmienečne okrsky 003 a 004 po dobudovaní potrebovať (viď kapitolu Občianska vybavenosť). V tomto okrsku sa v súčasnosti nachádza tiež mestský cintorín, futbalový štadión a otvorený areál plaveckého bazénu, ktoré sú situované vedľa seba. Po ich dobudovaní už neostali žiadne rezervné plochy pre realizáciu parkovacích plôch pre osobné motorové vozidlá. Parkuje sa v blízkych i vzdialenejších uliciach. Navyiac jestvujúci cintorín je tiež vyťažený. V územnom pláne sa preto uvažuje s návrhom nového objektu cintorína v okrsku 004 vrátane parkoviska pre osobné motorové vozidlá.

Navrhované obytné plochy reprezentujú prevažne plochy individuálnej bytovej zástavby. Vo východnej časti okrsku na zníženom terénnom horizonte sa uvažuje tiež so situovaním objektov hromadnej výstavby.

- **okrsok 004** – územie predmetného okrsku sa rozprestiera severne od ulice Karvaša a Bláhovca. Okrsok je dopravne napojený na „staré mesto“ prostredníctvom navrhovanej mestskej komunikácie, nasmerovanej na cestu do obce Lipovec, ako aj prostredníctvom južnejšie situovanej navrhovanej dopravnej komunikácie.

V priestore bývalého štátneho majetku je navrhnutá vyššia občianska vybavenosť, ktorá pokračuje smerom západným i severným.

Okrsok tvorí kontaktnú zónu s navrhovanými relaxačno-oddychovými a športovo-rekreačnými plochami.

Krajský pozemkový úrad v Žiline v listoch zo dňa 05. 09. 2005 a 20.03 2006 upresnil rozsah jednotlivých záberových lokalít týkajúcich sa PP ako aj ich úplnej eliminácie. V prípade okrsku 004 bol neudelený súhlas podľa § 13 zákona na tieto lokality v tomto upresnení :

lokality č. :

6	3,67 ha
7	1,02 ha
8	19,15 ha
9	10,20 ha
10	1,40 ha
11	8,05 ha
16	2,79 ha

Grafické i textové úpravy súvisiace s akceptovaním tohoto rozhodnutia boli v plnej rešpektované.

- **okrsok 007** – v okrsku sú sústredené prevažne rekreačno-oddychové funkcie, preto je charakterizovaný ako rekreačný okrsok. Práve na území tohto okrsku sa nachádza časť rekreačnej zóny Piatrová. V rámci návrhovej etapy územného plánu je navrhnuté dobudovanie nástupného centrálného priestoru so záchytným parkoviskom a objektami rekreačnej vybavenosti či niekoľkými objektami individuálnej chatovej rekreácie, ktoré dotvoria doteraz nezastavané rekreačné plochy.

Tlak na výstavbu rodinných domov aj v priestore okrsku 007 a postupné prebudovávanie rekreačných chát na individuálnu výstavbu v priebehu návrhového obdobia postupne prestane, nakoľko z koncepcie územného plánu vyplynula výrazná ponuka pre budovanie navrhovanej individuálnej bytovej výstavby práve v susednom okrsku 003. V návrhovom období bude potrebné počítať s dobudovaním obšlužných komunikácií k jestvujúcim objektom ICHR.

B.7.3. Urbanistická kompozícia

Základnými prvkami urbanistickej kompozície mesta Vrútky sú nielen prírodné priestorové či líniové akcenty, ale aj výrazné znaky typické pre urbanistickú štruktúru zastavaného územia. Hlavnú kompozičnú os mestského organizmu tvorí výrazný líniový prírodný prvok rieky Turiec, ktorý je v niektorých častiach zvýraznený alejou vzrastlej zelene, či vyššími obytnými objektami situovanými paralelne vedľa vodného toku.

V návrhu urbanistickej kompozície sú rešpektované všetky základné princípy tvorby priestoru a jeho výtvarných hodnôt pôvodnej urbanistickej štruktúry mesta, rovnako ako aj prírodné prvky v sprievodnom krajinnom prostredí. V koncepte riešenia územného plánu mesta sú v jednotlivých urbanistických obvodoch stanovené kompozičné zásady.

B.7.3.1. Kompozičné zásady uplatnené v urbanistickom obvode I.

Významnými kompozičnými prvkami v priestore sú :

- Výrazný líniový prvok rieky Turiec so sprievodnou zeleňou,
- viacpodlažné obytné objekty,
- dopravný systém komunikácií,
- výrazná výšková zeleň na Belejovej lúke.

Navrhovaná urbanistická kompozícia vychádza z pôvodnej urbanistickej štruktúry územia mesta a krajiny, ktorá je doplnená o ďalšiu navrhovanú sprievodnú zeleň, situovanú pri vodnom toku rieky Turiec, pešie komunikácie a umocnená urbanistickým priestorom Belejovej lúky prostredníctvom navrhovaných veľkoobjemných objektov a vysokej zelene.

B.7.3.2. Kompozičné zásady uplatnené v urbanistickom obvode II.

Medzi základné kompozičné akcenty môžeme zaradiť :

- Spôsob vlastnej zástavby jestvujúcej urbanistickej štruktúry reprezentovanej východo-západnými obytnými pásmi umocnenými dopravnými komunikáciami,
- vysoká sprievodná zeleň situovaná pri miestnych komunikáciách a vodných tokoch.

Aj v urbanistickom obvode „nové mesto“ Vrútky II. navrhované kompozičné princípy sú odvodené z jestvujúcich kompozičných akcentov.

Navrhovaná zástavba IBV situovaná na lokalite Kopanice má plošný charakter. Navrhovaná hromadná bytová výstavba je situovaná pod terénnou vlnou uvedených lokalít.

Akcentovanie jestvujúcich kompozičných vytipovaných zásad spočíva v posilňovaní súvislej biomasu situovanej najmä pri vodných tokoch tvoriacej systém biokoridorov a biocentier.

B.7.4. Ochrana pamiatok

Doterajší archeologický výskum preukázal, že stopy najstaršieho osídlenia dolného Turca pochádzajú zo strednej doby kamennej asi 2750 – 2250 pr. Kr. Vtedy došlo k osídleniu západného úpätia Veľkej Fatry. Usídlil sa tu ľud s kanelovanou keramikou. Živili sa pestovaním poľnohospodárskych plodín, chovom dobytky a lovom zveri, o čom svedčia nálezy v jaskyni Mažarná, v Gaderskej doline a Na vyhni.

Súvislejšie osídlenie začalo v dobe bronzovej, t.j. v rokoch 1500 – 1350 pr. Kr. Ľud tejto kultúry už vedel vyrábať bronzové nástroje a šperky. V rokoch 1966 – 1967 bolo pri výstavbe sídliska v Martine – Sever nájdených a preskúmaných 159 prevažne urnových hrobov. Bola tu tiež nájdená keramika staršej fázy lužnickej kultúry.

V dobách laténskej a rímskej kultúry vznikali v Turci sídliská na vyvýšených miestach. Z tohoto obdobia sú známe z vrútockého chotára aj pozostatky púchovskej kultúry v časti Sedliská. Pod výtokom Chrapového potoka boli v roku 1953 odkryté zvyšky osídlenia z doby rímskej.

V období Veľkomoravskej ríše bol Turiec najosídlenejšou kotlinou na Slovensku. Najstaršia osada z tohoto obdobia pochádzala z 8. storočia. Boli nájdené tiež bohaté kniežacie mohyly v Blatnici, Malom Čepčine, v Žabokrekoch a Priekope. Centrálnym hradiskom bol v období Veľkomoravskej ríše Vyšehrad, ktorý bol postavený na strategickom mieste.

Po páde Veľkomoravskej ríše v 10. storočí si maďarské kmene najprv podmanili územie južného Slovenska, podarilo sa im však preniknúť až do Turčianskej kotliny, ktorá bola pripojená k Uhorsku. K osídleniu tohoto regiónu prispela tiež zemianska kolonizácia. Bol to proces, ktorý trval takmer dva storočia.

V 13. storočí bol v Turci vybudovaný systém komunikačnej siete, ktorá viedla z Ponitria, Zvolena cez Banskú Bystricu cez sedlo Malý Šturec do Blatnice, Necpaly do Sučian. Taktiež považská cesta viedla zo Sliezska cez Žilinu a Turiec na Spiš.

V priebehu 13. storočia pozorujeme úsilie uhorských panovníkov o vytvorenie veľkého kráľovského domínia na strednom a severnom Slovensku s centrom na Pustom hrade pri Zvolene. Súčasťou tohoto územného scelovania sa stali územia Zvolena, Turca, Liptova, Oravy, časť severného Hontu a Tekova.

Názov Vrútky vznikol zo starého slovanského slova prameň, žriedlo. Prvé zmienky o obci pochádzajú z roku 1255. Na území dolného Turca už v tomto období existovali rozvinuté majetkové vzťahy a relatívne husté osídlenie. Nastáva obdobie vrútockých zemanov. V 14. storočí boli Vrútky rozdelené na Dolné a Horné Vrútky, ktoré sa neskôr stali kuriálnymi osadami. Od 14. storočia takmer až po 20. storočie mali ničivý vplyv na osídlenie Vrútok časté povodne a požiare, ktoré úplne z času na čas zdecimovali osídlenie. Časté vojny a mor v 16. a 17. storočí sa tiež nepriaznivo dotýkali obyvateľstva. Z tohoto obdobia sa nezachovali žiadne obytné či cirkevné stavby.

Na mieste stredovekého katolíckeho kostola, ktorý bol zbúraný v roku 1904, bol postavený nový. V roku 1905 v októbri bol kostol vysvätený. V roku 1902 boli položené základy evanjelického kostola vo Vrútkach. Chrám bol ukončený v novembri 1903.

V Súpise pamiatok z roku 1969 sa spomína len kúria na Hradskej č. 27, ktorú by sme mohli označiť ako kúriu, ktorá v zásade reprezentuje štýlovú čistotu ostatných barokovo-klasicistických objektov v Turci. Objekty boli prízemné s obdĺžnikovým pôdorysom, s portálmi, atikou, či ambitom (predsieňou).

Sedliacke a želiarske rodiny si stavali jednoduché drevené domy so sedlovými strechami, pokryté dreveným šindľom. V 19. storočí dochádza k uzatváraniu dvorov od ulice drevenými bránami „parkáňového typu“. V tomto období dochádza k používaniu tehlového i kamenného materiálu, domy sú opatrené omietkami a ozdobami. Vzniká typ mestského rodinného domu, zakladajú sa ulice, pozvoľna vzniká nová – mestská štruktúra osídlenia s objektami obchodov a inej vybavenosti.

Niektoré objekty sa zachovali dodnes a sú zaradené medzi národné kultúrne pamiatky.

- Vnútroň priestor kostola ev.a.v. tvorí trojloďová pseudohala s polygonálnym uzáverom a s obiehajúcimi protestantskými empórami, ktoré sú uložené na liatinových stĺpoch. Zároveň nesú aj krížovú klenbu. Exteriérny výraz kostola zodpovedá neogotickej úprave s použitím lomených okien a opornými piliermi. Objekt veže má po oboch stranách vybudované točité schodisko. Kostol bol postavený v rokoch 1900 – 1903. Medzi movité pamiatkové zariadenie patrí oltár s neogotickým architektonickým výrazom a obrazom Krista v Getsemanskej záhrade. Aj kazateľnica s organom pochádzajú z čias výstavby kostola. Generálna oprava kostola bola prevedená v rokoch 1952 – 1953. Objekt sa aj v súčasnosti využíva na cirkevné účely.
- Katolícky kostol sv. Ján Krstiteľ bol postavený na mieste pôvodného stredovekého kostola pochádzajúceho z druhej polovice 13. storočia. Interiérny priestor súčasného kostola sa skladá z jednodľovej hlavnej lode, z polygonálne uzavretého presbytára a z transeptu pri prvom klenbovom poli. Objekt kostola má pristavenú vežu, vybavenú opornými piliermi. V hlavnej lodi sú vybudované tri polia krížovej klenby. Zo starého kostola zostala iba pôvodná kamenná krstiteľnica pochádzajúca z roku 1612. Objekt kostola bol postavený podľa projektu inž. Jozefa Pfinna. Staviteľ Stanislav Zachar. K roku 1967 bol stav kostola hodnotený ako dostatočný. Klesá bočný vchod, v dôsledku poddimenzovaných základov.
- Pamätný dom – reprezentuje bývalá budova hlavných dielní nachádzajúcich sa v areáli ŽOS, a.s. Vrútky. Tu sídlil revolučný závodný výbor. Budova bola postavená v 70-tych rokoch 19. storočia ako účelová technická i administratívna stavba pre potreby košicko-bohumínskej trate. Objekt bol vyhlásený za kultúrnu pamiatku v roku 1944.

- Bývalý robotnícky dom – objekt je trojpodlažný, s manzardovou strechou. Symetrická pôdorysná dispozícia je vyjadrená aj vo fasáde, ktorej stredná časť je predsunutá, akcentujúc tak centrálny nástup. V bočných častiach strešnej konštrukcie sú umiestnené vikiere. Krytina je plechová. Robotnícky dom bol postavený z vlastnej zbierky formou tzv. Tehlovej zbierky. Stavba bola postavená podľa projektu arch. Zachara v roku 1923. V rokoch 1960 – 1961 bola polyfunkčná spoločenská miestnosť prestavaná na kinosálu.
- Na lokalite Piatrová bol vybudovaný hrob a pomník partizánov Karvaša a Bláhovca priamo na mieste, kde v bojoch počas II. svetovej vojny padli. Hrob má výtvarno-architektonickú úpravu. Kamenná plastika zobrazuje dvoch ťažko ranených bojovníkov.

Nehnutelnosti chránené od 1.4.2002 v zmysle zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu neboli prečíslované v ÚZPF. Došlo však k preradeniu všetkých objektov uvedených ako kultúrne pamiatky do vyššieho stupňa ochrany, t.j. do úrovne národných kultúrnych pamiatok.

Predmetom ochrany sú jednotlivé vytipované objekty, pri ktorých je potrebné predovšetkým dbať o zachovanie :

- charakteristickej siluety v historickej časti mesta,
- pri tvorbe a realizácii novej zástavby dbať o súlad s historickým prostredím,
- zachovať historickú zeleň najmä pri areáloch kostolov, ako aj pri pomníku partizánov Karvaša a Bláhovca.

V zmysle ochrany kultúrneho dedičstva je potrebné uviesť, že na katastrálnom území Vrútok sa nachádza skúmané pohrebisko lužnickej kultúry z mladšej doby bronzovej.

B.7.5. Etapizácia výstavby

Za hlavné rozvojové plochy mesta Vrútok už v Územnom pláne hospodársko-sídelskej aglomerácie Martin (ktorého súčasťou boli aj Vrútky) boli považované priestory situované západne od cesty I/18.

Túto územnú rozvojovú filozofiu taktiež potvrdila navrhovaná koncepcia ÚPN Mesta Vrútky. Rozvoj mestského organizmu, ktorý prebiehal v minulých desaťročiach na západných svahoch Vrútok, postupne prenikal do tohoto územia z viacerých strán a započal na viacerých lokalitách. Celý tento územnoplánovací proces naznačil, že priestory v okrskoch 003 a 004 sú výhradne predurčené k rozvojovým mestským zámerom. Rozvoj na jednotlivých lokalitách súvisí s vlastníckymi vzťahmi a požiadavkami potencionálnych záujemcov o výstavbu.

Vychádzajúc zo súčasných reálnych požiadaviek na výstavbu je možné naznačiť nasledovné etapi-začné poradie:

- Vo východnej časti okrsku 004 výstavba objektov vyššej občianskej vybavenosti,
- v ťažisku okrsku 005 pri lipoveckej ceste budovanie plôch dopravných a výrobných zariadení,
- v juhozápadnej časti okrsku 007 výstavba skupiny rodinných domov,
- v severnej časti okrsku 003 pri navrhovanom centre výstavba komplexu rodinných domov,
- postupné budovanie IBV a HBV v rámci okrskov 003,
- výstavba lyžiarskych vlekov, vybudovanie navrhovaných lyžiarskych plôch a zariadení v severnej časti katastrálneho územia,
- zabezpečenie výstavby centrálného priestoru v starom meste a rozšírenie hlavných peších komunikácií na ulici Cyrila a Metoda,
- postupná výstavba objektov navrhovaného obvodového centra v urbanistickom okrsku 003,
- výstavba navrhovaných výrobných plôch a ďalšie aktivity.

B.8. Návrh rozvoja bývania

Na území mesta Vrútky sa v procese vývoja obytnej funkcie vytvorilo niekoľko špecifických druhov, ktoré sa od seba odlišujú výškou objektov, charakterom prostredia i zástavby, terénnym reliéfom i vlastným výrazom architektúry.

V koncepcii územného plánu sa počíta nielen s uplatnením navrhovaných druhov objektov bývania, ale aj s priestorovou korekciou jestvujúcich obytných objektov. Navrhované rozčlenenie mesta na urbanistické obvody a okrsky umožňuje charakterizovať odlišnosti bytového fondu na území mesta nasledovným spôsobom.

B.8.1. Urbanistický obvod I.

- **okrsok 001** – okrem objektov tvoriacich typickú mestskú uličnú zástavbu s občianskou vybavenosťou sa nachádza v ťažisku centrálnej mestskej zóny, ako aj v jej východnej časti zástavba väčšinou prízemných rodinných domov. V súčasnosti je prejavovaná evidentná snaha o využívanie podkrovných priestorov. Možná je tiež nadstavba rodinných domov, v prelukách výstavba nových objektov IBV.
Obytné plochy so značnou kumuláciou bytov reprezentujú ošempodlažné obytné objekty situované paralelne s korytom rieky Turiec. Typická „panelová“ štruktúra pomaly mizne, nakoľko postupne dochádza k zatepl'ovaniu jednotlivých objektov. Záujem obyvateľov o bývanie v centrálnej mestskej zóne by mal byť uspokojovaný postupnou rekonštrukciou súčasného bytového fondu. Nevylučuje sa ani možnosť nadstavby, či budovania podkrovných bytov.
V strede centrálnej mestskej zóny sa nachádza menšia časť panelovej deväťpodlažnej hromadnej bytovej výstavby. Aj pre túto hromadnú bytovú výstavbu platia zásady novej citlivej nadstavby, či dobudovania podkrovných priestorov.
Výhodou bývania priamo v centrálnej mestskej zóne sú malé dochádzkové vzdialenosti k objektom občianskej vybavenosti, nevýhodou pomerne značný hluk z automobilovej a železničnej dopravy.
- **okrsok 002** – na území okrsku, ktorý má pretiahly tvar v severojužnom smere, je situovaná výlučne individuálna bytová výstavba staršieho typu. V blízkosti rieky Turiec je postavených niekoľko nových objektov IBV. V koncepcii územného plánu sa počíta s využitím voľných stavebných pozemkov a prelúk na výstavbu rodinných domov. Jestvujúce prízemné objekty je možné nadstaviť alebo využiť ich podkrovné priestory. Pri týchto zásahoch klásť dôraz na dobudovanie obslužných komunikácií v požadovaných proporciách v zmysle dopravných noriem.
- **okrsok 005** – územie okrsku je situované severne od okrsku 002. Na jeho území sa nachádza výlučne prestárta individuálna bytová jednopodlažná výstavba. Pôvodne slúžila pre slabšie sociálne vrstvy, čo sa prejavilo pri dimenzovaní pozemkov, objektov i obslužných komunikácií. Úzke pozemky priestorove predurčili tiež koncepciu i vnútornú prevádzku rodinných domov. Mimoriadne úzke obslužné komunikácie o šírke 1,8 – 2,0 m nedovolia zabezpečiť prístup nákladných áut pre zber komunálneho odpadu, hasičských áut, či iných väčších vozidiel.
Pre zaistenie bezpečnosti tohto obytného útvaru sa v koncepcii územného plánu uvažuje s rozšírením úzkych prístupových chodníkov na úroveň obslužných komunikácií. Pre uskutočnenie tohoto zámeru bude potrebné počítať so záberom plôch z jednotlivých dotknutých pozemkov. Pre podrobné zhodnotenie uvedenej dopravnej problematiky bude potrebné vypracovať územný plán zóny okrskov 002 a 005.

Ďalší rozvoj tohoto územia sa môže uskutočniť výstavbou nových rodinných domov, nadstavbou jestvujúcich, či využitím podkrovných priestorov.

- **okrsok 006** – v okrsku dominujú výrobné prevádzky. V južnej časti priemyselného okrsku sa však nachádza skupina rodinných domov postavená približne v tridsiatych rokoch minulého storočia. V súčasnosti na mnohých prebiehajú rekonštrukčné zásahy zamerané na zobytnenie strešných priestorov.

Vzhľadom na výrobný charakter okrsku sa v koncepcii územného plánu neuvažuje s rozširovaním ďalšej výstavby rodinných domov.

- **okrsok 008** – v priestore športovo-rekreačného okrsku sa nenachádza obytná výstavba a ani sa neuvažuje s novou výstavbou obytných plôch.

B.8.2. Urbanistický obvod II.

Urbanistický obvod II. charakterizujú nové priestorové dimenzie. Je to mierne stúpajúci terén smerom západným, s nástupnou terasou od cesty I/18, optimálna orientácia na svetové strany, vodné geologické pomery a mierne zdvihnutý horizont, umožňujúci vnímať panoramatické pohľady na mestské centrum a horstvo Veľkej Fatry. Tieto aspekty ešte znásobujú kvalitatívnu stránku navrhovaných plôch vytipovaných pre bývanie na lokalitách Kopanice a Sekaniny (okrsky 003, 004).

- **okrsok 003** – jestvujúca obytná zástavba IBV a HBV je sústredená do východnej, severnej a južnej strany okrsku. Ohraničujú ju ulice Karvaša, Bláhovca a Fínska. Na západnej strane i v strednej časti tohoto okrsku jestvujúce rozptýlené skupinky rodinných domov naznačujú, že výstavba tohto druhu prakticky prenikla na územie celého okrsku. Už v súčasnosti obyvatelia Vrútok i Martina javia nemalý záujem o výstavbu rodinných domov na tomto území. Svedčia o tom vypracované urbanistické štúdie. V rámci riešeného územného plánu sa preto počíta s využitím nezastavaných plôch pre výstavbu individuálnej a hromadnej bytovej zástavby. Individuálna bytová výstavba tvorí väčšinu navrhovaných obytných plôch a je situovaná v strednej a západnej časti okrsku, pozvoľna prerastajúc do rekreačných aktivít okrsku 007. Hromadná bytová výstavba je sústredená do východnej časti okrsku. Predpokladá sa, že ju budú reprezentovať menšie obytné bloky s počtom 8 – 12 bytov. Výška objektov by nemala presiahnuť 3 – 4 podlažia.

Z demografického hľadiska by v tomto okrsku k roku 2015 malo pribudnúť cca 1456 obyvateľov, 367 objektov rodinných domov a 57 bytov v objektoch HBV. Veľkosť navrhovaných pozemkov sa pohybuje od 800 – 3000 m². V okrsku sa počíta tiež so situovaním obvodového centra, v ktorom bude sústredená základná i vyššia občianska vybavenosť.

Pre vzájomné severojužné dopravné prepojenie okrskov 003 a 004 s mestskými komunikáciami bude potrebné zabezpečiť ich trasovanie v jestvujúcej zástavbe ulíc Karvaša a Bláhovca, ako aj v priestoroch lokality Hluchovo. Na realizáciu tohto bezpodmienečne nutného dopravného zámeru boli vytipované tieto parcely: 1487/40, 1461/1, resp. 1461/3, 1461/5 a 3041.

Vzhľadom na stúpajúci terén a prírodné prvky, nachádzajúce sa na tomto území, sa predpokladá vybudovanie organickej – uvoľnenej urbanistickej štruktúry (nie prísny pravouhlý uličný systém), ktorá by najlepšie zodpovedala lokálnym prírodným podmienkam.

Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že pre urýchlené zabezpečenie ďalšej výstavby v tomto okrsku bude potrebné vypracovať urbanistickú štúdiu, alebo územný plán zóny.

- **okrsok 004** – územie okrsku definuje hranica vedená po ulici Karvaša a Bláhovca, západná hranica prebieha pri jestvujúcej účelovej komunikácii, východná hranica po ulici

Francúzskych partizánov. Severnú hranicu charakterizuje súvislý pás navrhovaného biokoridoru.

Aj tento okrskový útvar je priestorove jednoznačne vymedzený. Na východe jestvujúcou zástavbou vyššej občianskej vybavenosti či navrhovanou regionálnou vybavenosťou. Na južnej strane je to jestvujúca zástavba IBV. Západnú stranu definuje výrazná jestvujúca záhradkárska kolónia.

Počíta sa s objektov navrhovanej regionálnej (vyššej) občianskej vybavenosti situovanej v blízkosti cesty I/18. Navrhovaný dopravný systém plynule naviazať na územie okrsku 003.

Aj pre tieto navrhované plochy vybavenosti bude potrebné urbanistickú štúdiu.

- **okrskok 007** – na území tohoto okrsku je rozvinutá rekreačno-športová vybavenosť – plochy rodinného bývania prakticky len doznievajú. V návrhu územného plánu sa preto neuvažuje s väčším počtom individuálnej bytovej výstavby.

B.9. Občianska vybavenosť

Mesto Vrútky zaujíma v štruktúre osídlenia významné postavenie, predovšetkým ako súčasť žilinsko-martinskej aglomerácie. Vrútky plnia tiež funkciu východiskového centra do priľahlej rekreácie, ale aj funkciu železničného dopravného centra. Z týchto funkcií vyplynuli nároky pri dimenzovaní rozsahu i kvalitatívnej stránky občianskej vybavenosti, jej rozloženie do jednotlivých obvodov a lokalizáciu v riešenom území vo vzťahu k dochádzkovým vzdialenostiam aj z okrajov mesta.

Občianska vybavenosť zohráva významnú úlohu v urbanistickej štruktúre mesta ako mestotvorný prvok. Jej kumulácia v ťažiskách mestských obvodov vytvára vo väzbe na pešie plochy a komunikácie typické reprezentačné centrálné priestory. Pre mesto Vrútky sú však typické aj priestory sústredenej občianskej vybavenosti situované pri mestských komunikáciách. Predovšetkým ide o tieto priestory :

- centrálna mestská zóna – v ktorej je sústredené ťažisko vyššej a špeciálnej občianskej vybavenosti zameranej predovšetkým na reprezentačné ubytovanie s komplexne vybavenými službami, kultúrou, administratívou, obchodom a stravovaním, športom a rekreáciou,
- navrhované obvodové centrum v okrsku 003, v ktorom je kumulovaná základná i vyššia občianska vybavenosť s funkčným vyústením v centrálnom pešom priestore navrhovaného námestia,
- funkciu podcentier vo väzbe na dopravný mestský skelet plnia priestory :
 - Na ulici Matušovičovského radu – priestor pred mestským úradom,
 - vyústenie Novej uličky (pri bývalom mlyne) do priestoru s kumulovanou občianskou vybavenosťou pri ulici Francúzskych partizánov,
 - priestor pri vyústení Hornej Križnej ulice pri evanjelickom kostole,
 - priestor so sústredenou vybavenosťou pri areáli letného otvoreného kúpaliska, futbalového ihriska a mestského cintorína.

B.9.1. Zhodnotenie súčasného stavu

B.9.1.1. Základná vybavenosť

Základnú vybavenosť tvoria predovšetkým predajne s potravinami, zeleninou a ovocím, menšie objekty zariadení pohostinstva a služieb, ktoré sú situované vo všetkých územiach. Svojou kapacitou pokrývajú takmer všetky potreby bývajúcего obyvateľstva. Technický stav týchto objektov je vo väčšine prípadov vyhovujúci. Viditeľný nedostatok pestrejšej ponuky tohto druhu vybavenosti vykazujú predovšetkým obytné územia nachádzajúce sa mimo centrálnej mestskej zóny.

Areály materských i základných škôl sú vyhovujúce i po kapacitnej stránke a sú schopné plniť svoju funkciu aj v návrhovom období územného plánu.

Zdravotnícke zariadenia, ktorými sú súkromné ambulácie lekárov prvého kontaktu, sú sústredené v „starom meste“. Vo väčšine prípadov sú v nevyhovujúcich bytových či nebytových priestoroch. S vybudovaním súkromných ambulancií sa počíta najmä v okrsku č. 3 a 4. Vo väčšine obytných okrskov mesta absentujú zariadenia pre kultúrne činnosti či spolky.

B.9.1.2. Vyššia občianska vybavenosť

Je sústredená predovšetkým v centrálnej mestskej zóne. Situovanie, sortiment i kapacity zariadení vcelku vyhovujú potrebám obyvateľov. Chýbajú však hotelové, reštauračné i športovo-rekreačné zariadenia.

Súčasná sieť zdravotníckych zariadení vyhovuje. Jestvujúce zdravotnícke objekty sú však priestorovo nevyhovujúce. Nepriaznivá situácia sa prejavuje aj v nedostatočnom vybavení prístrojovou technikou.

Náročnejšie služby poskytujú zdravotnícke zariadenia v meste Martin.

B.9.2. Návrh rozvoja občianskej vybavenosti

Pri dimenzovaní navrhovaných kapacít občianskej vybavenosti riešiteľský kolektív vychádzal z metodiky „Zásady a pravidlá územného plánovania“, ktoré vypracovali VÚVA Brno a URBION, š.p. Bratislava v roku 1982.

Kapacitné údaje boli vypracované najmä pre tie druhy občianskej vybavenosti, ktoré nie sú v podstatnej miere ovplyvňované vzájomným vzťahom ponuky a dopytu, pre ktoré je typická častá zmena v lokalizácii i funkčnej náplni.

V rámci navrhovanej koncepcie územného plánu sa v okrsku 003 počíta so zoskupením základnej a vyššej občianskej vybavenosti do obvodového centra. Obchodné prevádzky, služby, administratívne, sakrálne, ubytovacie i reštauračné zariadenia situovať do navrhovaného centrálného pešieho priestoru – námestia; školské areály, ihriská, park, zeleň, parkoviská pre osobné motorové vozidlá umiestniť do okrajových polôh centra.

B.9.2.1. Školstvo

Rozvoj školstva je závislý od predpokladaného demografického vývoja v riešenom území i v záujmovom území. V prípade žilinsko-martinskej aglomerácie, do ktorej patria aj Vrútky, je možné očakávať aj aglomeračné vplyvy.

Materské školy

Na území mesta sa v súčasnosti nachádzajú 4 objekty materských škôl, s celkovou kapacitou 280 detí, ktoré sú situované v urbanistických okrskoch 001 a 003. S navrhovanými objektami sa počíta v okrskoch 003 a 004 s celkovou kapacitou 98 detí (viď tabuľkový prehľad jestvujúcej a navrhovanej občianskej vybavenosti).

Základné školy

Objekty jestvujúcich základných škôl sú situované na ulici Čachovský rad a M. R. Štefánika s počtom žiakov 1156.

Navrhované objekty základnej školy sú situované na lokalite Kopanice – okrsk 003 s kapacitou 80 detí. Predpokladaný školský areál by mal tvoriť súčasť navrhovaného obvodného centra.

Stredné školstvo

Z predpokladaného demografického vývoja obyvateľstva je možné predpokladať, že súčasné kapacity gymnázia situovaného na ulici Čachovský rad budú postačovať.

Tesné susedstvo pozemku školy s lokalitou Belejova lúka, na ktorej sa predpokladá vybudovanie celomestských športovo-rekreačných plôch, perspektívne umožní ich využívanie aj pre účely školy. V areáli školy je potrebné vybudovať objekt telocvične a posilovne.

B.9.2.2. Zdravotníctvo

Zdravotníctvo vo Vrútkach je zastúpené hlavnými kategóriami zdravotníckych služieb, ktoré v súčasnosti nezodpovedajú potrebám s územným dopadom pre spádové územie mesta Vrútok.

Zdravotné stredisko na Republikánskej ulici v súčasnosti reprezentuje 7 lekárskeho pracovísk (pediater, všeobecný lekár, dermatológ a gynekológ).

V návrhovom období sa počíta s dobudovaním pracoviska pre chirurga a RTG. Obmedzené priestorové možnosti vyriešiť nadstavbou alebo dostavbou objektu.

Ďalším zdravotníckym zariadením je objekt pre zabezpečenie zdravotníckych služieb na ulici Sv. Cyrila a Metoda. Ambulancie sú zastúpené špecializovanými lekárskeho pracoviskami ortopéda, logopéda, dermatológa a ortoprotetika.

Chýba vybavenie pre diagnostiku, RTG a zariadenie pre rehabilitáciu pacientov. Aj toto pracovisko je potrebné vybudovať na úrovni komplexných služieb s ordináciami ortopéda, gynekológa, internistu, chirurga, dermatológa a krčného-nosného-ušného oddelenia.

B.9.2.3. Sociálna starostlivosť

V súčasnosti sa na území mesta Vrútky nenachádzajú zariadenia zamerané na sociálnu starostlivosť občanov. Vzhľadom na vývoj vekovej štruktúry a sociálnu štruktúru obyvateľstva mesta je potrebné počítať s urýchleným vybudovaním nasledovnej funkčnej štruktúry i potrebných kapacít objektov zameraných na sociálnu starostlivosť:

- Dom dôchodcov s počtom miest 60 situovať do okrsku 003, na pozemku o výmere cca 2000 m² vybudovať relaxačno-oddychové zázemie s parkovou zeleňou,
- dom s opatrovateľskou službou – 14 miest situovať v bytových jednotkách,
- stredisko opatrovateľskej služby – 4 miesta,
- domovy pre matky s deťmi – 2 miesta,
- detský domov situovať v okrskoch 003 a 004 – s počtom miest 50. V areáli o výmere cca 1500 m² vybudovať detské ihriská, oddychové zázemie a primeranú parkovú zeleň.

Ďalší rozvoj sociálnej starostlivosti bude závisieť od potrieb obyvateľov jednotlivých urbanistických obvodov.

B.9.2.4. Ubytovacie služby

Na území mesta sa nachádzajú len ubytovacie zariadenia Dopraspol a Fatra. Chýbajú objekty hotelového typu. Mesto Vrútky plní tiež v rámci žilinsko-martinskej aglomerácie funkciu východiskového centra do príľahlých rekreačných zón i širokého krajinného zázemia, podieľa sa tiež na rozvoji cestovného ruchu.

Z týchto dôvodov bude potrebné dobudovať ubytovacie zariadenia hotelového typu s komplexnými službami. Pôjde predovšetkým o tieto zariadenia :

- hotel **** v priestoroch bývalého hotela Slávia, ktorý je v súčasnosti asanovaný – počet lôžok 60,
- hotel ** v objekte bývalého hotela Magura, počítať s dostavbou objektu smerom západným, počet lôžok 40, voľné plochy využiť na vybudovanie dostatočne veľkého parkoviska,
- v navrhovanom obvodovom centre, situovanom v urbanistickom okrsku 003 pôjde o zariadenie hotelového typu *** so 70 lôžkami.

Základným predpokladom pre úspešné funkčné zapojenie navrhovaných hotelov do života mesta je ich vybavenie stravovacími, relaxačno-oddychovými, športovými i dopravnými zariadeniami.

B.9.2.5. Verejné stravovanie

Súčasnú stravovacie zariadenia sú sústredené predovšetkým do centrálnej mestskej zóny Vrútok. Nové stravovacie zariadenia pri jednotlivých navrhovaných hotelových komplexoch funkčne doplnia neúplný jestvujúci repertoár týchto zariadení (viď tabuľky Občianskej vybavenosti).

S vybudovaním nového reštauračného objektu sa počíta v rámci navrhovaného centra v okrsku 003 – počet stoličiek 60.

B.9.2.6. Kultúra a osвета

Jestvujúce zariadenia kultúry a osvetu len čiastočne plnia funkciu, ktorá sa od nich v meste očakáva. Väčšina z nich je zastaralá, vyžaduje zabezpečenie rekonštrukcie alebo výstavbu nových objektov. Aj vlastné technické vybavenie týchto objektov je na nízkej úrovni.

- Mestská knižnica, redakcia časopisu Vrútočan a Kultúrne centrum vyžadujú z hľadiska optimalizácie funkčných a priestorových daností zabezpečenie rekonštrukcie, ako reálna možnosť sa ponúka nadstavba objektu a využitie podkrovných priestorov,
- v objekte Robotníckeho domu zabezpečiť jeho nové technické vybavenie,
- navrhovanú kapacitu 60 miest klubov dôchodcov situovať v okrskoch 001, 002, 003,
- zabezpečiť vybudovanie novej výstavnej siene v okrsku 001,
- pre aplikáciu živej hudby zabezpečiť výstavbu nového objektu koncertnej siene – okrsk 001 alebo 002,
- po zrušení funkcie kasárni bola do tohoto areálu presťahovaná Slovenská národná knižnica s počtom zväzkov 59 874.

V nasledujúcom tabuľkovom prehľade je uvedený druh i kapacita jestvujúcej a navrhovanej občianskej vybavenosti:

Predpokladaný počet obyvateľov k roku 2015 je 8 397.

Tab. č. 1 – Základná občianska vybavenosť

okrč.	Názov zariadenia	Účelová jednotka	Počet účelových jednotiek		Podlaž. plocha m ²	Plocha pozemku m ²	Poznámka
			Stav	návrh			
Materské školy							
003	MŠ – ul. Francúzskych partizánov	miesto	60	15	276,3	1 149,6	rozvoj počtu miest zabezpečiť v podkrovi objektu
001	MŠ – ul. I.Čs.brigády	miesto	100	-	180,0	2 930,0	kapacita objektov vyhovuje
001	MŠ – Nábřežná č. 2	miesto	90	-	767,0	4 490,0	kapacita objektov vyhovuje
001	MŠ – ul. Cyrila a Metoda	miesto	30	-	210,0	260,0	kapacita objektov vyhovuje
003	Lokalita Kopanice	miesto	-	50	550,0	2 850,0	v areáli sa počíta s vybudovaním ihrísk
Základné školy							
002	ZŠ – Čachovský rad 34	miesto	541		3 280,0	14 480	kapacita školy vyhovuje aj pre návrhové obdobie, počítať s vybudovaním šatní
001	ZŠ – M.R.Štefánika	miesto	615		5 220,0	4 750	vybudovať novú telocvičňu, basketbalové ihrisko, bežecké trate, dopravné ihrisko, krytý bazén, vrátane oddychového parčíku s relaxačným kútikom
003	Lokalita Kopanice	miesto	-	80	1 200,0	6 000,0	v areáli sa počíta s vybudovaním ihrísk a objektu telocvične
Kultúra a osvetla							
001	Mestská knižnica – Čs.brigády, v budove je redakcia Vrútočan a Kultúrne centrum	počet zväzkov	40 000	20 000	600,0	1 200,0	v prípade rekonštrukcie počítať s prestavbou súčasného podkrovia pre 60.000 kníh
001	Kultúrna sála Kriváň, kluby, skauti, hudobné teleso	miesto	150	-	146,0	-	
001	Robotnícky dom – polyfunkčná sála, ul. Cyrila a Metoda	miesto	380	-	380		zabezpečiť nové technické vybavenie objektu
001	Kluby dôchodcov	miesto	-	60	60		navrhnutú kapacitu situovať do nových objektov alebo počítať s rekonštrukciou starých
Zdravotníctvo							
001	Zdravotné stredisko Republikánska č. 6	počet lekárs-kých miest	7	-	-	-	nevyhovujúce funkčné priestory – poddimenzované
001	Lekáreň pri zdravotnom stredisku, Republikánska 6	počet lekární-kých miest	2	-	-	-	priestory vyhovujú aj pre návrhové obdobie
001	Zariadenie pre zabezpečovanie	počet lekárs-kých	4	v prípade	v prípade	v prípade	zariadenie je priestorove poddimenzované,

okrč.	Názov zariadenia	Účelová jednotka	Počet účelových jednotiek		Podlaž. plocha m ²	Plocha pozemku m ²	Poznámka
			Stav	návrh			
003	zdrav. starostlivosti, ul. Cyrila a Metoda 21	miest	vý- st.nového obj. 7	vý- st.nového obj. 650	vý- st.nového obj. 1 300	priestory optimalizovať nadstavbou alebo výstavbou nového strediska *	
003	Lekáreň	počet lekárnických miest	3	400	600		
Telovýchova a šport							
001	Ihriská v areáloch škôl	m ² uprav. poz.	3 200	3 200	-		
003	Ihriská v areáloch škôl	m ² uprav. poz.	3 200	3 200	-		
	Ihriská pre deti a mládež	m ² uprav. poz.	2 500				
	Ihriská pre dospelých	m ² uprav. poz.					
Maloobchodná sieť							
001	Širokosortimentné potraviny – mäso, zelenina, ovocie	m ² predajnej pl.	cca 415	765	2 290	stav k r. 2002 – 11 predajní návrh k r. 2015 – 7 predajní	
001	Predajne priemyselného tovaru	m ² predajnej pl.	-	1 263	1 915		
003							
004							
Verejné stravovanie							
001	Jedálne	m ² odbyt. pl.	80	187	640	jestvujúce v školských areáloch navrhovaných v centrálnej mestskej zóne	
002			107				
002003	Reštaurácie a hostince	m ² odbyt. pl.	cca 225	475	2 300	jestvujúci stav – 5 hostincov	
004005							
002	Bufety	m ² odbyt. pl.	45	-	-	súčasný stav je vyhovujúci aj pre návrhové obdobie	
Nevýrobné služby							
001	Holičstvo a kaderníctvo	prac. miesto	4	8	160	štyri jestvujúce zariadenia, navrhované zariadenia v okrsku č. 003, 004	
2,3,4			4				
001	Zberňa prádla	m ² celk. úž. pl.	-	40	55	navrhované zariadenia v okrsku 001 a 003	
003	Zberne opráv priemysel. tovaru	m ² celk. úž. pl.	-	143	185		
	Zberne surovín	m ³ sklad. priest.	mimo prevádzky	222	156		
Výrobné služby							
001	Zákazkové krajčírstvo	prac. miesto	6	9	250		

okrč.	Názov zariadenia	Účelová jednotka	Počet účelových jednotiek		Podlaž. plocha m ²	Plocha pozemku m ²	Poznámka
			Stav	návrh			
003							
002 003	Oprava obuvi	prac. miesto	-	3	60	90	
002 004	Sklenárstvo	prac. miesto	1	2	130	150	
002 004	Oprava odevov	prac. miesto	-	1	90	110	
002 004	Oprava vodoinštalácií	prac. miesto	-	3	100	200	
	Správa a riadenie						
001 003	Banky a sporiteľne	prac. miesto	cca 15	25	cca 40	510	navrhované bankové zariadenia sú v okrsku č. 003 a 004
001	Pošta	prac. miesto	16	4	20	540	súčasná kapacita vyhovuje aj pre návrhové obdobie
002	Zariadenia požiarnej ochrany	m ² celk. úž. pl.	cca 210	-	cca 210	-	súčasná kapacita vyhovuje aj pre návrhové obdobie
002	Mestský úrad	prac. miesto		-			súčasná poloha a kapacita vyhovuje aj pre rok 2015
	Obyvodné oddelenie Policajného zboru	m ² celk. úž. pl.					súčasná kapacita vyhovuje aj pre návrhové obdobie
002	Mestská polícia	m ² celk. úž. pl.					súčasná kapacita vyhovuje aj pre návrhové obdobie

* Mesto Vrútky by malo vytvoriť priestorové podmienky pre zdravotnícke zariadenie poskytujúce komplexné služby s ordináciami ortopéda, gynekológa, internistu, chirurga, dermatológa a krčné-nosné-ušné oddelenie

Tab. č. 2 – Vyššia občianska vybavenosť

okrč.	Názov zariadenia	Účelová jednotka	Počet účelových jednotiek		Podlaž. plocha m ²	Plocha pozemku m ²	Poznámka
			stav	návrh			
	Školstvo						
002	Gymnázium, Čachovský rad 36	počet žiakov	329	-	1 560	4 750	Stav: počet tried: 12, kuchyňa, jedáleň Návrh: objekt telocvične, posilovne, dobudovať ihriská – Belejova lúka V areáli gymnázia vybudovať navrhovaný športovo-rekreačný areál
001	Základná umelecká škola F. Kafendu, ul. Cyrila a Metoda 20	počet žiakov	1 101	-	-	4 726	objekt je potrebné rekonštruovať
	Šport a telovýchova						
003	Futbalový štadión, Francúzskych partizánov, tribúna, hospodárske objekty	m ² hracej pl.	7 350	-	-	14 850	objekt štadióna je vyhovujúci aj pre návrhové obdobie, chýbajú však plochy pre parkovanie motor. vozidiel
003	Areál kúpaliska – otvorený bazén, Horná ulica	m ² vodnej pl.	200	-	-	2 350	objekt vyhovuje aj pre návrhové obdobie, chýbajú plochy pre parkovanie mot. voz.
002	Tenisový klub Vrútky, Hlboký dvor	m ² hracej pl.	290	-	-	-	tenisový klub vyhovuje aj pre návrhové obdobie
002	Centrálny športovo-relaxačný priestor, Belejova lúka - polyfunkčné ihrisko	m ² hracej pl.	-	4 050	-	-	
	basketbal		-	378	-	-	
	volejbal		-	432	-	-	
	hádzaná		-	800	-	-	cca 43.950
	parkový priestor s možnosťou situovania zábavných zar.	m ² upraven. pl.	-	33300	-	-	
	menšie vodné plochy	m ² vodnej pl.	-	110	-	-	
	krytý plavecký bazén	m ² vodnej pl.	-	1.250	3.840	-	
	športová hala	m ² úžit.plochy	-	267	750	-	
	Pozn.: Rekreačno-športové zariadenia sú uvedené v kapitole rekreácia a cestovný ruch						
	Kultúra a osвета						
002	Katolícky kultúrny dom Vrútky - sála, Matušovičovský rad	počet stoličiek	250	-	-	-	
003	Kostol – modlitebňa	počet stoličiek	-	150	360	1 000	
002	RK Kostol Sv. Jána Krstiteľa	počet miest	1 000	-	-	-	
002	Evanjel. kostol Horná Kružná	počet miest	cca 650	-	-	-	

okrč.	Názov zariadenia	Účelová jed-notka	Počet účelových jednotiek			Podlaž. plocha m ²	Plocha pozemku m ²	Poznámka
			stav	návrh	r.2015			
001	Modlitebňa – Jehovistická cirkev, ul. Cyrila a Metoda	počet miest	cca 50	-	-	-	-	
001	Výstavná sieň	m ² výstavn. pl.	-	210	210	260	300	
001 alebo 002	Koncertná sieň – živá hudba	sedadlo	-	120	120	160	180	
004	Slovenská národná knižnica	knihy	59 874					Výmera dvorného traktu: 35 993 m ² Zastavaná plocha: 23 881 m ²
Zdravotníctvo (služby poskytujú zdravotnícke zariadenia v meste Martin)								
Sociálna starostlivosť								
003	Dom dôchodcov	miesto	-	60	60	1 450	2 000	pozemok s relaxač. zázemím a park. zeleňou situovať v 14-tich bytových jednotkách v meste Vrútky
rozptyl v meste	Dom s opatrovateľskou službou	miesto	-	14 miest v byt. jedn.	14 miest v byt. jedn.	-	-	
CMZ	Stredisko opatrovateľ. služby	miesto	-	4	4	-	-	
CMZ	Domovy pre matky s deťmi	miesto	-	2	2	-	-	
003	Detský domov	miesto	-	25	25	210	7 000	
Maloobchodná sieť								
003	Plinosortimentný obchodný dom	m ² predajnej pl.	-	230	230	800	400	
003	Širokosortim. predajňa odevov	m ² predajnej pl.	-	90	90	280	270	
003	Predajňa obuvi a kož.galanterie	m ² predajnej pl.	-	60	60	180	200	
003	Predajňa nábytku	m ² predajnej pl.	-	100	100	690	1 080	
001	Tržnica	m ² predajnej pl.	cca 1 000	600	1 600		1 000	
003	Predajňa kníh a hudobnín	m ² predajnej pl.	-	45	45	140	180	
001	Predajňa kvetín	m ² predajnej pl.	20	25	45	95	133	
001	Predajňa očnej optiky	m ² predajnej pl.	-	20	20	50	40	
003	Predajňa auto-moto a náhr.súč.	m ² predajnej pl.	-	53	53	160	220	
003	Širokosort. predajňa drogérie	m ² predajnej pl.	-	36	36	117	125	
003	Papier	m ² predajnej pl.	25	40	65	80	110	
001	Cukráreň	m ² predajnej pl.	128	60	188	220	280	v centrálnej mestskej zóne sú situované 4 cukrárne
003	Stavebniny – predaj stavebných	m ² celk.úžit. pl.	-	-	-	-	-	

okrč.	Názov zariadenia	Účelová jed- notka	Počet účelových jednotiek			Podlaž. plocha m ²	Plocha pozemku m ²	Poznámka
			stav	návrh	r.2015			
	materiálov, ul. Francúz. partiz.							
	Ubytovanie							
001	Hotel **** v priestoroch bývalého hotela Slávia	ložko	-	60	60	760	540	s reštauráciou, krytým bazénom, fitness a spoločenskými priestormi, vináreň, bar
001	Hotel ** v objekte bývalého hotela Magura	ložko	-	40	40	585	530	s reštauráciou a spoločenskými priestormi, vináreň, bar, terasa
003	Hotel *** v navrhovanom obvodovom centre	ložko	-	70	70	820	700	s reštauráciou, krytým bazénom, fitness, spoločenskými priestormi, vináreň
001	Ubytovňa Dopraspol	ložko	40	-	40	-	-	
001	Ubytovňa Fatra, t.j. OLIN, 1. Čs. brigády 60	ložko	300	-	300	-	-	
	Verejné stravovanie							
002	Mlyn – Rock klub	stoličky	45	-	45	-	-	
001	Piváreň Martiner	stoličky	25	-	25	-	-	80 stoličiek na terase v letnej sezóne, 25 stoličiek v interiéri
001	Alžbetin dvor, 1.Čs.brigády 24	stoličky	130	-	130	-	-	15 stoličiek na terase v letnej sezóne, 130 stoličiek v interiéri
001	Country-klub Santa Fé, Železničná ul.	stoličky	20	-	20	-	-	
001	Julianin dvor, ul. Cyrila a Metoda 19	stoličky	96	-	96	-	-	zariadenia vyhovujú aj pre návrhové obdobie
001	Vináreň U Ludmily, Železničná ul.	stoličky	-	-	-	-	-	
003	Reštaurácia, jedáleň	stoličky	-	60	60	60	150	
	Nevýrobné služby							
003	Detské kaderníctvo	prac. miesto	-	1	1	30	35	
001	Manikúra, pedikúra	prac. miesto	-	1	1	35	40	
002								
001	Verejné WC a umývarne	m ² celk.úžit. pl.	9	15	14	-	24	nevhodne situované
003	Rýchločistiarne	prac. miesto	-	1	1	15	20	
003	Pohrebné služby, Fr. partizánov	prac. miesto	2	-	2	-	-	
003	Smútočná sieň, Fr. partizánov	miest v obr. sieni	60	-	-	-	-	
003	Cintorín, Fr. partizánov	m ²	34 200	29 900	-	-	-	

okrč.	Názov zariadenia	Účelová jed- notka	Počet účelových jednotiek		Podlaž. plocha m ²	Plocha pozemku m ²	Poznámka
			stav	návrh			
004							
004	Židovský cintorín, Hájska ul.	m ²					cintorín rekonštruovať
001							
002	Cestovné kancelárie	prac. miesto	1	3	50	60	
003							
	Výrobné a opravárenské služby						
003	Opravná drobných elektrosp.	prac. miesto	-	3	60	30	
003	Opravné chladničiek a chlad. zariadení	prac. miesto	-	1	25	20	
003	Opravná plynopotrebičov	prac. miesto	-	1	15	10	
003	Opravná hodín a klenotov	prac. miesto	-	1	10	8	
001							
002	Autoopravné a autoservisy	prac. miesto	na území mesta sa nachádzajú 3 autoserv.	10	960	4 270	navrhované autoservisy situovať do okrsku 3
003							
001							
003	Čaluníctvo	prac. miesto	1	1	10	15	navrhov. čaluníctvo situovať do okr. 003
003	Kožušníctvo	prac. miesto	-	1	10	10	navrhov. kožuš. situovať do okr. 003
003	Knihárstvo	prac. miesto	-	1	20	16	situovať do okrsku č. 003
001							
003	Stolárstvo	prac. miesto	2	2	60	70	navrhov. stolársku prevádzku situovať do okr. 003
003	Maliarstvo a natieračstvo	prac. miesto	-	13	125	125	
	Správa, riadenie a poradenská činnosť						
001							
002	Advokátske poradne	prac. miesto advokáta	-	4	80	32	navrhované poradne situovať do okrskov č. 1,2,3,4
003							
004							
001	Štátne notárstvo	prac. miesto advokáta	-	1	10	8	

B.10. Výroba

B.10.1. Výrobné prevádzky, skladové hospodárstvo

K rozvoju hospodárskej základne vo Vrútkach došlo koncom 19. a začiatkom 20. storočia. Rozmach podnietilo zavedenie košicko-bohumínskej a zvolenskej železnice. Postupne dochádzalo k výstavbe železničných dielní, bolo založené Konzumné družstvo železničných zamestnancov. Vznikali priemyselno-dopravné a ďalšie výrobné zariadenia. Vrútky sa stali železničným centrom s dôležitým priemyselným zázemím. Po roku 1989 došlo k výraznému útlmu výroby, nová politicko-ekonomická situácia vyvolala zlom v stabilnej štruktúre niekdajších programov. Začal sa privatiizačný proces. Mnohé z podnikov prešli zložitým transformačným procesom, niektoré podniky zanikli. Postupne začali vznikať malé a stredne veľké podniky, prevažne súkromného charakteru.

Väčšina výrobných prevádzok je sústredená do severnej časti mesta, do priestoru medzi teleso železničnej trate a riekou Váh. Ostatné prevádzky sú rozptýlené po meste. Na území mesta Vrútky sa nachádzajú tieto výrobné a skladové prevádzky :

- **VRÚTKY – sever:**
 - ŽOS Vrútky
 - ŽOS-EKO Vrútky
 - Mechanicko-biologická ČOV ŽOS-EKO s.r.o. Vrútky
 - Vrútocké strojárne, a.s.
 - Mäsokombinát FATRA
 - ALUPRINT s.r.o. – tlačiareň a výroba etikiet
 - Stredoslovenské vodárne a kanalizácie, š.p. Žilina, o.z. Martin – ČOV
 - LAMA – výroba koženej galantérie
 - STAMA – stavby rodinných domov na kľúč, rekonštrukcie
 - NADAS – TATRY MIDAN – tlačiareň

- **V ostatných častiach mesta:**
 - Doprastav
 - Doprastav a.s., závod 3, Žilina
 - GEKO – výroba kožených sedacích súprav
 - NEOPRINT PLUS, s.r.o.
 - CVINČEK – strojárna výroba
 - MARTING SK – sklad
 - STAVTREID – rekonštrukcie domov a bytových jadier

Aj napriek značným zmenám uskutočneným vo sfére výroby v poslednom desaťročí, v súčasnosti môžeme konštatovať, že došlo k ustáleniu štruktúry nosných výrobných prevádzok. Pre mesto Vrútky znamenajú pozitívne ovplyvňovanie jeho ekonomiky, z hľadiska urbanistických pohľadov zase reálnu nádej na neustále vylepšovanie životného prostredia.

Medzi nosné výrobné, priemyselné a skladové prevádzky patria:

- **Železničné opravovne a strojárne Vrútky, a.s., ulica A. Kmeťa, Vrútky**

Akciová spoločnosť reprezentuje prevádzku s bohatou tradíciou. Vznik opravovní siaha do konca 19. storočia. Aj v súčasnosti hlavnou náplňou ostáva zabezpečovanie opráv, rekonštrukciu a modernizáciu parku koľajových vozidiel. V období pred rokom 1989 kapacita opravárenských prevádzok predstavovala až 600 rušňov ročne. V súčasnosti počet opravených rušňov za rok po-

klesol na 50. Z uvedeného dôvodu ostáva nevyužitá prevažná časť výrobných hál, ktoré chátrajú. Technologická kapacita je 5x vyššia v porovnaní s jej súčasnou využiteľnosťou. V najbližších piatich rokoch sa nepredpokladá, že dôjde k stavebným úpravám v areáli ŽOS. V akciovej spoločnosti v súčasnosti je zamestnaných 1.400 pracovníkov. Očakáva sa, že v rámci predpokladaného nárastu pracovníkov pribudne 100 nových zamestnancov. Z hľadiska dlhodobej perspektívy nie je možné očakávať zásadné zmeny vo výrobných technológiách a programoch. S problematikou zabezpečovania kvality životného prostredia sa zaoberá firma ŽOS-EKO Vrútky. Postupne prebieha aj estetizácia celého výrobného areálu.

- **Železničné opravovne a strojárne - EKO Vrútky, s.r.o.,** ulica A. Kmeťa, Vrútky
Vo výrobnopopravnom procese ŽOS Vrútky a.s. vzniká priemyselný odpad nielen z čistenia rušňov, ale aj z výmeny olejov, mazív a transformátorov. Nepoužiteľné batérie sa likvidujú formou separácie. Pri rekonštrukčných zásahoch vzniká tiež drevený, drevotrieskový a kovový odpad. Voda z hydromatov ide do priemyselnej ČOV. Hlavnou úlohou dcérskej spoločnosti ŽOS-EKO Vrútky je likvidácia priemyselného odpadu nahromadeného pri oprave a rekonštrukcii kolajových vozidiel.
- **Mäsokombinát FATRA s.r.o. Vrútky,** ulica Dielenská Kružná, Vrútky
Pracovná náplň spoločnosti tvorí nákup a porážka jatočných zvierat, z ktorých mäso sa spracováva do mäsových výrobkov. Spoločnosť s ručením obmedzeným vznikla v decembri v roku 2000, v ktorej v súčasnosti pracuje 40 zamestnancov. Pri výrobnom procese vzniká odpad živočíšneho pôvodu, ktorý sa likviduje vo Veterinárnom ústave Mojšova Lúčka a vo firme BRA-VÚR, kde sa spracováva na mäsostrúhanku. Firma N-ADOVA Nitra spaľuje všetky rizikové odpady (BSE). Vedenie považuje spoločnosť za stabilizovanú. Ďalší rozvoj sa nepredpokladá.
- **Stredoslovenské vodárne a kanalizácie š.p. Žilina, o.z. Martin - ČOV**
Dielenská Kružná ulica, Vrútky
Zariadenie mechanicko-biologickej čistiacej stanice odpadových vôd bolo vybudované v rokoch 1964 – 1968 na k.ú. Vrútky s predpokladom likvidácie odpadových vôd až do roku 1980. K rekonštrukcii sa však pristúpilo až v roku 1989 – ukončenie v r. 1993. Súčasná kapacita ČOV je 649 l/s pre takmer 70.000 obyvateľov spádovej oblasti. Počet pracovníkov: 32. V areáli sa nachádza aj projekčná zložka Stredoslovenských vodární. V súčasnosti vzniká nová predstava o zmene v koncepcii zabezpečovaného spádového územia, ktoré reprezentujú obce od Šútova, Krpelian až po Žabokreky a Valču. Vzhľadom na zákon č. 242 z roku 1993 (zákon o vodách) sa v rámci modernizácie kapacity ČOV očakáva zvýšená kvalita vypúšťaných vôd od roku 2005. Z technického dôvodu (Lipovecký kanál) nebude možné napojiť obce Lipovec a Kľačany na ČOV Vrútky.
- **ALUPRINT s.r.o. Vrútky,** Dielenská Kružná 24
Spoločnosť s ručením obmedzeným reprezentuje polygrafickú prevádzku, ktorá sa zaoberá ofsetovou tlačou, výrobou etikiet a flexoprevádzkou. Sídli v novopostavenom modernom areáli, dôstojne reprezentujúcom priestorové danosti priemyselného okrsku mesta Vrútky. Počet pracovníkov: 80. Spoločnosť je stabilizovaná, nepredpokladá ďalší rozvoj. Do kompletizačných prác areálu chýba ešte dobudovanie parkoviska. Jediným rušivým momentom je vysoká hluková hladina zo železničnej prevádzky. Taktiež rozpadnutá príjazdová komunikácia ku firme a neupravený terén v okolí nepridáva na dôstojnosti, najmä pri účasti zahraničných partnerov.
- **NEOPRINT PLUS, s.r.o. Vrútky,** Gogoľova 3, Martin
V polygrafickej prevádzke sa zabezpečuje tlač kníh, plagátov, kalendárov a rôznych propagačných materiálov. S výrobou sa začalo v roku 2001. Počet pracovníkov 4. Pre ďalší rozvoj zatiaľ nie sú vytvorené ekonomické podmienky.
- **PROKONZULT Poprad, s.r.o., NADAS,** Švermova ulica Vrútky
Reprezentuje ďalšiu polygrafickú prevádzku, ktorá má vo svojom výrobnom programe zaradenú výrobu lepenkových cestovných lístkov a celý sortiment ďalších polygrafických výrobkov. V tejto prevádzke je zamestnaných cca 65 pracovníkov. Spoločnosť je stabilizovaná, nepočíta

s ďalším rozvojom. Pracovné prostredie zamestnancov vo výrobných priestoroch je primerané. Exteriérne priestory areálu nie sú reprezentačne upravené.

• **Stredoslovenské kameňolomy a.s. Bánovská cesta 7, Žilina**

Táto prevádzka je reprezentovaná dobývacím priestorom Vrútky.

- Dobývací priestor výhradného ložiska žuly – Dubná skala sa nachádza mimo intravilánu mesta Vrútky, v severnej časti katastrálneho územia Vrútky. Z časového hľadiska je predmetný dobývací priestor určený na trvalú dobu, až do vytŕaženia všetkých zásob kameňa. Pripravuje sa tiež rozšírenie lomu (viď výkresovú dokumentáciu). Podľa príslušných ustanovení Banského zákona č. 44/88 Zb. v znení neskorších predpisov je možné pre banskú činnosť využiť podľa potreby i pozemky mimo jeho rozsahu. V súčasnosti sa využíva aj plocha medzi dobývacím priestorom a cestou I/18 Žilina – Vrútky, kde sú umiestnené odkaliská a depónia hotových výrobkov. Tento výrobný proces zaťažuje životné prostredie k.ú. Vrútky najmä prašnosťou, hlukom a otrasmami

• **Výrobné prevádzky – ťažba štrkopieskov lokalita Vrútky - Lipovec**

- Výhradné ložisko štrkopieskov Vrútky – Lipovec sa nachádza v aluviálnej nive rieky Váh, medzi jeho korytom a derivačným kanálom. Ložisko o dĺžke 1100 m, šírke od 100 do 170 m vykazuje kolísavú hrúbku suroviny a to od 2,5 do 11,2 m. Surovinu reprezentujú hrubozrnné štrky, štrky s prímiesou pieskov, až piesčité štrky. V súčasnosti na tejto lokalite prebieha ťažba štrkopieskov. Po vytŕažení ostávajú objemné priehlbiny v teréne, v ktorých sa po celý rok udržiava spodná voda.

Ťažba štrkopieskov bola zabezpečená už od roku 1967 prostredníctvom prevádzkovateľa Stredoslovenských kameňolomov Žilina až do roku 1994. V tomto roku vznikla firma BRA – VÚR s.r.o., ktorá pokračuje v ťažbe štrkopieskov.

• **Ďalšie drobné výrobné prevádzky**

- V súčasnosti sa v priestore medzi cestou do obce Lipovec, železničným telesom, ulicou Mokrad' a jestvujúcim osídlením pripravuje realizácia výrobných prevádzok s nezávadnou výrobou a nízkou hlukovou hladinou zodpovedajúcou charakteru obytnej zástavby. Základnou podmienkou realizácie v tomto priestore bude dodržanie hore uvedených kritérií.

• **Teltomat OC - Dubná Skala**

V roku 2004 bol vypracovaný projekt pre územné rozhodnutie na situovanie provizórnej prevádzky ktorú reprezentuje firma Teltomat OC. Prevádzka bude umiestnená v ťažobnom priestore Dubná Skala a bude slúžiť na výrobu živičných zmesí pre výstavbu ciest a diaľnic v okruhu do 60 km. Hodnotený investičný zámer sa svojim charakterom radí medzi priemyselné stavby. Príbuznosť doterajšieho typu prevádzky – kameňolom umožní bezkolízne situovanie navrhovaného areálu obalovacieho strediska.

Predpokladaná kapacita výroby sa bude pohybovať od 40 000 – 60 000 ton živičných zmesí za rok. Toto stredisko bude zabezpečovať výrobu asfaltobetónových krytov na výstavbu ciest. Plošný záber pre predmetnú výstavbu bude reprezentovať cca 6 000 m². Začiatok výstavby tohto areálu sa predpokladá v marci 2005 a jeho ukončenie v júni 2005.

Dobývací priestor lomu Dubná Skala je v susedstve s ochranným pásmom NP Malá Fatra, - maloplošné chránené územia sa v blízkom okolí nenachádzajú. Priamo do riešeného územia nezasahuje žiadne veľkoplošné ani maloplošné chránené územie. V zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny pre toto riešené územie platí I. stupeň ochrany.

Plánovaný investičný zámer nie je v žiadnej kolízii s chránenou kultúrnou pamiatkou.

B.10.2. Podnikateľské aktivity

Po roku 1989 dochádza k zmene štruktúry výrobných programov. Zahajuje sa privatizačný proces, vznikajú malé a stredne veľké súkromné firmy.

Z vyhodnotenia podnikateľskej činnosti za rok 2000 vyplýva, že na území Vrútok pôsobilo 545 podnikateľských subjektov, vrátane družstiev a spoločenských združení občanov. Z toho bolo 130 právnických osôb a 415 fyzických osôb, ktoré reprezentovali živnostníci, roľníci, ako aj predstavitelia slobodného povolania.

Na území mesta Vrútok v štruktúre podnikateľských aktivít prevláda obchodno-sprostredkovateľská činnosť, ktorá je z hľadiska potrieb občanov zameraná predovšetkým na zabezpečenie predaja potravín, zeleniny, drogistického tovaru a ďalších tovarov, výrobkov a služieb tak, ako je to menované v kapitole občianska vybavenosť.

V oblasti výroby prevláda výroba strojov a zariadení pre všeobecné účely, opravy a údržba trakčných motorov, opravy a údržba vykurovacích elektrických zariadení, montáž káblových rozvodov, inštalácie, opravy a vykonávanie revízií elektrickej požiarnej signalizácie, výroba kovov a kovových výrobkov, spracovanie olejnatých semien, živočíšnych olejov a tukov, projekčné a konštrukčné práce v oblasti strojárstva, výroba piliarska, výroba nábytku, výroba pekárenských výrobkov, vykonávanie jednoduchých stavieb a poddodávok, výroba mäsa a mäsových výrobkov, výroba kovových konštrukcií, hydraulických a mechanických prvkov, výroba kakaa, čokolády a cukrovínok, výroba videa, výroba výrobkov z látok, výroba umelých kvetov, výroba keramických a porcelánových výrobkov, nakladanie s odpadom, prípravné práce pre stavbu, výroba a opravy zdravotníckych potrieb, výroba a predaj zmrzliny, výroba ortopedických a protetických výrobkov, výroba koženej galantérie a koženej bižutérie, výroba kľúčov, výroba výrobkov z plastov, pletenín a odevných doplnkov, výroba ortopedickej obuvi, výroba pekárenských výrobkov, výroba čalúnených výrobkov.

Mesto vydalo 82 súhlasných rozhodnutí s podnikaním na území mesta. Prevažne išlo o činnosti sprostredkovanie obchodu a maloobchodný predaj ako i o zmenu sídla prevádzky.

Podobne ako v iných mestách na Slovensku, postupne aj vo Vrútkach vznikajú nároky na zatiaľ nezastavané územia. Úlohou územného plánu je pripraviť a ponúknuť všetkým solventným domácim i zahraničným podnikateľom také plochy či územia, ktoré im umožnia realizovať svoje podnikateľské zámery.

Popri jestvujúcich prevádzkach definovaných v predchádzajúcom texte sa v zmysle navrhnutého riešenia na území mesta Vrútky predpokladá nasledovný územný rozvoj výrobných a skladových zariadení :

- Ťažisko navrhovaných výrobných a skladových prevádzok je sústredené do severnej časti Vrútok na lokalitu Za Váhom.
- Výhodou tejto lokality je bezprostredná dopravná väzba na cestnú dopravu prostredníctvom cesty I/18, možné je tiež napojenie na železničnú trať - železničnú vlečku však bude potrebné vybudovať. Terén v miernom spáde vytvára vhodné podmienky pre situovanie aj technologicky náročnejších prevádzok. Bude však potrebné zabezpečiť prekládku vzdušného elektrického vedenia.
- Základným predpokladom pre situovanie výrobných prevádzok vzhľadom na životné prostredie, krajinu s rekreačným charakterom i neďalekú obytnú zástavbu je „čistá výrobná prevádzka“ zameraná na výrobu elektroniky, montáž finálnych výrobkov, alebo iné nezávadné výrobné procesy a technológie.
- Menšiu rozvojovú plochu reprezentuje zatiaľ nezastavaná plocha nachádzajúca sa v severnej časti mesta medzi riekou Váh a telesom železničnej trate. Firma ALUPRINT s.r.o. Vrútky javí záujem o rozšírenie výroby práve na tejto lokalite, nakoľko sa nachádza v jej blízkosti, a preto bude možné aplikovať aj priame technologické väzby s jestvujúcou prevádzkou.

- Ďalšia potenciálna rozvojová plocha pre výrobu sa nachádza cca 100 m severne od hore uvedenej plochy. Investor je zatiaľ neznámy, priestorovo-funkčné predpoklady sú optimálne.
- Medzi ďalších potencionálnych záujemcov o zahájenie výroby patrí firma, ktorá si v súčasnosti zabezpečuje projekt pre výrobu stavebných zmesí. Jej situovanie sa predpokladá v blízkosti výhradného ložiska štrkopieskov Vrútky – Lipovec.

B.10.3. Poľnohospodárstvo

Z hodnotenia vybraných ukazovateľov charakterizujúcich poľnohospodárstvo a poľnohospodársky pôdny fond ako výrobný prostriedok poľnohospodárskej výroby vyhodnotených v prieskumoch a rozboroch územného plánu vyplynuli nasledovné závery :

- poľnohospodársky pôdny fond sa na celkovej rozloha riešeného územia s výmerou 455 ha podiela 17%, mimo zastavané územie k 1.1.1990 vytvára priestorovo štyri územné časti, v ktorých poľnohospodársky pôdny fond a podmienky pre poľnohospodársku výrobu sú nasledovné :

územie Pliešky – Kamenec (P5)

- pozemky sú vedené a využívané v kategórii TTP, podľa typologicko-produkčnej kategorizácie agroekosystémov je štruktúrna skladba pôd vhodná pre uvedenú kategóriu (trvalé trávne porasty menej až málo produkčné),
- dynamika reliéfu je vysoká, pôdy sú potenciálne silne až veľmi silne erodovateľné, na ploche cca 54 ha je sukcesiou vytvorená lesná a nelesná vegetácia a tieto pozemky sa pre poľnohospodárske účely nevyužívajú,
- podmienky pre poľnohospodársku výrobu sú vhodné pre extenzívnejšiu formu,

územie Medzipotočie – Sekaniny (P6)

- pozemky sú vedené a využívané v kategórii TTP, podľa typologicko-produkčnej kategorizácie agroekosystémov je štruktúrna skladba pôd vhodná pre uvedenú kategóriu (trvalé trávne porasty menej až málo produkčné),
- dynamika reliéfu je vyššia, pôdy sú potenciálne silne erodovateľné,
- podmienky pre poľnohospodársku výrobu sú relatívne dobré,

územie Kopanice – Korbel'ov vršok (P7)

- pozemky sú vedené a využívané v kategórii TTP, podľa typologicko-produkčnej kategorizácie agroekosystémov je štruktúrna skladba pôd vhodná pre uvedenú kategóriu (trvalé trávne porasty menej až málo produkčné),
- dynamika reliéfu je vyššia, pôdy sú potenciálne silne, lokálne až veľmi silne erodovateľné, na ploche cca 23 ha je sukcesiou vytvorená nelesná vegetácia a tieto pozemky sa pre poľnohospodárske účely nevyužívajú,
- podmienky pre poľnohospodársku výrobu sú pre extenzívnejšiu formu,

územie Za Váhom – Záblatie (P8)

- pozemky sú vedené a využívané v kategórii orné pôdy a TTP, čo je v súlade s typologicko-produkčnou kategorizáciou agroekosystémov (striedavé polia orných pôd a TTP),
- územie je charakterizované rovinatým reliéfom bez prejavu vodnej plošnej erózie, časť pôdy sa pre sukcesiu drevinnej vegetácie nevyužíva, cca 8 ha,
- podmienky pre poľnohospodársku výrobu sú priaznivejšie.

Z hľadiska využívania poľnohospodárskeho pôdneho fondu vznikajú v územných jednotkách Pliešky – Kamenec a Kopanice – Korbel'ov vršok strety záujmov s ochranou prírody a krajiny. V týchto priestoroch sa nachádzajú lokality s výskytom chránených a ohrozených druhov floristickej zložky, na ktoré sa viažu aj významnejšie druhy faunistickej zložky (podsvahové depresie s mokradnou vegetáciou, slatinisko, enkláva teplomilnej vegetácie s výskytom teplomilnej entomofauny). Značná

časť pozemkov poľnohospodárskej pôdy je silne zarastená lesnou a nelesnou stromovou vegetáciou a poľnohospodársky sa nevyužívajú. Prinavrátanie uvedených pozemkov do poľnohospodárskeho využívania je možné len rozsiahlymi rekultivačnými opatreniami, čo v daných podmienkach je neekonomické a ekologicky destabilizujúce. Preto z hľadiska zachovania krajinárskej hodnoty, biodiverzity a ekologickej stability v území (zákon č. 543/2002 Z.z.) je vhodnejšie pozemky poľnohospodárskej pôdy s charakterom lesnej vegetácie delimitovať do lesného pôdneho fondu a pozemky s nelesnou drevinnou vegetáciou prekategORIZOVAŤ do ostatných plôch s funkciou krajinárskej zelene.

Prioritou štátnej agrárnej politiky je hospodárne využívanie potenciálu poľnohospodárskej pôdy, disponibilných výrobných a ľudských zdrojov na výrobu potravín a nepotravinárskych surovín pri rešpektovaní ekologických požiadaviek a potrieb ochrany krajiny a udržania vidieckeho osídlenia, t.z. strategickým cieľom poľnohospodárstva je zabezpečenie potravinovej bezpečnosti štátu, ekonomická stabilita a regionálne vyvážený rozvoj, zveladenie a ochrana poľnohospodárskej pôdy, ekologické hospodárenie v krajine, zamedzenie vstupu cudzorodých látok do potravinového reťazca, zachovanie poľnohospodárstva v nekonkurenčných, najmä horských oblastiach ako základnej podmienky rozvoja krajinotvorných, ekologických a sociálnych funkcií a zachovanie vidieckeho osídlenia.

Koncepcia využívania pôdneho fondu (poľnohospodárskeho a lesného) je v územnom pláne mesta Vrútky riešená funkčnou diferenciaciou územia (viď. kap. Ochrana prírody a tvorba krajiny) zohľadňujúcou navrhovaný územný rozvoj mesta, produkčný potenciál pôd, ochranu pôdy, ochranu prírody a zdrojov prírody a vytvorenie optimálnych priestorových podmienok pre ekologicky stabilné krajinné prostredie, ale aj vo vzťahu k celospoločenským požiadavkám mimoprodukčného využívania územia.

Rozvoj poľnohospodárskej výroby je riešený v troch krajinno-ekologických zónach, ktorými sú –

- **P – Záblatie** s poľnohospodárskou produkčno-ekologickou funkciou, je vymedzená údolnou nivou Váhu,
- **Z1 – Pliešky – Kamenec** so zmiešanou ekologicko-environmentálno-produkčnou funkciou, je vymedzená územím medzi cestou I/18, spodnou hranicou lesa a zastavaným územím, súčasťou zóny je aj územná rezerva v časti Medzipotočie – Sekaniny,
- **Z2 – Korbeľov vršok** so zmiešanou ekologicko-environmentálno-produkčnou funkciou, je vymedzená územím medzi súčasťou a navrhovanou hranicou zastavaného územia a spodnou hranicou lesa.

V časti Záblatie je poľnohospodárska výroba riešená pre extenzívnejšiu rastlinnú výrobu využívaním poľnohospodárskej pôdy v kategóriách orné pôdy a trvalé trávne porasty. Intenzita využívania pôdy je výrazne limitovaná ochrannými požiadavkami zdrojov pitnej vody (ochranné pásma 1. a 2. stupňa), priestorovým usporiadaním pôdnych celkov budovanou diaľnicou D1 a požiadavkami na ťažbu štrkopieskov.

V častiach Pliešky - Kamenec a Korbeľov vršok je poľnohospodárska výroba riešená pre extenzívnu rastlinnú výrobu využívaním poľnohospodárskej pôdy len v kategórii trvalé trávne porasty a produkciou krmovín. Pozemky so sukcesiou lesnej vegetácie sú navrhnuté na delimitáciu do lesného pôdneho fondu, so sukcesiou nelesnej vegetácie na prekategORIZOVANIE do ostatných plôch, čo zodpovedá produkčnému potenciálu pôd, ochrane prírody a zdrojov prírody. Tieto územné časti sú súčasťou rozsiahlejšieho komplexu navrhovaného lesoparku Martin – Vrútky a všetky antropické činnosti sú zamerané na vytvorenie ekologicky stabilného a krajinársky hodnotného prostredia. S hospodárskym dvorom na chov hospodárskych zvierat sa v danom území neuvažuje.

B.10.4. Lesné hospodárstvo

Z hodnotenia lesného pôdneho fondu zameraného v prieskumoch a rozboroch na kategorizáciu lesov, priestorovú funkčnú diferenciaciu a celospoločenské požiadavky produkčného a mimoprodukčného využívania lesov vyplynuli nasledovné závery :

- lesný pôdny fond s výmerou 1002 ha sa na celkovej rozlohe riešeného územia podieľa cca 54%, z hľadiska funkčného významu lesov sú v riešenom území vymedzené štyri územné časti, v ktorých lesný pôdny fond a podmienky pre lesné hospodárstvo sú nasledovné :

územie Holý grúň – Ploštínsky grúň (L1)

- lesné porasty sú zaradené do kategórie ochranných a hospodárskych lesov, ochranné lesy tvoria takmer celopriestorovú štruktúru a ich využívanie zodpovedá požiadavkám vyplývajúcim z ochrany stanovišťa, ochrany pôdy a ochrany vegetácie, sú diverzifikované spoločenstvami 4. bukového, 5. jedľovo-bukového a 6. smrekovo-bukovo-jedľového vegetačného stupňa, v menšom rozsahu sa vyskytujú aj spoločenstvá 3. dubovo-bukového stupňa (v priestore okolo Dubnej skaly),

územie Pod Minčolom – Nad Kamennou (L2)

- lesné porasty sú zaradené do kategórie hospodárskych a ochranných lesov, ochranné lesy sa vyskytujú v hrebeňovej časti Ráztočný grúň – Pod Minčolom a ich využívanie zodpovedá podmienkam ochrany stanovišťa, ochrany pôdy a ochrany vegetácie pod hornou hranicou lesa, sú diverzifikované spoločenstvami 5. jedľovo-bukového, 6. smrekovo-bukovo-jedľového a 7. smrekového vegetačného stupňa,

územie Piatrová – Dolinky (L3)

- lesné porasty lesy sú zaradené do kategórie lesov osobitného určenia s funkciou zdravotno-rekreačnou (lesopark), z čoho vyplývajú aj určité obmedzenia hospodárskeho využitia, sú diverzifikované spoločenstvami 4. bukového vegetačného stupňa,

územie Údolie Chrapového potoka – Hlboká Bažová (L4)

- lesné porasty sú zaradené do kategórie ochranných lesov (ochrana stanovišťa a pôdy), v menšom rozsahu aj do kategórie hospodárskych lesov, sú diverzifikované spoločenstvami 4. bukového vegetačného stupňa.

Hospodárske a obnovné aktivity sú usmerňované LHP LHC Martinské hole. Z hľadiska využívania lesného pôdneho fondu vznikajú v územných častiach L1 Holý grúň – Ploštínsky grúň a L2 Pod Minčolom – Nad Kamennou strety záujmov s ochranou prírody. Územná časť L1 Holý grúň – Ploštínsky grúň je súčasťou ochranného pásma NP Malá Fatra, v ktorej sa podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny uplatňujú podmienky ochrany podľa 2. stupňa a územná časť L2 Pod Minčolom – Nad Kamennou je územím s predpokladom na začlenenie do kategórie chránených území v kategórii chránená krajinná oblasť s podmienkami ochrany tiež podľa 2. stupňa (CHKO Lúčanská Malá Fatra).

Koncepcia lesného hospodárstva riešená v územnom pláne zohľadňuje navrhovanú funkčnú diferenciáciu územia, podľa ktorej sa lesné hospodárstvo uplatňuje v troch krajinnno-ekologických zónach, ktorými sú –

- **L1 Holý grúň – Ploštínsky grúň** s ekologicko-environmentálno-produkčnou funkciou, je vymedzená územím ochranného pásma NP Malá Fatra,
- **L2 Pod Minčolom – Nad Kamennou** s ekologicko-environmentálno-produkčnou funkciou, je vymedzená územím navrhovanej CHKO Lúčanská Malá Fatra,
- **L3 Dolinky – Chrapový potok** s ekologicko-environmentálnou funkciou, je vymedzená územím navrhovaného lesoparku.

V územných častiach L1 Holý grúň – Ploštínsky grúň a L2 Pod Minčolom – Nad Kamennou prevládajú mimoprodukčné funkcie lesa a všetky hospodárske a obnovné postupy je potrebné riešiť v spolupráci s orgánmi ochrany prírody a krajiny a s dôrazom na zachovanie prírodných hodnôt, ochranu faunistickej a floristickej zložky v území a obnovovanie bioty podľa klimaxových jednotiek komplexu Lúčanská Malá Fatra. V územnej časti L3 Dolinky – Chrapový potok je vzhľadom na funkciu lesoparku potrebné z hľadiska poskytovania rekreačno-oddychovej funkcie zase realizovať opatrenia zamerané na úpravy územné, biotické a priestorové. Pre celé územie lesoparku bude

potrebné vypracovať projekt, ktorý presne definuje požiadavky týkajúce sa úprav a opatrení vzťahujúce sa k lesohospodárskym aktivitám.

B.11. Rekreačia a cestovný ruch

Katastrálne územie mesta Vrútky sa nachádza v závere Turčianskej kotliny pri sútoku riek Turca a Váhu v neopakovateľných prírodných podmienkach Malej a Veľkej Fatry. K rozvoju rekreácie a cestovného ruchu v týchto horstvách došlo už začiatkom 20. storočia.

Mesto Vrútky svojou polohou, prírodnými, historickými i civilizačnými danosťami disponuje širokou škálou predpokladov rozvoja rekreačných aktivít pre svojich obyvateľov i návštevníkov. Rekreačná funkcia patrí k základným nosným funkciám mesta. Mesto Vrútky v rámci žilinsko-martinskej aglomerácie plní funkciu východiskového centra do prilahlých horstiev Malej a Veľkej Fatry.

Aj keď je už súčasná paleta rekreačných možností takmer vyčerpaná, je žiadúce aj v budúcnosti vytvárať podmienky pre ďalší rozvoj zatiaľ nevyužívaných lokalít vhodných pre rekreačné účely. Z hľadiska priestorovej lokalizácie a funkčného zamerania možno hovoriť o dvoch základných skupinách rekreačných území vo vzťahu k mestu Vrútky:

- vnútromestské rekreačné aktivity
- prímestská rekreačná zóna

B.11.1. Vnútromestské rekreačné aktivity

Vychádzajúc z histórie Vrútok zisťujeme, že hlavnou rozvojovou silou mesta bol priemysel a železničná doprava, ktoré výrazne stvárnilo a urbanisticky predznamenovalo rozvoj celého mestského organizmu. Vznikol strohý pravouhlý uličný systém, bez centrálného priestoru. Extenzívny rozvoj mesta, ktorý trval prakticky od ukončenia druhej svetovej vojny až po osemdesiate roky, vyčerpal takmer všetky rezervné plochy pre bytové účely, rozvoj školstva a len čiastočne pre budovanie športu, rekreácie či občianskej vybavenosti.

Dodnes obyvatelia mesta pociťujú absenciu reprezentačného centrálného mestského pešieho priestoru, objekty typu hotelového bývania, stravovania, vyššej občianskej vybavenosti, funkčné plochy, športovo-rekreačnej vybavenosti, relaxačno-oddychové zákutia, plochy zelene a optimálne nadimenzované a rozmiestnené parkovacie plochy pre osobné motorové vozidlá.

V koncepcii územného plánu sa preto uvažuje s dobudovaním hore uvedenej občianskej vybavenosti, s vytvorením atraktívneho centrálného mestského priestoru a s vylúčením dopravy vo frekventovanej časti ulice Cyrila a Metoda chodcami. Týmto koncepčným zásahom vznikne homogénne dobudovaná centrálna mestská zóna, ktorá svojim reprezentačným charakterom priláka nielen obyvateľov mesta, ale stane sa prítazlivou aj pre rozvoj cestovného ruchu a turizmu.

B.11.2. Prímestská rekreačná zóna

Mesto Vrútky v súčasnosti disponuje len s jednou zatiaľ nedobudovanou prímestskou rekreačnou zónou – Piatrová. Prírodné a priestorové danosti však funkčne naväzujú a súvisia s rekreačnými lokalitami Hviezda, Jedľoviny, Martinské hole, Ostredok, priestor pri Bystričke, v severnej časti Turčianskej kotliny, s rekreačnými funkčnými plochami pri Lipovci, Turčianskych Kľačanoch, lokalitou Šútovo a Turčianskou Štiavničkou. Lokalita Piatrová je komunikačne napojená na veľký rekreačný dopravný okruh prostredníctvom cesty SNP v podhorí Veľkej Fatry prechádzajúci cez kúpeľné miesto Turčianske Teplice, ktorý je zokruhovaný a vedený cez historické obce Kláštor pod Znievom, Slovany a nasmerovaný cez podhorie Malej Fatry do Martina a Vrútok.

V severnej časti lokality Piatrová sa nachádzajú zatiaľ nevyužívané priestory na rekreačné účely.

V rámci koncepcie územného plánu sa počíta s ich zapojením do rekreačných funkcií a s rozšírením prímestského rekreačného teritória. V návrhu ÚPN je navrhnuté tiež rozšírenie „martinského“ lesoparku aj na katastrálne územie Vrútok.

Rekreačný priestor Piatrová sa nachádza v priestore, ktorý ukončuje konečná stanica MHD na ulici Karvaša a Bláhovca. Vejárovitým spôsobom obopína zo severnej, západnej, južnej a čiastočne aj východnej strany svojimi jestvujúcimi aktivitami vlastný rekreačný objekt Piatrová.

B.11.2.1. Rekreačná lokalita Piatrová

Na predmetnej lokalite sa nachádzajú tieto rekreačné aktivity :

- Centrálny priestor spojený s nástupom na MHD pred objektom rekreačného zariadenia,
- objekt rekreačného zariadenia Piatrová postavený v roku 1986, kapacita 80 lôžok, 80 stoličiek v jedálni, 30 stoličiek v spoločenskej miestnosti,
- objekt pôvodnej rekreačnej chatky Piatrová – 18 lôžok, 30 stoličiek v reštauračnej časti,
- športové plochy i tenisové, volejbalové ihrisko, rekreačné lyžovanie s lyžiarskym vlekom, dĺžka 400 m,
- v severnej až severozápadnej časti lokality sú situované väčšinou v lesnom poraste a na malých lúčnych priestoroch objekty individuálnej chatovej rekreácie o počte cca 79 objektov, do ktorých sú z južnej strany vklínené aj objekty individuálnej bytovej výstavby,
- vo východnej a južnej časti sa nachádzajú záhradkárske osady,
- súčasťou lokality Piatrová sú aj relaxačno-oddychové plochy, turistické a cyklistické chodníky.

V rámci navrhovanej koncepcie územného plánu sa počíta s komplexným dotvorením jestvujúcich rekreačných plôch a objektov nasledovným spôsobom :

- V blízkosti rekreačného objektu Piatrová vybudovať záchytné parkovisko o kapacite 140 áut,
- po plynofikácii rekreačného zariadenia Piatrová sa počíta s rekonštrukciou suterénnych priestorov, v ktorých sa plánuje vybudovať malý plavecký bazén, saunu a posilovňu,
- severne od hranice zastavaného územia mesta k jestvujúcemu vleku o dĺžke 400 m vybudovať nové lyžiarske vleky – o dĺžke 400 a 150 m,
- v blízkosti uvedených vlekov zabezpečiť výstavbu nového rekreačného zariadenia o kapacite cca 150 lôžok s občerstvením, reštauračným zariadením a verejným hygienickým vybavením,
- severne od lokality Medzipotočie na východných svahoch vybudovať dva lyžiarske vleky o dĺžke cca 500 a 700 m, s možnosťou ich nasmerovania k navrhovanému záchytnému parkovisku o kapacite 360 áut a 5 autobusov, situovanému v tesnej blízkosti cesty I/18, súčasťou parkoviska sa majú stať aj objekty občerstvenia, veľkoplošné predajne nadmestskej vybavenosti a objekty motoristického charakteru,
- pre predĺženie lyžiarskej sezóny vybudovať zasnežovací systém, s možnosťou odberu vody z rieky Váh alebo z Chrapového potoka,
- všetky objekty či športové plochy budú poprepájané turistickými chodníkmi a cyklistickými trasami, vyúsťujúcimi do navrhovaného lesoparku a obytnej zástavby,
- v blízkosti rekreačného objektu Piatrová na voľných plochách dobudovať cca 10 objektov ICHR,
- s vybudovaním novej lokality individuálnej chatovej rekreácie sa počíta východne od jestvujúceho energetického koridoru, ktorý prechádza cez okrsk 007, čím dôjde k prepojeniu dvoch záhradkárskych osád prostredníctvom navrhovanej lokality ICHR do jedného organického celku. tu sa predpokladá vybudovanie cca 7 individuálnych chát. Východne od lokality Dolinka na okraji lesa je situovaná druhá navrhovaná lokalita ICHR, na ktorej sa predpokladá vybudovanie

cca 6 individuálnych chát. Dopravné napojenie obidvoch lokalít sa uskutoční prostredníctvom jestvujúcich účelových komunikácií.

Na takto vymedzenej rekreačnej lokalite sa počíta s týmito funkciami a kapacitami :

- Dominovať bude pohyb a pobyt v prírode, letné a zimné ihriskové športy, zimné rekreačné lyžovanie, letná a zimná turistika, vlastivedné záujmy, ubytovacia základňa dynamického CR a individuálna rodinná rekreácia,
- pre letné obdobie sa počíta s kapacitou 1000 návštevníkov,
- pre zimné obdobie sa predpokladá kapacita 400 – 600 návštevníkov.

B.11.2.3. Cykloturistické trasy, náučný chodník

V priebehu roka 2002 Turčianska bicyklová skupina JUS zabezpečila vypracovanie projektu II. etapy cykloturistických trás v regióne Turiec. Cyklistické trasy priamo naväzujú na mesto Vrútky a sú zohľadnené v koncepcii Územného plánu mesta Vrútky (viď výkres č. 4 – Komplexný urbanistický výkres a schému cykloturistických trás v sprievodnej správe).

Predmetná územná problematika bola prejednávaná na Mestskom úrade Vrútky a konzultovaná so spracovateľom ÚPN mesta Vrútky.

Projekt trasy náučného chodníka vedenej lesoparkom mesta Martin a Vrútky vznikol za účasti mimovládnej neziskovej organizácie Klubu ochrancov prírody Veľkej Fatry, v spolupráci s Mestom Martin, Mestom Vrútky, Urbárom Martin, Urbárom Priekopa a Okresným úradom ZP Martin – odborom ochrany prírody a krajiny.

Trasa náučného chodníka je vybudovaná v rekreačnej časti Lúčanskej Malej Fatry, s možným nástupom z mesta Martin z prímestskej časti Stržne, Záturčie a Priekopa, alebo aj z Vrútok z ulice Karvaša a Bláhovca. Trasa má vzbudiť záujem verejnosti o prírodu. Na ôsmich paneloch sú zaznamenané informácie o faune, flóre, o histórii prírodných lokalít, či obidvoch miest o geológii Lúčanskej Malej Fatry a pod. Trasa prechádza aj cez lokalitu Ostredok, na ktorej sa predpokladá podľa ÚPN mesta Martin vybudovanie údolnej stanice kabínkovej lanovky na Martinské hole.

B.11.2.4. Lesopark Martin - Vrútky

Pôvodná predstava martinského lesoparku sa stotožňovala s plochou lesov osobitného určenia medzi Podstráňami a Jedľovinami. Pozdejšie boli hranice lesoparku rozšírené až po hranicu intravilánu mesta Martin.

Pri spracovávaní ÚPN mesta Vrútky vznikla nová koncepcná predstava o rozšírení martinského lesoparku aj na katastrálne územie Vrútok. Hranice navrhovaného lesoparku Vrútky sú bližšie definované v schéme Krajinnej štruktúry.

časť okrsku 004 je akceptovaný ako výhľadový.

B.12. Vymedzenie zastavaného územia mesta

Súčasnú zastavanú územie mesta je vymedzené hranicou intravilánu, ktorá je zdokumentovaná v grafickej časti územného plánu. V komplexnom urbanistickom výkrese č.4 (M 1:5 000) hranica zastavaného územia vo východnej a južnej časti mesta ostáva nezmenená.

K zmenám zastavaného územia dochádza v severnej časti Vrútok posunom hranice navrhovaného intravilánu severným až severozápadným smerom z titulu navrhovanej plochy výroby a skladového hospodárstva. V severozápadnej časti riešeného územia došlo k zmene zastavaného územia z dôvodu navrhovanej obytnej zóny a plôch vyššej občianskej vybavenosti.

Pôvodná hranica zastavaného územia v okrsku 003 sa posúva smerom západným a je vedená paralelne s navrhovanou severojužnou dopravnou mestskou komunikáciou kategórie B2.

K menším úpravám zastavaného územia došlo aj v urbanistickom okrsku 007 a to v jeho severovýchodnej a juhozápadnej polohe.

B.13. Riešenie záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany a ochrany pred povodňami

B.13.1. Obrana štátu

Na území mesta Vrútky pri spracovávaní etapy prieskumov a rozborov, ako aj konceptu riešenia reprezentovala záujmy obrany štátu jediná lokalita spadajúca pod Správu nehnuteľného majetku a výstavby Ministerstva obrany SR. Dňa 2. októbra 2001 boli podrobne prerokované na pracovnej porade na SNM v Banskej Bystrici podmienky ďalšieho predpokladaného rozvoja mestského organizmu. Na pracovnom rokovaní bolo skonštatované, že jestvujúce zariadenie osobitného určenia bude aj naďalej v prevádzke, pričom bude potrebné dodržať nasledovné priestorovo-funkčné podmienky:

- Rešpektovať ochranné pásmo 300 m s priamym dopravným napojením zariadenia MO SR na cestu I/18,
- v ochrannom pásme bude možné uvažovať s realizáciou objektov do výšky 2 – 3 nadzemných podlaží,
- objekty s piatimi nadzemnými podlažiami nie je prípustné situovať v ochrannom pásme MO SR,
- s rozšírením areálu MO SR sa perspektívne nepočíta.

V koncepcii riešeného územného plánu boli rešpektované všetky hore uvedené zásady.

V priebehu roka 2004 bola funkcia kasární v meste Vrútky zrušená. Do celého areálu bola premiestnená Slovenská národná knižnica s počtom kníh 59 874.

B.13.2. Požiarna ochrana, civilná ochrana obyvateľstva a ochrana územia proti veľkým vodám

Jednotka zboru požiarnej ochrany je situovaná na ulici Horná Kružná na zvýšenej terénnej vlně. Súčasný priestor vyhovujú, v územnom pláne sú akceptované bez zmien. Poloha v tesnej blízkosti cesty I/18 umožňuje optimálny prístup do všetkých častí mesta. Celé územie mesta je pokryté zásobovaním vodou z vodovodnej siete.

Koncepcia územného rozvoja rešpektuje súčasný spôsob zabezpečovania požiarnej ochrany mestským požiarnym zborom. Odber požiarnej vody z verejného vodovodu a rieky Turiec a Váh.

Z hľadiska civilnej ochrany obyvateľstva je jednou z najdôležitejších činností ochrana obyvateľov mesta pred dôsledkami možných havárií.

Z požiadavky odboru COO pri Okresnom úrade Martin vyplýva nutnosť zokruhovania okrskov 003 a 004, ako aj zabezpečenie návaznosti mesta Vrútky na časť Martina – kolóniu Hviezda z dôvodu, že takmer celé územie terajšieho starého mesta Vrútky sa nachádza v zátopovej oblasti vodných diel skupiny A, ako aj v oblasti, kde je dôvodne predpokladané riziko vzniku mimoriadných situácií v dôsledku úniku nebezpečných látok z prepravy na cestných a železničných komunikáciách. Táto požiadavka zabezpečí navrhovaná mestská komunikácia napojená na Lipoveckú cestu a nasmerovaná smerom juhozápadným prepájajúc takto potenciálne ohrozenú časť Vrútok s kolónou Hviezda v Martine.

Koncepcia územného rozvoja z hľadiska ochrany územia proti veľkým vodám :

- rešpektuje realizované úpravy Turca, zabezpečujúce intravilán mesta proti veľkým vodám
- rešpektuje úpravy brehov Váhu a miestne úpravy korýt potokov Javorina a Kamenný potok
- navrhuje miestne úpravy korýt potokov v území s predpokladaným rozvojom.

Na katastrálnom území mesta Vrútky sa nenachádzajú potencionálne zdroje ohrozenia obyvateľstva zamorením ovzdušia z priemyselných prevádzok. Problematika COO je riešená v súlade so zákonom č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení jeho vykonávacích vyhlášok.

B.14. Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení

Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny je v koncepcii územného rozvoja mesta Vrútky zameraný na vytvorenie priestorového základu pre ekologicky stabilné a krajinársky hodnotné prírodné prostredie. Ekologickými a technicko-organizačnými opatreniami je riešené usporiadania a využívanie územia.

B.14.1. Ochrana prírody a krajiny

V prieskumoch a rozboroch k územnému plánu mesta Vrútky (r. 2000) bolo hodnotenie územia z hľadiska ochrany prírody a krajiny zamerané na legislatívnymi opatreniami zabezpečovanú územnú a druhovú ochranu, na zámery orgánov ochrany prírody začleniť niektoré časti krajiny medzi chránené územia podľa zákona č. 287/1994 Z.z. (od 1.1.2003 platný zákon o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 Z.z.) a vymedzenie ekologicky významných krajinných segmentov, ktoré skladbou a zachovalosťou biotickej zložky alebo výskytom odlišnejšieho biotopu než je prevládajúca časť krajiny zabezpečujú väčšiu biodiverzitu v území.

Z hodnotenie podľa uvedených kritérií vyplynulo, že:

- v rozsahu katastrálneho územia Vrútky sa chránené územia vyhlásené podľa zákona č. 543/2002 Z.z. nevyskytujú,
- podľa zákona č. 543/2002 Z.z. sa uplatňujú podmienky ochrany podľa 2. stupňa na území ochranného pásma NP Malá Fatra v rozsahu 462,50 ha (24,8% územia) a podľa 1. stupňa ochrany na ostatnom území a to v rozsahu 1398,48 ha (75,2% územia),
- podľa súčasného poznania prírodného prostredia vzniká predpoklad začlenenia časti orografického celku Lúčanská Malá Fatra do kategórie chránená krajinná oblasť (predpokladaný časový horizont začlenenia tohto územia medzi chránené je podľa ÚPN VÚC Žilinský kraj po roku 2015),
- z hľadiska štruktúrnej skladby biotickej zložky a ekostabilizačného pôsobenia na okolie, ako aj poskytovania prirodzených podmienok pre rastlinstvo a živočíšstvo príslušného biotopu ekologicky významnými krajinnými segmentmi vyžadujúce zvýšený záujem ochrany sú územné časti:
 - Grúň – Dzuranova tôňa – Ferházová, floristickú zložku tvoria staré (vek 100 až 160 ročné), prírode blízke lesné spoločenstvá bukových a jedľovo-bukových lesov s výskytom lesných typov - metlicovo-čučoriedková kyslá dubová bučina, kamenitá papradinová bučina, kamenitá lipová bučina, balvanovitá lipová javorina, metlicová jedľová bučina, chlpaňová bučina, trávovitá buková jedlina, kamenitá jedľová bučina, sutinová mesačnicová jaseňová javorina, v druhovej skladbe prevláda buk, primiešanými drevinami sú jedľa, smrek, borovica a javor horský, s bohatým podrastom bylín, z faunistickej zložky z významnejších druhov bol zaznamenaný tetrov hlucháň (*Tetrao urogallus*), jariabok hôrny (*Bonasa bonasia*), ďateľ trojprstý (*Picoides tridactylus*), ďateľ bielochvostý (*Dendrocopus leucotos*), lesy sú zaradené do kategórie ochranných lesov,
 - Pod kopou, floristickú zložku tvoria spoločenstvá jedľovo-bukových lesov lesných typov nízkobylinná jedľová bučina a nitrofilná typická bučina, staré (100 rokov) s prirodzenou štruktúrou, patria do kategórie hospodárskych lesov,
 - Tisovo, v okolí vyťaženého lomu sa vyskytujú zvyšky teplomilnej vegetácie s výskytom teplomilnej arachnofauny,

- Chrapová dolina, v lokalite pri Chrapovom potoku sa vyskytujú vyvinuté jedince jelšín, príslušné lesné porasty tvoria spoločenstvá bukových lesov, lesných typov - nitrofilná typická bučina, kamenitá papradinová bučina, metlicová jedľová bučina s dubom vo veku 80 až 100 rokov, zaradených do kategórie ochranných lesov (ochrana pôdy),
- Minčol - Dlhá lúka, lokalitu tvoria väčšie celky starších (80 až 140 ročných) smrekovo-bukovo-jedľových a smrekových lesov, v ktorých sú zastúpené lesné typy – kamenitá jedľová bučiny, trávovitá buková jedlina, čučoriedková buková jedlina, balvanovitá čučoriedková jedľová bučina so smrekom, horské bučiny obmedzeného vzrastu, nízka jedľová bučina so smrekom obmedzeného vzrastu, papradinová jedľová bučina, nízka buková javorina, živná javorová smrečina, v druhovej skladbe sú zastúpené smrek, buk, javor horský a v menšom rozsahu aj kosodrevina, v smrečinách prevláda čučoriedka (*Vaccinium myrtillus*), početný je výskyt kysličky obyčajnej (*Oxalis acetosella*), podbelice alpínskej (*Homogyne alpina*), miestami sa vyskytuje smlz chlpkatý (*Calamagrostis villosa*), soldanelka karpatská (*Solsanella carpatica*), horec luskáčikovitý (*Gentiana asclepiadea*), z papradí je najčastejší výskyt paprade rozloženej (*Dryopteris dilatata*), v najvyšších polohách hrebeňa má hniezdnicovitý výskyt sedmokvietok európsky (*Trientalis europaea*), chvostík jedľovitý (*Huperzia selago*) a rebrovka rôznoлистá (*blochnum spispicaut*), v podhrebeňovej časti a pramennej oblasti Kamenného potoka sa vyskytuje žerušnica horská Opizova (*Cardamine amara* subsp.), hviezdica hájna (*Stellaria nemorum*), hviezdica kuričkovitá (*Stellaria alsine*), fialka močiarna (*Viola palustris*), tučnica obyčajná (*Pinguicula vulgaris*), páperník úzkolistý (*Eriophorum angustifolium*), škarda močiarna (*Crepis paludosa*), vrbovka kuričkolistá (*Epilobium alsinifolium*), vstavačovec májový (*Dactylorhiza majalis*), lipnica Chaixova (oa chaixii), iskerník plazivý (*Ranunculus repens*), záružlie močiarné horské (*Caltha palustris* subsp.), slezimovka striedavolistá (*Chrysosplenium alternifolium*), starček subalpínsky (*Senecio subalpinus*), nátržník vzpriamený (*Potentilla erecta*), praslička močiarna (*Equisetum palustre*), nezábudka močiarna (*Myosotis palustre*), valeriána celistvolistá (*Valeriana simplicifolia*), pichliač močiarny (*Cirsium palustre*), ostrica ježatá (*Carex achinata*), ostrica prosová (*Carex panicea*), ostrica čierna (*Carex nigra*) a d'. (D. Bernátová), z avifauny bol zaznamenaný tetrov hlucháň (*Tetrao urogallus*), jariabok hôrny (*Bonasa bonasia*), sluka lesná (*Scolopax rusticola*), d'ateľ bielochvostý (*Dendrocopus leucotos*), d'ateľ trojprstý (*Picoides tridactylus*), drozd horský (*Turdus torquatus*), orešnica perlavá (*Nucifraga caryocatactes*), horské lesné prostredie je stanovišťom aj rôznej lesnej zveri napr. piskora obyčajného (*Sorex araneus*), piskora malého (*Sorex minutus*), piskora vrchovského (*Sorex alpinus*), kuny lesnej (*Martes martes*), líšky (*Vulpes vulpes*), rysa ostrovida (*Lynx lynx*), medveďa hnedého (*Ursus arctor*) a raticovej zveri,
- Kamenec, enkláva teplomilnej vegetácie s výskytom teplomilnej entomofauny, na fosílnom travertíne sa vyskytuje vstavač obyčajný (*Orchis morio*), repíček repíkovitý (*Aermonia agrimonoides*), oman mečolistý (*Inula ensifolia*), dub zimný (*Quercus petraea*), dub lesný (*Q. robur*), lieska obyčajná (*Corylus avellana*), hloh jednozemenný (*Crataegus monogyna*), svíb krvavý (*Suida sanguinea*), zemolez obyčajný (*Lonicera xylosteum*), čremcha strapcovitá (*Padus racemosa*) a rôzni zástupcovia ruží (*Rosa* sp.),
- Šiarna – Pod Piatrovou, územie tvorí slatinisko v svahových depresiách s prítlačnými mokradkami s výskytom pichliača močiarného (*Cirsium palustre*), pichliača panónskeho (*C. pannonicum*), vstavača mužského poznačeného (*Orchis mascula* ssp. *signifera*), mečika strechovitého (*Gladiolus imbricatus*), žltušky jednoduchej pravej (*Thactrum simplex* ssp. *simplex*), baričky močiarné (*Triglochin palustre*) a d'.
- lokalita Lazy, ktorú tvorí slatinisko s výskytom chránených alebo prírodoochrane významných druhov rastlín, podľa R ÚSES okresu Martin je požiadavka začleniť uvedenú lokalitu medzi chránené územia, podrobnejšie informácie do ktorej kategórie chránených

území bude začlenená nie sú v súčasnosti známe, ale vzhľadom na všeobecnú ohrozenosť mokradných biotopov je v územnoplánovacej dokumentácii uvedená lokalita charakterizovaná ako územie potenciálne na začlenené medzi chránené územia,

- Belejova lúka, antropickou činnosťou narušená mokrad'ová lúka s výskytom túžobníka brestového (*Filipendula ulmaria*), ostrice trsnatej (*Carex cespitosa*), ostrevky slatinnej (*Sesleria uliginosa*), valeriány lekárskej (*Valeriana officinalis*) a d'.
- Za Váhom, zvyšky zazemňujúceho sa starého ramena Váhu so stromovými i krovitými vrúbami, vodnou a litorálnou vegetáciou zväzu Magnocarion, Sparganoi-Glycerion a s výskytom mokrad'ových živočíchov – sliepočka zelenonohá (*Gallinula chloropus*), kačica divá (*Anas platyrhynchos*), strnádka trst'ová (*Emberiza schoeniclus*) a d'.
- Dolný tok Kozinského potoka, zvyšky jelšových a vrbovo-jelšových brehových porastov, vodná a litorálna vegetácia a živočíštvom viažucim sa na daný biotop,
- vodné toky Váh a Turiec, ekosystém tečúcich vôd s pobrežnou a litorálnou vegetáciou, na menej atakovaných miestach sa vyskytujú hniezdiská vodného vtáctva – kačica divá (*Anas platyrhynchos*), sliepočka vodná (*Dallinula chloropus*), zriedkavo lyska čierna (*Fulica atra*), kalužiak malý (*Actitis hypoleucos*), na sútoku Turca a Váhu a pod Dubnou skalou sa vyskytujú vzácne, ohrozené alebo významné druhy vtákov nehniedzdičov (vodiace línie pri ťahu, miesta ťahových zastávok, zimovanie) napr. potápka chochlatá (*Podiceps cristatus*), kormorán veľký (*Phalacrocorax carbo*), volavka popolavá (*Ardea cinerea*), labuť veľká (*Cygnus olor*), hus siatinná (*Anser fabalis*), kačica chrapka (*Anas crecca*), čajka morská (*Larus marinus*) a d'.
- Jazierka (štrkoviská), ekosystém stojatých vôd s pobrežnou vegetáciou a stanoviš'om vodného vtáctva napr. hniezdiče kulík riečny (*Charadrius dubius*), chochlačka vrkočatá (*Aythya fuligula*), potápka malá (*Tachybaptus ruficollis*), rybár obyčajný (*Sterna hirundo*), rybárik (*Alcedo atthis*), brehuľa obyčajná (*Riparia riparia*), z nehniedzdičov druhy sútoku Turca a Váhu,
- ekotón les – bezlesie, lesné okraje s krovinovým podrastom a veľmi vhodným stanoviš'om avifauny (hniedzdiče) napr. hrdlička poľná (*Streptopelia turtur*), kukučka obyčajná (*Cuculus canorus*), myšiarka ušatá (*Asio otus*), krutohľav obyčajný (*Jynx torquilla*), d'ateľ malý (*Dendrocopos minor*), ľabtuška hôrna (*Anthus trivialis*), drozd čierny (*Turdus merula*) a početné druhy spevavcov.

Z hľadiska ekologických požiadaviek, zachovania biodiverzity v území a zabezpečenia ekologickej stability bolo v Zadaní k územnému plánu pre riešenie územného rozvoja, priestorového usporiadania a využívania územia požadované:

- akceptovať výhľadové začlenenie územnej časti Lúčanská Malá Fatra medzi chránené územia v kategórii chránená krajinná oblasť,
- akceptovať územné vymedzenie a začlenenie lokality Lazy (Pod Korbelovým vrškom) medzi chránené územia v kategórii chránený areál, vylúčiť všetky činnosti a zásahy spôsobujúce zmenu vodného režimu v pôde a skladbu biotickej zložky priamo v mokradnom biotope a jeho bezprostrednom okolí, mokradný biotop ponechať samoregulácii a okolie využívať ako kosné lúky, odstrániť nelegálne skládky biologického a komunálneho odpadu,
- delimitovať lesnú vegetáciu (tzv. biele plochy) vyskytujúcu sa na poľnohospodárskom pôdnom fonde do lesného pôdneho fondu, ostatnú nelesnú stromovú a krovinnú vegetáciu zachovať v rozsahu súčasného stavu ako krajinársku zeleň,
- zachovať slatiniská v podvahovej depresii a mokradný biotop Šiarna – Pod Piatrovou (genofond) a vylúčiť všetky činnosti a zásahy spôsobujúce zmenu vodného režimu a skladbu biotickej zložky, mokradný biotop ponechať samoregulácii a okolie využívať ako kosné lúky,

- zachovať biotop teplomilnej vegetácie Kamenec vyskytujúci sa v územnej časti P5, vylúčiť všetky činnosti spôsobujúce narušenie povrchu zeme, prípadne priamu likvidáciu biotickej zložky, zachovať stromovú a krovinnú vegetáciu, pasienkové porasty občasne prepásat' ovcami,
- ponechať zvyšok zazemňujúceho sa starého ramena Váhu a dolnú časť Kozinského potoka samoregulácii vrátane stromovej a krovinnej vegetácie,
- zachovať skladbu a prirodzenú vegetačnú štruktúru lesov v lokalitách Minčol, Grúň - Dzuranova tôňa - Ferházová, Pod kopou, Chrapová dolina, Tisovo zodpovedajúcu vertikálnemu a horizontálnemu členeniu územia (genofondové lokality fauny a flóry).

Ochrana prírody a krajiny a z toho vyplývajúce opatrenia sú v koncepcii územného rozvoja mesta Vrútky riešené vo väzbe na súčasnú štruktúru krajinných prvkov a ekologicky významných krajinných segmentov, ktoré vytvárajú predpoklady pre vyššiu biodiverzitu a ekologickú stabilitu územia a celkové usporiadanie a využívanie územia.

Podľa rozsahu, charakteru a skladby sú jednotlivé ekologicky významné krajinné segmenty členené na:

- ekologicky významná oblasť s koncentráciou a zachovalosťou prírodnej zložky,
- ekologicky významná štruktúra s výskytom viacerých druhov ekosystémov a výrazným pôdo-ochranným, edafickým, hydrickým, klimatickým a krajinnotvorným potenciálom, stanovišťom pre úkryt a rozmnožovanie s trofnými podmienkami pre faunistickú zložku,
- ekologicky významný prvok s výskytom mokradného biotopu,
- ekologicky významné líniové spoločenstvo vodných tokov,
- ekologicky významné líniové spoločenstvo rozhrania lesnej a poľnohospodárske krajiny – ekotón.

Ekologicky významnú oblasť tvorí územie Lúčanskej Malej Fatry, ktorá z hľadiska výskytu prírodných prvkov a ich zachovalosťou patrí medzi významné ekologické oblasti Slovenska, je zaradená do medzinárodnej ekologickej siete národného významu. V rozsahu riešeného územia časť územia tvorí ochrannú zónu Národnému parku Malá Fatra (ochranné pásmo) a časť územia má predpoklady na začlenenie do sústavy veľkoplošných chránených území (CHKO).

Ekologicky významná štruktúra je vymedzená územím Kamenec - Piatrová, v ktorej sa vyskytujú genofondové lokality (chránené, vzácne, ohrozené alebo inak významné druhy faunistickej a floristickej zložky) a významnejšie biotopy s ekologickou funkciou (vhodné stanovištné podmienky na šírenie, rozmnožovanie, úkryt, trofné miesta a pod.). Pôvodná krajinná štruktúra tohto priestoru sa nezachovala, ale v územiach nevyužívaných sa vytvorili sukcesné biotopy charakteru mokradí, pomerne rozsiahla štruktúra krajinarskej zelene plošného charakteru (svahovité a neprístupné územia) a líniovej popri vodných tokoch, v úvozoch nevyužívaných poľných ciest a terénnych zlomoch, ktoré aj v pohľadových horizontoch tvoria v podhorí Martinských holí veľmi zaujímavý kolorit.

Ekologicky významný prvok s výskytom mokradného biotopu tvoria –

- slatinisko pod Piatrovou (je súčasťou EVŠ Kamenec – Piatrová),
- Lazy (Pod Korbelovým vrškom),
- Za Váhom (zazemňujúce sa stará rameno Váhu),
- Belejova lúka.

Ekologicky významné líniové spoločenstvo vodných tokov tvoria -

- rieka Váh s pobrežnou vegetáciou,
- rieka Turiec,
- Chrapový potok vrátane sprievodnej vegetácie (je súčasťou EVŠ Kamenec – Piatrová),

- bezmenný potok vrátane sprievodnej vegetácie v lokalite Medzipotočie (je súčasťou EVŠ Kamenec – Piatrová),
- Kamenný potok vrátane sprievodnej vegetácie,
- potok Javorina vrátane sprievodnej vegetácie,
- Kozinský potok vrátane sprievodnej vegetácie,
- potok Mníšia vrátane sprievodnej vegetácie.

Ekologicky významné líniové spoločenstvo ekotónu tvorí rozhrania lesnej a poľnohospodárske krajiny v priestore Podhradište – Dubná skala.

Podľa zákona č. 543/2002 Z.z. uvedené krajinné segmenty možno využívať len takým spôsobom, ktorý nenaruša ich štruktúru, neohrozuje alebo neoslabuje ich ekologickostabilizačnú funkciu.

Samostatnú kategóriu tvorí rozsiahlejšia vodná plocha štrkovísk, v okolí ktorej sa sukcesiou vytvorila stromová a krovinná vegetácia vytvárajúca prirodzený lemový plášť. Urbanistickým zámerom je využiť vodnú plochu pre letnú rekreáciu a vytvoriť v jej okolí rekreačno-relaxačný areál, čo výraznejšie zmení súčasnú štruktúru tejto časti územia. Tento zámer je však podmienený ochranou vodného zdroja Lipová a ťažbou štrkopiesku.

B.14.2. Tvorba krajiny

Hodnotenie územia z hľadiska krajinného prostredia pre tvorbu krajiny bolo v prieskumoch a rozboroch zamerané na charakterizovanie typov krajiny, vymedzenie menších územných jednotiek tzv. krajinných zón, charakterizovanie štruktúrálnej skladby z hľadiska výskytu krajinných prvkov a ekologické hodnotenie územia.

Základné zásady pre riešenie krajinej štruktúry z hľadiska jej tvorby a diferencovaného spôsobu využívania stanovil Územný plán veľkého územného celku Žilinský kraj. Podľa hodnotenia súčasného stavu a celospoločenských záujmov boli zásady v etape prieskumov a rozborov čiastočne modifikované, hlavne čo sa týka vymedzenia krajinného priestoru prírodného. V ÚPN VÚC Žilinský kraj bol krajinný priestor prírodný riešený pre územie navrhovanej CHKO Lúčanská Malá Fatra. Zámer vyhlásenia chránenej krajinej oblasti z hľadiska časového horizontu nie je v súčasnosti známy a preto bolo toto územie v prieskumoch charakterizované a v Zadaní k územnému plánu mesta Vrútky aj schválené, ako krajinný priestor lesný.

Riešené územie mimo sídelný útvar tvoria dva krajinné priestory – lesný, v ktorom boli vymedzené 4 krajinné-ekologické zóny lesné (L1, L2, L3, L4) a poľnohospodársky, v ktorom boli vymedzené 4 krajinné-ekologické zóny poľnohospodárske (P5, P6, P7 a P8).

Základná charakteristika týchto zón je nasledovná:

- L1 Holý grúň – Ploštínsky grúň má ekologicko-environmentálno-produkčnú funkciu, je vymedzená územím ochranného pásma NP Malá Fatra, v území sa uplatňujú podmienky ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny pre 2. stupeň a podľa zákona č. 61/1977 Zb. o lesoch v znení neskorších predpisov pre ochranné lesy (takmer celopriestorová štruktúra), ekologicky významnými krajinnými segmentmi sú genofondové lokality Drúň – Dzuranova tôňa – Ferházová a hrebeňová časť,
- L2 Pod Minčolom – Nad Kamennou má ekologicko-environmentálno-produkčnú funkciu, je vymedzená územím navrhovanej CHKO Lúčanská Malá Fatra, v území sa uplatňujú podmienky ochrany podľa zákona č. 61/1977 Zb. pre kategóriu ochranných lesov (vrcholová časť), ekologicky významnými krajinnými segmentmi sú genofondové lokality Minčol, Pod Kopou a vodné toky,

- L3 Piatrová – Dolinky má ekologicko-environmentálno-produkčnú funkciu, je vymedzená územím súčasného lesoparku Martin – Vrútky, v území sa uplatňujú podmienky ochrany pre kategóriu lesov osobitného určenia s charakterom zdravotno-rekreačných lesov,
- L4 Údolie Chrapového potoka – Hlboká má ekologicko-environmentálno-produkčnú funkciu, je vymedzená územím lesov medzi zónami L1, L2 a L3, v území sa uplatňujú podmienky ochrany podľa zákona č. 61/1977 Zb. pre kategóriu ochranných lesov (takmer celopriestorová štruktúra), ekologicky významnými krajinnými segmentmi sú genofondové lokality Tisovo (vyťažený lom) a Chrapová dolina,
- P5 Pliešky – Kamenec má ekologicko-produkčnú funkciu, v území sa vyskytujú trvalé trávne porasty, lesná a nelesná vegetácia vytvorená sukcesiou na poľnohospodárskom pôdnom fonde, ekologicky významnými krajinnými segmentami v území sú údolie Chrapového potoka, slatinská Piatrová, Kamenec a vodné toky so sprievodnou vegetáciou,
- P6 Medzipotočie – Sekaniny má ekologicko-produkčnú funkciu, v území sa vyskytujú trvalé trávne porasty, lesná vegetácia a záhradková osada, ekologicky významnejšie krajinné segmenty sa v území nevyskytujú,
- P7 Kopanice – Korbeľov vršok má ekologicko-produkčnú funkciu, v území sa vyskytujú trvalé trávne porasty, nelesná vegetácia vytvorená sukcesiou na poľnohospodárskom pôdnom fonde a záhradkové osady, ekologicky významnými krajinnými segmentmi sú mokradný biotop (genofond) v lokalite Lazy, údolná niva Kamenného potoka a potoka Javorina a všetka nelesná vegetácia,
- P8 Za Váhom – Záblatie má ekologicko-produkčnú funkciu, v území sa vyskytujú orné pôdy a trvalé trávne porasty, ekologicky významnými krajinnými segmenty sú genofondová lokalita Za Váhom a Kozinský potok, rieka Váh s pobrežnou vegetáciou, potok Míšia a vodná plocha – Jazierka s príbrežnou vegetáciou.

Podľa ekologického hodnotenia reálneho stavu vegetácie a jej krajinnno-ekologickej výkonnosti je ekologická stabilita:

- veľmi vysoká v územných častiach L1, L2, L3, L4 a P5 (celopriestorová štruktúra lesných ekosystémov s prevahou zmiešaných lesných porastov s prirodzenou skladbou, trvalých trávnych porastov a krajínárskej vegetácie plošného aj líniového charakteru s výskytom chránených, ohrozených alebo významných druhov fauny a flóry),
- vysoká v územnej časti P7 (územnú štruktúru tvoria ekosystémy trvalých trávnych porastov, zoskupení stromov s podrastom krovín, prirodzené vodné toky s homogénnou líniovou pobrežnou vegetáciou a mokradným biotopom s lokálnym výskytom chránených alebo významných druhov fauny a flóry),
- stredná v územnej časti P6 a P8 (územnú štruktúru ekosystémy trvalé trávne porasty, nelesná stromová a krovinná vegetácia, vodné toky a plochy s homogénnou sprievodnou vegetáciou a nivnými lúkami s lokálnym výskytom chránených alebo významných druhov fauny a flóry),
- veľmi nízku stabilitu vykazujú lokality s ťažkou kameňa a štrku, línie dopravných koridorov (cesta I/18 a železničná trať) nachádzajúce sa v územných častiach L1 a P8.

Tvorba krajiny je v koncepcii územného rozvoja mesta Vrútky riešená vo väzbe na produkčný, ekologický a environmentálny potenciál územia, na celkové usporiadanie, využívanie a navrhovaný územný rozvoj mesta.

Sídelno-urbanizovaný priestor mesta je riešený pre mestskú sídelnú štruktúru, výrobnú zónu a rekreačné priestory. Priestorová a funkčná tvorba týchto územných častí je určovaná urbanistickými, architektonicko-estetickými a ekologicko-hygienickými kritériami. V urbánom priestore sa prírodné zložky viažu len na vodný tok Turiec, Kamenný potok a potok Javorina, v ostatných častiach

majú výrazne obmedzenú a zmenenú štruktúru a skladbu bioty upravenú podľa druhu zástavby a navrhovanej funkcie (IBV – záhrady, HBV, plochy vybavenosti – parková úprava, výrobné zóny – ochrannno-izolačná zeleň). Priestor Belejovej lúky je riešený ako študijná plocha pre environmentálnu výchovu a rekreačnú zónu bez stavebných zásahov.

Lesný krajinný priestor je najstabilnejší, z hľadiska tvorby krajiny najmenej ovplyvniteľný a pri riešení priestorového usporiadania aj ovplyvňovaný. Tvorba lesnej krajiny je v územnom pláne riešená funkčnou diferenciáciou lesov, ktorá vyplýva z celospoločenských požiadaviek mimoprodukčného využívania lesov (lesný ekosystém svojou multifunkčnosťou najpozitívnejšie ovplyvňuje všetky zložky životného prostredia), pri akceptovaní súčasnej štruktúry lesného ekosystému.

Lesná krajina je riešená pre 3 krajinnno-ekologické zóny, v ktorých sú požadované nasledovné opatrenia:

- **L 1 Holý grúň – Ploštínsky grúň** je vymedzená územím ochranného pásma NP Malá Fatra (zhodné podľa prieskumov a rozborov) s ekologicko-environmentálno-produkčnou funkciou, územný rozsah lesov je riešený ako stabilizovaný, pri ťažobných postupoch je doporučený účelový výberkový spôsob (prevládajú ochranné lesy) a pri obnovných postupoch používanie autochtónnych druhov drevín zodpovedajúcich klimaxovým jednotkám t.z. všetky činnosti spojené s hospodárením v lesoch musia byť zamerané na zachovanie prírodného prostredia a pôvodnej biotickej zložky,
- **L 2 Pod Minčolom – Nad Kamennou** je vymedzená územím navrhovanej CHKO Lúčanská Malá Fatra (zhodné podľa prieskumov a rozborov) s ekologicko-environmentálno-produkčnou funkciou, územný rozsah lesov je riešený ako stabilizovaný, pri ťažobných postupoch je doporučené aplikovať v porastoch ochranných lesov účelový výberkový spôsob a v hospodárskych lesoch ho uprednostňovať, pri obnovných postupoch používať autochtónne druhy drevín zodpovedajúce klimaxovým jednotkám t.z. všetky činnosti spojené s hospodárením v lesoch musia byť zamerané na zachovanie prírodného prostredia a pôvodnej biotickej zložky,
- **L 3 Dolinky – Chrapový potok** je vymedzený územím lesov navrhovaného lesoparku (v prieskumoch zóny L3 a L4) s ekologicko-environmentálno-produkčnou funkciou, územný rozsah lesov je riešený ako stabilizovaný, akceptovaná je súčasná kategorizácia lesov (územne prevládajú ochranné lesy a lesy osobitného určenia, hospodárske lesy majú menší rozsah), na vychádzkových trasách a oddychových miestach je potrebné vytvárať parkové porasty s pestrou viacvrstevnatou druhovou, drevinovou a vekovou skladbou, vytvárať presvetlené lúčne enklávy, upravovať zakmenenie pozdĺž vychádzkových trás na 0,6 – 0,7 do hĺbky porastu cca 100 m a celkové zvýšenie estetickej hodnoty porastov lesoparku, prispôbovať výchovné, pestovné a ťažobné zásahy lesoparkovým porastom.

Poľnohospodársky krajinný priestor je najvariabilnejšou, ale aj najzraniteľnejšou časťou krajinného prostredia. Najvýraznejšie zmeny sa realizovali v 70-tich a 80-tich rokoch zavádzaním veľkovýrobných technológií do poľnohospodárskeho výrobného procesu. Zmenila sa skladba a priestorové rozloženie agroekosystémov, z pôvodného pásové usporiadanie pozemkov sa vytvorili rozsiahlejšie parcely, zvýšila sa erodovateľnosť pôd, znížila sa pestrosť pestovaných kultúrnych fytoocenóz a výrazne sa znížila štruktúra a rozsah krajinárskej zelene.

Pri riešení poľnohospodárskej krajiny z hľadiska tvorby krajinného priestoru bola zohľadňovaná multifunkčnosť pôdy, ktorá umožňuje a zabezpečuje všetky atribúty pre usporiadanie a využívanie krajinného priestoru (multifunkčnosť pôdy sa prejavuje funkciami – produkcia biomasy, filtrácia, pufrácia a premena látok v prírode ako súčasť funkčných a regulačných mechanizmov v prírode, udržanie ekologického a genetického potenciálu živých organizmov v prírode - biodiverzita druhov, zdroj nerastných surovín, zásobáreň vody, ílu, piesku, kameňa, minerálov, priestorová základňa pre socioekonomické aktivity spojené s hospodárskou činnosťou, ale aj priestorová základňa pre sídel-

nú štruktúru, dopravné sprístupnenie územia, technickú infraštruktúru a rekreačné využívanie územia).

Tvorba poľnohospodárskej krajiny je v územnom pláne riešená funkčnou diferenciaciou územia podľa produkčného potenciálu pôd s akcentáciou na zachovanie ekologickej stability územia a vytvorenia priestorového základu pre regeneráciu síl človeka a trvalo udržateľný rozvoj územia.

Poľnohospodárska krajina je riešená pre 3 krajinnno-ekologické zóny, v ktorých sú požadované nasledovné opatrenia :

- **Z 1 Pliešky – Kamenec** je vymedzená územím s prevahou poľnohospodárskej pôdy navrhovaného lesoparku (v prieskumoch označené ako P5) s ekologicko-environmentálno-produkčnou funkciou, v ktorej záujmy rekreačného a poľnohospodárskeho využívania sú riešené vo vzájomnej symbióze so zachovaním ekologických a environmentálnych väzieb v území, návrh rekreačného využívania (zimné lyžovanie) zodpovedá ekologickej únosnosti daného priestoru, poľnohospodárske využívanie (trvalé trávne porasty) zodpovedá produkčnému potenciálu pôd a ekologickej stabilite územia, zachovaný je súčasný rozsah lesnej a nelesnej drevinnej vegetácie vytvorený sukcesiou na poľnohospodárskej pôde s tým, že pre navrhované vleky a zjazdové trate budú upravené priesecky, pozemky PPF s typom lesnej vegetácie (tzv. biele plochy) sú riešené na delimitáciu do lesného pôdneho fondu a pozemky PPF s typom nelesnej drevinnej vegetácie na preradenie do kategórie ostatných plôch s funkciou krajinárskej zelene, ekologicky významné krajinné segmenty začlenené do siete prvkov kostry územného systému ekologickej stability sú navrhované na samoregulačný vývoj s minimálnym antropickým vplyvom, poľnohospodárska výroba je riešená pre produkciu krmovín, lúky je potrebné pravidelne kosiť a pasienky prepásat' hospodárskymi zvieratami v ekologicky únosnej zaťažiteľnosti, zamedzovať nežiadúcej sukcesii drevinnej vegetácie, súčasťou zóny je aj územie Sekaniny riešené v návrhu územného plánu ako územná rezerva pre urbánny priestor,
- **Z 2 Korbeľov vršok** je vymedzená územím s prevahou poľnohospodárskej pôdy navrhovaného lesoparku (časť zóny P7 označenej v prieskumoch) s ekologicko-environmentálno-produkčnou funkciou, v ktorej poľnohospodárske využívanie (trvalé trávne porasty) zodpovedá produkčnému potenciálu pôd a ekologickej stabilite územia, zachovaný je súčasný rozsah nelesnej vegetácie vytvorený sukcesiou na poľnohospodárskej pôde s tým, že tieto pozemky PPF sú riešené na preradenie do kategórie ostatných plôch s funkciou krajinárskej zelene, ekologicky významné krajinné segmenty začlenené do siete prvkov kostry územného systému ekologickej stability sú navrhované na samoregulačný vývoj s minimálnym antropickým vplyvom, poľnohospodárska výroba je riešená pre produkciu krmovín (lúky, pasienky),
- **P Za Váhom – Záblatie** je vymedzená územím za Váhom s prevahou poľnohospodárskej pôdy s ekologicko-produkčnou funkciou, využívanie poľnohospodárskej pôdy je riešené pre kategóriu orné pôdy a trvalé trávne porasty čo zodpovedá produkčnému potenciálu pôd, priestorové usporiadanie pozemkov je limitované budovanou diaľnicou D1 a intenzita výroby ochrannými opatreniami vyplývajúce z ochrany vodného zdroja Lipovec, poľnohospodárska výroba je riešená pre poľnohospodársku a extenzívnejšiu formu, po realizácii diaľnice a jej ochrannno-izolačnej zelene sa zvýši podiel líniovej vegetácie v tejto časti územia.

B.14.3. Územný systém ekologickej stability

Územný systém ekologickej stability ako dokument ochrany prírody a krajiny pre katastrálne územie Vrútky nebol vypracovaný. Z dokumentov ÚSES vyššej hierarchickej úrovne bol vypracovaný Generel nadregionálneho územného systému ekologickej stability (G NÚSES), ECONET – národná ekologická sieť Slovenska a Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Martin (R ÚSES).

V G NÚSES je celá oblasť Lúčanskej Malej Fatry charakterizovaná ako ekologicky významná oblasť a hrebeňovou časťou je vedený biokoridor nadregionálneho významu.

V ECONET je územie Lúčanskej Malej Fatry špecifikované ako jadrové územie ochrany a šírenia západokarpatskej fauny a flóry národného významu s ekologickým koridorom, rieka Váh a Turiec ako hydrické (riečne) ekologické koridory národného významu.

V R ÚSES okresu Martin v rozsahu riešeného územia boli vymedzené a špecifikované genofondové lokality a charakterizované prvky kostry ÚSES:

- genofondové lokality tvoria územné časti -
 - Grúň – Dzuranova tôňa – Ferházová (č. 17), vyskytujú sa staré, prírode blízke lesné spoločenstvá bukových a jedľovo-bukových lesov,
 - Pod kopou (č. 18), vyskytujú sa spoločenstvá jedľovo-bukových lesov s prirodzenou štruktúrou,
 - Tisovo (č. 19), v okolí vyťaženého lomu sa vyskytujú zvyšky teplomilnej vegetácie a výskytom teplomilnej arachnofauny,
 - Chrapová dolina, dno (č. 20), vyskytujú sa vyvinuté jedince jelšín,
 - Minčol – Dlhá lúka (č. 21), vyskytujú sa väčšie celky starých smrekovo-bukovo-jedľových a smrekových lesných porastov, ktoré sú stanovišťom vysokohorskej fauny a flóry,
 - Dubná skala (č. 64), podsvahová, čiastočne synantropizovaná mokraď s fytocenózami vysokých ostríc, v súčasnosti silne narušená výstavbou diaľnice (tunel).
 - Kamenec (č. 65), enkláva teplomilnej vegetácie s výskytom teplomilnej entomofauny,
 - Šiarna – Pod Piatrovou (Piatrová č. 66), slatinisko v svahovej depresii s prítotočnými mokradkami s výskytom mokradných druhov,
 - Lazy (č. 67, Hluchovo), okolo tečúceho potoka Javorina a stekajúcich pramienkov sa vytvorilo slatinisko, v ktorom sa vyskytujú chránené a prírodoochranné významné druhy rastlín (napr. ostrica Davallova – *Carex davaliana* a d.),
 - Belejova lúka (č. 72), antropickou činnosťou narušená mokrad'ová lúka s výskytom túžobníka brestového (*Filipendula ulmaria*), ostrice trsnatej (*Carex cespitosa*), ostrevky slatinnej (*Sesleria uliginosa*), valeriány lekárskej (*Valeriana officinalis*), v súčasnosti výrazne narušená,
 - Za Váhom (č. 73), zvyšok zazemňujúceho sa starého ramena Váhu so stromovými i krovitými vrbami, vodnou a litorálnou vegetáciou zväzu Magnocarion, Sparganoi-Glycerion,
 - dolný tok Kozinského potoka (č. 75), vyskytujú sa zvyšky jelšových a vrbovo-jelšových brehových porastov, vodná a litorálna vegetácia,
- medzi biocentrá regionálneho významu boli začlenené územné časti –
 - Minčol – Dlhá lúka,
 - Kamenec – Piatrová,
- medzi biokoridory nadregionálneho významu –
 - rieka Váh,
 - rieka Turiec,
- medzi biokoridory regionálneho významu - ekotón (les/bezlesie).

Problematikou územného systému ekologickej stability sa zaoberal aj ÚPN VÚC Žilinský kraj, v ktorom je Lúčanská Malá Fatra špecifikovaná ako jadrové územie národného významu, vrcholová časť Minčol – Dlhá lúka ako biocentrum regionálneho významu (označenie 6/15) a vodné toky Váh a Turiec ako hydricko-terestrické biokoridory nadregionálneho významu (označenie 6/23 a 6/15). ÚPN VÚC Žilinský kraj bol schválený vládou SR uznesením č. 223/1998, v ktorom boli schválené prvky kostry ÚSES.

Územný systém ekologickej stability je v územnom pláne mesta Vrútky spracovaný v zmysle usmernenia MŽP SR č. 640/140/2000-6 ako dokument transformujúci problematiku ÚSES do komplexného rozvojového dokumentu. Základným cieľom riešenia tejto problematiky je :

- zachovanie a podpora rozvoja prirodzeného genofondu krajiny,
- zachovanie, revitalizovanie a doplnenie ekostabilizačných prvkov v krajine a ich priaznivé pôsobenie na okolie,
- zachovanie významných krajinných prvkov alebo krajinných štruktúr,
- zachovanie odolnosti krajiny voči pôsobeniu antropických vplyv,
- zachovanie a racionálne využívanie prírodných daností a trvalé zachovanie celkovej produkčnej schopnosti krajiny.

Územia a krajinné segmenty, ktoré svojou skladbou biotickej zložky zabezpečujú rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine tvoria základnú kostru územného systému ekologickej stability. Z hľadiska funkčnosti sú charakterizované ako jadrové územia, biocentrá, biokoridory a interakčné prvky, z hľadiska významu majú charakter národný, nadregionálny, regionálny a lokálny.

Funkciu jadrového územia s ochranou západokarpatskej fauny a flóry národného významu plní územie navrhovanej CHKO Lúčanská Malá Fatra, ktoré je zároveň aj ekologickým koridorom šírenia týchto prvkov.

Do funkcie biocentier regionálneho významu bolo zaradené územie Minčol – Dlhá lúka (R ÚSES, ÚPN VÚC Žilinský kraj) .

Pre kategóriu biocentier lokálneho významu boli vybrané územné časti, ktoré vytvárajú viacfragmentálnu štruktúru ekosystémov, poskytujú vhodné podmienky pre mnohé rastlinné a živočíšne druhy alebo sa v nich priamo vyskytujú vzácne, ohrozené prípadne aj chránené druhy (genofondové lokality). Sú to lokality – Lazy (Hluchovo), Kamenec – Piatrová, Šiarna, Tisovo, Za Váhom, sútok Turca s Váhom - Jazierka, dolný tok Kozinského potoka a Grúň – Dzuranova tôňa - Ferházová.

Do funkcie biokoridorov nadregionálneho významu boli vybrané prvky a územia, ktoré v širších ekologických súvislostiach poskytujú priestorové podmienky na šírenie rôznych druhov biotickej zložky. Sú to rieka Váh a Turiec (R ÚSES, ÚPN VÚC Žilinský kraj).

Do funkcie biokoridorov regionálneho významu bola začlenená ekotónová zóna les - bezlesie, ktorá v regionálnych súvislostiach vytvára priestorové podmienky šírenia bioty.

Do funkcie biokoridorov lokálneho významu boli zahrnuté prvky a územia, ktoré na miestnej úrovni vytvárajú pri antropickom využívaní územia a transporte materiálov vhodné podmienky pre šírenie biotickej zložky alebo aj samotný jej výskyt. Sú to – potoky v lokalite Medzipotočie, Kamenný potok, potok Javorina a Mníšia.

Do funkcie interakčných prvkov boli začlenené líniové krajinné segmenty zložené zo stromovej a krovinej vegetácie, ktoré dopĺňajú celkovú sieť kostry ÚSES.

Základnú charakteristiku biotickej zložky v segmentoch tvoriacich kostru územného systému ekologickej stability poskytuje nasledovný prehľad :

• **biocentrum BC 6/15 Minčol – Dlhá lúka**

- v k.ú. Vrútky (územne zasahuje aj do k.ú. Martin) ho tvoria lesné spoločenstvá s relatívne vysokou diverzitou lesných typov – kyslé jedľovo-bukové smrečiny, kyslé horské bučiny, kamenité jedľovo-bukové smrečiny, sutinové javoriny so smrekom, vrcholové bučiny a vysokohorské smrečiny, sú zaradené do kategórie ochranných lesov (lesy na mimoriadne nepriaznivých stanovištiach, vysokohorské lesy pod hornou hranicou stromovej vegetácie, ktoré plnia funkciu ochrany nižšie položených lesov, lesy s prevažujúcou funkciou ochrany pôdy), v podrade stromovej vegetácie sa vyskytujú rôzne byliny a machy zodpovedajúce príslušnému vegetačnému stupňu a ekologickým podmienkam (pôdne prostredie), z ktorých sú niektoré vzácne a chránené (napr. chvostník jedľový, rebrovka rôznolistá), územie je pra-

mennou oblasťou Chrapového a Kamenného potoka, kde sa vyskytuje vzácna reliktná flóra (napr. fialka močiarna, tučnica obyčajná, páperník úzkolistý, záružlie močiarné horské a d.), územie je aj stanovišťom vysokohorskej lesnej fauny (napr. tetrov hlucháň, jariabok hôrny, sluka lesná, d'ateľ bielochvostý, d'ateľ trojprstý, drozd horský, orešnica perlavá, mlok horský a d.), biocentrum zasahuje aj do k.ú. Martin a Stráňavy, v k.ú. Vrútky má výmeru cca 122 ha,

• **biocentrum BC 1 Lazy (Hluchovo)**

- tvorí ho mokradný biotop (slatinisko) s výskytom ostrice Davallovej a ďalších významných prírodoochranných druhov, podrobný prieskum výskytu biotickej skladby nebol urobený, predpokladá sa výskyt aj chráneného druhu rosičky okrúhlostej, rosičky anglickej a tučnice obyčajnej, v RÚSES bolo požadované územie začleniť medzi chránené územia minimálne so 4. stupňom ochrany, v súčasnosti tento zámer nie je orgánmi ochrany prírody potvrdený, výmera biocentra je cca 5 ha,

• **biocentrum BC 2 Kamenec – Piatrová**

- tvorí ho viacfragmentálna štruktúra ekosystémov – slatinisko v podsvahovej depresii s prípotočnými mokradkami, nelesná drevinná vegetácia, lúčna enkláva údolnej zníženi a fosílného travertínu Kamenec, z hľadiska biotickej skladby v mokradnom biotope sa vyskytujú vzácne aj chránené druhy (napr. vstavač mužsky, pichliač panónsky, mečík strechovitý, barička močiarna a d.), na fosílnom travertíne sa vyskytuje teplomilná vegetácia (napr. repiček repíkovitý, oman mečolistý), drevinnú zložku tvoria druhy zodpovedajúce príslušnému biotopu, na vlhkejších stanovištiach sú to jelšovo-vrbové druhy, na suchších stanovištiach dub, hrab, lieština a d., územie je stanovišťom aj rôznych druhov faunistickej zložky, ich priestorový výskyt je tiež závislý od stanovišťa (napr. teplomilná entomofauna sa vyskytuje na travertínovom kopci), výmera biocentra je cca 10 ha,

• **biocentrum BC 3 Šiarna**

- tvorí ho slatinisko v svahovej depresii s prípotočnými mokradkami a nelesnou drevinnou vegetáciou, z hľadiska biotickej skladby v mokradnom biotope sa vyskytujú vzácne aj chránené druhy (napr. vstavač mužsky, pichliač panónsky, mečík strechovitý, barička močiarna a d.), drevinnú zložku tvoria druhy znášajúce prítomnosť vody, výmera biocentra je cca 5 ha,

• **biocentrum BC 4 Tisovo**

- tvorí ho územie okolo bývalého lomu, kde sa vyskytuje teplomilná vegetácia a teplomilná arachnofauna, lesný porast je zaradený do kategórie ochranných lesov s funkciou ochrany pôdy, lesné spoločenstvá kamenité bučiny s lipou, výmera biocentra je cca 6 ha,

• **biocentrum BC 5 Grúň – Dzuranova tôňa – Ferházová**

- tvoria ho lesné spoločenstvá reprezentované lesnými typmi – extrémne kyslé dubové bučiny, sutinové lipové bučiny, kyslé jedľové bučiny, kamenité jedľové bučiny a sutinové javoriny, sú zaradené do kategórie ochranných lesov (lesy na mimoriadne nepriaznivých stanovištiach, lesy s funkciou ochrany pôdy), v podrade stromovej vegetácie sa vyskytujú rôzne byliny zodpovedajúce príslušnému vegetačnému stupňu (bukové a jedľovo-bukové lesy) a ekologickým podmienkam (pôdne prostredie), faunistickú zložku tvoria druhy vyskytujúce sa v lesnej krajine a viažuce sa na určitý biotop, z významnejších bol zaznamenaný tetrov hlucháň, jariabok hôrny, d'ateľ bielochrbtý, dudok trojprstý a d., výmera biocentra je cca 155 ha,

• **biocentrum BC 6 Za Váhom**

- tvorí ho územie starého ramena Váhu so stromovými a krovitými vrúbami s podrastom hygromofilných druhov bylín, vodnou a litorálnou vegetáciou, faunistickú zložku tvoria druhy daného biotopu (napr. sliepočka zelenonohá, kačica divá, strnádka trst'ová a d.), výmera biocentra je cca 6 ha,

- **biocentrum BC 7 Dolný tok Kozinského potoka**
 - tvorí ho vodný tok, vrbové a jelšové brehové porasty, vodná a litorálna vegetácia, lokalita je aj stanovišťom fauny vyžadujúceho prítomnosť vody, výmera biocentra je cca 4 ha, územne zasahuje aj do k.ú. Lipovec,
- **biocentrum BC 8 sútok Turca s Váhom – Jazierka**
 - v otvorenej krajine vytvára jedinečný biotop poskytujúci veľmi dobré stanovištné podmienky na rozmnožovanie, úkryt a oddych migrujúcej avifauny, medzi hniezdičov patrí napr. kačica divá, sliepočka vodná, kalužiak malý, kulík riečny, potápka malá, rybár obyčajný, rybárik, brehuľa obyčajná a d., medzi nehniezdičov napr. potápka chochlatá, kormorán veľký, volavka popolavá, labuť veľká, kačica chrapka, kalužiak močiarny, kalužiak perlavý, čajka smejivá, potápka ušatá a d., navrhovaným zámerom využitia vodnej plochy a okolia pre rekreačné účely bude tento biotop ohrozený, preto pri projektovaní uvedeného zámeru bude potrebné vymedziť časť vodnej plochy pre prírodnú zložku a tak maximálne zachovať prírodné podmienky pre avifaunu, výmera biocentra je cca 42 ha,
- **biokoridor BK 6/15 hydricko-terestrický Turiec**
 - tvorí ho rieka Turiec, v časti zastavaného územia je upravený (zregulovaný),
- **biokoridor BK 6/23 hydricko-terestrický Váh**
 - tvorí ho rieka Váh vrátane pobrežnej vegetácie
- **biokoridor BK 1 ekotón**
 - tvorí ho rozhranie lesnej a poľnohospodárskej krajiny v podhorí Lúčanskej Malej Fatry, v severnej časti pri lokalite Tisovo je vymedzený dolným tokom Chrapového potoka, ekotónová zóna poskytuje vzájomný prienik lesných a lúčno-trávných ekosystémov, je stanovišťom rôznej faunistickej zložky (vtáky + hniezdiče, lesná – poľná zver, chrobáky a pod.), Chrapový potok má prírodný charakter a sprievodnú vegetáciu zloženú z druhov podhorských lužných lesov,
- **biokoridor BK 2 Medzipotočie 1**
 - tvorí ho bezmenný potok prírodného charakteru prameniáci pod Piatrovou s veľmi dobrou sprievodnou vegetáciou podhorských lužných lesov,
- **biokoridor BK 3 Medzipotočie 2**
 - tvorí ho bezmenný potok prírodného charakteru prameniáci pri Piatrovej s mohutnou sprievodnou vegetáciou podhorských lužných lesov s vtrúsenými drevinami bukových a dubových lesov, v krajinnom priestore vytvára deliaci prvok medzi voľnou krajinou a navrhovanou zástavbou (priestor Nové mesto II),
- **biokoridor BK 4 Kamenný potok**
 - tvorí ho Kamenný potok prameniáci pod vrcholovou časťou Martinských holí, má prírodný charakter okrem menšieho úseku v časti zastavaného územia, mimo lesnej krajiny sprievodnú vegetáciu tvoria druhy podhorských lužných lesov s vtrúsenými drevinami bukových lesov,
- **biokoridor BK 5 potok Javorina**
 - tvorí ho prírodný vodný tok v časti zastavaného územia úsekovo upravený, mimo lesnej krajiny sprievodnú vegetáciu tvoria druhy podhorských lužných lesov s vtrúsenými drevinami bukových lesov,
- **biokoridor BK 6 potok Mníšia**
 - tvorí ho prírodný vodný tok v časti Záblatie (severo-východná hranica k.ú.), sprievodnú vegetáciu tvoria druhy podhorských lužných lesov vrbovo-jelšových.

Sieť prvkov kostry územného systému ekologickej stability dopĺňa všetka ostatná krajinárska vegetácia dopravných koridorov a účelových komunikácií a územných predelov s funkciou interakčných prvkov.

B.14.4. Koncepcia územného zabezpečenia ekologickej stability

Zabezpečenie územného systému ekologickej stability a ekologicky optimálneho stavu v krajine je riešené priestorovou a funkčnou diferenciaciou územia, optimalizáciou využívania územia a ekostabilizačnými opatreniami.

Priestorovo-funkčná diferenciacia územia vymedzuje a charakterizuje časti krajinného priestoru, ktoré umožňujú pôsobenie všetkých funkcií, ktoré sa v danom priestore uplatňujú. V krajinnokoekologických zónach L1, L2, L3, Z1 a Z2 je prioritná ekologická a environmentálna funkcia, ktoré limitujú produkčnú funkciu a v krajinej zóne P ekologická a produkčná funkcia.

Využívanie územia zohľadňuje produkčný a mimoprodukčný potenciál územia a navrhovaný územný rozvoj. V lesných zónach je akceptovaná súčasná kategorizácia lesov (hospodárske lesy, ochranné lesy a lesy osobitného určenia) a ich využívanie zodpovedá zásadám stanoveným v lesnom hospodárskom pláne. V priestore navrhovaného lesoparku je riešený účelový systém hospodárenia, výchovné, pestovné a ťažobné zásahy je potrebné prispôbiť na lesoparkové porasty. Využívanie zón s prevahou poľnohospodárskej pôdy zodpovedá typologicko-produkčnému potenciálu pôd a ekologickej stabilite územia. Zóna P je riešená pre agroekosystémy orných pôd a trvalých trávnych porastov, zóny Z1 a Z2 len pre trvalé trávne porasty.

Ekologické opatrenia majú legislatívny, biotický a technicko-organizačný charakter.

Legislatívne opatrenia sa týkajú:

- uplatňovania a dodržiavania podmienok ochrany podľa 2. stupňa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny na území ochranného pásma NP Malá Fatra (krajinná zóna L1),
- prípravy, návrhu a schválenia CHKO Lúčanská Malá Fatra podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny a jej začlenenia do siete chránených území Slovenska s podmienkami ochrany podľa 2. stupňa,
- prípravy, návrhu a schválenia chráneného areálu Lazy (Hluchovo) podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny a uplatňovania podmienok ochrany podľa 4. stupňa,
- schválenia - rozšírenia lesoparku podľa zákona č. 61/1977 o lesoch v znení neskorších predpisov,
- delimitácie poľnohospodárskej pôdy so sukcesiou lesnej vegetácie do kategórie lesného pôdneho fondu podľa zákona č. 307/1992 Zb. o ochrane poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov,
- delimitácie poľnohospodárskej pôdy so sukcesiou nelesnej drevinnej vegetácie do kategórie ostatných plôch (nepoľnohospodárska pôda) podľa zákona č. 307/1992 Zb. o ochrane poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov,
- zabezpečenia monitoringu bioty územných častí - Piatrová – Šiarna (BC 2 a BC3) a podľa výsledkov v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny posúdiť možnosť zvýšenia stupňa územnej ochrany ich zaradením medzi chránené krajinné prvky.

Biotické opatrenia sa týkajú:

- používania sadbového materiálu pri obnove lesných porastov provenienčnými druhmi zodpovedajúcimi horizontálnej a vertikálnej štruktúre územia a funkcii daného priestoru,
- ochranu vodných tokov v zmysle vodného zákona č. 184/2002 Z.z. ako prirodzeného ekosystému v krajine.
- zachovania prirodzenej skladby sprievodnej vegetácie všetkých vodných tokov,
- eliminovania všetkých invázy drevín vo voľnej krajine, ktoré nezodpovedajú klimaxovej jednotke.

Technicko-organizačné opatrenia sa týkajú:

- požiarovej úpravy terénu hlavne v priestoroch manipulačných skládok drevnej hmoty,

- odstránenie nelegálnych skládok komunálneho a biologického materiálu,
- odstraňovania vyschnutých jedincov stromov prípadne prevzdušnenia línii zelene popri vodných tokoch,
- vykášania okrajov ciest, územných predelov a nevyužívaných pozemkov, mechanického odstraňovania burínisk.

B.15. Návrh verejného dopravného vybavenia

B.15.1. Vonkajšia doprava

Vonkajšiu dopravu tvorí doprava, ktorá prekračuje hranice mesta, t.j. doprava zdrojová, cieľová a tranzitná. Táto sa realizuje po štátnych cestách a železnici a umožňuje prepravu osôb a tovaru medzi jednotlivými regiónmi Slovenska.

B.15.1.1. Automobilová doprava – cestná sieť

Vonkajšia automobilová doprava sa v súčasnosti realizuje po štátnej ceste I/18, ktorá je vedená intravilánom Vrútok so sprievodným negatívnym dopadom na okolie. Popri veľkej intenzite automobilovej dopravy na hranici priepustnosti je cesta využívaná pre mestskú hromadnú dopravu (MHD), cyklistickú a pešiu s veľkým rizikom vzájomných kolízií, nakoľko intravilánový úsek št. cesty I/18 nie je kapacitne a technicky vybudovaný pre uvedené viacúčelové využívanie.

Po vybudovaní diaľnice D1 táto preberie funkciu medzinárodnej cesty E 50 a výrazne odľahčí št. cestu I/18 presmerovaním hlavne tranzitnej dopravy. Podrobný rozbor výhľadových intenzít vonkajšej dopravy v sledovanom priestore je dokumentovaný v technickej štúdii diaľnice D1 s výsledkom, že bez budovania diaľnice (nulový variant) by intenzita dopravy na št. ceste I/18 narástla zo súčasných 15000 voz./deň na 23000 – 30000 voz./deň (podľa výhľadového obdobia) s nutnosťou jej prebudovania na štvorpruhovú. Do vybudovania diaľnice bude intenzita dopravy na št. ceste I/18 narastať, ale po jej uvedení do prevádzky sa zníži na súčasných 15000 voz./deň.

I keď už v súčasnosti intenzita dopravy na št. ceste I/18 by zodpovedala komunikácii štvorpruhovej, s týmto riešením návrh neuvažuje, nakoľko si vyžaduje demoláciu veľkej časti príľahlej zástavby. Navrhuje sa prebudovanie št. cesty I/18 na kategóriu MZ 14/60 s redukciou zastavovacích pruhov v miestach, kde ich príľahlá zástavba neumožňuje budovať v plnej šírke alebo vôbec. Križovatky sa navrhuje ponechať úrovňové, avšak s dobudovaním odbočovacích pruhov, vhodne situovať pešie prechody medzi rozdelenými časťami mesta a podľa intenzity vozidiel a peších pristúpiť k svetelnému riadeniu križovatiek a peších prechodov. Taktiež sa navrhuje vybudovať zastávkové pruhy pre autobusy vonkajšej a mestskej hromadnej dopravy. Tieto úpravy umožnia plynulosť dopravy na št. ceste I/18 a v kombinácii so zníženou prejazdovou rýchlosťou pozitívne ovplyvnia hlučnosť a plynné emisie od automobilovej dopravy. Znížená prejazdová rýchlosť v intraviláne Vrútok ovplyvní vodičov smerujúcich z diaľnice na Martina a opačne k voľbe rýchlejšej trasy v polohe diaľničná križovatka južne od Turčianskych Kľačian cez osobitný diaľničný privádzač do Martina, namiesto trasy v polohe diaľničná križovatka Dubná skala cez Vrútky do Martina, čo obmedzí tranzitný prejazd intravilánom Vrútok.

Šírkové usporiadanie cesty I/18 mimo zastavané územie akceptovať v kategórii C 11,5/80

B.15.1.2. Železničná doprava

Katastrálnym územím Vrútok prechádza železničná trať č. 180 Žilina – Košice, ktorá je dvojkolajná, elektrifikovaná jednosmerným systémom 3 kV. Železničná trať ako i železničné zariadenia sú ustálené, bez nárokov na záber ďalšieho územia. Je však vypracovaný program na modernizáciu trate na traťovú rýchlosť 120 km/hod., uvažovaná modernizácia staničného komplexu, vybudovanie podchodu pod koľajiskom železničnej stanice a nového nadchodu pre peších k prepojeniu južnej a severnej časti mesta.

Odbočujúca železničná trať č. 171 v úseku Vrútky – Martin je dvojkolažná, elektrifikovaná, ďalej smerom južným len jednokolažná s návrhom na elektrifikáciu až po Zvolen. I trať č. 171 je navrhnutá na zaradenie do systému kombinovanej dopravy.

Pre intenzívnejšie využitie železničnej siete sú návrhy na zavedenie integrovaného systému prímestskej osobnej prepravy v priestore Žilina, Vrútky, Martin špeciálnymi železničnými súpravami, umožňujúcimi skracovať čas prepravy dosahovaním veľkej rýchlosti súprav. Súčasný vlečkový systém v príľahlej časti Vrútok sa rešpektuje.

B.15.2. Vnútromestská doprava

Riešenie vnútromestskej dopravy obsahuje komplexný návrh stavieb pre dopravu dynamickú, statickú a nemotoristickú v hraniciach intravilánu mesta s nadväznosťou na vonkajšiu cestnú sieť.

B.15.2.1. Automobilová doprava – komunikačná sieť

Rozhodujúcim zariadením pre dynamickú automobilovú dopravu je návrh základnej komunikačnej siete mesta, po ktorej sa individuálne distribučné a hromadné prepravné vzťahy realizujú. Do základnej dopravnej siete Vrútok sa zaraďujú komunikácie funkčnej triedy B1 a B2.

Južná katastrálna hranica časti Vrútok od pravého brehu rieky Turiec (okrsok 001) zástavbou bezprostredne nadväzuje na zástavbu časti mesta Martin – Priekopa s plynulým prepojením niektorých ulíc. Je preto nevyhnutné túto časť Vrútok zosúladiť s dopravným riešením mesta Martin, ktorého územný plán bol spracovaný a schválený v roku 1998. Základ komunikačnej siete okrsku 001 tvorí zberný dopravný okruh, spoločný pre časť Vrútok a Priekopy, tvorený ulicami Priekopská, 1. Čsl. brigády, Nábřežná, Kaloczaya, Železničná, Sv. Cyrila a Metoda, popri železničnej trati č. 171 na Martin a ulica Sučianská. Tento spoločný zberný okruh je v južnej časti prepojený na komunikačný systém Martina a prepojený na št. cestu I/18. Západná vetva dopravného okruhu okrsku 001 je pripojená ulicami Čachovský rad a Matušovičovský rad na št. cestu I/18.

Do základnej komunikačnej siete je zaradená i komunikácia do priemyselnej zóny mesta (okrsok 006), tvorená ulicami Švermova a Dielenská a jej navrhované pripojenie cez rieku Turiec a ulicou Sucháčovská na št. cestu I/18. Týmto pripojením sa sleduje odklon nežiadúcej nákladnej dopravy z priemyselnej zóny čo najkratšou trasou na nadradenú št. cestu I/18 a tým ju vylúčiť z centra mesta. Od konca Dielenskej ulice je navrhnuté cestné prepojenie cez Váh, diaľnicu a Krpeliensky kanál na št. cestu III/01892 pri Turčianskych Kľačanoch.

Všetky uvedené vnútromestské zberné komunikácie sú zaradené do funkčnej triedy B2 kategórie MZ 9. Ulice Železničná a Sucháčovská tomuto funkčnému zatriedeniu parametrami a technickým stavom nezodpovedajú a vyžadujú si prestavbu. Ulice M. R. Štefánika, A. Sládkoviča, Cyrila a Metoda, Podjavorinskej a Tajovského prepájajú a dopĺňajú navrhnutú zbernú sieť a zaraďujú sa do funkčnej triedy C2 v kategóriách súčasného stavu. Všetky ostatné komunikácie okrsku 001 sú čisto obslužnej funkcie triedy C3, resp. D1.

Územie Vrútok západne od rieky Turiec a Váh, hlavne okrsky 003 a 004 zaznamená rozsiahlejší územný rozvoj. V súlade s urbanizáciou tohto priestoru je navrhnuté rozšírenie komunikačnej siete. I táto časť Vrútok je koordinovaná s územným plánom Martina, kde v južnej časti územia ulica Kolónia Hviezda tvorí základ zberného dopravného okruhu rozvojovým územím Vrútok s vyústením do križovatky ciest I/18 a III/01892. Zberný systém týchto okrskov je doplnený o komunikáciu v predĺžení ulice A. Hlinku západným okrajom jestvujúcej zástavby na ulicu Karvaša a Bláhovca. Táto komunikácia a dopravný okruh sú navrhnuté vo funkčnej triede B2 kategórie MZ9.

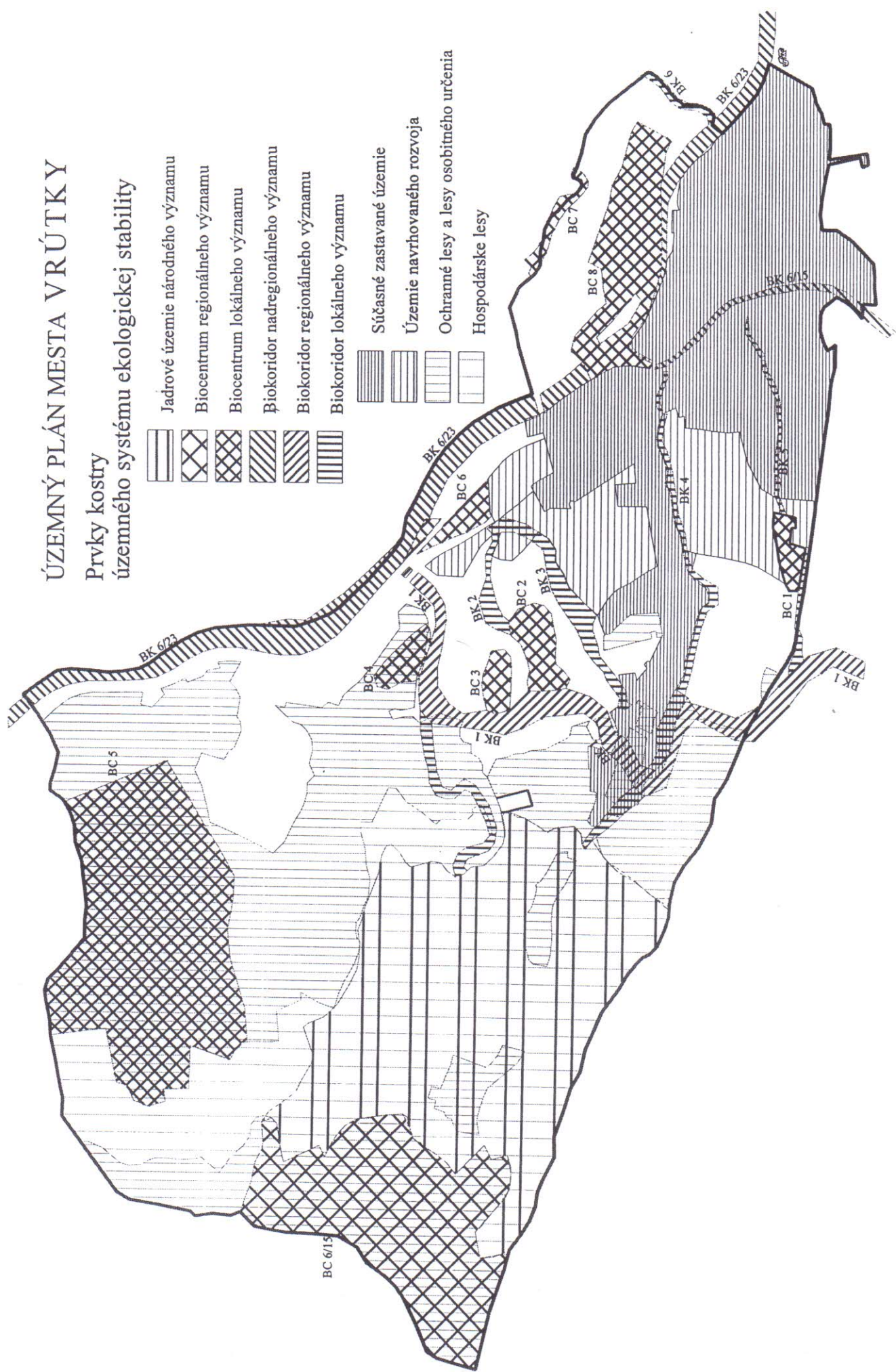
Obslužné komunikácie väčšieho významu, ktoré prepájajú a dopĺňajú základnú zbernú sieť, sú zaradené do funkčnej triedy C2, všetky ostatné do funkčnej triedy C3. V jestvujúcich okrskoch 002 a 005 niektoré uličky pre ich obmedzené dimenzie majú charakter funkčnej triedy C3.

ÚZEMNÝ PLÁN MESTA VRÚTKY

Prvky kostry
územného systému ekologickej stability

- Jadrové územie národného významu
- Biocentrum regionálneho významu
- Biocentrum lokálneho významu
- Biokoridor nadregionálneho významu
- Biokoridor regionálneho významu
- Biokoridor lokálneho významu

- Súčasne zastavané územie
- Územie navrhovaného rozvoja
- Ochranné lesy a lesy osobitného určenia
- Hospodárske lesy

Pre výhľadové intenzity dopravy boli použité dokumenty z Technickej štúdie diaľnice a Generálneho dopravného plánu mesta Martin v troch profiloch:

- diaľnica D1: $I = 25\,740$ sk.voz./deň
- št. cesta I/18 v intraviláne: $I = 15\,400$ voz./deň
- št. cesta III/01892: $I = 7\,600$ voz./deň

Z uvedených intenzít dopravy (k roku 2015) bola vypočítaná hlučnosť od automobilovej dopravy v základnej vzdialenosti 7,5 m od osi krajného jazdného pruhu.

Výpočet základnej hladiny hluku L_{Aeq} deň / noc

	D1	I/18	III/01892
S	12 870	15 400	7 600
S_d/S_n	11 970/900	14 320/1 080	7 070/530
n_d/n_n	748/113	895/135	442/66
S %	1	2	1
V_d/V_n	80/100	50/65	50/60
N_d/N_n	30/18	30/18	20/10
F_1	5,9/7,4	3,8/3,2	2,8/2,6
F_{1p}	1,1/1,4	0,7/0,6	0,5/0,5
F_2	1	1	1
X	823/158	626/81	221/33
Y	69,2/61,9	67,9/59,8	63,4/55,2

Vysvetlivky:

- S priemerná výhľadová intenzita automobilovej dopravy za 24 hodín v skutočných vozidlách obojsmerne, pre D1 jednosmerne
- S_d priemerná intenzita pre denné obdobie 6,00 – 22,00 hod, t.j. 93 % celodennej intenzity ($S_d = 0,93 S$)
- S_n priemerná intenzita pre nočné obdobie 22,00 – 6,00 hod, t.j. 7 % celodennej intenzity ($S_n = S - S_d$)
- n_d priemerná hodinová intenzita pre denné obdobie, t.j. 1/16 dennej intenzity $n_d = S_d : 16$
- n_n priemerná hodinová intenzita pre nočné obdobie, t.j. 1/8 nočnej intenzity $n_{dn} = S_n : 8$
- S pozdĺžny sklon nivelety v %
- V_d výpočtová rýchlosť pre dennú dobu
- V_n výpočtová rýchlosť pre nočnú dobu
- N_d percentuálny podiel nákladnej dopravy v denneom období
- N_n percentuálny podiel nákladnej dopravy v nočnom období ($N_n = 0,5 N_d$)
- F_1 faktor závislosti na V a N
- F_{1p} faktor závislosti pre časové obdobie po roku 2005 [$F_{1p} = F_1 : (-13,081:V + 5,497)$]
- F_2 faktor závislosti na S %
- X výpočtová veličina ($X = F_{1p} \cdot F_2 \cdot n$)
- Y základná hladina hluku L_{Aeq} vo vzdialenosti 7,5 m od osi najbližšieho jazdného pruhu v $db_{(A)}$. ($Y = 10 \log x + 40$)

B.15.2.2. Hromadná doprava

V súčasnosti mestskú hromadnú dopravu (MHD) vo Vrútkach zabezpečuje dopravný závod Slovenskej autobusovej dopravy mesta Martin. MHD vo Vrútkach nie je prevádzkovaná len v hraniciach tohto mesta, ale je organizačne prepojená s mestom Martin. Spoločná MHD sa navrhuje zachovať i do výhľadu, nakoľko existujú silné prepravné väzby osôb medzi Vrútkami a Martinom. Zriadenie vlastného dopravného závodu je spojené s nákupom vozového parku, vybudovaním vozovne, garáží, servisných a opravárenských dielní, čo sa javí neekonomické.

Návrh výhľadových trás pre MHD Vrútky vychádza zo súčasného linkového rozloženia, ktoré upravuje a rozvíja do nových urbanizovaných území. Vo východnej časti Vrútok (okrsok 001) v súlade s riešením MHD mesta Martin sa trasovanie MHD z ulíc Sv. Cyrila a Metoda, M. R. Štefánika a A. Sládkoviča presúva na dopravný okruh, t.j. ulice Kaloczaya, Železničnú a popri železnič-

nej trati č. 171 na Martin. V západnej časti Vrútok (okrsky č. 003 a 004) sa trasovanie MHD rozširuje na novonavrhované zberné komunikácie rozvojového územia.

Rozloženie zastávok MHD umožňuje ich výhodnú pešiu dostupnosť (do 5 min. chôdze), len nepatrná časť územia v okrsku č. 003 má dostupnosť nad 5 min.

Priestor súčasnej autobusovej stanice pri Kaloczayovej ulici je navrhnutý na dopravné ukludnenie s preferenciou nemotoristickej dopravy. Pre autobusovú stanicu je navrhnutá nová lokalita pri Železničnej ulici. Trasy vonkajšej autobusovej dopravy prímestskej a diaľkovej sa ponechávajú bez zmeny.

B.15.2.3. Dopravné zariadenia

Predajne automobilov, náhradných dielov, čerpace stanice pohonných hmôt, motely, motoresty sú nevyhnutné zariadenia pre motoristov. V Martine je táto motoristická vybavenosť dostatočne rozvinutá v kvalite i kvantite a ich blízkosť uspokojí i motoristov Vrútok.

Ich rozvoj sa riadi dopytom a ponukou a pokiaľ budú požiadavky na ich zriadenie vo Vrútkach, je potrebné tieto podľa predmetu činnosti usmerňovať z hľadiska územných zámerov, estetických požiadaviek a hygienických noriem.

B.15.2.4. Statická doprava

Statická doprava spočíva v riešení zariadení pre odstavovanie vozidiel pri zdrojoch dopravy v obytných zónach pre obyvateľov mesta a na parkovanie vozidiel pri cieľi dopravy (pracoviská, obchody, úrady a pod.) pre obyvateľov a návštevníkov týchto zariadení. Odstavovanie vozidiel nepredstavuje vážny problém, nakoľko veľký podiel individuálneho bývania poskytuje možnosť garážovať vozidlá v rodinných domoch, resp. na pozemkoch tejto zástavby. Najčastejšie sa nedostatok možnosti odstavovania vyskytuje u staršej hromadnej bytovej výstavbe, budovanej pri nižšom stupni automobilizácie. Tento druh výstavby sa vyskytuje v okrsku 001, avšak bez výraznejších znakov deficitu, nakoľko sa využívajú i garáže v príľahlom katastrálnom území Martina. Okrskom 001 je stavebne vyčerpaný a prípadná výstavba garáží na zlepšenie tejto situácie je nevhodná. Pri novej výstavbe individuálnej a hromadnej je nutné požadovať komplexné riešenie statickej dopravy.

Pre parkovanie vozidiel sa využívajú menšie priestory popri komunikáciách, ako i jazdné pruhy málo frekventovaných ulíc. Kapacitnejšie parkovacie plochy jestvujúce i navrhované sú v grafickej časti.

B.15.2.5. Nemotoristická doprava

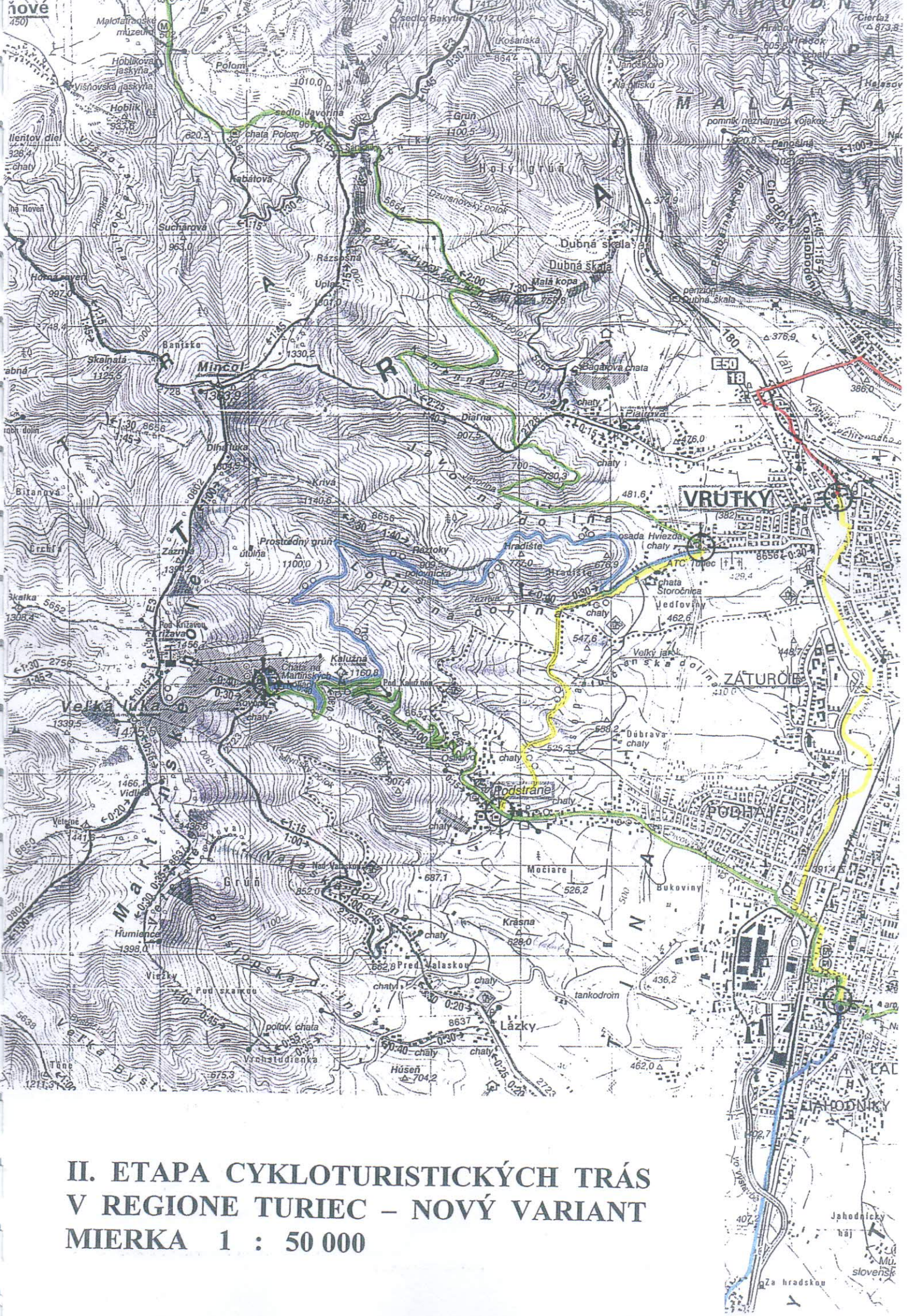
Nemotoristickú dopravu tvorí doprava cyklistická a doprava pešia. Mestskému prostrediu je prirodzený uličný profil rozdelený z dôvodov bezpečnosti na vozovku pre automobily a chodníky pre peších. Mnohé ulice Vrútok však chodníky popri vozovkách postrádajú a to i pri komunikáciách s veľkou intenzitou automobilovej dopravy a ich súčasnom využívaní chodcami a cyklistami. Je potrebné realizovať aspoň najnižší stupeň oddelenia automobilovej dopravy od pešej prevádzky dobudovaním chodníkov prioritne popri frekventovaných komunikáciách.

U staršej zástavby, hlavne v okrskoch 002 a 005, je uličný priestor natoľko šírkoovo obmedzený, že jeho klasické rozdelenie na vozovku a chodník nie je možné. Tieto uličky sa navrhujú zaradiť do funkčnej triedy D1 s obmedzeným prístupom vozidiel na najnutnejšiu obsluhu.

Sieť chodníkov popri komunikáciách je doplnená o samostatné pešie trasy v polohe intenzívnych peších pohybov. Časť ulíc 1. Čsl. brigády a Sv. Cyrila a Metoda je navrhnutá ako pešia zóna.

B.15.3. Cyklistická doprava v regióne Turiec

V priebehu roka 2002 bola vypracovaná Turčianskou bicyklovou skupinou JUS druhá etapa cykloturistických trás v regióne Turiec, ktoré doplnia už existujúce trasy v rozsahu 250 km. Týmto záme-

II. ETAPA CYKLOTURISTICKÝCH TRÁS V REGIONE TURIEC - NOVÝ VARIANT MIERKA 1 : 50 000

Jahodnícky
háj
MU.
slovenské

rom sa vytvorí komplexná cykloturistická regionálna sieť o dĺžke 450 km, ktorej hustota (34 samostatných trás) a atraktivnosť by mala byť najvýraznejšou na Slovensku. Uvedené cyklotrasy sú napojené na okolité regióny, najmä na Hornú Nitru a Žilinskú kotlinu.

Zaústenie cyklotrás do mestského organizmu Vrútok je aplikované prostredníctvom cyklistických chodníkov nasmerovaných do severozápadnej časti katastrálneho územia, v blízkosti Chrapového potoka. V martinskej časti zaústujú tri cyklistické trasy do lokality osady Hviezda, z ktorej sú prepojené do mesta Vrútok navrhovanými mestskými komunikáciami.

B.16. Základné požiadavky na riešenie vodného hospodárstva

B.16.1. Vodohospodárska problematika katastrálneho územia

B.16.1.1. Zdroje pitnej vody

V katastrálnom území mesta Vrútky sa nenachádzajú zdroje pitnej vody využívané pre hromadné zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou. Miestne malé zdroje podzemnej vody sú využívané individuálne v rozptýlenej obytnej, ale hlavne rekreačnej zástavbe. Nemajú charakter verejného zásobovania pitnou vodou.

Koncepcia rozvoja územia z hľadiska vodárenských zdrojov doporučuje odbornou organizáciou posúdenie možnosti využitia podzemných vôd vytekajúcich z diaľničného tunela ako náhrada za v súčasnosti využívaný a potenciálne ohrozený vodárenský zdroj - studňa Lipovec pre verejný vodovod Vrútky. V prípade ohrozenia kvality a zdravotnej bezchybnosti vodárenského zdroja, studňa Lipovec (trasovanie diaľnice, rozvojové dlhodobé zámery v bagroviskách štrkov) nie je zabezpečené komplexné zásobovanie mesta pitnou vodou.

B.16.1.2. Zásobovanie pitnou vodou

Zásobovanie pitnou vodou v katastrálnom území zabezpečuje verejný vodovod mesta Vrútky, ktorý je súčasťou skupinového vodovodu Martin a individuálne zdroje mimo zastavaného územia mesta.

V katastrálnom území sa nachádza :

- výtlačné prírodné potrubie DN 200 zo studne Lipovec do vodojemu Vrútky
- vodojem Vrútky s objemom $2 \times 650\text{m}^3$ s kótami hladín 469,86/464,86 m n.m.
- zásobné potrubie DN 200 do Martina a DN 150 a DN 100 do Vrútok
- AT stanica a výtlačné potrubie vodovodu na ul. Karvaša a Bláhovca do záhradkárskej osady Háj

V koncepcii územného rozvoja je rešpektovaný súčasný systém zásobovania pitnou vodou a ochranné pásma jestvujúcich vodárenských zariadení. Vo väzbe na územný rozvoj je navrhované rozšírenie jestvujúceho vodovodu nasledovne :

- vytvorenie II.tlakového pásma so samostatnou akumuláciou vo vodojeme Vrútky II. s objemom $2 \times 100\text{m}^3$ s kótou maximálnej hladiny 505 m n.m. s prečerpávaním vody z jestvujúceho vodojemu Vrútky I. Rozsah tlakového pásma 445 - 495 m n.m.
- výtlačné potrubie pre zariadenia rekreácie Pod Piatrovou s prečerpávaním vody z navrhovaného vodojemu Vrútky II.
- rozšírenie rozvodnej vodovodnej siete pre jednotlivé tlakové pásma do rozvojových lokalít (okrsok 3) a mimo intravilánu mesta (areál výroby a zachytne parkovisko pri ceste I/18, ICHR, Pod Piatrovou, záhradkárska osada). Zrušenie jestvujúcej redukcie tlaku na sieti na ulici Karvaša a Bláhovca a prepojenie na navrhovanú sieť II.tlakového pásma

B.16.1.3. Zásobovanie úžitkovou vodou

Koncepcia územného rozvoja rešpektuje jestvujúci systém zásobovania úžitkovou vodou pre ŽOS a.s. Vrútky. Predpokladá možnú realizáciu nových zariadení na využitie úžitkovej vody z Váhu v prípade potreby realizácie zasnežovacieho systému pre lyžiarske svahy.

B.16.1.4. Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

Odvádzanie odpadových vôd zabezpečuje verejná jednotná kanalizačná sieť mesta Vrútky a ich zneškodňovanie zabezpečuje ČOV Vrútky. Recipientom vyčistených odpadových vôd je rieka Váh. Vyústenie v rkm 25,8.

Odpadové vody produkované mimo zastavané územie mesta sú akumulované v individuálnych žumpách, septikoch, resp. zneškodňované v neverejných individuálnych malých ČOV. Recipientami sú miestne vodné toky.

V koncepcii územného rozvoja sú rešpektované jestvujúce zariadenia na odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd. Vzhľadom ku kapacitným možnostiam jestvujúcej kanalizačnej siete nie je v územnom rozvoji rešpektovaný jestvujúci jednotný systém odvádzania odpadových vôd. Navrhovaný je delený systém odvádzania odpadových vôd.

V rozvojovom území naväzujúcom na intravilán mesta rieši návrh odvádzanie splaškových vôd navrhovanou kanalizačnou sieťou do jestvujúcej verejnej jednotnej kanalizácie mesta a dažďových vôd kanalizáciou, resp. rigolmi (otvorenými, krytými) do miestnych potokov Javorina, Kamenný a Nepomenovaný potok.

V rozvojom území mimo intravilánu mesta rieši návrh zneškodňovanie splaškových vôd v samostatných čistiaciach zariadeniach (plochy výroby a záchytné parkovisko pri ceste I/18, rekreačné zariadenia Pod Piatrovou). Pre ČOV rekreačného zariadenia Pod Piatrovou je navrhovaný tretí stupeň čistenia z dôvodu možnosti využitia Nepomenovaného potôčika ako recipientu vyčistených splaškových vôd.

B.16.1.5. Úprava vodných tokov

Z dôvodu zabezpečenia ochrany intravilánu mesta proti veľkým vodám boli na tokoch v katastrálnom území realizované nasledujúce úpravy :

- Váh v úseku hranica k.ú. - zaústenie Turca, miestna úprava oboch brehov na ľavom brehu ochrannou hrádzou
- Váh v úseku zaústenie Turca - hranica k.ú., obojstranná korytová úprava
- Váh po zaústenie hydroenergetického kanála, ľavobrežná úprava
- Turiec, komplexná úprava na celom úseku v katastrálnom území
- Javorina, komplexná úprava v zastavanom území
- Kamenný, Chrapový a Dzuránovský potok, úprava toku vo výustných tratiach

V koncepcii územného rozvoja sú z hľadiska úprav tokov navrhované miestne úpravy Javoriny, Kamenného a Nepomenovaného potoka v súvislosti s navrhovaným rozvojom mesta.

B.16.2. Vodohospodárska problematika mesta

B.16.2.1. Zásobovanie pitnou vodou

V meste Vrútky je vybudovaný verejný vodovod v správe SVS a.s., OZ Martin. Zdrojom pitnej vody je studňa Lipovec a SKV Martin.

Voda zo zdroja Lipovec-studňa s doporučenou výdatnosťou $Q = 20,0 \text{ l.s}^{-1}$ je prečerpávaná čerpacou stanicou pri zdroji a výtlačným potrubím DN 200 privádzaná do vodojemu Vrútky s objemom $2 \times 650 \text{ m}^3$ s kótou max. hladiny 469,86 m n.m. Z vodojemu je spotrebisko (historická časť mesta) zásobované gravitačne zásobným potrubím DN 200, 150 a 100. Rozvodná vodovodná sieť je prepojená s rozvodnou sieťou mesta Martin na ul. Kolónia Hviezda a v okrsku č.1.

Východná časť mesta je zásobovaná z vodojemu Čapík cez rozvodnú sieť mesta Martin potrubím DN 300 na ul. M.R.Štefánika. Rozvodná sieť oboch častí mesta je prepojená. Na verejný vodovod je napojených cca 99,7 % obyvateľov.

Rozvodná sieť je realizovaná z potrubí profilov DN 80, 100, 150, 250 a 300.

Koncepcia zásobovania pitnou vodou v ÚPN mesta Vrútky rešpektuje jestvujúci systém zásobovania pitnou vodou a vo väzbe na územný rozvoj navrhuje :

- rozšírenie vodovodu vytvorením II.tlakového pásma s akumuláciou vo vodojeme Vrútky II. s objemom $2 \times 100 \text{ m}^3$ s kótou max.hladiny 505 m n.m. s plnením vodojemu prečerpávaním vody z jestvujúceho vodojemu Vrútky I., spotrebisko zásobované navrhovaným samostatným zásobným potrubím DN 100 s využitím jestvujúcej siete
- rozšírenie rozvodnej siete v oboch tlakových pásmach.

Potreba pitnej vody

Potreba pitnej vody pre rok 2015 je vyčíslená podľa Úpravy MP SR č.477/99-810 z 29.2.2000 na výpočet potreby vody pri navrhovaní vodovodných a kanalizačných zariadení a posudzovaní výdatnosti vodných zdrojov.

Na verejný vodovod bude napojených 8.397 obyvateľov, základná a vyššia občianska a rekreačná vybavenosť, výroba, poľnohospodárstvo.

Predpokladaná špecifická potreba $145 \text{ l.os}^{-1} \cdot \text{d}^{-1}$ je pre 4.305 obyvateľov, špecifická potreba $135 \text{ l.os}^{-1} \cdot \text{d}^{-1}$ pre 3.691 obyvateľov a $101,3 \text{ l.os}^{-1} \cdot \text{d}^{-1}$ (zníženie o 25%) pre 401 obyvateľov

• Potreba vody v globále pre celé mesto

Priemerná denná potreba

obyvateľstvo	$1.163,1 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1}$
základná vybavenosť	$336,0 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1}$
vyššia vybavenosť	$408,0 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1}$
rekreačná vybavenosť	$362,2 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1}$
ostatní	$320,0 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1}$
$Q_{d,pr}$ spolu	$2.589,3 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1}$

Maximálna denná potreba

$$Q_{d,max} = 2.589,3 \times 1,4 = 3.625,0 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} = 42,0 \text{ l.s}^{-1}$$

Maximálna hodinová potreba

$$Q_h = 42,0 \times 1,8 = 75,6 \text{ l.s}^{-1}$$

• Potreba vody pre okrsky zásobované zo studne Lipovec

Zo studne Lipovec budú zásobované pitnou vodou okrsky č.3, 4, 7, navrhované ICHR pri vodojeme, záhradkárská osada a rekreačné zariadenie Pod Piatrovou.

Priemerná denná potreba v $\text{m}^3 \cdot \text{d}^{-1}$

Odberateľ	okrsok 3	okrsok 4	mimo	Spolu
obyvateľstvo	359,0	63,6	-	422,6
zákl. vybavenosť	108,0	5,0	-	113,0
vyššia vybavenosť	133,8	-	-	133,8
rekreácia	-	3,7	138,5	142,2
výroba, ostatní	-	120,0	-	120,0
Spolu $Q_{d,pr}$	600,8	192,3	138,5	931,6

Maximálna denná potreba

$$Q_{d,max} = 931,6 \times 1,6 = 1.490,6 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} = 17,2 \text{ l.s}^{-1}, \text{ studňa Lipovec vyhovuje } (20,0 \text{ l.s}^{-1}),$$

prívodné potrubie DN 200 vyhovuje

Maximálna hodinová potreba

$$Q_h = 17,2 \times 1,8 = 31,0 \text{ l.s}^{-1}$$

Podrobný výpočet potreby pitnej vody je archivovaný v nečistopise u spracovateľa.

• Rozdelenie spotrebiska na tlakové pásma

Vzhľadom k umiestneniu jestvujúceho vodojemu Vrútky a navrhovanému rozvoju mesta je potrebné rozdeliť územie na dve tlakové pásma nasledovne :

Tlakové pásmo	$Q_{d \max}$ Q_h	Zásobovací rozsah	Poznámka
I. vodojem Vrútky I. 2x650 m ³	1.270,8 m ³ .d ⁻¹ 14,7 l.s ⁻¹ 26,5 l.s ⁻¹	po kótu 445 mn.m. okr.3,4	Jestvujúce zásobné potrubie DN 200, 150, 100 vyhovujú
I. rozvodná sieť Martin-Vrútky	1.857,6 m ³ .d ⁻¹ 21,5 l.s ⁻¹ 38,7 l.s ⁻¹	okrsky 1,2,5,6,8	Jestvujúca rozvodná sieť s rozšírením do okrsku 8 v prípade realizácie rekreačného využitia
II. vodojem Vrútky II. 2x100 m ³ max.hladina 505 mn.m.	219,8 m ³ .d ⁻¹ 2,5 l.s ⁻¹ 4,5 l.s ⁻¹	medzi kótami 445-495 mn.m. časť okr.3, 7	Návh : vodojem Vrútky II, ČS pri VDJ Vrútky I, výtlačné potrubie DN 90 do navrhovaného VDJ Vrútky II, zásobné potrubie DN 110 a navrhovaná rozvodná sieť II.tlak. pásma, zrušenie redukcie na ulici Karvaša a Bláhovca a prepojenie na sieť II.tl.pásma. Čerpacia stanica a výtlačné potrubie pre rekr.zariadenie Pod Piatrovou

• Návrh zásobovania pitnou vodou

Návrh zásobovania pitnou vodou vo väzbe na územný rozvoj predstavuje rozšírenie jestvujúceho verejného vodovodu. Navrhované vodárenské zariadenia : vodojem Vrútky II., čerpacie stanice, prírodné a zásobné potrubia a rozšírenie rozvodnej siete sú špecifikované ako verejnoprospešné stavby a sú uvedené v príslušnej kapitole.

Návrh zásobovania pitnou vodou je zakreslený vo výkrese v mierke 1: 5 000.

B.16.2.2. Zásobovanie úžitkovou vodou

Zastavaným územím mesta prechádza prírodné potrubie DN 200 úžitkovej vody pre ŽOS a.s. Vrútky. Potrubie je trasované ulicami : Francúzskych partizánov, Čachovský rad, Sv.Cyrila a Metoda a 1.Československej brigády. Križuje železničné koľajisko, pokračuje ul.Dielenská kružná a končí v areáli závodu. Jedná sa o neverejné zariadenie trasované verejným územím.

Koncepcia územného rozvoja rešpektuje jestvujúci systém zásobovania úžitkovou vodou pre ŽOS a.s. Vrútky.

B.16.2.3. Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

V meste Vrútky je vybudovaná verejná jednotná kanalizačná sieť v správe SeVaK, OZ Martin, ktorá je súčasťou verejnej kanalizácie Martin - Vrútky. Kostrou kanalizačnej siete sú zberače A a B. Zberač A odvádzá odpadové vody z časti mesta na ľavom brehu Turca a zberač B z pravobrežnej časti mesta. Na verejnú kanalizáciu je napojených cca 98,3 % obyvateľov.

Podkladom pre spracovanie bol Kanalizačný poriadok, stoková sieť Martin-Vrútky, 03/1995.

Odpadové vody z verejnej kanalizácie sú zneškodňované v novej ČOV Vrútky, ktorá bola uvedená do trvalej prevádzky 1.10.1995.

Projektovaná kapacita ČOV :

EO : 211.700, z toho priemysel 86.167

Prítok odpadových vôd	$l \cdot s^{-1}$	$m^3 \cdot d^{-1}$
Qpr	649	56.092
Max.bezdažd'. Qd	1.221	105.455
Qmin	454	39.262
Max.dažd'.množstvo Qmax	1.943	167.902

Znečistenie	Prítok na ČOV		Odtok z UN		Odtok z ČOV	
	$mg \cdot l^{-1}$	$kg \cdot d^{-1}$	$mg \cdot l^{-1}$	$kg \cdot d^{-1}$	$mg \cdot l^{-1}$	$kg \cdot d^{-1}$
BSK ₅	227	12.702	172	9.654	16,5	926
NL					25	1.402
CHSK	516	28.943	423	23.727	178,5	10.012
N-NH ₄ ⁺	20	1.122			14	785

Koncepcia územného rozvoja rešpektuje jestvujúci systém odvádzania odpadových vôd verejnou jednotnou kanalizáciou mesta na ČOV Vrútky.

Vo väzbe na územný rozvoj navrhuje rozšírenie jestvujúcej verejnej kanalizácie formou delenej sústavy v okrsku č.3 a 7.

• Množstvo splaškových vôd - delená sústava

Na navrhovanú splaškovú kanalizáciu bude napojených 1.456 obyvateľov, príslušná základná vybavenosť a vyššia vybavenosť.

Priemerné množstvo splaškových vôd

Obyvateľstvo	$1.276 \times 135 \text{ l} \cdot \text{os}^{-1} \cdot \text{d}^{-1} =$	$172,3 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1}$
	$180 \times 145 \text{ l} \cdot \text{os}^{-1} \cdot \text{d}^{-1} =$	$26,1 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1}$
Zákl.vybavenosť	$1.456 \times 40 \text{ l} \cdot \text{os}^{-1} \cdot \text{d}^{-1} =$	$58,2 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1}$
Špecif.vybavenosť		$133,8 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1}$
Spolu		$390,4 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} = 4,5 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$

Maximálne množstvo splaškových vôd

$$Q_{\max} = 4,5 \times 1,6 \times 2,1 = 15,1 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$$

Dimenzačné množstvo splaškových vôd

$$Q_{\text{dim}} = 15,1 \times 2 = 30,2 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$$

Potrúbie DN 300 aj pri minimálnom sklone kapacitne postačuje pre odvedenie dimenzačného množstva splaškových vôd.

• Návrh odvádzania odpadových vôd

V území jestvujúcej zástavby mesta je rešpektovaná jednotná kanalizačná sieť.

V okrsku 3 je navrhované rozšírenie kanalizačnej siete formou splaškovej kanalizácie. Navrhované hlavné zberače splaškovej kanalizácie sú profilu DN 300 dĺžky cca 4.000 m. Na jestvujúcu sieť sú napojené v uliciach : Záhradnícka, P.O.Hviezdoslava, Francúzskych partizánov, Karvaša a Bláhovca a Hájska.

V severozápadnej časti okrsku 4 a 5 nie je možné gravitačné zaústenie splaškových vôd do jestvujúcej kanalizácie. Návrh rieši prečerpávanie splaškových vôd do zberača na ulici Dolná kružná.

Odvedenie dažďových vôd z územia navrhovaného rozvoja je navrhované do miestnych potokov Javorina, Kamenný a Nepomenovaný potok povrchovými rigolmi, res. dažďovou kanalizáciou.

Návrh odvádzania odpadových vôd je zakreslený vo výkrese v mierke 1: 5 000. Navrhované zariadenia na odvádzanie odpadových vôd sú špecifikované ako verejnoprospešné stavby a sú uvedené v príslušnej kapitole.

B.16.2.4. Úprava vodných tokov

Hlavným recipientom v meste je rieka Turiec. Z dôvodu ochrany intravilánu proti veľkým vodám je na Turci realizovaná obojstranná brehová úprava koryta na Q_{100} ročnú vodu = $250,0 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$ nasledovne:

- v úseku ústie - železničný most je ľavý breh opevnený kameným múrom, pravý breh ochrannou hrádzou okolo starej ČOV
- v úseku železničný most - cestný most sú obidva brehy opevnené kameným múrom na korune s bezpečnostným múrikom
- v úseku cestný most - hranica katastrálneho územia je profil koryta kombinovaný lichobežník. Ľavý breh so sklonom svahov 1:1,5 je osiaty trávou, pravý breh je zložitý lichobežník so sklonom svahov 1:1,5 bermou a ochrannou hrádzou

V intraviláne mesta sú upravené korytá Kamenného potoka a Javoriny. Zachovaný je mlynský náhon na Javorine. Za mlynom je potok upravený do krytého profilu.

V koncepcii územného rozvoja sú navrhované miestne úpravy koryta Javoriny, Kamenného a Nepomenovaného potoka, bližšie nešpecifikované súvisiace s navrhovaným územným rozvojom v povodí menovaných potokov.

B.17. Energetika

B.17.1. Základné požiadavky na zásobovanie elektrickou energiou

B.17.1.1. Aktuálny stav v zásobovaní elektrickou energiou

Výroba elektrickej energie

Hlavným zdrojom výroby a napájacím bodom zásobujúcim prevážnu časť odberateľov bytovo - komunálneho odberu, menšieho a stredného priemyselného odberu elektrickou energiou je 110/22 kV transformovňa pri Teplárni Martin a Rz ŽOS Vrútky, ktoré sa nachádzajú mimo riešené územie. Tp Martin disponuje 51 MW inštalovaným výkonom s 137,5 GWh ročnou výrobou elektrickej energie. V riešenom území sa nachádzajú ďalší zdroj elektrickej energie a to HC Lipovec a v záujmovom území HC Sučany, ktoré však pracujú len špičkovovo a v energetickej bilancii je ich výkon zanedbateľný.

Súčasný stav 22 kV vedení

Odber elektrickej energie v urbanizovanom priestore obce Vrútky (bytovo – komunálny odber, odber občianskej vybavenosti, priemyselný a poľnohospodársky odber a odber pre rekreačné a športové zariadenia) je zabezpečený prostredníctvom 110/22 kV rozvodní a transformovní cez vzdušné a kábelové 22 kV vedenia mimo riešeného územia a to:

- Rz Tp Martin, z ktorej sú do obce Vrútky vyvedené nasledujúce 22 kV vzdušné a kábelové vedenia :
 - kábelové vedenia č. 291
 - vzdušné vedenia č. 206

- Rz ŽOS Vrútky
 - vzdušné vedenia č. 206, 210 a 291.

Vnútorne urbanizovaná časť riešeného územia obce Vrútky je zásobovaná elektrickou energiou zjednodušenou mrežovou sieťou 22 kV káblov a sústavou distribučných transformovni s prevodom 22 kV/0,4 kV napájaných z kábelových a vzdušných VN vedení.

V riešenom území sa nachádza Trakčná napájacia stanica ŽSR, ktorá je zásobovaná elektrickou energiou dvomi VN 22 kV distribučnými vedeniami č. 254 a č. 255 z Tp Martin. Z tejto transformovne je vyvedené dvojité jednosmerné vzdušné vedenie 3 kV v smere k osobnej stanici na predvykurovanie vozňov a vlastnú spotrebu. Napájacie VN 22 kV vzdušné vedenie sa v dôsledku kolízie s pripravovanou výstavbou diaľnice v lokalite Dubná skala pripravuje na zakáblovanie.

Rozvod elektrickej energie

Plošné zásobovanie elektrickou energiou v celom riešenom území sa uskutočňuje prostredníctvom transformačných staníc VN/NN - 22 kV/0,4 kV a následným sekundárnym rozvodom NN - 230 V /400 V. V centrálnej časti obce sa nachádza cca 18 murovaných transformačných staníc, ostatné transformačné stanice hlavne v okrajových častiach mesta sú stožiarové transformačné stanice typu TSB resp. typové priehradové. Urbanizovaný priestor Vrútky je zásobovaný elektrickou energiou z jednotnej plošnej siete. Kábelové vedenia VN 22 kV a rozmiestnenie transformačných staníc VN /NN 22/0,4 kV vytvára charakter hrebeňovej a okružnej siete s náznakmi zjednodušenej mrežovej siete v mestskej časti. Výkon jednotlivých transformátorov je obvykle 250 až 400 kVA, výnimočne 630 kVA resp. 315 kVA. Kábelové vedenia VN 22 kV boli prevádzané 22 kV káblami typu AN-KTOYPV do 3 x 150, novšie VN trasy káblami AXEKCEY 3 x 240. Väčšina trás VN káblov na sídliskách je typu ANKTOPV 3 x 150 mm². Životnosť týchto káblov vzhľadom na ich konštrukciu a vek ukončená a preto sa počíta s ich náhradou suchými káblami AXEKVCEY do 240 mm², ktoré budú ukladané do pôvodných trás a kábelových kanálov.

Odberatelia na okraji mesta a v rekreačnej časti sú obvykle napojení na vzdušné okružné vedenia VN 22 kV č. 206, 291 a č. 210 papršlekovou prípojkou ukončenou stožiarovou resp. murovanou trafostanicou. Kábelové vedenie č. 291 je za trafostanicou Paneláreň v smere na Rz ŽOS Vrútky prevedené ako vzdušné. Vzdušné vedenie č. 206 je napojené na Rz ŽOS Vrútky s prepojom na vedenie č. 210 (Hc Lipovec - Rz Sučany) v pokračovaní na Žilinu.

Sekundárne rozvody NN sú prevedené systémom napätí 3 x 400/230 V z väčšej časti zakábovaným rozvodom v okrsku centrálnej mestskej zóny a k nej prilahlých okrskoch s novou HBV a IBV. Sekundárny NN rozvod je prevedený káblami AYKY 3 x 240 + 120 mm² cez rozpojovacie skrine SR. V okrajových častiach je rozvod prevádzaný vonkajším vzdušným rozvodom NN holými vodičmi 4 x 70 mm² na betónových podperných bodoch spolu s rozvodom verejného osvetlenia, ktorý je prevedený vodičom 25 mm² AlFe. Svetidlá sú v prevážnej miere výbojkové osadené buď na podperných bodoch spolu s NN rozvodom alebo samostatne na oceľových stožiaroch. Osvetlenie parkových a rekreačných častí mesta je prevádzané výbojkovými parkovými svetidlami typu S 6m. Spínanie verejného osvetlenia je centrálnou prostredníctvom impulzných káblov cez RVO.

Konfigurácia elektrických zariadení nevytvára vo všetkých lokalitách riešenej obce Vrútky dostatočne hustú a členitú sieť, z ktorej by bolo možné pokryť prípadné nové požiadavky na odber elektrickej energie vo všetkých dostupných napäťových úrovniach. Preto bude nutné v návrhovej časti riešenia individuálne v úzkej súčinnosti so správcami týchto sietí RZ SSE Martin stanoviť potrebný rozvoj energetických sietí a ich obnovy pre požiadavky zvýšenej energetickej náročnosti pri spracovaní nového územného plánu mesta.

Rozmiestnenie trafostaníc, ich napojenie a trasovanie VVN a VN vzdušných a kábelových rozvodov bolo zakreslené na základe podkladov poskytnutých RZ SSE Martin, OPA Vrútky. Výkony rozvodní a trafostaníc, zaťaženosť rozvodní a trafostaníc ako aj VVN, VN napájačov a NN rozvodov neboli spracovateľovi týchto prieskumov a rozborov zo strany RZ SSE Martin poskytnuté.

Celková koncepcia a technické riešenie zásobovania elektrickou energiou vyhovuje požiadavkám naň kladených, aj keď občas vykazuje drobnejšie nedostatky, ktoré je potrebné odstrániť, pri zachovaní doterajšej koncepcie v zásobovaní obce Vrútky elektrickou energiou.

Ochranné pásma

- 400 kV vzdušné vedenie - 25 m od krajného vodiča na každú stranu
- 220 kV vzdušné vedenie - 20 m od krajného vodiča na každú stranu
- 110 kV vzdušné vedenie - 15 m od krajného vodiča na každú stranu
- 22 kV vzdušné vedenie - 10 m od krajného vodiča na každú stranu.

B.17.1.2. Energetická bilancia riešeného územia

Pri bilancovaní súčasnej potreby elektrickej energie sme vychádzali z predpokladu, že 90% objektov IBV a HBV využíva komplexne na vykurovanie, varenie a prípravu TUV zemný plyn, v malej miere elektrickú energiu. Navrhovanú IBV a HBV sme zaradili do kategórie „A“ so súčasným príkonom na jednu bytovú jednotku podľa STN 33 2130 Z2 prílohy S_s = 7 kW, resp. 11 kW (rozptýlená IBV). Celkovú potrebu elektrickej energie pre občiansku vybavenosť, komunálno-technickú spotrebu, priemysel a rekreačné objekty sme stanovili z podielu odberu účelových jednotiek v štruktúre jednotlivých objektov na maximálnom dennom odbere riešeného územia a to v závislosti na kubatúre jednotlivých objektov a podľa merných účelových jednotiek jednotlivých druhov vybavenosti podľa "Pravidiel pre elektrizačnú sústavu č. 2". Podrobné postupy výpočtov a detailné výsledky budú k dispozícii u spracovateľa ÚPD.

Bytové jednotky (b.j.) v roku 2020

Jestvujúce a navrhované byty celkom za riešené územie (komunálne, družstevné, rodinné domy, ostatné) k navrhovanému obdobiu 2015 - stav 2807 b.j. + návrh 406 b.j. IBV a 99 b.j. HBV

$$S_{\text{byt } i} = 3312 \times 7 \text{ kW/b.j.} = 23184 \text{ kW}$$

$$S_{\text{byt } s} = 23184 \times 0,28 = 6492 \text{ kW}$$

$$S_{s \text{ vyb}} = 30 \% \text{ z } 6492 = 1948 \text{ kW}$$

$$S_{s \text{ kom}} = 35 \text{ kW}$$

$$S_{s \text{ celkom}} = 6492 + 1948 + 35 = 8475 \text{ kW}$$

Vysvetlivky : S_{byt i} – celkový inštalovaný príkon pre byty

S_{byt s} - celkový súčasný príkon pre byty

S_{s vyb.} - celkový súčasný príkon pre občiansku vybavenosť

S_{s kom.} - celkový súčasný príkon pre komunálnu spotrebu

S_{s celkom} – celkový požadovaný súčasný príkon

Podiel 1 bytu na súčasnom maximálnom príkone vrátane komunálnej spotreby je vypočítaný podľa:

$$S_n = \frac{S_{s \text{ celkom}}}{n} = \frac{8475}{3474} = 2.44 \text{ kW/b.j.} \quad n - \text{počet bytov}$$

Výpočtový počet transformačných staníc VN/NN s výkonom 400 kVA zaťažených na 85 % je :

$$N_{\text{cDTS}} = \frac{S_{s \text{ celkom}}}{s \cdot \cos \phi \cdot 0,85} = \frac{8475}{333} = 25.45 = 26 \text{ ks}$$

Pri predpokladanom ročnom využití maxime 1600 hodín, bude ročná spotreba elektrickej energie 13560 MWh.

• **Okrskok č. 1**

navrhované byty HBV - 32 b.j.

navrhované byty IBV - 2 b.j.

$$S_{\text{byti}} = 34 \times 7 \text{ kW/b.j.} = 238 \text{ kW}$$

$$S_{\text{byt s}} = 238 \times 0.34 = 81 \text{ kW}$$

$$S_{\text{s vyb.}} = 40 \% \text{ z } 81 = 32 \text{ kW}$$

$$S_{\text{s kom}} = 3 \text{ kW}$$

Počet navrhovaných transformačných staníc s výkonom 400 kVA :

$$N_{\text{CS}} = \frac{S_{\text{byt s}} + S_{\text{s vyb.}} + S_{\text{s kom.}}}{s \cdot \cos \Psi} = \frac{81 + 32 + 3}{333} = \frac{116}{333} = 0.35 = 1 \text{ ks}$$

Navrhovaná IBV a HBV predmetného okrsku bude zásobovaná elektrickou energiou z navrhovanej murovanej trafostanice TS 180 s výkonom 400 kVA, jestvujúcich murovaných trafostaníc TS 177 a TS 178 a novej NN sekundárnej kábelovej siete.

• **Okrskok č. 2**

navrhované byty HBV - 10 b.j.

navrhované byty IBV - 8 b.j.

$$S_{\text{byti}} = 18 \times 7 \text{ kW/b.j.} = 126 \text{ kW}$$

$$S_{\text{byt s}} = 126 \times 0.39 = 49 \text{ kW}$$

$$S_{\text{s vyb.}} = 40 \% \text{ z } 49 = 20 \text{ kW}$$

$$S_{\text{s kom}} = 3 \text{ kW}$$

Počet navrhovaných transformačných staníc s výkonom 400 kVA :

$$N_{\text{CS}} = \frac{S_{\text{byt s}} + S_{\text{s vyb.}} + S_{\text{s kom.}}}{s \cdot \cos \Psi} = \frac{49 + 20 + 3}{333} = \frac{72}{333} = 0.22 = 1 \text{ ks}$$

Navrhovaná IBV a HBV bude zásobovaná elektrickou energiou z navrhovanej murovanej trafostanice TS 181 s výkonom 400 kVA, jestvujúcich trafostaníc a novej NN sekundárnej kábelovej siete.

• **Okrskok č. 3**

navrhované byty HBV - 57 b.j.

navrhované byty IBV - 367 b.j.

$$S_{\text{byti}} = 424 \times 7 \text{ kW/b.j.} = 2968 \text{ kW}$$

$$S_{\text{byt s}} = 2968 \times 0.28 = 831 \text{ kW}$$

$$S_{\text{s vyb.}} = 40 \% \text{ z } 831 = 332 \text{ kW}$$

$$S_{\text{s kom}} = 15 \text{ kW}$$

Počet navrhovaných transformačných staníc s výkonom 400 kVA :

$$N_{CS} = \frac{S_{byt s} + S_{s vyb} + S_{s kom}}{s \cdot \cos \Psi \cdot 0,85} = \frac{831 + 332 + 15}{333} = \frac{1178}{333} = 3,54 = 4 \text{ ks}$$

Navrhovaná IBV a HBV bude zásobovaná elektrickou energiou z navrhovaných murovaných trafostaníc TS 182 – TS 185 s výkonom 400 kVA, jestvujúcich trafostaníc a novej NN sekundárnej kábelovej siete.

• **Okrskok č. 5**

navrhované byty IBV - 24 b.j.

$$S_{byt i} = 24 \times 7 \text{ kW/b.j.} = 168 \text{ kW}$$

$$S_{byt s} = 168 \times 0,36 = 61 \text{ kW}$$

$$S_{s vyb.} = 40 \% \text{ z } 61 = 24 \text{ kW}$$

$$S_{s kom} = 4 \text{ kW}$$

Počet navrhovaných transformačných staníc s výkonom 400 kVA :

$$N_{CS} = \frac{S_{byt s} + S_{s vyb} + S_{s kom}}{s \cdot \cos \Psi \cdot 0,85} = \frac{61 + 24 + 4}{333} = \frac{89}{333} = 0,27 = 1 \text{ ks}$$

Navrhovaná IBV bude zásobovaná elektrickou energiou z navrhovanej murovanej trafostanice TS 190 s výkonom 160 kVA, jestvujúcich trafostaníc a novej NN sekundárnej kábelovej siete.

• **Okrskok č. 6**

navrhované byty IBV - 1 b.j.

$$S_{byt s} = 7 \text{ kW}$$

Navrhovaný rodinný dom bude zásobovaný elektrickou energiou z jestvujúcej NN sekundárnej siete riešeného okrsku.

• **Okrskok č. 7**

navrhované byty IBV - 4 b.j.

$$S_{byt i} = 4 \times 11 \text{ kW/b.j.} = 44 \text{ kW}$$

$$S_{byt s} = 44 \times 0,6 = 26 \text{ kW}$$

Navrhované rodinné domy budú zásobované elektrickou energiou z novej murovanej trafostanice TS 192 s výkonom 100 kVA a novej NN sekundárnej kábelovej siete.

• **Lokalita ICHR č.1 - 14 chát**

Navrhované chaty budú zásobované elektrickou energiou z novej murovanej trafostanice TS 188 s výkonom 50 kVA a novej NN sekundárnej kábelovej siete.

• **Lokalita ICHR č.2 - 17 chát**

Navrhované chaty budú zásobované elektrickou energiou z novej stožiarovej trafostanice TS 193 s výkonom 100 kVA a novej NN sekundárnej káblovej siete.

Navrhovaná občianska vybavenosť, vyššia vybavenosť, výrobné a nevýrobné služby, rekreačno-športové centrá

Číslo okrsku	Druh vybavenosti	Merná účelová jednotka (podlažná plocha - m ² počet miest, stoličiek – návrh)	Súčasný požadovaný príkon/kW/
004	Materská škola-ul. Fr. partizánov	15 miest	4
003	MŠ –lokalita Kopanice	80 miest	20
001,002, 003	Kluby dôchodcov	60 miest	45
001	Zdravotná starostlivosť	3 lekári	6
003	Lekáreň	3 pracovníci	8
001	Širokosortimentné potraviny	350 m ²	18
001,003, 004	Predajne priem. tovaru	385 m ²	20
001,002	Jedálne	107 m ²	25
002,003, 004,005	Reštaurácie a hostince	250 m ²	33
001,003	Zberňa prádla	40 m ²	2
001,003	Zberňa opráv priem. tovaru	143 m ²	5
001,002, 003,004	Výrobné služby	860 m ²	43
003,004	Banky a sporiteľne	325 m ²	26
002	Centrálny – športovo – relaxačný priestor (Belejová lúka)	7287 m ²	218
003	Kostol-modlitebňa	360 m ²	11
001	Výstavná sieň	210 m ²	10
001	Koncertná sieň	120 m ²	6
003	Dom dôchodcov	1450 m ²	44
003	Detský domov	215 m ²	11
001,003	Maloobchodná sieť –spolu	1133 m ² úžitkovej plochy	57
001	Hotel /Slávia/	760 m ²	63
001	Hotel /Magura/	585 m ²	55
003	Hotel	820 m ²	66
003	Reštaurácia, jedáleň	130 m ² , 60 stoličiek	33
001,002, 003,004	Nevýrobné služby	130 m ²	18
001,002, 003	Výrobné a opravárenské služby	1039 m ²	87
001,002, 003,004	Advokátske poradne	80 m ²	4
001	Štátne notárstvo	10 m ²	1
Spolu			1006 kW

B.17.1.3. Požiadavky na zásobovanie elektrickou energiou

Všeobecne požiadavky

Nárast potreby elektrickej energie bytovo - komunálnej, občianskej vybavenosti, športovo – rekreačných zariadení s lyžiarskymi vlekmí a zasnežovaním a výroby si vyžiada rozšírenie respektíve rekonštrukciu rozvodných elektrických zariadení vo všetkých napäťových úrovniach VVN, VN a

NN siete. Na úrovni 22 kV sústavy, prírastkové zaťaženie t.č. prevádzkovanými hlavnými napájačmi 22 kV pre obec, v budúcnosti nebude možné pokryť z jestvujúcich 22 kV napájačov. Preto bude nutné v ďalšom období vybudovať nové 22 kV napájače, ktoré budú vyvedené priamo z rozvodne Tp Martin a Rz ŽOS Vrútky do centier spotreby intenzifikovaných území s ich preslučkovaním cez jestvujúce a novonavrhované trafostanice. Konfigurácia 22 kV kábelovej siete by mala vytvárať zjednodušenú mrežovú sieť a jednotlivé napojenia trafostaníc navrhujeme prevádzať slučkovaním z dvoch resp. troch smeroch v súčinnosti s potrebami a zámermi prevádzkovateľa. Nové 22 kV napájače navrhujeme prevádzať smerom do intravilánu obce 22 kV kábelovými vedeniami, ktoré budú v exponovanej časti mesta kladené do jestvujúcich trás VN 22 kV rozvodov ako pripokládka. Okrajové časti mesta navrhujeme pokryť z jestvujúcich okružných vzdušných 22 kV vedení. Navrhujeme podľa možnosti demontovať jestvujúce 22 kV vzdušné vedenia linky č. 206 a 210 prechádzajúce intravilánom obce a novourbanizovanými lokalitami v smere transformovňa TP Martin - Záturčie – Priekopa - Vrútky a nahradiť ich kábelovými 22 kV vedeniami. V náväznosti na pripravovanú výstavbu diaľnice bude nutné zakáblováť časť 22 kV vední č. 254 a č. 255 pre ŽSR pri Dubnej skale.

V náväznosti na navrhovanú urbanizáciu územia obce Vrútky bude nutné zvýšiť kapacitu niektorých jestvujúcich transformačných staníc a vybudovať ďalšie zahusťovacie distribučné trafostanice pre novonavrhovanú bytovú výstavbu IBV a HBV ako aj pre novonavrhované objekty občianskej vybavenosti, športovo - relaxačné centrá a objekty rekreačného zázemia a lyžiarskych vlekov so zasnežovaním. Tieto distribučné trafostanice VN/NN - 22 kV/0,4 kV navrhujeme zriaďovať v centrálnej časti obce Vrútky a intraviláne novonavrhovaných ucelených okrskoch ako murované, ktoré budú súčasťou navrhovaných resp. modernizovaných objektoch alebo ako voľne stojace murované trafostanice pri kotolniach a výmenníkových staniach. V prípade, že budú osadzované v suterénoch objektoch vybavenosti je nutné dodržať príslušné normy pre hygienické akustické a vibračné minimum. V okrajových častiach mesta trafostanice napájané z okružného vzdušného 22 kV vedenia č. 206 budovať ako stožiarové trafostanice typu TSB 400, resp. kioskové pre koncové pripojenie.

Rozmiestnenie jestvujúcich energetických zariadení a trasy rozvodov sú zdokumentované vo výkrese technickej infraštruktúry

Navrhované trafostanice k roku 2020 (číslovanie trafostaníc je účelové a výkony sú informatívne)

Číslo	Okrskok	Výkon (kW)	Typ	Poznámka
TS 180	001	400	murovaná	Nová
TS 181	002	400	murovaná	Nová
TS 182	003	400	murovaná	Nová
TS 183	003	400	murovaná	Nová
TS 184	003	400	murovaná	Nová
TS 185	003	250	murovaná	Nová
TS 188	ICHR č. 1	50	murovaná	Nová
TS 189	004	250	murovaná	Nová
TS 191	005	400	murovaná	nová
TS 192		100	murovaná	Nová
TS 193	ICHR č. 2	100	Stožiarová	Nová
TS vlek II.		400	stožiarová	Nová
Spolu		3550 kW		

Rozvod sekundárnej siete navrhujeme prevádzať zakáblovanou sieťou a to zemnými káblami AY-KY do 3x240+120, ktoré budú zaslučkované v prípojkových a rozpojovacích skrinách SR a PSR 1 - 8 osadených na jednotlivých objektoch.

Verejné osvetlenie bude prevádzané výbojkovými svietidlami osadenými na oceľových stožiaroch s výložníkom resp. na stožiaroch NN sekundárneho rozvodu. Parkové priestranstvá budú osvetlené parkovými výbojkovými svietidlami na oceľových stožiaroch S 6 m. Osvetlenie bude ovládané centrálnou impulzným káblom cez rozvodnice RVO. Budú použité káble typu AYKY 4B x 25 uložené v zemi v kábelovej ryhe popri cestných a peších komunikáciách.

B.17.1.4. Zásady zásobovania elektrickou energiou

Analýzou jestvujúceho stavu v zásobovaní elektrickou energiou a predpokladaným vypočítaným nárastom potreby elektrickej energie v riešenom území z dôvodu ďalšej urbanizácie a intenzifikácie riešeného územia bude nutné :

- demontovať VVN 110 kV vedenie č. 7720 v smere HC Lipovec – VE Sučany, zrealizovať prepoj 110 kV vedenia č. 7717 a č. 7767 v smere HC Lipovec – VE Sučany,
- vybudovať nové murované trafostanice TS 180 až TS 192 s kapacitou transformátora podľa tabuľky navrhovaných trafostaníc a energetického zbilancovania jednotlivých okrskov, s ich kábovým prepojením na jestvujúce distribučné VN 22 kV vedenie č. 206 a možnosťou prepojenia na VN 22 kV distribučné vedenie č. 291,
- navrhované murované trafostanice zaslučkovať VN 22 kV kábovým rozvodom suchými káblami AXEKVCEY do 240 mm² vedenými v zemi,
- vybudovať novú stožiarovú trafostanicu TS vlek II. pre rekreačno–športové zázemie s lyžiarskymi vlekmi a zasnežovaním a TS 193 pre ICHR č. 2 ,
- v intenzifikovaných lokalitách zvýšiť výkony jestvujúcich trafostaníc podľa potreby intenzifikácie a stožiarové trafostanice nahrádzať murovanými s VN 22 kV kábovými prípojkami,
- nahradiť vzdušné 22 kV prípojky v urbanizovanom priestore riešených okrskov kábovými VN 22 kV prípojkami vedenými v zemi popri navrhovaných cestných a peších komunikáciách,
- preložiť časť vzdušného jednosmerného vedenia 3 kV - ŽSR do novej trasy v okrsku č. 5 mimo urbanizované územie,
- zakáblovať jestvujúce VN 22 kV vzdušné vedenia č. 254 a č. 255 pre ŽSR pri Dubnej skale,
- NN sekundárne vývody z jestvujúcich trafostaníc v intenzifikovaných lokalitách riešiť závesnými a samonosnými káblami po jestvujúcich podperných bodoch sekundárnej vzdušnej siete NN, ktoré budú postupne nahrádzať vzdušné vedenia z neizolovaných vodičov ALFe, resp. tieto vedenia v centrálnej časti obce a popri štátnej ceste postupne zakáblovať zemnými káblami typu AYKY do 240 mm² uloženými v zemi,
- NN sekundárnu sieť v novonavrhovanej urbanizovanej bytovej zástavbe IBV a občianskej vybavenosti budovať zemnými káblami typu AYKY do 240 mm² uloženými v zemi popri cestných a peších komunikáciách, kde sa jednotlivé objekty budú napájať slučkovaním cez rozpojovacie a prípojkové skrine objektov s elektromerovými rozvádzačmi, voľne prístupné z ulice, s možnosťou dosiahnutia dvojcestného zásobovania,
- vonkajšie osvetlenie riešiť výbojkovými svietidlami s úspornými zdrojmi, ktoré sú osadené na podperných bodoch spolu s NN sekundárnym rozvodom, resp. v novourbanizovaných lokalitách na samostatných oceľových stožiaroch s kábovým zemným rozvodom AYKY do 25 mm², spínanie osvetlenia bude zabezpečené prostredníctvom rozvádzačov RVO od trafostaníc.

B.17.2. Zásobovanie plynom

B.17.2.1. Jestvujúci stav plynofikácie

Mestá Martin a Vrútky sú súčasťou integrovanej sústavy. Táto sústava má komplexný charakter, plynárenské zariadenia sú prepojené a spoločne používané.

Vo Vrútkach sú plynárenské zariadenia a samotný rozvod plynu v štyroch tlakových úrovniach:

1. Vysokotlaký plynovod 4,0/2,5 MPa spolu s plynovodnými prípojkami a regulačnými stanicami zabezpečujú dodávku plynu do mestskej distribučnej siete.
2. Napájací stredotlakový plynovod do 300 kPa (so zníženým ochranným pásmom) napája distribučné regulačné stanice vo vnútornom meste.
3. Stredotlakový distribučný systém s pretlakom 100 kPa s doregulovaním tlaku na odberných miestach.
4. Nízkotlakový distribučný systém s výstupným tlakom 2,1 kPa.

Vstupy do distribučnej siete zabezpečujú vo Vrútkach regulačné stanice:

RS 13 000 3/2-440, 2,5 MPa/0,1 MPa-0,3 Mpa,

RS 3 000 2/5-440, výstup: 0,1 MPa-2 kPa – Priekopa,

RS 5 000 2/2-440, výstup: 0,1 Mpa.

Stredotlaková plynovodná distribučná sieť (100 kPa) vďaka väčšej prenosovej schopnosti tvorí zásobovaciu kostru. Zásobovanie priamo stredotlakových plynovodov sa realizuje vo väčšej časti mesta.

Nízkotlakový rozvodný systém (2,1 kPa) je v Priekope kombinovaný systém STL a NTL.

Charakteristika zásobovania plynom

Mesto Vrútky je plynofikované už od roku 1960 a v súčasnosti je vybudovaná rozsiahla sieť miestnych plynovodov, ktorá umožňuje distribúciu plynu prakticky na celom území mesta pre 1989 odberateľov. Z tohoto počtu najväčšiu časť tvoria byty vo viacpodlažnej zástavbe (1525) a byty v nízkopodlažnej zástavbe a rozptyle (737).

Počet veľkoodberateľov plynu – 8

Počet maloodberateľov plynu – 80

Mestská distribučná sieť je vytvorená zo sústav STL a NTL plynovodov, ktoré sa budovali postupne, takže najstaršie úseky dožívajú a v návrhovom období bude potrebná ich rekonštrukcia. Plynovodná sieť v podstate pokrýva celé mesto.

B.17.2.2. Návrh riešenia v zásobovaní plynom

V koncepte riešenia sú navrhnuté okrsky, v ktorých sa uvažuje s výstavbou IBV, HBV a občianskou vybavenosťou do roku 2015.

Bytová zástavba (navrhovaná IBV a HBV):

Okrsk	Počet IBV	Počet HBV
001	2	32
002	8	10
003	367	57
004	-	-
005	24	
006	1	
007	4	
	406	99

Výpočet potreby plynu pre IBV a HBV

V zmysle smernice č. 10/2000 G.R. SPP Bratislava pre IBV sa uvažuje s maximálnou hodinovou spotrebou s oblasťou -18°C $1,6 \text{ m}^3/\text{h}$ a ročnou spotrebou plynu $4800 \text{ m}^3/\text{r}$.

Pre HBV sa uvažuje spotreba plynu z výpočtu vykurovania, nakoľko sa uvažuje s blokovými kotolňami. Plyn pre HBV sa uvažuje len pre varenie a to $0,18 \text{ m}^3/\text{h}$ a $180 \text{ m}^3/\text{r}$.

Hodinová a ročná spotreba plynu pre IBV

Okrskok	Hodinová spotreba m^3/h	Ročná spotreba m^3/r
IBV		
001	$2 \times 1,6 = 3,2$	$2 \times 1,6 = 3,2$
002	$8 \times 1,6 = 12,8$	$8 \times 4800 = 38\ 400$
003	$367 \times 1,6 = 587,2$	$367 \times 4800 = 1\ 761\ 600$
004	-	-
005	$24 \times 1,6 = 38,4$	$24 \times 4800 = 115\ 200$
006	$1 \times 1,6 = 1,6$	$1 \times 4800 = 4\ 800$
007	$4 \times 1,6 = 6,4$	$4 \times 4800 = 19\ 200$
spolu pre IBV	649,6	1 948 800
HBV		
001	$32 \times (3,8 \text{ kW/byt}) = 0,45 = 14,40$ varenie $32 \times 0,18 = 5,76$	$32 \times (28,4 \text{ GJ/r}) = 908,8 \text{ GJ/r} = 29\ 600$ 5 760
002	$10 \times (3,8 \text{ kW/byt}) = 0,45 = 4,50$ varenie $10 \times 0,18 = 1,80$	$10 \times (28,4 \text{ GJ/r}) = 284 \text{ GJ/r} = 9250$ 1 800
003	$57 \times (3,8 \text{ kW/byt}) = 0,45 = 25,60$ varenie $57 \times 0,18 = 10,26$	$57 \times (28,4 \text{ GJ/r}) = 766,8 \text{ GJ/r} = 52\ 725$ 1 800
004	-	-
spolu pre HBV	62,32	91 575
Spotreba pre IBV a HBV spolu	711,92	2 040 375

Plynofikácia urbanistických okrskov pre bytovú zástavbu

Navrhované okrsky v koncepte riešenia IBV, HBV sa nachádzajú v blízkosti jestvujúcich STL plynovodov, prípadne sa rozšíri miestna plynovodná sieť, prípadne sa prevedie výmena potrubia za zväčšený priemer a bude potrebné plynovody v maximálnej miere zokruhovať.

Výpočet potreby plynu pre občiansku vybavenosť

Výpočet potreby plynu pre občiansku vybavenosť vychádza z potreby tepla.

Okrskok	Hodinová spotreba m^3/h	Ročná spotreba m^3/r
Základná občianska vybavenosť - Školstvo a výchova		
Materské školy okrskok č.004		
- MŠ ul. Franc. Partizánov	$276,3 \text{ m}^2 Q_h = 31 \text{ kW} = 3,6$	8.700
lokalita Sekaniny	$550,0 \text{ m}^2 Q_h = 44 \text{ kW} = 5,1$	12.300
okrskok 003		
- lokalita Kopanice	$400,0 \text{ m}^2 Q_h = 59 \text{ kW} = 6,8$	16.500
Základné školy okrskok 003		
- lokalita Kopanice	$1200,0 \text{ m}^2 Q_h = 133 \text{ kW} = 15,2$	37 100
Kultúra a osвета okrskok 001		
- mestská knižnica	$600,0 \text{ m}^2 Q_h = 59 \text{ kW} = 6,8$	16 500
Zdravotníctvo okrskok 001		
- zdrav. star. - ul. Cyrila a Metoda	$650,0 \text{ m}^2 Q_h = 69 \text{ kW} = 8,6$	19 300
okrskok 003	$400,0 \text{ m}^2 Q_h = 38 \text{ kW} = 4,4$	10 600

Okrskok	Hodinová spotreba m ³ /h	Ročná spotreba m ³ /r
– lekárň		
Maloobchodná sieť okrsok 001		
– širokosort. potraviny okrsok 001, 003	510,0 m ² Q _h = 38 kW = 4,4	10 600
– pred.priem.tov.	842,0 m ² Q _h = 63 kW = 7,3	17 700
Verejné stravovanie okrsok 001, 002		
– jedálne okrsok 002, 003, 005	240,0 m ² Q _h = 18 kW = 2,0	4 834
– reštaur.a hostince	862,0 m ² Q _h = 65 kW = 7,5	18 127
Nevýrobné služby okrsok 001, 002, 003, 004		
– holičstvo a kader. okrsok 001, 003	75,0 m ² Q _h = 8 kW = 0,95	2 250
– zberňa prádla	50,0 m ² Q _h = 6 kW = 0,7	1 700
– zberne opr.priem.tov.	170,0 m ² Q _h = 16 kW = 1,9	4 500
Výrobné služby okrsok 001,003		
– zák.krajčírstvo okrsok 002,003	200,0 m ² Q _h = 19 kW = 2,2	5 300
– oprava obuvi okrsok 002,004	60,0 m ² Q _h = 7 kW = 0,8	2 000
– sklenárstvo	110,0 m ² Q _h = 12 kW = 2,7	3 250
– oprava odevov	90,0 m ² Q _h = 9 kW = 2,0	2 400
– oprava vodoinš.	100,0 m ² Q _h = 11 kW = 2,4	2 450
Správa a riadenie okrsok 001,003		
– banky a sporiteľne okrsok 001 - pošta	325,0 m ² Q _h = 30 kW = 3,5 180,0 m ² Q _h = 19 kW = 2,2	8 400 5 300
spolu základná občianska vybavenosť	82,0	221 161
Vyššia občianska vybavenosť		
Šport a telovýchova okrsok 002		
– krytý plav. bazén	3840 m ² Q _h = 437 kW = 49,9	121 700
– športová hala	750 m ² Q _h = 114 kW = 13,1	31 800
Kultúra a osвета okrsok 003 v		
– kostol okrsok 001	360 m ² Q _h = 45 kW = 5,2	12 600
– výstavná sieň	260 m ² Q _h = 24 kW = 2,8	6 700
– koncertná sieň	160 m ² Q _h = 16 kW = 1,9	4 500
Sociálna starostlivosť okrsok 003		
– dom dôchodcov okrsok 003,004	1450 m ² Q _h = 147 kW = 16,8	41 000
– detský domov	430 m ² Q _h = 47 kW = 2,7	13 100
Maloobchodná sieť okrsok 001,003		

Okrskok	Hodinová spotreba m ³ /h	Ročná spotreba m ³ /r
- predajňa kvetín	95 m ² Q _h = 11 kW = 1,3	3 100
- predajňa oč.optiky	50 m ² Q _h = 6 kW = 0,7	1 700
- cukráreň	220 m ² Q _h = 23 kW = 2,7	6 500
okrsok 003		
- obchodný dom	800 m ² Q _h = 62 kW = 7,8	19 000
- predajňa odevov	280 m ² Q _h = 26 kW = 3,0	7 300
- predajňa kož.gal.	180 m ² Q _h = 17 kW = 2,0	4 800
- predajňa nábytku	690 m ² Q _h = 62 kW = 7,1	17 300
predajňa kníh a hud.	140 m ² Q _h = 14 kW = 1,6	3 900
- predajňa auto-moto	160 m ² Q _h = 17 kW = 2,0	4 800
- predajňa drogerie	117 m ² Q _h = 12 kW = 1,4	3 400
- predajňa papier	80 m ² Q _h = 9 kW = 1,1	2 600
Ubytovanie		
okrsok 001		
- hotel – býv.Slávia	760 m ² Q _h = 82 kW = 9,4	22 900
- hotel – býv.Magura	585 m ² Q _h = 67 kW = 7,7	18 700
okrsok 003		
- hotel	82 m ² Q _h = 87 kW = 10,0	24 300
Verejné stravovanie		
okrsok 003		
- reštaurácia, jedáleň	130 m ² Q _h = 17 kW = 2,0	4 800
Nevýrobné služby		
okrsok 001,002		
- manikúra,pedikúra	35 m ² Q _h = 5 kW = 0,6	1 400
okrsok 003		
- detské kaderníctvo	30 m ² Q _h = 4 kW = 0,5	1 200
- rýchločistiareň	15 m ² Q _h = 2 kW = 0,3	600
okrsok 001,002,003		
- cest. kancelárie	50 m ² Q _h = 6 kW = 0,7	1 700
Výrobné a opravár. služby		
okrsok 003		
- opr. elektrospotr.	60 m ² Q _h = 7 kW = 0,8	2 000
- oprava chladničiek	25 m ² Q _h = 3 kW = 0,4	900
- opr. plynopotr.	15 m ² Q _h = 2 kW = 0,3	600
- opr. hodín a klenot.	10 m ² Q _h = 2 kW = 0,3	600
- kožušníctvo	10 m ² Q _h = 2 kW = 0,3	600
- knihárstvo	20 m ² Q _h = 3 kW = 0,4	900
- maliar. a natier.	125 m ² Q _h = 14 kW = 1,6	3 900
okrsok 001,003		
- stolárstvo	60 m ² Q _h = 7 kW = 0,8	2 000
- čalúnnictvo	10 m ² Q _h = 2 kW = 0,3	600
okrsok 003,004		
- autoopravovne	960 m ² Q _h = 98 kW = 11,2	27 300
Správa, riadenie a porad.činnosť		
okrsok 001		
- štátne notárstvo	10 m ² Q _h = 2 kW = 0,3	600
okrsok 001,002,003		
- advok. poradne	80 m ² Q _h = 9 kW = 1,1	2 600
spolu vyššia občianska vybavenosť	191,9 m³/h	403 800 m³/r

Občianska vybavenosť, navrhovaná v koncepte riešenia, sa uvažuje s plynofikáciou len pre tie objekty, ktoré sú v blízkosti jestvujúcich plynovodov.

Navrhovaný priemysel

Navrhovaná lokalita priemyslu sa nachádza v okrsku 005 a 006. Pri okrsku 005 je jestvujúca regulačná stanica RS 13 000-3/2-440, 2,5 MPa – 0,1 MPa – 0,3 MPa. Cez navrhované územie okrsku 005 prechádza STL plynovod o pretlaku 0,3 MPa.

Výpočet spotreby plynu pre priemysel

Výpočet potreby plynu vychádza z výpočtu potreby tepla pre priemysel.

– okrskok 005

plocha výrobných hál 7 500 m² a kubatúra výr.hál 41 250 m³

Q_h = 613 kW 70,0 m³/h 170 700 m³/r

plocha administratívy 2 400 m² a kubatúra administrat. 13 500 m³

Q_h = 233 kW 26,6 m³/h 64 900 m³/r

spolu okrskok 005 26,6 m³/h 64 900 m³/r

– okrskok 006

plocha výrobných hál 2 700 m² a kubatúra výr.hál 13 500 m³

Q_h = 214 kW 24,5 m³/h 59 600 m³/r

Celková spotreba plynu pre navrhovaný priemysel

• okrskok 005 96,6 m³/h 235 600 m³/r

• okrskok 006 24,5 m³/h 59 600 m³/r

celkom priemysel 121,1 m³/h 295 200 m³/r

B.17.2.3. Zhodnotenie územia z hľadiska zásobovania plynom

Ďalší rozvoj plynovodnej siete bude závisieť od rozvojových zámerov mesta tak, aby sa uspokojila potreba plynu vyplývajúca z návrhu v územnom pláne mesta. Pri riešení zásobovania plynom bude potrebné zamerať sa na :

- posúdenie prenosových kapacít nadradenej plynárenskej sústavy VTL, stanovenie voľných prenosových kapacít plynovodov a regulačných staníc,
- návrh využitia súčasnej a vybudovania novej plynárenskej siete v nových rozvojových plochách,
- rozšírenie existujúcej siete v súlade so zámermi plynárenského podniku.

B.17.2.4. Požiadavky a podmienky pre riešenie koncepcie rozvoja z hľadiska zásobovania plynom

- riešiť koncepciu rozvoja v súlade so zákonom č. 237/2000 Z.z., zákonom č. 309/1991 Zb. v znení zákona č. 218/1992 Zb., zákona č. 148/1994 Zb., zákona č. 256/1995 Z.z. a zákona č. 70/1998 Z.z. o energetike, v súlade s energetickou politikou štátu a zásadami hospodárenia s energiami,
- posúdiť voľné kapacity plynovodov,
- riešiť napojenie nových zdrojov tepla a nových plôch obytnej zástavby z voľnej kapacity existujúcej plynárenskej siete,
- určiť pri návrhu nových zdrojov tepla na báze plynu stupeň decentralizácie.

Vymedzenie ochranných pásiem

V zmysle § 27 zákona č. 70/98 Z.z. o energetike na ochranu plynárenských zariadení sa zriaďujú ochranné pásma :

- 4 m pre plynovody a plynové prípojky s men. svetlosťou do 200 mm,
- 8 m pre plynovody a plynové prípojky s men. svetlosťou do 500 mm,
- 1 m pre nízkotlaké a stredotlakové plynovody a plynovodné prípojky, ktorými sa rozvádzajú plyny v zastavanom území obce,
- 8 m pre technologické objekty (regulačné stanice).

Vymedzenie bezpečnostného pásma (§ 28)

- 10 m pri stredotlakových plynovodoch a prípojkách na voľnom priestranstve a v nezastavanom území,
- 20 m pri vysokotlakových plynovodoch a prípojkách s men. svetlosťou.

B.17.3. Zásobovanie teplom

B.17.3.1. Charakteristika zásobovania teplom mesta Vrútky

Mesto Vrútky leží v oblasti výpočtovej teploty vonkajšieho vzduchu - 18°C bez intenzívnych vetrov. Dĺžka vykurovacieho obdobia je 249 dní pri priemernej ročnej vonkajšej teplote vzduchu +3,3°C.

Mesto Vrútky je zásobované teplom zo súboru tepelných zdrojov rozmanitých druhov a výkonov. Zdroje tepla na území mesta Vrútky svojou veľkosťou a povahou teplotnosných médií zodpovedajú charakteru tepelného odberu. V území sa nachádzajú priemyselné prevádzky vyžadujúce tepelný odber.

Dominujúce palivo je zemný plyn naftový. Všetky evidované tepelné zdroje spĺňajú limity emisií škodlivín aj bez filtračných zariadení.

V rámci územného plánu sa problematika vykurovania rieši ohľadom na kvantitatívnu ako aj kvalitatívnu stránku zásobovania teplom včítane ochrany životného prostredia.

Koncepcia zásobovania teplom mesta Vrútky

Zásobovanie teplom v meste Vrútky je zabezpečené centrálnymi, individuálnymi a lokálnymi zdrojmi tepla. Štruktúra paliva je v súčasnej dobe rozdelená na zemný plyn, elektrinu, uhlie a odpadové palivo.

Podiel jednotlivých palív predstavuje v meste Vrútky 90% vykurovania zemným plynom, zostatok potreby vykurovania je pokryté pevnými palivami, ako sú uhlie, koks, odpadové palivo. Zanedbateľný podiel vykurovania je riešený elektrickou energiou.

Individuálne a lokálne zásobovanie teplom

Plynifikácia mesta Vrútky umožnila využívať zemný plyn naftový na vykurovanie v celom zastavanom území obce.

Individuálne vykurovanie z drobných domových kotolní (do výkonu 50 kW) sa uplatňuje v nízko-podlažnej zástavbe vybudovaním ústredného kúrenia. Podľa podkladov je plynovým vykurovaním riešené 90% potreby vykurovania.

Lokálne vykurovanie je buď plynom zavedením plynových vykurovacích telies, elektrinou zavedením elektrických vykurovacích telies, alebo tuhým a odpadovým palivom v rôznych typoch zariadení. Pokiaľ je k dispozícii plyn a elektrina sú tieto zdroje tepla komfortné a hygienicky nezávadné. Ekologické hodnotenie lokálneho vykurovania závisí od použitého paliva.

Zdroje tepla

Centrálne zdroje tepla sú v meste Vrútky vybudované :

Zdrojmi tepla sú kotolne, parné a teplovodné.

- ŽOS Vrútky - zdroj tepla 80 MW - palivo zemný plyn a hnedé uhlie.
V areáli závodu je vybudovaný zdroj tepla. Zabezpečuje potreby energie pre areál závodu ŽOS Vrútky. Areál závodu je situovaný v katastrálnych územiach miest Vrútky a Martin. Zdroj tepla sa nachádza v katastri mesta Martin.
V zdroji tepla sú použité stredotlaké parné kotly určené na spaľovanie zemného plynu a hnedého uhlia. Inštalované sú tri kotly RK 25 na plyn a jeden kotol RK 25 na hnedé uhlie. Výkon kotlov je 3x 20 MW na zemný plyn a 1x 20 MW na hnedé uhlie. V kotloch sa vyrába stredotlaká para o teplote 280°C a tlaku 1,05 MPa.
- MÄSOKOMBINÁT Vrútky - zdroj tepla 2,32 MW - palivo hnedé uhlie.
V areáli závodu je vybudovaný zdroj tepla. Určený je pre potreby areálu závodu. V zdroji tepla sú použité nízkotlaké parné kotly určené na spaľovanie hnedého uhlia. Inštalované sú dva kotly SARK 1160 na hnedé uhlie. Výkon kotlov je 2x 1,16 MW. V kotloch sa vyrába nízkotlaká para o teplote 110°C.
- BYVATERM Vrútky - Plynová kotolňa C-1 - zdroj tepla 10,59 MW - palivo zemný plyn.
Plynová kotolňa je vybudovaná v centrálnej časti mesta. Zásobuje teplom 993 bytových jednotiek. V zdroji tepla sú použité teplovodné kotly určené na spaľovanie zemného plynu. Inštalované sú štyri kotly. Tri kotly VVP 2500 a jeden kotol VVP 1860. Výkon kotlov je 3x 2,91 MW a 1x 1,86 MW. V kotloch sa vyrába teplá voda o teplotnom spáde 92,5/67,5°C.
- BYVATERM Vrútky - Plynová kotolňa C-2 - zdroj tepla 4,72 MW - palivo zemný plyn.
Plynová kotolňa je vybudovaná v centrálnej časti mesta. Zásobuje teplom 454 bytových jednotiek. V zdroji tepla sú použité teplovodné kotly určené na spaľovanie zemného plynu. Inštalované sú dva kotly OW 2360. Výkon kotlov je 2x 2,36 MW. V kotloch sa vyrába teplá voda o teplotnom spáde 92,5/67,5°C.

B.17.3.2. Návrh zásobovania teplom mesta Vrútky

V územnom pláne mesta Vrútky - koncept riešenia sú navrhované územia pre ďalšie rozšírenie obce - etapa riešenia k roku 2015.

Nové plochy sú uvažované pre bývanie, základnú okrskovú vybavenosť, vyššiu vybavenosť, priemysel, rekreáciu a cestovný ruch.

Okrsok	Počet bytov
Navrhovaná HBV	
001	32
002	10
003	57
004	-
spolu	99
Navrhovaná IBV	
001	2
002	8
003	367
004	-
005	24
006	1
007	4
spolu	406

Plynofikácia mesta Vrútky umožnila využívať zemný plyn naftový na vykurovanie na celom zastavanom území obce. Výrazne menší podiel má vykurovanie na báze elektrickej energie a minimálny je podiel ostatných druhov paliva.

Výpočet potreby tepla pre IBV a HBV

Určenie potreby tepla je prevedené podľa STN 73 0540.

Pre rodinné domy sa uvažuje hodinový príkon tepla 5,4 kW a ročná potreba tepla 41 GJ/rok.

Pre bytové domy sa počíta hodinový príkon tepla 3,8 kW/byt a ročná potreba tepla 28,4 GJ/rok.

Okrskok	Hodinová potreba	Ročná potreba
HBV		
001	32 x 3,8 = 122 kW	32 x 28,4 = 909 GJ/rok
002	10 x 3,8 = 38 kW	10 x 28,4 = 284 GJ/rok
003	57 x 3,8 = 217 kW	57 x 28,4 = 1619 GJ/rok
004	-	-
spolu	377 kW	2 812 GJ/rok
IBV		
001	2 x 5,4 = 117 kW	2 x 28,4 = 82 GJ/rok
002	8 x 5,4 = 44 kW	8 x 28,4 = 328 GJ/rok
003	367 x 5,4 = 1982 kW	637 x 28,4 = 15047 GJ/rok
004	-	-
005	24 x 5,4 = 130 kW	24 x 28,4 = 984 GJ/rok
006	1 x 5,4 = 6 kW	1 x 28,4 = 41 GJ/rok
007	4 x 5,4 = 22 kW	4 x 28,4 = 164 GJ/rok
spolu	2 301 kW	16 646 GJ/rok

V zástavbe IBV a HBV sa uvažuje s vybudovaním domových a blokových kotolní na zemný plyn.

Výpočet potreby tepla a plynu pre vybavenosť, priemysel a rekreáciu

Určenie potreby tepla je prevedené podľa STN 73 0540.

Potreba tepla pre občiansku vybavenosť je určená z obostavaného priestoru podľa STN 73 0540.

Potreba plynu je určená z výhrevnosti zemného plynu a účinnosti zariadenia.

Potreba tepla - Základná občianska vybavenosť:

Zariadenie	Hodinová potreba tepla Q_h v kW	Ročná potreba tepla Q_r v GJ
Školstvo a výchova		
Materské školy		
okrsok 004; MŠ - ul. Francúz. partizánov	31	273
okrsok 003; Lokalita Kopanice	59	519
Základné školy		
okrsok 003; Lokalita Kopanice	133	1169
Kultúra a osвета		
okrsok 001; Mestská knižnica	59	519
Zdravotníctvo		
okrsok 001; Zariadenie pre zabezpečovanie zdravotnej starostlivosti, ul. Cyrila a Metoda	6938	334
okrsok 003; Lekáreň	38	334
Maloobchodná sieť		
okrsok 001, Širokosortimentné potraviny,	58	510

Zariadenie	Hodinová potreba tepla Q_h v kW	Ročná potreba tepla Q_r v GJ
mäso, zelenina, ovocie		
okrsok 001, 003 Predajne priemyselného tovaru	91	800
Verejné stravovanie		
okrsok 001, 002; Jedálne	36	317
okrsok 002, 003, 005; Reštaurácie a hostinice	97	853
Nevýrobné služby		
okrsok 001, 002, 003; Holičstvo a kaderníctvo	16	141
okrsok 001, 003; Zberňa prádla	6	53
Zberne opráv priemyselného tovaru	16	141
Výrobné služby		
okrsok 001, 003; Zákazkové krajčírstvo	19	167
okrsok 002, 003; Oprava obuvi	7	62
okrsok 002, 004; Sklenárstvo	23	203
okrsok 002, 004; Oprava odevov	2,0	150
okrsok 002, 004; Oprava vodoinštalácií	2,4	185
Správa a riadenie		
okrsok 001, 003; Banky a sporiteľne	3,5	264
okrsok 001; Pošta	2,2	167
spolu	845 kW	7 434 GJ

V uvedených objektoch sa uvažuje s vybudovaním domových a blokových kotolní na zemný plyn.

Potreba plynu - základná občianska vybavenosť:

Zariadenie	Hodinová potreba plynu B_h v m ³	Ročná potreba plynu B_r v m ³
Školstvo a výchova		
Materské školy		
okrsok 004; MŠ - ul.Francúz. partizánov	3,6	8 700
okrsok 003; Lokalita Kopanice	6,8	16 500
okrsok 004; Lokalita Sekaniny	5,1	12 300
Základné školy		
okrsok 003; Lokalita Kopanice	15,2	37 100
Kultúra a osвета		
okrsok 001; Mestská knižnica	6,8	16 500
Zdravotníctvo		
okrsok 001; Zariadenie pre zabezpečovanie zdravotnej starostlivosti, ul. Cyrila a Metoda	8,6	19 300
okrsok 003; Lekáreň	4,4	10 600
Maloobchodná sieť		
okrsok 001, Širokosortimentné potraviny, mäso, zelenina, ovocie	4,4	10 600
okrsok 001, 003, 004; Predajne priemyselného tovaru	7,3	17 700
Verejné stravovanie		
okrsok 001, 002; Jedálne	2,0	4 834
okrsok 002, 003, 005; Reštaurácie a hostinice	7,5	18 127

Zariadenie	Hodinová potreba plynu B_h v m^3	Ročná potreba plynu Br v m^3
ce		
Nevýrobné služby		
okrsok 001, 002, 003, Holičstvo a kaderníctvo	1,9	4 500
okrsok 001, 003, 004; Zberňa prádla	0,7	1 700
Zberne opráv priemyselného tovaru	1,9	4 500
Výrobné služby		
okrsok 001, 003; Zákazkové krajčírstvo	2,2	5 300
okrsok 002, 003; Oprava obuvi	0,8	2 000
okrsok 002, 004; Sklenárstvo	2,7	6 500
okrsok 002, 004; Oprava odevov	2,0	4 800
okrsok 002, 004; Oprava vodoinštalácií	2,4	5 900
Správa a riadenie		
okrsok 001, 003; Banky a sporiteľne	3,5	8 400
okrsok 001; Pošta	2,2	5 300
spolu	82,0 m^3	221 161 m^3

Potreba tepla - Vyššia občianska vybavenosť:

Zariadenie	Hodinová potreba tepla Q_h v kW	Ročná potreba tepla Q_r v GJ
Šport a telovýchova		
okrsok 002; Krytý plavecký bazén	437	3839
okrsok 002; Športová hala	114	1002
Kultúra a osвета		
okrsok 003; Kostol - modlitebňa	45	396
okrsok 001; Výstavná sieň	24	211
okrsok 001; Koncertná sieň	16	141
Sociálna starostlivosť		
okrsok 003; Dom dôchodcov	147	1292
okrsok 003, 004; Detský domov	47	413
Maloobchodná sieť		
okrsok 003; Plnosortimentný obchodný dom	62	545
okrsok 004; Veľkopredajňa potravín	68	598
okrsok 003; Širokosortimentná predajňa odevov	26	229
okrsok 003; Predajňa obuvi a koženej galantérie	17	150
okrsok 003; Predajňa nábytku	62	545
okrsok004; Predajňa lacných a použitých tovarov	21	185
okrsok 003; Predajňa kníh a hudobnín	14	123
okrsok 001, 003; Predajňa kvetín	11	97
okrsok 001, 003; Predajňa očnej optiky	6	53
okrsok 003; Predajňa auto-moto a náhr. súčastok	17	150
okrsok003; Širokosortimentná predajňa drogérie	12	106
okrsok 003; Predajňa papiernictvo	9	80
okrsok 001, 003, 004; Cukráreň	23	203
Ubytovanie		
okrsok 001; Hotel v priestore hotela Slávia	82	721
okrsok 001; Hotel v priestore hotela Magura	67	589
okrsok 003; Hotel v okrskovom centre	87	765
Verejné stravovanie		
okrsok 003; Reštaurácia, jedáleň	17	150
Nevýrobné služby		
okrsok 003; Detské kaderníctvo	4	36

Zariadenie	Hodinová potreba tepla Q_h v kW	Ročná potreba tepla Q_r v GJ
okrsok 001, 002; Manikúra, pedikúra	5	44
okrsok 003; Rýchločistiarne	2	18
okrsok 001, 002, 003 Cestovné kancelárie	6	53
Výrobné a opravárenské služby		
okrsok 003; Opravovňa elektropotrebičov	7	62
okrsok 003; Opravovňa chladničiek	3	27
okrsok 003; Opravovňa plynospotrebičov	2	18
okrsok 003; Opravovňa hodín a klenotov	2	18
okrsok 001, 002, 003, Autoopravovne a auto-servisy	49	430
okrsok 001, 003; Čaluníctvo	2	18
okrsok 003; Kožušníctvo	2	18
okrsok 003; Knihárstvo	3	27
okrsok 001, 003; Stolárstvo	7	62
okrsok 004; Elektroinštalatérstvo	10	88
okrsok 003; Maliarstvo a natieračstvo	14	123
Správa, riadenie a poradenská činnosť		
okrsok 001,002,003,004; Advokátske poradne	9	80
okrsok 001; Štátne notárstvo	2	18
spolu	1 560 KW	13 723 GJ

V uvedených objektoch sa uvažuje s vybudovaním domových a blokových kotolní na zemný plyn.

Potreba plynu - Vyššia občianska vybavenosť:

Zariadenie	Hodinová potreba plynu B_h v m ³	Ročná potreba plynu B_r v m ³
Šport a telovýchova		
okrsok 002; Krytý plavecký bazén	49,9	121700
okrsok 002; Športová hala	13,1	31800
Kultúra a osвета		
okrsok 003; Kostol - modlitebňa	5,2	12600
okrsok 001; Výstavná sieň	2,8	6700
okrsok 001; Koncertná sieň	1,9	4500
Sociálna starostlivosť		
okrsok 003; Dom dôchodcov	16,8	4100
okrsok 003,004; Detský domov	5,4	13100
Maloobchodná sieť		
okrsok 003; Plnosortimentný obchodný dom	7,1	17300
okrsok 003; Širokosortimentná predajňa odevov	3,0	7300
okrsok 003; Predajňa obuvi a koženej galantérie	2,0	4800
okrsok 003; Predajňa nábytku	7,1	17300
okrsok 003; Predajňa kníh a hudobnín	1,6	3900
okrsok 001,003; Predajňa kvetín	1,3	3100
okrsok 001,003; Predajňa očnej optiky	0,7	1700
okrsok 003; Predajňa auto-moto a náhr. súčias-tok	2,0	4800
okrsok003; Širokosortimentná predajňa drogérie	1,4	3400
okrsok 003; Predajňa papiernictvo	1,1	2600
okrsok 001,003,004; Cukráreň	2,7	6500
Ubytovanie		
okrsok 001; Hotel v priestore hotela Slávia	9,4	22900
okrsok 001; Hotel v priestore hotela Magura	7,7	18700
okrsok 003; Hotel v okrskovom centre	10,0	24300
Verejné stravovanie		
okrsok 003; Reštaurácia, jedáleň	2,0	4800
Nevýrobné služby		

Zariadenie	Hodinová potreba plynu B_h v m^3	Ročná potreba plynu Br v m^3
okrsok 003; Detské kaderníctvo	0,5	1200
okrsok 001,002; Manikúra, pedikúra	0,6	1400
okrsok 003; Rýchločistiarne	0,3	600
okrsok 001,002,003, Cestovné kancelárie	0,7	1700
Výrobné a opravárenské služby		
okrsok 003; Opravovňa elektrospotrebičov	0,8	2000
okrsok 003; Opravovňa chladničiek	0,4	900
okrsok 003; Opravovňa plynospotrebičov	0,3	600
okrsok 003; Opravovňa hodín a klenotov	0,3	600
okrsok 001, 002, 003, Autoopravovne a auto-servisy	5,6	13 650
okrsok 001,003; Čaluníctvo	0,3	600
okrsok 003; Kožušníctvo	0,3	600
okrsok 003; Knihárstvo	0,4	900
okrsok 001,003; Stolárstvo	0,8	2000
okrsok 004; Elektroinštalérstvo	1,2	2800
okrsok 003; Maliarstvo a natieračstvo	1,6	3900
Správa, riadenie a poradenská činnosť		
okrsok 001,002,003,004; Advokátske poradne	1,1	2600
okrsok 001; Štátne notárstvo	0,3	600
spolu	169,7 m^3	374 550 m^3

Potreba tepla - navrhovaný priemysel:

Zariadenie	Hodinová potreba tepla Q_h v kW	Ročná potreba tepla Q_r v GJ
Okrskok 005		
Výrobné haly	613	5386
Administratívne priestory	233	2047
Okrskok 006		
Výrobné haly	214	1880
spolu	1480 KW	13 003 GJ

V uvedených objektoch sa uvažuje s vybudovaním centrálného zdroja tepla s využitím združenej výroby tepla a elektrickej energie pomocou kogeneračných jednotiek.

Potreba plynu - Navrhovaný priemysel:

Zariadenie	Hodinová potreba plynu B_h v m^3	Ročná potreba plynu Br v m^3
Okrskok 005		
Výrobné haly	70,0	170700
Administratívne priestory	26,6	64900
Okrskok 006		
Výrobné haly	24,5	59600
spolu	121,1 m^3	295 200 m^3

Potreba tepla - Navrhovaná rekreácia:

Zariadenie	Hodinová potreba tepla Q_h v kW	Ročná potreba tepla Q_r v GJ
Okrskok 007		
Rekreačné zariadenie - 150 lôžok, reštaurácia, kuchyňa, príslušenstvo, občerstvenie a verejné WC	420 KW	3690 GJ

V uvedených objektoch sa uvažuje s vybudovaním domových kotolní na báze elektriny, biomasy, tuhého paliva prípadne propánu .

B.17.3.3. Zhodnotenie územia z hľadiska zásobovania teplom

Mesto Vrútky je zásobované teplom zo zdrojov tepla, v ktorých sa používa v prevažnej miere ako palivo zemný plyn .

Zachovanie čistoty ovzdušia v celom území si vyžaduje použitie ušľachtilých médií akými sú elektrická energia a zemný plyn. Postupne je potrebné nahradiť všetky zdroje tepla, ktoré spaľujú tuhé palivá novými technológiami, ktoré využívajú ekologické druhy paliva. V zastavanom území obce používať v maximálnej miere pre účely vykurovania zemný plyn. V maximálnej miere využiť rezervy tepelných výkonov existujúcich zdrojov tepla.

Centrálne zdroje tepla majú výkonovú rezervu pre ďalších odberateľov. Napriek tomu sa prejavuje útlm odberu a stagnácia rozvoja.

Aktuálne otázky v oblasti cien energií, dotácie na teplo a palivá, legislatíva sú naliehavé a potrebujú systémové riešenie v oblasti zásobovania teplom.

V priestoroch, kde nie je privedený rozvod zemného plynu sa uvažuje s možnosťou lokálneho vykurovania a vybudovania lokálnych a domových kotolní na báze elektriny, biomasy, tuhého paliva prípadne propánu .

V prípade vybudovania rozvodu zemného plynu sa v uvedených objektoch uvažuje s vybudovaním domových kotolní na zemný plyn.

Pre objekty navrhovaného priemyslu, krytého plaveckého bazéna, športovej haly a hotelov sa javí vhodnosť použitia združenej výroby tepla a elektrickej energie pomocou kogeneračných jednotiek.

Zásobovanie teplom pre nové aktivity v území je vhodné riešiť:

- možnosťou využitia rezerv tepelných výkonov existujúcich zdrojov tepla,
- vybudovaním centrálnych zdrojov tepla v priemyselnej časti,
- individuálnymi zdrojmi tepla s výkonom do 1 MW na báze zemného plynu,
- drobnými kotolničkami v zónach IBV pre každý dom na báze zemného plynu.

B.18. Základné požiadavky na telekomunikácie

B.18.1. Všeobecne podmienky pre riešenie

Pre uvažovanú bytovú výstavbu IBV, HBV, ako aj novonavrhovanú občiansku vybavenosť v okrskových centrách obce Vrútky bude navrhovaná 80 - 100 % telefonizácia bytovej výstavby a 100 % telefonizácia podnikateľských subjektov s možnosťou ďalšieho napojenia nadštandardných telekomunikačných zariadení a skvalitnia sa alebo umožnia špičkové telekomunikačné služby.

Potrebné telefónne prípojky pre podnikateľskú sféru, priemysel, poľnohospodárstvo a občiansko - komunálny sektor bude zabezpečený podľa jednotlivých požiadaviek užívateľov na telefónne prípojky a požadované telekomunikačné služby v rámci inštalovaných rezerv jednotlivých RSU a HOST Vrútky.

B.18.2. Návrh rozvoja pevných telekomunikačných sietí

Rozvoj telekomunikačných zariadení bude vychádzať z predpokladanej 60% telefonizácie bytov a 100% podielu podnikateľských staníc v rámci SR. Telekomunikácia bytov bola kategorizovaná podľa veľkosti sídla a jej limitné hodnoty sú u sídiel do 10 000 obyvateľov - 33 %.

Hustota telefónnej siete – orientačný výpočet :

$$\text{HTP} = \frac{\text{počet obyvateľov} \times \text{telef.hustota}}{100} = \frac{8397 \times 33}{100} = 2771$$

$$HTS = \frac{\text{počet bytov}}{\text{počet obyvateľov}} \times 100 = \frac{3312}{8397} \times 100 = 39.44 \%$$

Môžeme konštatovať, že pokrytie požiadaviek na zriadenie nových telefónnych prípojok a rozšírenie poskytovaných telekomunikačných služieb bude možné zrealizovať v plnom rozsahu po dokončení rekonštrukcie mts a budovaním novej mts zemnou úložnou kabelážou v novourbanizovaných lokalitách z automatickej digitálnej telefónnej ústredne HOST Vrútky- digitálneho uzla Vrútky. Týmto sa zabezpečí plné pokrytie dopytu jednak na zriadenie nových bytových staníc a jednak staníc podnikateľských s možnosťou nadštandardných telekomunikačných služieb v kvalite ISDN.

Ďalšie zvýšenie telefonizácie je podmienené rozvojovými investíciami do telekomunikačnej siete na najvyššej technickej úrovni.

V novourbanizovanom okrsku č. 003 s predpokladanou veľkou hustotou telefónnych staníc bude vybudovaná, resp. zriadená sústredňovacia ústredňa RSÚ, ktoré budú vysunutou časťou telekomunikačnej riadiacej digitálnej ústredne HOST Vrútky.

Ďalšia telefonizácia je podmienená výstavbou nových kábelovodov jednak v jestvujúcej zástavbe a taktiež do nových okrskov bytovej výstavby a občianskej vybavenosti. Trasa kábelovodov bude v prevážnej miere vedená popri nových cestných a peších komunikáciách. Vstupy do objektov budú riešené pomocou vstupných šácht. V objektoch budú zriadené sústredňovacie body.

Jestvujúce rozvody a tvárnicové trate v centrálnej časti obce Vrútky - kábelovody a tvárnicové trasy dávajú možnosť rozširovania telefónnych rozvodov podľa potrebných kapacít. Tvárnicovú trať riešiť tak, aby bolo možné do nej zatahnuť ďalšie káble aj pre kábelovú televíziu. Vedenie všetkých káblových zemných rozvodov v meste riešiť komplexne a budovať združené siete technickej infraštruktúry vrátane tvárnicovej trasy slaboprúdu a diaľkových slaboprúdových káblov. Miestna telefónna sieť k jednotlivým účastníkom telekomunikačnej siete bude riešená zemnými úložnými káblami štvorkovej konštrukcie prípadne v nových kábelových telekomunikačných trasách sa môže v predstihu prevádzať trubkovaním pre optokáble. Kábelovú sieť novonavrhovanej kábelovej televízie bude účelné budovať v koordinácii s telekomunikačnými kábelovými trasami.

Rýchlosť telefonizácie bude daná technickými možnosťami a bude ju určovať samotná potreba urbanizovaných častí riešeného územia na nové telefónne prípojky, ako aj potreba skvalitnenie prenosu a rozšírenie možnosti využívania tejto siete na služby ako sú telefax, bureaufaxu, teletextu a videotextu a verejne dátovej a parketovej siete na prenos dát. Trasa kábelových rozvodov bude v prevážnej miere vedená popri nových cestných a peších komunikáciách. Vstupy do nových objektov budú riešené pomocou vstupných šácht. V objektoch občianskej vybavenosti budú zriadené sústredňovacie body. Objekty výstavby IBV a samostatne stojace RD, alebo dvojdomy budú riešené napojením na navrhovanú mts z ÚR kábelovými prípojkami do telekomunikačných skriniek osadených v predzáhradkách. Miestna telefónna sieť bude riešená zemnými úložnými káblami štvorkovej konštrukcie. V súlade s celoštátnymi koncepciami je nutné uvažovať s rozvojom telekomunikačnej siete v riešenom území na najvyššej kvalitatívnej úrovni, ako základný predpoklad rozvoja.

Pri investičnej výstavbe je potrebné dodržať ochranné pásmo telekomunikačných vedení. Ochranné pásmo diaľkových a spojovacích vedení je 1,5 m na každú stranu od trasy ich uloženia, 3 m do výšky a 3 m do hĺbky od úrovne terénu. Ochranné pásmo miestnych telefónnych vedení je 1 m od trasy ich pokládky. Ochranné pásma sú vymedzené a charakterizované vo vyhláske č. 111/64 Zb. V prípade realizácie akcie spojených so zemnými prácami sa doporučuje vždy konkrétnu akciu prejednať s príslušným OTS ST Martin, ktoré vydá svoje vyjadrenie aj s podmienkami realizácie.

B.18.3. Návrh rozvoja mobilných telekomunikačných sietí

Rozvoj mobilnej telekomunikačnej siete zabezpečujú v súčasnosti dvaja operátori a to Orange Slovensko, a.s. Bratislava a spoločnosť EuroTel. Tieto spoločnosti majú po území Slovenska rozmies-

tnené svoje základňové, prenosové a centrálné stanice podľa vlastných navrhnutých koncepcií rozvoja týchto spoločností, za pomoci ktorých zabezpečujú pre svojich užívateľov pokrytie signálom GSM v pásme 900 a 1800 MHz.

Riešené územie obce Vrútky je plošne pokryté signálom GSM obidvoch prevádzkovateľov tejto mobilnej siete prostredníctvom prenosových staníc.

B.19. Životné prostredie

B.19.1. Ovzdušie

Na katastrálnom území mesta Vrútok je ovzdušie znečisťované centrálnymi, individuálnymi a lokálnymi zdrojmi tepla. Ako palivo sa používa zemný plyn, elektrina, uhlie a odpadové palivo.

Na území mesta sú vybudované tieto centrálné zdroje tepla:

- ŽOS a.s. Vrútky - ako palivo sa používa zemný plyn a hnedé uhlie. Zdroj tepla 80 MW. Zabezpečuje výrobu tepelnej energie pre celý areál závodu ŽOS, a.s. Vrútky. Použité sú strednotlakové parné kotle. Inštalované sú tri kotle RK 25 na plyn a jeden kotol RK na hnedé uhlie. Výkon kotlov je 3 x 20 MW na zemný plyn a 1 x 20 MW na hnedé uhlie, v ktorých sa vyrába strednotlaková para o teplote 280 °C a tlaku 1,05 MPa.
- Mäsokombinát FATRA, s.r.o. Vrútky – zdroj tepla 2,32 MW – palivo hnedé uhlie. Zdroj tepla je priamo v areáli, určený je pre potreby areálu mäsokombinátu. Inštalované sú dva nízkotlakové kotly SARK 1160 na hnedé uhlie. Výkon kotlov je 12 x 1,16 MW, v ktorých sa vyrába nízkotlaková para o teplote 110 °C.
- BYVATERM Vrútky prevádzkuje plynovú kotolňu C-1, zdroj tepla 10,59 MW – palivo zemný plyn. Kotolňa je situovaná v centrálnej časti mesta, zásobuje teplom 993 bytových jednotiek. Inštalované sú štyri teplovodné kotly. Tri kotly VVP 2500 a jeden kotol VVP 1860. Výkon kotlov je 3 x 2,91 MW, v ktorých sa vyrába teplá voda s teplovodným spádom 92,5/67,5 °C.
- BYVATERM Vrútky obhospodaruje plynovú kotolňu C-2 so zdrojom tepla 4,72 MW, v ktorej sa spaľuje zemný plyn. Kotolňa sa nachádza v centrálnej mestskej zóne a zásobuje tepelnou energiou 454 bytových jednotiek. V kotolni sú inštalované dva kotly OW 2360 o výkone 2 x 2,36 MW, v ktorých sa vyrába teplá voda s teplovodným spádom 92,5/67,5 °C.

Individuálne a lokálne kúrenie reprezentujú na území mesta. Drobné domové kotolne do výkonu 50 kW sú uplatnené v rodinných domoch. Plynovým kúrením je vyriešených až 90 % potrieb a nárokov na vykurovanie.

Emisie podľa jednotlivých prevádzok:

Znečisťujúce prevádzky	Emisie v tonách					Veľkosť zdroja
	TZL	SO ₂	NO _x	CO	Org.C	
SeVaK	0,026	0,215	0,52	0,21	0,047	
Firma – Ing. Juraj Volentier	-	-	-	-	0,48	stredný
ŽOS a.s. Vrútky	103,703	167,702	37,971	105,524	21,937	veľký
BYVATERM, s.r.o.	0,194	0,023	3,783	1,528	0,255	stredný
Mídan Tatry, s.r.o.,závod PO	0,005	0,001	0,1	0,04	0,007	stredný
Mesto Vrútky	0,009	0,001	0,177	0,072	0,012	stredný

– Vysvetlivky : TZL - tuhé znečisťujúce látky, SO₂ - oxidy síry, NO_x - oxidy dusíka, CO - oxid uhoľnatý, CO_U - organické látky – organický uhlík

V súčasnosti sa na území mesta Vrútky nezabezpečuje meranie imisíí.

Vláda SR podľa § 4 ods. 2 a § 5 ods. 4 zákona č. 309/1991 Zb. o ochrane ovzdušia pred znečisťujúcimi látkami (zákon o ovzduší) v znení zákona č. 218/1992 Zb., zákona NR SR č. 148/1994 Z.z. a zákona NR SR č. 258/1995 Z.z. vydala nariadenie vlády SR č. 92 zo dňa 19.3.1996, ktorým sa vykonáva zákon č. 309/1991 Zb. v znení neskorších predpisov.

Nariadením vlády sa určujú:

- jestvujúce a nové zdroje znečisťovania,
- limity znečisťovania a doba potrebná na ich dosiahnutie,
- všeobecné podmienky prevádzkovania zdrojov znečisťovania, podmienky a doba potrebná na ich dosiahnutie,
- zoznam znečisťujúcich látok, pre ktoré sa určujú limity znečisťovania,
- kategorizácia veľkých a stredných zdrojov znečisťovania ovzdušia,
- podmienky zabezpečovania rozptylu emisií znečisťujúcich látok.

V prílohe č. 6 k nariadeniu vlády SR č. 92/1996 Z.z. v zmysle znenia § 10 tohto nariadenia sú uvedené imisné limity pre vybrané znečisťujúce látky:

Znečisťujúca látka	Vyjadrená ako	Imisné limity ($\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$)			
		Priemerná ročná koncentrácia	Priemerná denná koncentrácia	Priemerná 8-hodinová koncentrácia	Priemerná ½-hodinová koncentrácia
Polietavý prach		60	150	-	500
Oxid siričitý	SO ₂	60	150	-	500
Oxid siričitý a polietavý prach	SO ₂ + p.p.	-	250	-	-
Oxidy dusíka	NO _x	80	100	-	200
Oxid uhoľnatý	CO	-	5 000	-	10 000
Ozón	O ₃	-	-	110	-
Olovo v polietavom prachu	Pb	0,5	-	-	-
Kadmium v polietavom prachu	Cd	0,01	-	-	-
Pachové látky		Nesmú byť v koncentráciách obťažujúcich obyvateľstvo			

Koncentrácia denná a polhodinová pre polietavý prach, SO₂, NO_x a CO nesmie byť v priebehu roka prekročená vo viac ako 5 % prípadoch.

Z hľadiska koncepcie rozvoja mesta Vrútky a ochrany ovzdušia v meste je nevyhnutné zo strany jestvujúcich aj navrhovaných prevádzkovateľov zdrojov znečistenia ovzdušia požadovať splnenie podmienok zabezpečujúcich ochranu ovzdušia podľa zákona č. 309/1991 Zb. o ochrane pred znečisťujúcimi látkami a nar. vlády SR z 19.3.1996, ktorým sa vykonáva zákon č. 309/1991 Zb. v znení neskorších predpisov. Realizáciou nových zdrojov a úpravou či rekonštrukciou existujúcich zdrojov znečisťovania ovzdušia tak, aby zodpovedali požiadavkám uvedených legislatívnych noriem, sa naplnia ciele podľa medzinárodných záväzkov, ktoré sledujú:

- zníženie prekračovania kritických záťaží a vysokých dopozícií síry a oxidov dusíka,
- zníženie emisií oxidov síry, oxidov dusíka, prchavých organických látok, ťažkých kovov a perzistentných látok,
- zníženie emisií znečisťujúcich látok z malých zdrojov a dopravy, spôsobujúcich lokálne znečistenie ovzdušia,
- príspevok Slovenskej republiky k riešeniu globálnych problémov – ochrana ozónovej vrstvy Zeme, skleníkový efekt.

B.19.2. Ochrana vôd

Vyplýva zo zákona č.184/2002 Z.z. - vodný zákon. Rozvojom územia je potenciálne ohrozený vodársky zdroj Lipovec-studňa.

Na katastrálne územie Vrútky sa vzťahuje nasledujúca legislatívna ochrana vôd :

- ochranné pásma (OP) II. a III. stupňa prírodných liečivých zdrojov a prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd v Martine, vyplývajúce zo zákona NR SR č.277/1994 Z.z. o zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov, stanovené Vyhláškou MZ SR č.20/2000 z 10.1.2000.
- pásmo hygienickej ochrany (PHO) II. stupňa delené na vnútornú a vonkajšiu časť vodárenského zdroja Lipovec - studňa, stanovené rozhodnutím ONV Martin č.PLVH-963/1988-vod.Hu z 11.11.1988.

Najväčšími užívateľmi povrchových vôd v riešenom území sú :

- ŽOS a.s. Vrútky odoberá povrchovú vodu z potoka Zázrivá mimo v.k.ú. Martin a vypúšťa vyčistené odpadové vody z vlastnej ČOV do rieky Váh
- verejná kanalizácia Martin - Vrútky vypúšťanie vyčistených odpadových vôd z ČOV Vrútky do Váhu

Znečistenie povrchových vôd

Akosť povrchových vôd sleduje SHMÚ. V riešenom katastrálnom území v profile Turiec - Vrútky. Zistené parametre kvality povrchových vôd publikuje v dokumente „Kvalita povrchových vôd na Slovensku“ v dvojiročných intervaloch (publikácia neverejná), resp. podáva informácie za úhradu. Preto, že neboli k dispozícii aktuálne údaje o kvalite povrchových vôd pre názornosť uvádzame posledné známe údaje z rokov 1995-96. V profile Turiec - Vrútky kvalita vôd v ukazovateli A bola II.trieda čistoty, v ukazovateli B IV.trieda čistoty, v ukazovateli C II.trieda čistoty a v ukazovateli E IV

V koncepcii územného rozvoja je z hľadiska ochrany životného prostredia :

- rešpektovaná legislatívna ochrana prírodných liečivých zdrojov a prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd v Martine
- rešpektovaná legislatívna ochrana vodárenského zdroja Lipovec-studňa do doby aktivácie náhradného vodárenského zdroja
- doporučené možnosti využitia podzemných vôd z diaľničného tunela pre vodárenské účely
- navrhované rozšírenie verejnej kanalizácie mesta Vrútky
- navrhované ekologicky prijateľne zneškodňovanie odpadových vôd aj od producentov mimo zastavaného územia mesta. Pre ČOV hotela Pod Piatrovou je doporučený tretí stupeň čistenia
- navrhovaná miestna ekologicky vhodná úprava korýt Javoriny, Kamenného a Nepomenovaného potoka v súvislosti z rozvojom územia v povodí potokov

B.19.3. Pôda

Problematika týkajúca sa ochrany a využívania pôdy ako základnej zložky životného prostredia bola riešená vo vzťahu k jeho multifunkčnosti t.z. vo vzťahu k produkcii biomasy, filtrácii, pufrácii a transformácii látok v prírode, ochrane diverzity živých organizmov, priestorovej základni pre socioekonomické aktivity – poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo, územný rozvoj.

Opatrenia na ochranu pôdy sú z hľadiska relevantnosti ovplyvniteľnej koncepciou územného plánu zamerané na optimalizáciu priestorového usporiadania v kategóriách zodpovedajúcich potenciálu pôd a využívanie v ekologicky únosnej zaťažiteľnosti pre zabezpečenie ekologicky stabilnej krajiny. Sú to:

- akceptovanie územného rozsahu lesného pôdneho fondu s polyfunkčným významom lesov v kategóriách a hospodárskych súboroch zodpovedajúcich horizontálnej a vertikálnej štruktúre územia a požiadavkám ekologického hospodárenia v lesoch,
- prispôsobovanie využívania lesov pri hospodárskych a obnovných postupoch funkčnosti priestorov krajinnno-ekologických zón L1, L2 a L3,

- akceptovanie územného rozsahu poľnohospodárskej pôdy a jej využívanie v kategóriách podľa typologicko-produkčnej kategorizácii akgroekosystémov t.z. v krajinno-ekologických zónach Z1 a Z2 v kategórii trvalé trávne porasty a v zóne P v kategórii striedavých polí orných pôd a trvalých trávnych porastov,
- využívanie poľnohospodárskej pôdy podľa určenej funkčnosti priestorov t.z. v krajinno-ekologickej zóne P ako extenzívnejšiu poľnohospodársku, v zónach Z1 a Z2 pre extenzívnu formu zameranú na produkciu krmovín,
- zabezpečovanie výživy rastlín riešiť predovšetkým organickými hnojivami, aplikáciu anorganických hnojív riešiť podľa zásoby živín v pôde a vo vzťahu k pestovanej plodine (plán hnojenia), postupy na aplikovanie riešiť tak, aby transport živín z pôdy do vody bol na prijateľnej úrovni (ochrana podzemných vôd),
- zabezpečovanie ochrany rastlín proti škodcom a chemické ničenie burín riešiť dôsledným dodržiavaním technologickej aplikácie stanovenej výrobcom ochranných prostriedkov bez ohrozenia kvality pôdy a podzemnej vody,
- akceptovanie, že pôda je aj priestorom pre uspokojovanie potrieb ľudskej spoločnosti formou novej výstavby t.z. výhľadový územný rozvoj zabezpečovať v rozsahu a lokalizácii navrhovanej územným plánom.

B.19.4. Odpadové hospodárstvo

V priebehu roku 2002 bolo vypracovaných niekoľko významných materiálov zaoberajúcich sa problematikou odpadového hospodárstva. Základom právnej úpravy pre nakladanie s odpadmi je zákon NR SR č. 223/2002 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý ustanovuje práva a povinnosti orgánov štátnej správy a povinnosti právnických a fyzických osôb pri nakladaní s odpadmi.

V zmysle tohoto zákona a podľa nadväzujúcej vyhlášky MŽP SR č. 283/2001 Z.z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch boli vypracované programy odpadového hospodárstva SR, krajov a okresov pre časový horizont 2001 – 2005.

Program odpadového hospodárstva Žilinského kraja je koncepčným materiálom v oblasti odpadového hospodárstva, ktorý určuje koncepciu riešeného OH na území okresov Bytča, Čadca, Dolný Kubín, Kysucké Nové Mesto, Liptovský Mikuláš, Martin, Námestovo, Ružomberok, Turčianske Teplice, Tvrdošín a Žilina.

Výrobná štruktúra priemyslu Žilinského kraja je odvetvovo diverzifikovaná so zastúpením strojárskoho, kovospracujúceho, elektronického, drevospracujúceho, textilného a odevného, chemického a papierenského priemyslu, produkcie potravín a pochutín. V kraji sa ťažia aj nerastné suroviny pre priemysel stavebných hmôt. Vo výrobe elektrickej energie kraj dosahuje nadregionálny význam.

Predchádzajúce programy v súlade so štátnou environmentálnou politikou v odpadovom hospodárstve definovali nasledovné princípy riadenia odpadového hospodárstva:

- obmedzovanie vzniku odpadov, obmedzovanie vzniku nebezpečných odpadov, zabezpečenie ich zhodnocovania a zneškodňovanie nezhodnotiteľných odpadov spôsobom, ktorý neohrozuje životné prostredie,
- znižovanie obsahu toxických látok v odpadoch,
- materiálové zhodnocovanie odpadov v čo najväčšej miere,
- tepelná úprava odpadov, pokiaľ ich nebolo možné inak využiť,
- skládkovanie odpadov v čo najmenšej možnej miere.

Rozvojové ciele POH Žilinského kraja sú zamerané na :

- plnenie programov odpadového hospodárstva,

- zníženie vplyvu environmentálnych rizikových faktorov na zdravie ľudí a na kultúrne dedičstvo,
- zlepšenie stavu životného prostredia a zdravia obyvateľstva,
- zníženie rizík zabezpečením správneho nakladania s odpadmi,
- materiálové a energetické zhodnocovanie odpadov.

Čiastkové ciele sú nasledovné :

- predchádzanie vzniku odpadov,
- zhodnocovanie odpadov,
- zneškodňovanie odpadov v súlade s podmienkami ustanovenými v novom zákone o odpadoch a jeho vykonávacích právnych predpisoch,
- vytváranie podmienok pre zhodnocovanie v súčasnosti nezhodnotiteľných odpadov,
- znižovanie podielu biologicky rozložiteľných odpadov ukladaných na skládky odpadov,
- znižovanie nebezpečných vlastností nebezpečných odpadov,
- zneškodňovanie nevyužitelných odpadov environmentálne vhodným spôsobom,
- ukladanie odpadov len na technicky vyhovujúcich skládkach odpadov,
- znižovanie rizík zo starých skládok odpadov,
- autorizovanie nakladania s opotrebovanými batériami a akumulátormi,
- autorizovanie nakladania s odpadovými olejmi.

Úradný informačný prostriedok Okresného úradu v Martine Okresný vestník vydal v náväznosti na vypracovaný Program odpadového hospodárstva Žilinského kraja v septembri 2002 všeobecne záväznú vyhlášku Okresného úradu v Martine č. 1/2002 z 26. augusta 2002, ktorou sa vyhlasuje záväzná časť Programu OH okresu Martin do roku 2005.

Táto vyhláška upravuje podľa § 2:

- komodity pre záväznú časť programu,
- údaje o prúdoch odpadov vo východiskovom a cieľovom roku programu,
- opatrenia na znižovanie biologicky rozložiteľných odpadov ukladaných na skládke odpadov.

Medzi komodity pre záväznú časť POH okresu Martin sú do roku 2005 zaradené tieto druhy odpadov:

- opotrebované batérie a akumulátory,
- odpadové oleje, opotrebované pneumatiky,
- odpady z viacvrstvových kombinovaných materiálov,
- elektronický šrot,
- odpady z polyetyléntereftalátu (PET),
- odpady z polyetylénu (PE),
- odpady z polypropylénu (PP),
- odpady z polystyrénu (PS),
- odpady z polyvinylchloridu (PVC),
- odpady zo žiariviek s obsahom ortuti,
- odpady z papiera,
- odpady zo skla,
- staré vozidlá,
- biologicky rozložiteľné odpady.

Údaje o prúdoch odpadov:

Vznik odpadov a nakladanie s odpadmi v r. 2000								Prognóza vzniku odpadov v r. 2005 Ciele zhodnotenia a zneškodnenia odpadov na r. 2005					
Kategoríe a druhy odpadov	Množstvo odpadov za r. 2002		Zhodnotenie odpadov		Zneškodnenie odpadov			Množst. odpad. – progn. r. 2005 ⁽³⁾	Ciele zhodnot. odpadov		Ciele zneškod. odpadov		Iné nakl.
			materiálové	energ.	spaľovan.	sklád-kovan.	iné naklad. ⁽¹⁾		materiálové	energetické	spaľovan.	sklád-kovan.	
	(t)	%	%	%	%	%	%	(t)	%	%	%	%	%
nebezpečné	15 959	7,0	2,3	1,3	1,6	27,0	67,8						
zvláštne	178 758	79,0	56,2	-	0,5	33,0	10,3						
ostatné	31 376	14,0	56,5	23,9	-	17,2	2,4						
spolu	226 093	100	46,2	3,4	0,7	29,9	12,3						
nebezpečné *	22 600	9,9	2,0	1,0	1,1	31,0	64,9	20 000	20	2	5	40	33
ostatné *	203 493	90,1	60	14,8	0,3	17,8	7,1	218 000	50	5	1	20	24
spolu *	226 093	100	46,2	10,3	0,7	30,1	2,5	238 000	47	5	1	22	25
1 opotr.batérie a akumulátory	96,5		92				8	180	95	-	-	-	5
2 odpad. oleje	1 108		-	16,3	16,3		67,4	1 200	50	50	-	-	-
3 opotreb. pneumatiky	63		77,8	1,6		20,6		272	55	38	-	-	7
4 odp. z viacvr. komb. mat.	nesledo- vané							150	18	10	-	72	-
5 elektron.šrot	nesled.							460	50	-	-	15	35
6 odpady z PP	nesled.							270	30	12	-	58	-
7 odpady z PET			5	5	1	77	12	190	30	12	-	58	-
8 odpady z PE			4	5	7	72	12	700	30	12	-	58	-
9 odpady z PS			1	6	6	74	13	100	30	12	-	58	-
10 odpady z PVC			24	3	3	62	8	170	50	6	-	44	-
11 odpady zo žiariviek (Hg)	5,6					1	99	10	1	-	-	-	99
12 odp.z papiera	8 260		98,5				1,5	8 500	65	5	-	30	-
13 odp. zo skla	332		98				2	1 300	60	-	-	35	5
14 staré vozidlá	nesled.							1 900	90	5	-	5	-
15 biolog. rozlož. odpady	14 378		20	10		70		20 000	35	12	-	48	5
biolog.rozlož. kom. odp. určené na kompostov.	10 000		10	5		85		11 000	20	5		75	

Zdroj: RISO, POH SR, POH Žilinského kraja, odborné odhady na základe podkladov zberní druhotných surovín

Vysvetlivky:

* prepočet odpadov podľa novej kategorizácie odpadov

- (1) iné nakladanie s odpadom – biologická úprava, fyzikálno-chemická úprava, skladovanie, neuvedené a iný spôsob nakladania
- (2) iné nakladanie – skladovanie, vývoz, iné metódy zneškodnenia odpadu – fyzikálno-chemické, biologické úpravy
- (3) množstvo odpadu podľa prognózy (odhadnutý údaj na základe podkladov poskytnutých Krajským úradom v Žiline)

Opatrenia na znižovanie množstva biologicky rozložiteľných odpadov ukladaných na skládky odpadov :

- zvýšiť separovaný zber biologicky rozložiteľných odpadov v domácnostiach, v mestách a obciach,
- podporiť separovaný zber biologicky rozložiteľných odpadov ekonomickým nástrojom,
- hľadať nové nástroje na podporu separovaného zberu a zhodnocovania týchto odpadov kompostovaním,
- znevýhodniť skládkovanie tohoto druhu odpadov primeraným ekonomickým nástrojom,
- vybudovať dostatočnú kapacitu pre kompostovanie,

- prevádzkovať kompostárne vyrábajúce kompost vyhovujúci príslušným slovenským technickým normám tak, aby bol konkurencie schopný,
- zaviesť jednotný systém kontroly zloženia komunálnych odpadov v mestách a obciach,
- vypracovať jednotný metodický postup na evidovanie množstva biologicky rozložiteľných odpadov zneškodňovaných skládkovaním.

V súčasnosti na území mesta Vrútky zabezpečujú nasledovní prevádzkovatelia odvoz KO a iných odpadov :

- na území mesta Vrútky realizuje odvoz KO firma T+T, a.s. Žilina na regionálnu skládku nachádzajúcu sa v Žiline,
- skládka pre inertný odpad je lokalizovaná pri PREFE Sučany,
- odpad vznikajúci v ŽOS a.s. Vrútky – 40 druhov priemyselného a nebezpečného odpadu likviduje dcérska firma ŽOS-EKO, a.s. nachádzajúca sa vo výrobnom areáli ŽOS a.s. Vrútky,
- odpady vznikajúce pri porážke zvierat v Mäsokombináte TATRA s.r.o. Vrútky likvidujú viaceré firmy, sú to :
 - firma BRAVÚR Vrútky
 - firma N-Adora Nitra
 - Veterinárny a asanačný ústav Mojšova lúčka.

Vychádzajúc z krajského i okresného Programu odpadového hospodárstva i potrieb mesta Vrútky pre obdobie do roku 2005 boli stanovené zásady, ktoré sú v územnom pláne mesta Vrútky plne akceptované:

- zvyšovať podiel kompostovateľných biologických odpadov,
- zapojiť dotknutých pôvodcov a podnikateľské subjekty do budovania siete dotriedňovacích stredísk kapacitne postačujúcich minimálne pre potreby mesta, vybavených príslušnými zariadeniami na prípadnú recykláciu využiteľných druhov odpadov,
- zabezpečiť rozšírenie siete zberných miest separovaných odpadov celoplošne na území mesta,
- zabezpečiť dobudovanie siete zberných miest so zameraním na separovaný zber problémových látok z komunálneho odpadu (jedná sa o druhy odpadov kategórie „N“ z podskupiny 2001 – separovane zbierané zložky komunálnych odpadov uvedené v katalógu odpadov), so zámerom vytvoriť podmienky, aby sa tieto dostávali od občanov do komunálneho odpadu v čo najmenšej miere.
- pripraviť zavedenie separovaného zberu druhotných surovín na území mesta.

B.19.5. Hluk z dopravy

V rámci štúdie boli vyhodnotené hlukové pomery v okolí navrhovanej diaľnice D1 v úseku Dubná skala - Martin - Turany. Cieľom hlukovej štúdie bolo zistiť vplyv dopravy na hlukové pomery v okolí diaľnice 10 rokov po uvedení predmetného úseku diaľnice do prevádzky v roku 2020 a výsledky porovnať s legislatívou povolenými limitami. Výsledky štúdie sa v prípade prekročenia týchto hodnôt premietli do návrhu opatrení na elimináciu negatívnych vplyvov od diaľnice na dotknutú zástavbu.

Posúdenie hlukových pomerov v okolí plánovanej diaľnice bolo spracované v zmysle:

- Metodických pokynov pre výpočet hladín hluku z dopravy (VÚVA Praha, 1991),
- Novelu metodiky pre výpočet hluku ze silniční dopravy (Zpravodaj MŽP ČR, 1996), - Nariadenia vlády SR č. 40/2002 Z.z.,
- Zákona NR č. 514/2001,

- TP 0912002 SSC : „Návrh a posúdenie protihlukových opatrení pre cestné komunikácie“ (november 2002).

Limitujúce hodnoty hluku vo vonkajších priestoroch sú určené nariadením vlády SR č. 40/2002 Z.z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami ako ekvivalentnú hladinu hluku L_{Aeqp} . Z hygienického hľadiska možno posudzované územie pri diaľnici hodnotiť ako územie

s rôznymi funkciami, od čoho závisí aj maximálna prípustná hladina hluku pred budovami v jej okolí. Zodpovedajú nasledovným kategóriám územia, s prípustnou hladinou hluku :

Kategória II - pre obytnú zónu:

- pre deň $L_{Aeqp} = 50 \text{ dB} + 10 \text{ dB} = 50 \text{ dB}$
- pre noc $L_{Aeqp} = 40 \text{ dB} + 10 \text{ dB} = 40 \text{ dB}$

Kategória III. - vonkajší priestor v obytnom území v okolí diaľnic, ciest I. a II. triedy a hlavných železničných ťahov:

- pre deň $L_{Aeqp} = 50 \text{ dB} + 10 \text{ dB} = 60 \text{ dB}$
- pre noc $L_{Aeqp} = 40 \text{ dB} + 10 \text{ dB} = 50 \text{ dB}$

Kategória IV- pre priemyselnú zónu:

- pre deň $L_{Aeqp} = 50 \text{ dB} + 20 \text{ dB} = 70 \text{ dB}$
- pre noc $L_{Aeqp} = 40 \text{ dB} + 30 \text{ dB} = 70 \text{ dB}$

Na základe výsledkov vypočítaných hladín hluku v okolí navrhovanej trasy diaľnice D1 v úseku Dubná skala - Martin - Turany možno konštatovať, že na všetkých miestach kde hladina hluku prekročila prípustné hladiny hluku, boli navrhnuté pozdĺž diaľnice potrebné protihlukové opatrenia. Tieto opatrenia pozostávajú z realizácie protihlukových stien, alebo z fasádnych úprav spočívajúcich vo výmene okien za okná zvukovo-izolačné. Protihlukové steny boli navrhnuté v Sučanoch aj pozdĺž železničnej trate vpravo od diaľnice D1.

B.19.6 Imisie z dopravy

Hlavným cieľom imisnej štúdie bolo posúdiť dopad projektovanej diaľnice D1 v úseku Dubná skala - Martin - Turany na kvalitu ovzdušia v okolí navrhovanej stavby. Štúdia je spracovaná pre dopravné zaťaženie cestnej siete v roku 2020, t.j. desať rokov po predpokladanom ukončení realizácie stavby.

Vyhodnotená bola koncentrácia CO, NO_x, a TL (pevné častice) v ovzduší, ako podklad pre posúdenie stavby z hľadiska jej vplyvu na životné prostredie. Okrem zhodnotenia vplyvu diaľnice na zástavbu v jej najbližšom okolí, bol vyhodnotený aj stav imisného zaťaženia v obciach nachádzajúcich sa v okolí cesty I/18 od dopravy po tejto ceste v prípade:

- nevybudovania diaľnice D1, - vybudovania diaľnice D1.
- Imisná štúdia bola vypracovaná v zmysle zákona o ochrane ovzdušia č. 478/2002 Z.z. a vyhlášky MŽP SR č. 705/2002 o kvalite ovzdušia.

Z výpočtov krátkodobej koncentrácie škodlivín CO, NO_x, a TL v roku 2020 vykonaných v rámci imisnej štúdie vyplývajú tieto závery:

Vplyv diaľnice D1

- v prípade vybudovania diaľnice D1 neprekročí koncentrácia posudzovaných škodlivín pred zástavbou nachádzajúcou sa v prvej vzdialenostnej línii od diaľnice prípustné krátkodobé hygienické limity ani pri zlých rozptylových podmienkach,
- koncentrácia NO_x, dosiahne v roku 2020 maximálne 13,4 % krátkodobého imisného limitu pri zlých rozptylových podmienkach (na samote pri obci Turany),

- mierne zhoršenie imisnej situácie po vybudovaní diaľnice možno očakávať v obci Lipovec a Turčianske Kľačany, ale predpokladané koncentrácie škodlivých látok od dopravy budú z dôvodu dobrého rozptylu zanedbateľné.

Vplyv cesty 1/18

- v prípade nevybudovania diaľnice D1 je možné očakávať vysoké koncentrácie NO_x, pred zástavbou nachádzajúcou v bezprostrednej vzdialenosti cesty I/18, ktoré ale v roku 2020 neprekročia maximálne prípustné hodnoty pri zlých rozptylových podmienkach dosiahnu:
 - v meste Vrútky - 75,7 % krátkodobého imisného limitu,
 - v obci Sučany - 40,2 % krátkodobého imisného limitu,
 - v obci Turany - 37,7 % krátkodobého imisného limitu,
- po vybudovaní diaľnice D1 je možné očakávať výrazné zníženie koncentrácií škodlivých látok, a to až na jednu tretinu oproti stavu bez realizácie diaľnice D1. Koncentrácie NO_x pred zástavbou nachádzajúcou v bezprostrednej vzdialenosti cesty 1/18 dosiahnu v roku 2020:
 - v meste Vrútky - 24,7 % krátkodobého imisného limitu,
 - v obci Sučany - 15,2 % krátkodobého imisného limitu,
 - v obci Turany - 7,6 % krátkodobého imisného limitu.

Záverom je možné konštatovať že v prípade vybudovania diaľnice D1 nebudú v roku 2020 v jej okolí prekročené prípustné krátkodobé hygienické limity ani pri zlých rozptylových podmienkach. Pritom sa prerozdelením dopravy výrazne zlepší imisná situácia v okolí cesty 1/18, ktorá prechádza zástavbou Vrútok, Sučian i Turian.

B.20. Chránené ložiskové územia a dobývací priestor

V priestore katastrálneho územia mesta Vrútky sa nachádza dobývací priestor Vrútky – Dubná skala a výhradné ložisko Vrútky – Lipovec.

Obidve lokality sú dôležité nielen pre mesto Vrútky, ale aj pre celú žilinsko-martinskú aglomeráciu – už dlhé roky slúžia pre rozvoj miest, obcí i komunikačných systémov v Turci i vo vedľajších regiónoch.

• Dobývací priestor Vrútky – Dubná Skala

Dobývací priestor výhradného ložiska žuly Vrútky a časového hľadiska je určený na trvalú dobu, až do jeho vyčistenia. Stredoslovenské kameňolomy, a.s. Žilina pripravujú ďalšie rozšírenie ťažobných priestorov lomu. Banský zákon č. 44/88 Zb. v znení neskorších predpisov umožňuje pre banskú činnosť využiť podľa potreby pozemky mimo jeho rozsahu. V súčasnej dobe je využívaná aj plocha medzi dobývacím priestorom a cestou Žilina – Vrútky, kde sú situované odkaliská a skládky hotových výrobkov. Hranica stanoveného dobývacieho priestoru i návrh na rozšírenie lomu Dubná skala sú v koncepcii územného rozvoja mesta Vrútky akceptované.

- **Výhradné ložisko Vrútky – Lipovec** je situované v aluviálnej nive rieky Váh, medzi jeho korytom a derivačným kanálom, vo vzdialenosti od mesta Vrútky cca 0,5 km. Štrkopieskové sedimenty a piesky ložiska sú fluviálneho pôvodu a vznikli v pleistocéne akumulátnou činnosťou rieky Váh.

Ložisko má doskovitý tvar o smernej dĺžke v smere východ – západ 1100 m, šírke pohybujúcej sa od 100 do 170 m. Hrúbka surovínovej bázy sa pohybuje od 2,5 do 11,2 m. Hrúbka skrývky kolíše od 0,3 do 1,8 m.

Surovinovú bázu reprezentujú hrubozrnné štrky, štrky s prímiesou piesku, miestami až piesčité štrky sivej farby. V štrkopieskoch sa ojedinelo nachádzajú vložky piesčitých ílov o hrúbke 0,2 až

0,4 m. Hydrogeologické pomery podmieňujú ťažbu z vody. V procese ťažby vznikli tri vodné plochy. Surovina vyžaduje úpravu drvením, praním a triedením.

Geologické zásoby ku dňu 27. 2. 1995 predstavujú celkom 3,715.000 m³ suroviny.

Meranie úrovne prirodzenej rádioaktivity štrkopieskov nebolo vykonané.

B.21. Vyhodnotenie budúceho možného požitia poľnohospodárskeho a lesného pôdneho fondu pre územný rozvoj

B.21.1. Poľnohospodársky pôdny fond

B.21.1.1. Charakteristika poľnohospodárskeho pôdneho fondu

Mesto Vrútky má celkovú rozlohu 1865,59 ha, z ktorej je 455,59 ha poľnohospodárskej pôdy a tvoria ju nasledovné druhy pozemkov :

Druh pozemku	Výmera celkom v ha	% podiel z celkovej výmery PPF.	% podiel z celkovej výmery k.ú.
orná pôda	79,28	17,4	4,2
záhrady	59,43	13,0	3,2
trávne porasty	316,87	69,6	17,0
poľnohospodárska pôda spolu	455,59	100,0	24,4
výmera celkom	1865,59		100,0

Z poľnohospodárskej pôdy najvyššie zastúpenie majú trvalé trávne porasty tvoriace homogénne areály v západnej, podhorskej časti, orné pôdy majú nižšie zastúpenie s lokálnym výskytom v západnej časti a s väčším rozsahom v severnej časti.

Podrobnú charakteristiku o ekologických vlastnostiach pôd a ich bioenergetickom potenciály poskytujú bonitované pôdno-ekologické jednotky (BPEJ), ktoré boli vyčlenené na základe zhodnotenia genetických vlastností pôd, pôdotvorného substrátu, zrnitosti, klímy, svahovitosti, štrkovitosti, hĺbky pôdy a expozície (vypracoval VÚPÚ Bratislava). Bonitované pôdno-ekologické jednotky sú základnou mapovacou a oceňovacou jednotka bonitačnej sústavy pôd Slovenska. V katastrálnom území Vrútky sa vyskytujú nasledovné BPEJ (podklad - OÚ v Martine, odbor pozemkový, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva), ktorých charakteristika vybraných vlastností je zdokumentovaná v tabuľkovom prehľade:

Kód BPEJ	Pôdne jednotky (typy)	Zrnitosť	Skeletovitosť	Hĺbka pôdy	Typologicko-produkčná kategorizácia	Potenciál-nerózia
0702042	fluvizeme typické karbonátové	stredne ťažké (hlinité)	stredne skeletovité	stredne hlboké	stredne produkčné o.p. a veľmi produkčné TTP	
0702045	fluvizeme typické karbonátové	stredne ťažké – ľahšie (piesočnatohlinité)	stredne skeletovité	stredne hlboké	stredne produkčné op a veľmi produkčné TTP	
0705041	fluvizeme typické, vysýchavé	ľahké (piesočné a hlinitopiesočné)	stredne skeletovité	stredne hlboké	stredne produkčné o.p.	
0714065	fluvizeme	stredne ťažké – ľahšie (piesočnatohlinité)	stredne až silne skeletovité	plytké	menej produkčné TTP	
0814061	fluvizeme	ľahké (piesočné a hlinitopiesočné)	stredne až silne skeletovité	plytké	menej produkčné TTP	
0765213	kambizeme typické a kambizeme luvizemné na svahových hlinách	ťažké (ilovitohlinité)	slabo skeletovité	hlboké	menej produkčné o.p.	
0865212	kambizeme typické a kambizeme luvizemné na svahových hlinách	stredne ťažké (hlinité)	slabo skeletovité	hlboké	menej produkčné o.p.	
0865242	kambizeme typické a	stredne ťažké (hlinité)	stredne ske-	stredne hlbo-	málo produkčné	

Kód BPEJ	Pôdne jednotky (typy)	Zrornosť	Skeletovitosť	Hĺbka pôdy	Typologicko-produkčná kategorizácia	Potenciál-na erózia
	kambizeme luvizemné na svahových hlinách		letovité	ké	o.p.	
0765442	kambizeme typické a kambizeme luvizemné na svahových hlinách	stredne ťažké (hlinité)	stredne skeletovité	stredne hlboké	málo produkčné o.p. a menej produkčné TTP	silná
0879262	kambizeme plytké na ostatných substrátoch	stredne ťažké (hlinité)	stredne až silne skeletovité	plytké	málo produkčné TTP	veľmi silná
0879465	kambizeme plytké na ostatných substrátoch	stredne ťažké – ľahšie (piesočnatohlinité)	stredne až silne skeletovité	plytké	málo produkčné TTP	veľmi silná
0883672	kambizeme na ostatných substrátoch	stredne ťažké (hlinité)	bez skeletu alebo slabo skeletovité	hlboké až plytké	málo produkčné TTP	veľmi silná
0783673	kambizeme na ostatných substrátoch	ťažké (ílovitohlinité)	bez skeletu alebo slabo skeletovité	hlboké až plytké	menej produkčné TTP	veľmi silná
0883682	kambizeme na ostatných substrátoch	stredne ťažké (hlinité)	stredne až silne skeletovité	hlboké až plytké	málo produkčné TTP	veľmi silná
0783685	kambizeme na ostatných substrátoch	stredne ťažké – ľahšie (piesočnatohlinité)	stredne až silne skeletovité	hlboké až plytké	málo produkčné TTP	veľmi silná
0783882 0883882	kambizeme na ostatných substrátoch	stredne ťažké (hlinité)	stredne až silne skeletovité	hlboké až plytké	málo produkčné TTP	veľmi silná
0790462 0890462	rendziny typické	stredne ťažké (hlinité)	stredne až silne skeletovité	plytké	menej produkčné TTP	veľmi silná
0792683 0892683	rendziny typické na výrazných svahoch	ťažké (ílovitohlinité)	stredne až silne skeletovité	hlboké až plytké	málo produkčné TTP	veľmi silná
0892882	rendziny typické na výrazných svahoch	stredne ťažké (hlinité)	stredne až silne skeletovité	hlboké až plytké	málo produkčné TTP	veľmi silná
0892883	rendziny typické na výrazných svahoch	ťažké (ílovitohlinité)	stredne až silne skeletovité	hlboké až plytké	málo produkčné TTP	veľmi silná
0894002	gleje	stredne ťažké (hlinité)	bez skeletu	hlboké	málo produkčné TTP	

Podľa Pôdne-ekologickej regionalizácie Slovenska (VÚPU Bratislava) bolo na území Slovenska z hľadiska produkčného potenciálu pôd vymedzených celkom 14 podoblastí. Riešené územie je súčasťou podoblasti – kotliny vysoko položeného stupňa (43), ktorá nepatrí medzi vysoko produkčné poľnohospodárske oblasti Slovenska (podoblasť 43 je na 9. mieste zo 14). Aj podľa klasifikácie typologicko-produkčnej kategorizácii ekologicky optimálneho využívania agroekosystémov sú poľnohospodárske pôdy riešeného územia stredne až málo produkčné a zaradené prevažne do kategórií trvalých trávnych porastov, v menšom rozsahu do kategórie striedavých polí orných pôd a TTP. Priestorový výskyt jednotlivých agroekosystémov je identifikovateľný podľa územného vymedzenia BPEJ (viď. M 1:5000 – Vyhodnotenie záberov PPF a LPF).

Stabilizovanie produkčnej schopnosti pôd bolo v predchádzajúcom období riešené investičným zúrodnením pôd formou odvodňovania pozemkov. Podľa pasportu hydromeliorácií (podklad SPF Martin) bolo v predchádzajúcom období odvodnenie realizované formou systematickej drenáže v rozsahu 72 ha. Niektoré plochy odvodnených pozemkov sú nefunkčné (lokalita Lazy, Ihličky, Hluchovo), pretože sú v súčasnosti trvalo podmáčané a silne zarastené stromovou a krovinnou vegetáciou.

Legislatívna ochrana poľnohospodárskeho pôdneho fondu je zabezpečovaná zákonom č. 307/1992 Zb. o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu v znení neskorších predpisov, ktorý ustanovuje základné podmienky ochrany. Podľa §7 uvedeného zákona sa poľnohospodárska pôda na iné účely môže použiť len v rozsahu a za podmienok postačujúcich na dosiahnutie daného účelu a súčasne s minimalizovaním obmedzujúcich jeho ostatných častí. Podľa citovaného zákona osobitne treba chrániť poľnohospodársku pôdu najlepšej kvality zaradenú podľa kódu bonitovanej pôdno-ekologickej jednotky do kvalitatívne najlepších troch skupín poľnohospodárskych pôd nachádzajúcich sa v príslušnom katastrálnom území, ako aj ovocné sady, vinice, chmeľnice a poľnohospodársku pôdu, na ktorej boli vykonané hydromelioračné opatrenia na zachovanie a zvýšenie úrodnosti (§7 ods.1 písmeno b).

Vyskytujúce sa bonitované pôdno-ekologické jednotky v katastrálnom území Vrútky sú zaradené do nasledovných skupín sadzobníka odvodov:

Skupina	Kód BPEJ
5	0705041, 0765213, 0865212
6	0702042, 0702045, 0865242, 0765442
7	0714065, 0814061
8	0879262, 0879465, 0790462, 0890462, 0894002
9	0883672, 0783673, 0883682, 0783685, 0783882, 0883882, 0792683, 0892683, 0892882, 0892883

Podľa §7 zákona č. 307/1992 o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu v znení neskorších predpisov, pôdy najlepšej kvality sú zaradené do 5., 6. a 7. skupiny sadzobníka odvodov (nariadenie vlády č. 152/96 Z.z.) a pôdy, na ktorej boli vykonané hydromeliorácie.

Z hľadiska priestorového rozloženia týchto pôd, ide o rovinatejšie územie nachádzajúce sa v údolí Váhu a Turca a na miernejších svahoch v západnej časti od zastavaného územia v lokalitách Medzopotocie - Lašteky – Sekaniny.

Ovocné sady, vinice a chmeľnice podliehajúce osobitnej ochrane sa v riešenom území nevyskytujú.

B.21.1.2. Vyhodnotenie záberov poľnohospodárskej pôdy

Vyhodnotenie záberov je spracované ku návrhu územného plánu mesta Vrútky, ktorý sa zaoberá územným rozvojom a optimalizáciou využívania územia.

K vyhodnoteniu záberov boli použité nasledovné podklady :

- stav katastra nehnuteľností s údajmi o výmere a druhu pozemku pre parcely dotknuté novou investičnou výstavbou (MÚ Vrútky, stav v etape prieskumov a rozborov),
- bonitované pôdnoekologické jednotky (podklad OÚ v Martine, odbor pozemkový, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva M 1:5000 so 7. miestnym kódom),
- zákon č. 307/92 Zb. o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu v znení neskorších predpisov,
- nariadenie vlády SR č. 152/1996 o základných sadzobách odvodov za odňatie poľnohospodárskej pôdy z poľnohospodárskeho pôdneho fondu,
- Stanovisko Krajského úradu v Žiline ku konceptu územného plánu mesta Vrútky č. PPLH č. 2003/01611/15 O zo dňa 04.04.2003,
- Súborné stanovisko z pripomienkového konania ku konceptu ÚPN mesta Vrútky,
- komplexný urbanistický návrh územného rozvoja.

Územný plán rieši k časovému horizontu r. 2015 :

- optimalizáciu územnotechnických a socioekonomických väzieb vo vzťahu na prírodné prostredie, ochranu prírody a ochranu zdrojov prírody,

- humanizáciu a prestavbu častí sídla a využitie disponibilných plôch v rámci zastavaného územia pre nové rozvojové obytné, obslužné, športové, rekreačné, dopravné a výrobné účely,
- ochranu a zlepšenie všetkých zložiek životného prostredia,
- optimalizáciu usporiadania a využívania územia zabezpečujúcu ochranu biodiverzity a trvalo udržateľný rozvoj územia.

Celospoločenská požiadavka ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu vyplývajúca z §7 zákona č. 307/92 Zb. v znení neskorších predpisov, je pri návrhu územného rozvoja rešpektovaná v rozsahu možností poskytovaných daným priestorom. Bez záberov pôdy však územný rozvoj sídla nie je možný. Disponibilné plochy v rámci zastavaného územia sú obmedzené. Nová investičná výstavba pre novonavrhované funkcie priestorovo a funkčne zodpovedá urbanisticko-ekologickým zásadám a požiadavkám vyplývajúcim z funkcie sídla. Uvažované je aj s prestavbou niektorých častí, ktorých stavebný fond je nevyhovujúci (viď. urbanistická koncepcia).

Návrh územného plánu mesta Vrútky bol upravený podľa súborného stanoviska obstarávateľa dokumentácie. Z územného rozvoja k návrhovému obdobiu boli vylúčené lokality č. 7, 8, 9, 10 11 a 45, vylúčená bola aj časť lokality č. 16. Do územného rozvoja boli zahrnuté nové územia lokalít č. 61 a 62 určené pre individuálny chatovú rekreáciu.

Výhľadový rozvoj navrhovaných funkcií je pre mesto Vrútky riešený v nasledovnom rozsahu :

Vzťah k územiu	Výmera v ha
Záber celkom	145,46
z toho v zastavanom území k 1.1.1990	40,22
mimo zastavané územie	105,24
Záber poľnohospodárskej pôdy	120,86
z toho v zastavanom území k 1.1.1990	21,39
mimo zastavané územie	99,47
Záber nepoľnohospodárskej pôdy	24,60

Podrobné členenie záberov plôch podľa funkcií, lokalít a skupín BPEJ je uvedené v tabuľke – Prehľad stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde pre územný rozvoj mesta Vrútky. Súčasťou vyhodnotenia záberov je aj grafická príloha M 1:5000 – Vyhodnotenie dôsledkov navrhovaného stavebného rozvoja a iných zámerov na poľnohospodárskej a lesnej pôde.

Rozsah záberu poľnohospodárskej pôdy podľa kvalitatívnych skupín bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek 1. až 9. skupiny podľa Prílohy č. 3 zákona č. 220/2004 Z.z. dokumentuje nasledovný prehľad:

Kvalitatívne skupiny	Predpokladaný záber PPF v ha		
	v zastavanom území	mimo zastavaného územia	celkom
1. až 4.	nevyskytuje sa		
5. skupina	4,60	13,69	18,29
6. skupina	4,92	1,90	6,82
7. skupina	1,24	25,53	26,77
8. skupina	10,63	52,91	63,54
9. skupina	0	5,44	5,44
spolu	21,39	99,47	120,86

Výhľadového územného rozvoja je v zmysle schválených zásad pre územný rozvoj orientovaný západným a severným smerom od zastavaného územia. Navrhované funkčné plochy sú komunikáciami zodpovedajúcej kategórie napojené na dopravný systém štátnych ciest.

Severnou časťou riešeného územia je trasovaná diaľnica D1. Je riešená samostatnou dokumentáciou vrátane záberov poľnohospodárskej pôdy. Podľa štúdie sa v rozsahu katastrálneho územia Vrútky

predpokladá so záberom 11,99 ha, z ktorých je 9,14 ha ornej pôdy, 0,91 ha lesnej pôdy a 1,94 ha ostatných plôch. Tieto plochy nie sú zahrnuté do záberov riešených územným plánom.

Charakteristiku jednotlivých priestorov z hľadiska výhľadového odňatia poľnohospodárskej pôdy dokumentuje nasledovný prehľad:

- lokality č. 1 a 2 – nachádzajú sa v severo-západnej časti riešeného územia, lokalita č. 1 je určená pre vybavenosť s nástupným miestom do lyžiarskeho strediska Piatrová a č. 2 pre parkovisko, poľnohospodárska pôda je vedená v kategórii trvalé trávne porasty a podľa kódu BPEJ je zaradená do 8. skupiny sadzobníka odvodov, ktorá nepodlieha podmienkam osobitnej ochrany,
- lokalita č. 3 - nachádza sa v severo-západnej časti riešeného územia a je určená pre nový cintorín, poľnohospodárska pôda je vedená v kategórii trvalé trávne porasty a podľa kódu BPEJ je zaradená do 8. skupiny sadzobníka odvodov, ktorá nepodlieha podmienkam osobitnej ochrany,
- lokality č. 4 a 5 – nachádzajú sa na severo-západnom okraji zastavaného územia a sú určené pre funkciu vybavenosti a služieb využitím zastavanej plochy bývalého hospodárskeho dvora s čiastočným záberom aj mimo zastavané územie, poľnohospodárska pôda je vedená v kategórii trvalé trávne porasty a podľa kódu BPEJ je zaradená do 8. skupiny sadzobníka odvodov, ktorá nepodlieha osobitnej ochrane,
- lokalita č. 6 – je určená pre navrhovanú zbernú komunikáciu, ktorej smerové a šírkové usporiadanie zodpovedá kategórii B2. Podľa listu Krajského pozemkového úradu zo dňa 05.09. 2005 udeľuje sa súhlas na túto komunikáciu len v rozsahu 0, 38 ha a to v zastavanom území,
- na lokality 7, 8, 9, 10 a 11 nebol udelený súhlas podľa § 13 zákona – vid' znenie listu Krajského pozemkového úradu v Žiline zo dňa 05. 09. 2005,
- lokality č. 12 a 13 – sú určené pre HBV a IBV, lokalita č. 12 a časť lokality č. 13 sa nachádzajú aj v zastavanom území, kde sa využívajú voľné plochy, poľnohospodárska pôda mimo zastavané územie je vedená v kategórii trvalé trávne porasty, ktorá podľa kódu BPEJ je zaradená do 5. skupiny sadzobníka odvodov a patrí medzi osobitne chránenú pôdu,
- lokalita č. 14 – je určená pre navrhovanú zbernú komunikáciu, ktorej smerové a šírkové usporiadanie zodpovedá kategórii B2, komunikácia spája ulicu Karvaša a Bláhovca s územnou časťou Hluchovo,
- lokalita č. 15 - nachádzajú sa mimo zastavané územie k 1.1.1990 v lokalite Kopanica a je určená pre IBV a HBV, poľnohospodárska pôda je vedená v kategórii trvalé trávne porasty, ktorá je podľa kódu BPEJ zaradená do 5. a 8. skupiny sadzobníka odvodov, v časti územia bolo realizované odvodnenie pozemkov systematickou drenážou t.z. značná časť pôdy je podľa zákona osobitne chránenou pôdou,
- lokalita č. 16 – je určená pre navrhovanú obslužnú komunikáciu, ktorej smerové a šírkové usporiadanie zodpovedá kategórii C2. Krajský pozemkový úrad v Žiline listom zo dňa 05. 09. 2006 znížil výmeru predmetného záberu pre uvedenú funkciu na 0,27 ha,
- lokality č. 17 a 18 – nachádzajú sa mimo zastavané územie a sú určené pre IBV, poľnohospodárska pôda je vedená v kategórii trvalé trávne porasty zaradenej podľa kódu BPEJ do 8. skupiny sadzobníka odvodov, aj v tomto území je časť pozemkov odvodnených a táto časť poľnohospodárskej pôdy je podľa zákona osobitne chránenou pôdou,
- lokalita č. 19 – nachádza sa mimo zastavané územie a je určená pre budovanie nového centra urbanistického obvodu Nové mesto II., poľnohospodárska pôda je vedená v kategórii trvalé trávne porasty a podľa kódu BPEJ je zaradená do 8. a 9. skupiny sadzobníka odvodov, takmer v celom rozsahu lokality bolo realizované odvodnenie pozemkov, t.z. poľnohospodárska pôda v prevažnom územnom rozsahu vymedzenej lokality je osobitne chránenou pôdou,
- lokality č. 20a, 20b a 20c – sú určené pre navrhovanú obslužnú komunikáciu, ktorej smerové a šírkové usporiadanie zodpovedá kategórii C2,

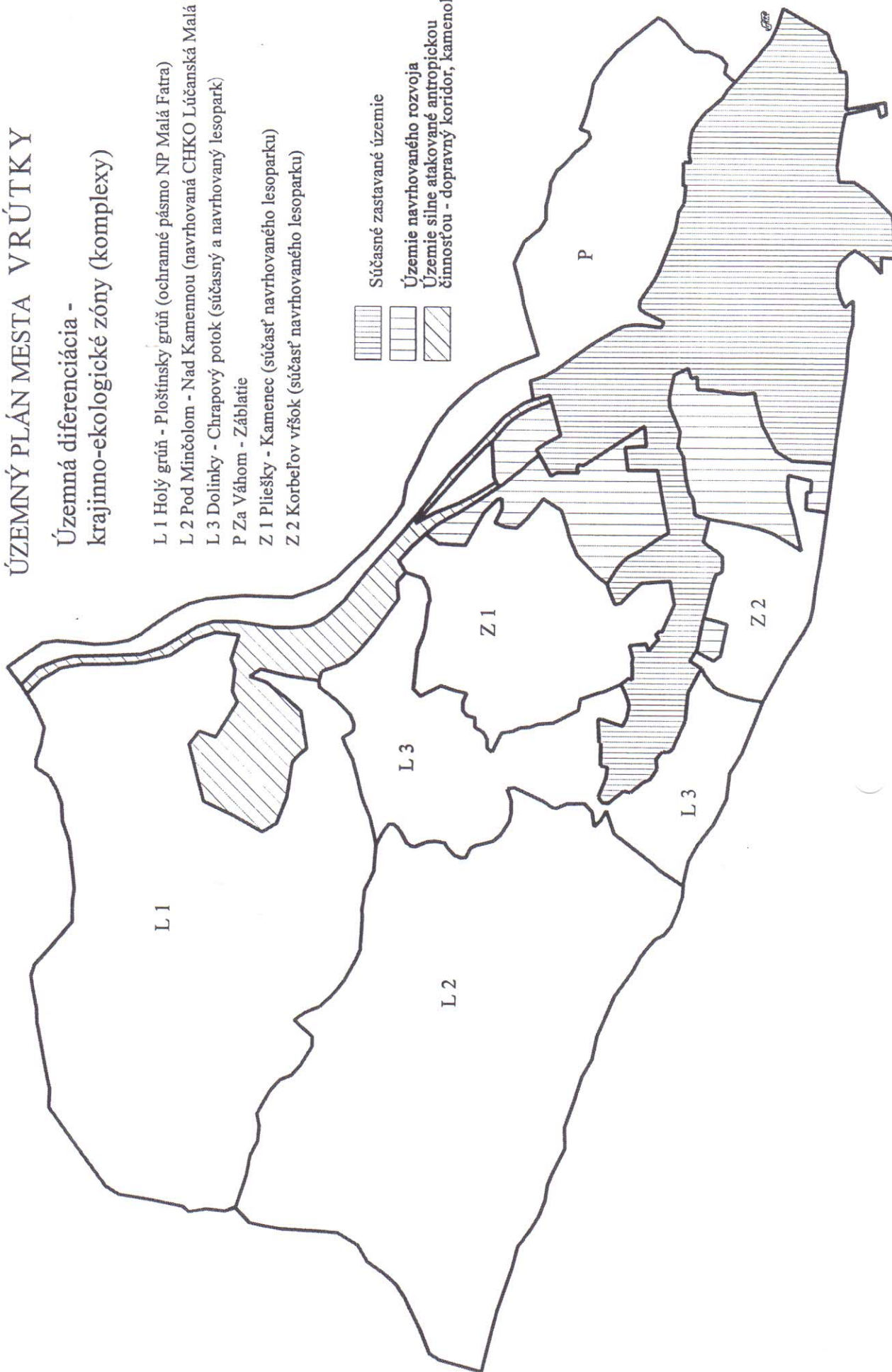
- lokality č. 21 a 23 – sú určené pre krajinársku zeleň na západnom okraji zastavaného územia v časti Hluchovo, poľnohospodársku pôdu tvoria trvalé trávne porasty, ktoré sa pre silnú sukcesiu stromovej a krovinnej vegetácie poľnohospodársky nevyužívajú,
- lokality č. 22 a 24 – sú určené pre IBV a naväzujú na súčasnú zástavbu v časti Hluchovo, poľnohospodársku pôdu tvoria trvalé trávne porasty zaradené podľa kódu BPEJ do 8. skupiny sadzobníka odvodov, vymedzené územie vytvára určitú preluku medzi hranicami zastavaného územia,
- lokalita č. 25 – je súčasťou navrhovaného urbanistického obvodu Nové mesto a je určená pre IBV, poľnohospodársku pôdu tvoria trvalé trávne porasty, v menšom rozsahu aj orné pôdy, podľa kódu BPEJ sú zaradené do 8. skupiny sadzobníka odvodov, časť vymedzenej lokality je zarastená nelesnou vegetáciou a pre poľnohospodárske účely sa nevyužíva,
- lokalita č. 26 - je určená pre navrhovanú obslužnú komunikáciu, ktorej smerové a šírkové usporiadanie zodpovedá kategórii C2, cesta v severo-južnom smere spája ulice Karvaša a Bláhovca s Kolóniou Hviezda (k.ú. Martin),
- lokality č. 27 – je určená pre IBV, nachádza sa mimo zastavané územie, poľnohospodársku pôdu tvoria trvalé trávne porasty zaradené podľa kódu BPEJ do 8. skupiny, časť lokality zasahuje do odvodnených pozemkov,
- lokality č. 28, 29, 30, 36, 37, 38, 39, 40 a 41 – nachádzajú sa v zastavanom území a pre navrhované rodinné a rekreačné domy sa využívajú preluky a voľné plochy tvorené poľnohospodárskou pôdou (orné pôdy, záhrada, trvalé trávne porasty),
- lokality č. 31, 32 a 34 – sa nachádzajú v priestore Piatrová, v lokalite č. 31 je navrhovaná ICHR, v lokalite č. 32 rekreačné zariadenie a v lokalite č. 34 záchytné parkovisko pre lyžiarske stredisko, poľnohospodársku pôdu tvoria trvalé trávne porasty zaradené podľa kódu BPEJ do 8. a 9. skupiny sadzobníka odvodov, t.z. poľnohospodárska pôda nepatrí do kategórie pôd s osobitnou ochranou,
- lokalita č. 42, 43 a 47 – nachádzajú sa v zastavanom území a sú určené pre IBV a občiansku vybavenosť, poľnohospodársku pôdu tvoria záhrady,
- lokality č. 45 a 46 – nachádzajú sa v zastavanom území, v lokalite č. 45 je navrhovaný športovo-relaxačný areál a v lokalite č. 46 parkovisko, prevažnú výmeru lokality tvorí nepoľnohospodárska pôda,
- lokalita č. 48 – je určená pre navrhovanú zbernú komunikáciu, ktorej smerové a šírkové usporiadanie zodpovedá kategórii B2,
- lokality č. 49, 50 a 51 – nachádzajú sa v zastavanom území a sú určené pre výrobné prevádzky, poľnohospodárska pôda tvorí preluky a voľné plochy v rámci zastavaného územia,
- lokalita č. 52 – sa nachádza na severo-západnom okraji zastavaného územia a je určená pre zariadenia rôzneho výrobného charakteru, poľnohospodárska pôda je vedená v kategórii trvalé trávne porasty, podľa kódu BPEJ je zaradená do 7. a 8. skupiny sadzobníka odvodov, t.z. nepatrí do kategórie s osobitnou ochranou,
- lokality č. 53, 54, 55, 56, 57, 58 a 59 – sa nachádzajú v zastavanom území a sú určené pre zariadenia vybavenostného a výrobného charakteru,
- lokalita č. 60 - je určená pre navrhovanú zbernú komunikáciu, ktorej smerové a šírkové usporiadanie zodpovedá kategórii B2, navrhovaná cesta dopravne spája mesto Vrútky s navrhovaným rekreačným komplexom pri Jaziercoch a sídlo Vrútky so sídlom Lipovec,
- lokalita č. 62 – je určená pre ICHR (nachádza sa pod lesom), poľnohospodárska pôda je vedená v kategórii trvalé trávne porasty zaradené podľa kódu BPEJ do 8. skupiny sadzobníka odvodov.

ÚZEMNÝ PLÁN MESTA VRÚTKY

Územná diferenciacia - krajinnno-ekologické zóny (komplexy)

- L 1 Holý grúň - Ploštínsky grúň (ochranné pásmo NP Malá Fatra)
- L 2 Pod Minčolom - Nad Kamennou (navrhovaná CHKO Lúčanská Malá Fatra)
- L 3 Dolinky - Chrapový potok (súčasný a navrhovaný lesopark)
- P Za Váhom - Záblatie
- Z 1 Pliešky - Kamenec (súčasť navrhovaného lesoparku)
- Z 2 Korbeľov vršok (súčasť navrhovaného lesoparku)

- Súčasné zastavané územie
- Územie navrhovaného rozvoja
- Územie silne atakované antropickou činnosťou - dopravný koridor, kamenolom

B.21.1.3. Výška odvodov za predpokladaný záber PP

Zákon č. 307/1992 Zb. o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu v §11 ustanovuje, že ten, na žiadosť koho sa odníma poľnohospodárska pôda je povinný zaplatiť odvod Štátnemu fondu ochrany a zveľadenia poľnohospodárskeho pôdneho fondu. Podľa nariadenia vlády SR č. 152/1996 bol prevedený výpočet odvodov za predpokladaný trvalý záber poľnohospodárskej pôdy a je zdokumentovaný v tabuľke č. 2 – Prehľad výšky odvodov do ŠFOZ PPF v zmysle nariadenia vlády SR č. 152/1996 Z.z. v znení neskorších predpisov podľa lokalít budúceho možného použitia pôdy pre nepoľnohospodárske účely.

Od odvodov sú podľa §7 ods. b) oslobodené nasledovné lokality alebo ich časti -

- 3, 6, 12, 13, 14, 15, 16, 22, 24, 26, 28, 29, 30, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 55 a 59.

Zníženie základnej sadzby odvodovo podľa §6 ods. a) o 50% je pre nasledovné lokality alebo ich časti -

- 13, 15, 17, 18, 22, 24, 25, 27 a 43.

Zvýšenie základnej sadzby odvodov podľa §5 ods. b) o 100 % je v nasledovných lokalitách alebo ich častiach -

- 6, 15, 16, 17, 18, 19, 20a, 20b, 20c a 21.

Výška základného odvodu za predpokladaný záber 108,34 ha poľnohospodárskej pôdy (20,11 ha je v zastavanom území a 88,23 ha mimo zastavané územie) predstavuje finančnú čiastku 65056,2 tisíc Sk. Úpravy výšky základného odvodu vyplývajúce z nariadenia vlády č. 152/1966 Z.z. o základných sadzbách odvodov za odňatie poľnohospodárskej pôdy z poľnohospodárskeho pôdneho fondu sú nasledovné :

- oslobodenie od odvodov podľa §7 predstavuje finančnú čiastku 18534,35 tisíc Sk,
- zníženie odvodov podľa §6 predstavuje finančnú čiastku 17171,37 tisíc Sk,
- zvýšenie podľa §5 na čiastku 4278,28 tisíc Sk,
- výsledný odvod má hodnotu 31480,60 tisíc Sk.

Výška odvodov pre jednotlivé druhy stavieb bude určená subjektom, na žiadosť ktorých sa bude podľa §8 zákona č. 307/1992 Zb. poľnohospodárska pôda odnímať.

B.21.2. Lesný pôdny fond

B.21.2.1. Územný rozsah lesov a ich kategorizácia

Lesný pôdny fond má v katastrálnom území Vrútky rozlohu 1002,46, ktorá predstavuje 53,8 % podiel z celkovej výmery územia. Podľa súčasnej štruktúry lesov lesné porasty predstavujú výmeru 985,91 ha s nasledovnou kategorizáciou -

- ochranné lesy – 528,34 ha,
- lesy osobitného určenia – 126,07 ha,
- hospodárske lesy – 331,50 ha.

Prírodné podmienky (nadmorská výška, priemerná teplota, zrážky a vegetačná doba) vytvárajú v riešenom území prirodzené predpoklady pre 3. až 7. vegetačný lesný stupeň, v ktorých sa vyskytujú nasledovné hospodárske súbory lesných typov :

- 3. dubovo – bukový vegetačný stupeň - extrémne kyslé dubové bučiny,
- 4. bukový vegetačný stupeň – svieže vápencové bučiny, svieže bučiny, živné bučiny, kamenité bučiny s lipou, sutinové lipové bučiny,

- 5. jedľovo-bukový vegetačný stupeň – svieže vápencové jedľové bučiny, kyslé jedľové bučiny, živné jedľové bučiny, kamenité jedľové bučiny, sutinové javoriny,
- 6. smrekovo-bukovo-jedľový vegetačný stupeň – kyslé jedľovo-bukové smrečiny, živné jedľovo-bukové smrečiny, kamenité jedľovo-bukové smrečiny, sutinové javoriny so smrekom a vrcholové bučiny,
- 7. smrekový vegetačný stupeň – vysokohorské smrečiny.

Vertikálna zonácia územia je dosť výrazná, čo sa prejavilo aj v skladbe lesných typov a tým aj vo vyššej diverzite lesných spoločenstiev. Plošne najrozsiahljší súbor predstavujú živné jedľové bučiny 5. vls., veľmi malé zastúpenie (lokálny výskyt) majú svieže bučiny, svieže vápencové jedľové bučiny, kamenité jedľovo-bukové smrečiny a sutinové javoriny so smrekom. Hlavnými porastovými drevinami sú smrek a buk (cca 92 %), jedľa a javor horský majú menšie zastúpenie (cca 7 %), malé zastúpenie majú smrekovec opadavý, borovica, hrab a dub zimný (cca 1%), vtrúsenými drevinami sú breza, jaseň, brest horský, topoľ osikový, jarabina vtáčia a d'.

Z hľadiska ekologických podmienok (zohľadňujú hlavne pôdne prostredie) sú lesné spoločenstvá zaradené do ekologických radov – A kyslého, B živného, C nitrofilného a prechodného radu zo živného do nitrofilného B/C. Podľa ekologických podmienok najproduktívnejšie a hospodársky najvýznamnejšie sú lesné spoločenstvá živného radu, ktoré zaberajú takmer 69 % (vrátane B/C) rozlohy lesných porastov, lesné spoločenstvá kyslého (A) a nitrofilného (C) majú podielovo nízke zastúpenie (15,7 a 15,3 %).

Z hľadiska potenciálu lesov, lesy v riešenom území plnia produkčnú (produkcia drevnej hmoty), ekologickú (prejavuje sa pôsobením lesov na pôdu, vodu, biotu a stav ovzdušia) a environmentálnu funkciu (rekreačnú, krajinotvornú a ochranársku).

Legislatívna ochrana lesného pôdneho fondu je zabezpečovaná zákonom č. 61/1978 Zb. v znení neskorších predpisov, podľa ktorého sa pod ochranou lesnej pôdy rozumie súbor technických, organizačných a ekonomických opatrení smerujúcich k zachovaniu a racionálnemu využívaniu lesov, za účelom plnenia všetkých jeho funkcií.

Technické, organizačné a ekonomické opatrenia ochrany a využívania lesného pôdneho fondu riešia lesné hospodárske plány. Lesy v riešenom území sú spravované podľa Lesného hospodárskeho plánu LHC Martinské hole.

B.21.2.2. Vyhodnotenie záberov lesného pôdneho fondu

Navrhovaným územným rozvojom mesta Vrútky dochádza k záberu lesného pôdneho fondu v rozsahu 4,67 ha.

V lyžiarskom stredisku Piatrová je podľa zámeru vlastníka a prevádzkovateľa zariadenia uvažované s výstavbou nového lyžiarskeho vleku lokalizovaného paralelne s jestvujúcim. Odôvodnenosť a konkretizovanie záberu bude preukázané v podrobnejšej dokumentácii. Ďalší záber lesnej pôdy je riešený pre vodojem II. tlakového pásma, obslužnú komunikáciu prepájajúcu územnú časť Piatrová a Kolóniou Hviezda a ICHR v lokalite Višňanského háj.

Rozsah záberov lesného pôdneho fondu pre uvedené funkcie je nasledovný :

- lokalita č. 26 – je riešená pre obslužnú komunikáciu, predpokladaný záber 0,12 ha, dotknutý porast 388,
- lokalita č. 33 - je riešená pre lyžiarsky vlek, predpokladaný záber 0,09 ha, dotknutý porast č. 424,
- lokalita č. 35 - je riešená pre vodojem, predpokladaný záber 0,05 ha, dotknutý porast č. 422,
- lokalita č. 61 – je riešené pre individuálnu chatovú rekreáciu, predpokladaný záber 4,41 ha, dotknutým porastom je 422.

Charakteristika dotknutých porastov (podklad - údaje z prieskumov a rozborov spracovaných v r. 2001, LHP LHC Martinské hole):

Porast	Ukazovateľ	Hodnota
388.	hospodársky súbor	45 UV 110 (lesy osobitného určenia – lesopark)
	výmera (ha)	0,83
	vek (roky)	70
	HSLT	411 (živné bučiny – marinková typická bučina)
	zastúpenie drevín (%)	smrek – 60, borovica - 40
422	hospodársky súbor	45 UV 110 (lesy osobitného určenia – lesopark)
	výmera (ha)	4,41
	vek (roky)	80
	HSLT	411 (živné bučiny – marinková typická bučina)
	zastúpenie drevín (%)	smrek 100
424 1.skup. 1.et.	hospodársky súbor	41 UV 110 (lesy osobitného určenia – lesopark)
	výmera (ha)	3,61
	vek (roky)	110
	HSLT	402 (svieže vápencové bučiny – vápencová typická bučina)
	zastúpenie drevín (%)	smrek - 72, jedľa – 4, buk – 24
424 1.skup. 2.et.	hospodársky súbor	41 UV 110 (lesy osobitného určenia – lesopark)
	výmera (ha)	2,40
	vek (roky)	110
	HSLT	402 (svieže vápencové bučiny – vápencová typická bučina)
	zastúpenie drevín (%)	smrek - 80, smrekovec - 10, buk – 10
424 2.skup.	hospodársky súbor	41 UV 110 (lesy osobitného určenia – lesopark)
	výmera (ha)	0,81
	vek (roky)	10
	HSLT	402 (svieže vápencové bučiny – vápencová typická bučina)
	zastúpenie drevín (%)	smrek - 40, borovica – 25, smrekovec - 10, buk – 25

Zákon č. 61/1978 Zb. o lesoch v znení neskorších predpisov ustanovuje záber lesnej pôdy uhradiť formou odvodov do Štátneho fondu ochrany a zveľadenia lesného pôdneho fondu.

Podľa nariadenia vlády SR č. 1/1994 o sadzbách odvodov za vyňatie lesných pozemkov z lesného pôdneho fondu je záber lesnej pôdy pre vodojem (lokalita č. 35) podľa §4 ods. b) oslobodený od odvodov.

Pre výpočet odvodov za predpokladaný záber lesnej pôdy pre vlek, cestu a individuálnu chatovú rekreáciu bola pre dotknuté porasty vypočítaná orientačná cena lesného pozemku podľa vyhlášky č. 465/91 Zb. a je zdokumentovaná v tabuľke č. 3. Orientačná cena 1 ha lesnej pôdy pre porasty 388 a 422 je 122.743 Sk, pre porast 424 je 73.591 Sk pri cieľovom zastúpení drevín.

Výpočet odvodov za predpokladaný záber lesnej pôdy bol prevedený podľa nariadenia vlády SR č. 1/1994 Z.z. Základná sadzba odvodov za vyňatie lesného pozemku z lesného pôdneho fondu bola vypočítaná podľa ceny dotknutého lesného porastu upravenej o ochranný faktor a hodnotu efektov verejnospoločenských funkcií lesa.

Výpočet výšky odvodov do ŠFOZ LPF za predpokladané trvalé odňatie lesnej pôdy dokumentuje tabuľka č. 4. Pri predpokladanom zábere 4,62 ha lesnej pôdy by odvod predstavoval čiastku

42,626.698 Sk. Konkretizovanie odvodov bude upresnené pri projektovej dokumentácii stavieb v rozhodnutí o vyňatí.

B.22. Hodnotenie navrhovaného riešenia

Územný plán mesta Vrútky je riešený ako komplexná územnoplánovacia dokumentácia, ktorej cieľom je vytvorenie čo najoptimálnejšieho rozloženia riešených funkčných plôch s predpokladom maximálnej ochrany životného a prírodného prostredia. Ďalším cieľom sledovaným pri riešení ÚPD je vytvorenie takých územných podmienok, ktoré zabezpečia trvale udržateľný rozvoj v riešenom území.

B.22.1. Posúdenie riešenia z hľadiska environmentálnych dôsledkov

Pri tvorbe koncepcie územného plánu riešiteľský kolektív vychádzal z podmienok zachovania kvality životného prostredia v tých priestoroch, kde sú podmienky vyhovujúce a jej zlepšenie tam, kde to územnotechnické a ekonomické podmienky dovoľujú.

Aj keď sa v riešenom území chránené územia, vyhlásené podľa zákona č. 28/1994 Z.z. nevyskytujú, v navrhovanej koncepcii územného plánu na lokalite Lazy sú vytvorené priestorovo-funkčné predpoklady pre vyhlásenie chráneného územia, na ktorom sa vyskytujú ohrozené druhy rastlín.

Na navrhovaných plochách okrskov 003 a 004 sú vedené trasy mestských dopravných komunikácií takým spôsobom, aby nekolidovali s jestvujúcimi či navrhovanými biokoridormi a biocentrami.

V severnej časti riešeného územia, v ktorom dominujú športovo-rekreačné a relaxačno-oddychové plochy, ich súčasťou sa stali tiež výrazné prírodné útvary navrhovaných biokoridorov a biocentier, plniacich nielen funkciu krajinárskej, ale aj protihlukovej zelene.

V blízkosti zastavaného územia mesta na lokalite Belejova lúka, kde sa počíta s rozvojom rekreačno-oddychových funkcií, sú vytvorené priestorovo-funkčné predpoklady pre vybudovanie špeciálnej parkovej zelene, ktorá bude tvoriť súčasť rekreačných plôch. Zároveň sa očakáva, že tieto budú účinne funkčne prepojené na jestvujúcu líniovú zeleň situovanú vedľa vodného toku Turiec. Prínosom pre zlepšenie environmentálnej situácie vo vnútornom meste je vytváranie verejnej líniovej a parkovej zelene.

K rozšíreniu relaxačno-oddychových a rekreačných plôch prispeje tiež navrhovaný lesopark Martin – Vrútky. Počíta sa totiž s jeho rozšírením aj na katastrálne územie mesta Vrútky.

B.22.2. Hodnotenie navrhovaného riešenia z hľadiska územnotechnických dôsledkov

Ťažisko navrhovaných rozvojových plôch je sústredené na západné svahy lokality Kopanice. Realizácia týchto rozvojových zámerov si vyžiada zmenu súčasného funkčného využitia týchto lokalít, ktoré v prevažnej miere charakterizuje poľnohospodárska pôda. Vybudovanie navrhovaných dopravných a peších komunikácií, najmä ich prepojenie v severojužnom smere, si vynúti zábery súkromných záhradných či dvorných traktov. Vyvolané investície vo forme navrhovanej technickej infraštruktúry sa stanú súčasťou riešenia tohoto územia.

Navrhované rozvojové plochy na lokalite Za Váhom sú funkčne zamerané na rozvoj výroby. Ich realizácia si vyžiada preložku vzdušného elektrického vedenia.

V priestore „starého mesta“ na lokalite Belejova lúka je navrhnutá realizácia rekreačno-oddychových plôch, ktoré reprezentujú vyššiu občiansku vybavenosť. Súčasťou týchto realizačných zámerov je tiež navrhovaná technická infraštruktúra, ktorej trasy bude potrebné zladit' s navrhovanou parkovou zeleňou.

Vo vlastnom mestskom centre sú navrhnuté zásadné priestorovo-funkčné zmeny súvisiace s vybudovaním centrálného pešieho priestoru – námestia. Tento koncepčný zámer si vyžiada presunutie tržnice do predstaničného priestoru, parkoviska pre motorové vozidlá k objektu kina 1. mája a autobusového nádražia na Železničnú ulicu. Rozširuje sa tiež pešia zóna, ktorá v úseku ulice Cyrila a

Metoda medzi trasami ulíc Nábřežná a M. R. Štefánika nedobúda platnosť hlavnej pešej komunikácie.

B.22.3. Posúdenie navrhovaného riešenia z hľadiska sociálnych a ekonomických dôsledkov

Mesto Vrútky sa stalo prirodzenou súčasťou žilinsko-martinskej aglomerácie. Je „stmelujúcim“ článkom a priestorovo-funkčným prvkom v štruktúre celej aglomerácie. Tvorí zároveň východiskové centrum do rekreačného zázemia horstiev Malej a Veľkej Fatry, zohráva tiež dôležitú funkciu ako železničné dopravné centrum.

Navrhované dobudovanie základnej i vyššej občianskej vybavenosti, rekreačnej vybavenosti i sekundárneho sektoru, v rámci ktorého sa očakáva rozvoj výrobných i nevýrobných služieb, vytvára predpoklady pre získanie viac ako 1000 pracovných príležitostí pre obyvateľov mesta a jeho zázemia.

Vytvorenie pracovných príležitostí je však podmienené oživením hospodárstva. V konkrétnom priemete do územia mesta pôjde najmä o využitie ponúk na realizáciu výrobných zón, či rozširovanie výroby v rámci existujúcich výrobných zariadení, urýchlené vybudovanie navrhovaných mestských dopravných komunikácií a zariadení. Významným prínosom pre oživenie ekonomiky mesta sa stane aj diaľnica D1, ktorá urýchli komunikáciu hlavného mesta Slovenska so severnou časťou Slovenska.

Rozvoj mesta Vrútky – najmä v jeho západnej časti, si bude vyžadovať záber poľnohospodárskej pôdy a tým aj značné finančné prostriedky na jej získanie pre umožnenie zmeny funkcie týchto pozemkov. Ďalší rast mesta nie je možné dosiahnuť na plochách súčasného intravilánu. Navrhovaný rozvoj mesta na lokalite Kopanice umožní nárast mesta do optimálnych priestorových proporcií v kompaktnej väzbe na prírodné prostredie okolitých hôr a rekreačné jestvujúce a navrhované zariadenia a funkcie.

B.22.4. Hodnotenie riešenia z hľadiska záberov pôdy

V zmysle zákona č. 307/1992 Zb. o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu v znení neskorších predpisov je ochrana pôdy limitom územného rozvoja. Osobitne treba chrániť poľnohospodársku pôdu najlepšej kvality zaradenú podľa kódu bonitovanej pôdno-ekologickej jednotky do kvalitatívne najlepších troch skupín poľnohospodárskych pôd (5.,6.,7.) a poľnohospodársku pôdu, na ktorej boli vykonané hydromeliorácie.

V katastrálnom území Vrútky patrí veľký územný rozsah poľnohospodárskej pôdy do kategórie osobitne chránenej. Nachádza sa v bezprostrednom okolí súčasne zastavaného územia a kontinuálny územný rozvoj je výrazne limitovaný ochranou pôdy. Pôda je vzhľadom na svoju multifunkčnosť priestorovým prvkom zabezpečujúcim potreby spoločnosti investičnej výstavby a z tohto pohľadu je potrebné vnímať použitie pôdy aj na iné účely.

Mesto Vrútky je sídlom v aglomerácii Žilinsko-martinského ťažiska osídlenia a požiadavky na usporiadanie funkčných celkov súčasného využívania a novú výstavbu sú pomerne veľké. Územný plán rieši novú výstavbu z hľadiska priestorového usporiadania formou ponuky v území. Realizáciu navrhovaných zámerov nie je možné odhadnúť, či sa uskutoční k návrhovému obdobiu (r. 2020), územný rozsah je však optimálny a jeho realizácia závisí od dopytu.

Územný rozvoj mesta Vrútky podľa návrhu je riešený 145,46 ha (40,22 ha v zastavanom území k 1.1.1990 a 105,24 ha mimo zastavaného územia), z ktorých je 120,86 ha poľnohospodárskej a 24,60 ha nepoľnohospodárskej pôdy. Zo záberu poľnohospodárskej pôdy je 21,39 ha v zastavanom území a 99,47 ha mimo zastavaného územia.

C. NÁVRH ZÁVÄZNEJ ČASTI ÚPN MESTA VRÚTKY

C.1. Návrh regulatívov funkčného usporiadania a priestorového využitia územia

Pre optimálne usporiadanie, využívanie a dotváranie katastrálneho územia mesta Vrútky bude v návrhovom období potrebné v plnej miere akceptovať záväzné regulatívy vypracované pre tieto záujmové okruhy:

C.1.1. Regulatívy funkčného usporiadania

C.1.1.1. V oblasti štruktúry osídlenia

- Za nosné funkcie v meste Vrútky považovať funkcie bývania, priemyselnej výroby a rekreácie,
- pri zabezpečovaní rozvoja osídlenia vychádzať z jestvujúcej štruktúry a terénneho reliéfu,
- v rámci centrálnej mestskej zóny uvažovať v ulici Cyrila a Metoda na úseku od Nábřežnej po Štefánikovu ulicu s vylúčením dopravnej funkcie a s dobudovaním vyššej občianskej vybavenosti,
- v okrsku 001 zabezpečiť vybudovanie navrhovanej autobusovej stanice – vo východnej časti parku situovaného medzi Železničnou ul. a telesom železničnej trate,
- eliminovať hmotu parkovej zelene – nahradiť v priestore centrálnej mestskej zóny
- v okrsku 001 v priestore medzi Železničnou ul. a ul. sv. Cyrila a Metoda, v tesnej blízkosti jestvujúcej občianskej vybavenosti vybudovať navrhovanú parkovaciu plochu pre motorové osobné vozidlá,
- v okrsku 001 severozápadne od ul. Kolocsaya v doznievaní železničnej ul. vybudovať navrhovaný objekt tržnice,
- z jestvujúceho centrálneho priestoru ohraničeného ul. Cyrila a Metoda, 1. Čs. brigády, Železničnou a Kolocsayovou ulicou vylúčiť funkciu autobusového nádražia, centrálneho parkoviska, tržnice a verejných WC v dnešnej podobe. Na takto uvoľnenej ploche rozvinúť funkciu centrálneho mestského priestoru – námestie s doriešením mobiliáru, zelene, verejného osvetlenia a s dobudovaním atraktívnych funkcií v okolitých objektoch,
- v okrsku 003 počítať s vybudovaním komplexne vybaveného navrhovaného obvodového centra,
- v okrsku 004 v blízkosti cesty I/18 akceptovať navrhovanú mestskú, nadmestskú až regionálnu občiansku vybavenosť,
- nové rozvojové plochy pre bývanie zabezpečovať prednostne v urbanistickom okrsku 003, na lokalite Kopanice,
- rozvoj výrobných funkcií sústrediť do okrsku 005 – na lokalitu Za Váhom, menšie výrobné plochy orientovať do okrsku 006,
- na lokalite Belejova lúka – t.j. v urbanistickom okrsku 002 uvažovať s rozvojom celomestského rekreačného a relaxačno-oddychového areálu, vrátane situovania parkovacích plôch pre osobné motorové vozidlá, navrhovanú koncepciu areálu zladit' s navrhovanými funkčnými plochami IBV v k.ú. Martin a južne situovaným navrhovaným športovým areálom riešeným v rámci ÚPN mesta Martin,
- v areáli gymnázia na ulici Čachovský rad dobudovať komplexný športovo-relaxačný areál
- rozvoj obytnej funkcie v rámci jestvujúceho zastavaného územia realizovať formou využitia voľných prieluk, ako aj modernizáciou existujúceho bytového fondu, vrátane využívania nadstavby strešných priestorov na objektoch HBV a IBV,

- v okrsku 007 počítať s dobudovaním rekreačných zariadení, objektov ICHR, ako aj lyžiarskych zjazdových plôch, lyžiarskych vlekov, turistických a bicyklových trás, náučného chodníka a statickej dopravy,
- zabezpečiť vypracovanie urbanistických štúdií na tieto lokality: Belejová lúka, centrálna mestská zóna, okrskok 003, prímestská rekreačná zóna Vrútky – sever v návaznosti na lokalitu Piatrová,
- neakceptované plochy pre rozvoj obytných funkcií v etape konceptu riešenia ÚPN mesta Vrútky v okrsku 004 považovať za rezervné plochy pre budúci rozvoj mesta,
- na plochách navrhovanej individuálnej chatovej rekreácie nepočítať s rozvojom individuálnej bytovej výstavby.

C.1.1.2. V oblasti občianskej vybavenosti

- Pri rozvoji občianskej vybavenosti vychádzať zo stanovených plôch a jej priestorového rozmiestnenia tak, ako je to uvedené v riešenom ÚPN mesta Vrútky,
- základnú vybavenosť dobudovať najmä v oblastiach obchodu, stravovania, športu vo všetkých častiach mesta,
- s dobudovaním vyššej a regionálnej vybavenosti počítať v centre mesta Vrútky, v centrálnej mestskej zóne a v okrskoch 003 a 004,
- pre navrhovanú občiansku vybavenosť vyhlásiť stavebnú uzáveru.

C.1.1.3. V oblasti rekreácie a cestovného ruchu

- Pri realizácii zámerov rekreácie a cestovného ruchu vychádzať z navrhutej koncepcie rekreačného priestoru Piatrová,
- počítať s dobudovaním chýbajúceho rekreačného potenciálu v meste Vrútky zameraného najmä na ubytovacie, stravovacie, ale aj kultúrno-spoločenské a relaxačno-oddychové kapacity,
- zabezpečiť vybudovanie a úpravy všetkých navrhnutých turistických a cykloturistických trás, ako aj náučného chodníka vedeného v podhorí Malej Fatry,
- okrem navrhnutých funkčných plôch ICHR neotvárať nové lokality individuálnej chatovej rekreácie,
- pre navrhované rekreačné zariadenia a funkčné plochy súvisiace s touto prevádzkou vyhlásiť stavebnú uzáveru.

C.1.1.4. V oblasti výroby

- Pri zabezpečovaní výroby v primárnom i sekundárnom sektore vychádzať z jednotlivých plôch stanovených v riešenom ÚPN mesta Vrútky,
- osobitnú pozornosť venovať z hľadiska tvorby optimálneho životného prostredia najmä v prevádzkach ŽOS, ako aj v ostatných výrobných areáloch nachádzajúcich sa v okrsku 006.

C.1.1.5. V oblasti dopravy

- Chrániť územné koridory pre realizáciu navrhovanej trasy diaľnice D1, ako aj ostatných navrhovaných dopravných a hlavných peších komunikácií v meste,
- usmerňovať stavebnú činnosť popri ceste I/18, ostatných cestách II., III. triedy i ostatných mestských komunikácií typu B2 k vytváraniu podmienok prestavby na navrhnuté parametre,
- v okrskoch 005 a 002 počítať s rozšírením ulíc - Bystrá, Jánošova, Revolučná, Ružová, Bazová, Váhová, Dolný dvor, Turcová, Úzka, Krátka, Jánošovská, Potočná a Ruttkayovská,

- zabezpečiť križovanie navrhovaných mestských severojužne trasovaných komunikácií s ulicou Karvaša a Bláhovca, ako aj ich napojenie na Hluchovo a Fínsku ulicu,
- vo vytipovanom úseku ulice Cyrila a Metoda vylúčiť funkciu dopravy a zabezpečiť vybudovanie hlavnej pešej komunikácie,
- zo súčasného priestoru námestia vylúčiť autobusové nádražie, tržnicu i parkovisko motorových vozidiel,
- autobusovú stanicu, tržnicu a parkoviská resitovať v zmysle navrhovanej urbanistickej koncepcie,
- v priestore hlavného námestia vybudovať atraktívnu pešiu plochu s fontánou, posedením, zeleňou a nočným osvetlením,
- v navrhovanom obvodovom centre v okrsku 003 vybudovať centrálny peší priestor,
- v predĺžení ul. Hlboký dvor vybudovať navrhované parkovisko pre osobné motorové vozidlá.

C.1.1.6. V oblasti vodného hospodárstva

- Riešiť náhradný vodárenský zdroj pre vodovod Vrútky z dôvodu ohrozenia jestvujúceho zdroja Lipovec - studňa, navrhovanými rozvojovými aktivitami v PHO,
- posúdiť možnosť využitia podzemných vôd vytekajúcich z diaľničného tunela na vodárenské účely,
- zabezpečiť zásobovanie pitnou vodou rozšírením jestvujúceho verejného vodovodu Martin - Vrútky,
- realizovať II. tlakové pásmo vodovodu Vrútky s vlastnou akumuláciou, zásobným potrubím a rozvodnou sieťou, zrušenie redukcie tlaku na ulici Karvaša a Bláhovca a prepojenie na sieť II. tlakového pásma,
- realizovať rozšírenie rozvodnej siete v oboch tlakových pásmach,
- rešpektovať odvádzanie odpadových vôd jestvujúcim komplexom jednotnej kanalizácie Martin - Vrútky na ČOV Vrútky,
- rozšírenie verejnej kanalizácie mesta riešiť formou delenej kanalizačnej sústavy,
- odpadové vody od producentov mimo dosahu verejnej kanalizácie zneškodňovať v samostatných ekologicky vyhovujúcich zariadeniach,
- splaškové vody z rekreačného zariadenia Pod Piatrovou zneškodňovať v ČOV s terciálnym stupňom čistenia,
- revitalizovať nevhodne upravené úseky miestnych potokov,
- realizovať ekologicky vhodné úpravy korýt Javoriny, Kamenného a Nepomenovaného potoka v súvislosti s uvažovaným rozvojom mesta,
- rešpektovanie ochranného pásma prírodného potrubia DN 200 - 1,5 m po oboch stranách potrubia,
- rešpektovanie OP prívodu úžitkovej vody ŽOS a.s. Vrútky - 3m po oboch stranách potrubia.

C.1.1.7. V oblasti zásobovania teplom

- Zabezpečiť ekologický spôsob vykurovania v celom mestskom organizme Vrútok.

C.1.1.8. V oblasti zásobovania plynom

- Dobudovať plynovodnú distribučnú sieť po kvantitatívnej i kvalitatívnej stránke

Prehľad stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde

tabuľka č.1

Urbanistický priestor	Funkčné využitie	Predpokladaný záber v ha			Záber poľnohosp. pôdy	Záber nepoľn. pôdy	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy v ha z toho					Užívateľ poľ. pôdy	Výbudov. - hydromel. odpod. v ha	Časová etapa	Iná informácia		
		celkom	z toho				v zastavanom území			mimo zastav. územia							
			v zastav. území	mimo zastav. územia			BPEJ	skupina BPEJ	výmera	BPEJ	skupina BPEJ					výmera	
1	vybavenosť	4,70	0,00	4,70	4,03	0,67					0 879262	8.		4,03	PO	1.	
2	parkovisko	0,97	0,00	0,97	0,79	0,18					0 879262	8.		0,79	PO	1.	
3	cintorín	3,63	0,00	3,63	3,63						0 879262	8.		3,44	PO	1.	
											0 879465	8.		0,19			
														3,63			
4	vybavenosť	4,83	2,94	1,89	1,42	3,41					0 879262	8.		1,42	PO	1.	
5	vybavenosť	3,81	3,81	0,00	0,00	3,81									PO	1.	
6	cesta	0,38	0,38		0,38		8.	0,38			879262	8.			FO	1.	
12	IBV	0,57	0,57	0,00	0,16	0,41					0 865212	5.		0,16	PO, FO	1.	
13	HBV	3,92	1,62	2,30	3,81	0,11					0 865212	5.		1,51	PO, FO	1.	
14	cesta	1,67	1,45	0,22	1,35	0,32					0 865212	5.		0,15	PO, FO	1.	
15	HBV, IBV	19,27	0,24	19,03	18,56	0,71					0 865212	5.		0,24	PO, FO	1.	
														0,24			7,72
														10,19			
														18,32			
16	cesta	0,27	0,27	0,00	0,27		8.	0,27			0 879262	8.			FO	1.	
17	IBV	3,36	0,00	3,36	3,36						0 879262	8.		3,36	PO, FO	1.	
18	IBV	2,64	0,00	2,64	2,64						0 879262	8.		2,64	PO	1.	
19	vybavenosť	13,58	0,00	13,58	13,58						0 879262	8.		10,31	PO	1.	
											0 883672	9.		3,27			2,64
														13,58			
20a	cesta	0,22	0,06	0,16	0,16	0,06					0 894002	8.		0,13	N	1.	
											0 879262	8.		0,03			0,04
														0,16			0,03
20b	cesta	0,78	0,00	0,78	0,78						0 879262	8.		0,38	FO, N	1.	
											0 883672	9.		0,40			0,13
														0,78			
20c	cesta	1,23	0,00	1,23	1,23						0 879262	8.		1,19	PO	1.	
											0 883672	9.		0,04			0,68
														1,23			
21	ochr. izol. zeleň	0,89	0,00	0,89	0,79	0,10					0 894002	8.		0,32	N	1.	
											0 879262	8.		0,47			0,10
														0,79			0,06

Prehľad stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde

tabuľka č.1

Urbanistický priestor	Funkčné využitie	Predpokladaný záber v ha		Záber poľnohosp. nepoľn. pôdy	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy v ha				Užívateľ poľ. pôdy	Výbudov. - hydromel. - odvod. v ha	Časová etapa	Iná informácia	
		celkom	z toho		v zastavanom území		mimo zastav. územia						
					v zastav. území	mimo zastav. územie	BPEJ	skupina BPEJ					výmera
22	IBV	0,21	0,21	0,00	0,00	0,21	8.	0,21	0,21			N, FO	
23	ochr. izol. zeleň	0,46	0,00	0,46	0,46				0,894002 0,879262	8. 8.			N
24	IBV	0,24	0,24	0,00	0,00	0,24	8.	0,24					FO, N
25	IBV	2,13	0,00	2,13	2,13				0,879262 0,883672	8. 9.			FO, PO, N
26	cesta	1,28	0,45	0,83	0,83	0,12	8.	0,33	0,879262	8.			PO, FO
27	IBV	3,65	0,00	3,65	3,65				0,879262	8.			PO
28	IBV	0,50	0,50	0,00	0,00	0,50	8.	0,50					FO
29	rekr. bývanie	3,27	3,27	0,00	0,00	3,27	8.	3,27					FO
30	rekr. bývanie	0,67	0,67	0,00	0,00	0,67	8.	0,67					FO
31	rekr. bývanie	0,85	0,00	0,85	0,85				0,890462	8.			FO
32	rekr. bývanie	0,35	0,00	0,35	0,35				0,883882	9.			FO
33	lyžiarsky vleč	0,09	0,00	0,09	0,09	0,09							FO
34	parkovisko	0,40	0,00	0,40	0,40				0,879262 0,883682	8. 9.			PO
35	vodojem	0,07	0,00	0,07	0,07	0,07							FO
36	IBV	0,93	0,93	0,00	0,00	0,93	8.	0,93					FO
37	IBV	1,05	1,05	0,00	0,00	1,00	8.	1,00					FO
38	IBV	0,75	0,75	0,00	0,00	0,70	8.	0,70					FO
39	IBV	1,15	1,15	0,00	0,00	1,15	8.	1,15					FO
40	IBV	0,54	0,54	0,00	0,00	0,54	8.	0,54					FO
41	IBV	0,74	0,74	0,00	0,00	0,56	8.	0,56					FO
42	IBV	0,68	0,68	0,00	0,00	0,68	5.	0,68					FO
43	IBV	0,73	0,10	0,63	0,63	0,10	6.	0,10	0,865242	6.			FO
44	vybavenosť	1,50	1,50	0,00	0,00	1,03	6.	1,03					FO

Prehľad stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde

tabuľka č. 1

Urbanistický priestor	Funkčné využitie	Predpokladaný záber v ha			Záber poľnohosp. pôdy	Záber nepoľn. pôdy	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy v ha						Užívateľ poľ. pôdy	Výbudov. - hydromel. - odvod. v ha	Časová etapa	Iná informácia
		celkom	z toho				z toho			z toho						
			v zastav. území	mimo zastav. územie			BPEJ	skupina BPEJ	výmera	BPEJ	skupina BPEJ	výmera				
45	relax.-šport. plochy	6,43	6,43	0,00	1,13	5,3	0 765442	6.	0,98						1.	
							0 702045	6.	0,15						1.	
46	parkovisko	0,68	0,68	0,00	0,51	0,17	0 702045	6.	0,51						1.	
47	IBV	0,59	0,59	0,00	0,56	0,03	0 702045	6.	0,34						1.	
							0 865242	6.	0,22							
									0,56							
48	cesta	1,01	1,01	0,00	0,56	0,45	0 865242	6.	0,30						1.	
							0 865242	6.	0,26							
49	IBV	2,01	2,01	0,00	2,01		0 865242	6.	0,15						1.	
							0 865212	5.	1,86							
									2,01							
50	výrobné prevádzky	0,16	0,16	0,00	0,16		0 814061	7.	0,16						1.	
51	priemysel	0,96	0,96	0,00	0,96		0 814061	7.	0,96						1.	
52	výrobné prevádzky	10,88	0,00	10,88	10,88										1.	
										0 879262	8.	4,19				
										0 814061	7.	6,69				
												10,88				
53	tržnica	0,20	0,20	0,00	0,00	0,20									1.	
54	vybavenosť	0,17	0,17	0,00	0,00	0,17									1.	
55	vybavenosť	0,50	0,50	0,00	0,41	0,09	0 702045	6.	0,41						1.	
56	parkovisko	0,25	0,25	0,00	0,00	0,25									1.	
57	autob. nástupište	0,53	0,53	0,00	0,00	0,53									1.	
58	výrobné prevádzky	0,73	0,73	0,00	0,00	0,73									1.	
59	výrobné prevádzky	1,18	1,18	0,00	0,57	0,61	0 702045	6.	0,57						1.	
60	cesta	1,97	0,70	1,27	1,27	0,70									1.	
61	šport	4,46	0,00	4,46	0	4,46									1.	
62	ICHR	4,95	0,00	4,95	4,95										1.	
										0 879262	8.	2,40				
										0 879462	8.	2,55				
												4,95				
63	ťažobný priestor	4,33	0,00	4,33	4,33	0,00	0 814061	7.							1.	

Prehľad stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde

tabuľka č.1

Urbanistický priestor	Funkčné využitie	Predpokladaný záber v ha			Záber poľnohosp. pôdy	Záber nepoľn. pôdy	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy v ha				Užívateľ poľ. pôdy	Výbudov. hydromel. - odvod. v ha	Časová etapa	Iná informácia		
		celkom	z toho				z toho		v zastavanom území						mimo zastav. územia	
			v zastav. území	mimo zastav. územia			BPEJ	výmera	BPEJ	výmera					BPEJ	skupina BPEJ
64	ťažobný priestor a tried. štrkopieskov	3,87	0,00	3,87	3,87	0,00			0 814061	7.	3,87			I.		
65	ťažobný priestor	2,82	0,00	2,82	2,82	0,00			0 814061	7.	2,82			I.		
66	ťažobný priestor	3,37	0,00	3,37	3,37	0,00			0 814061	7.	3,37			I.		
67	ťažobný priestor	4,45	0,00	4,45	4,45	0,00			0 814061	7.	4,45			I.		
Riešené územie spolu		147,24	40,22	107,02	122,49	24,75			21,28		101,21				25,71	

Vysvetlivky k užívateľovi poľnohospodárskej pôdy :

PO - využívanie pôdy poľnohospodárskou organizáciou na základe nájomnej zmluvy s vlastníkmi

FO - využívanie pôdy fyzickými osobami, vlastníci

N - nevyužívaná pôda, vysoká sukcesia stromovej a krovinej vegetácie

Poznámka: Krajský úrad v Žiline, odbor pozemkový, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, oddelenie pozemkové a poľnohospodárstva listom zo dňa 05. 09. 2005 ku ÚPN mesta Vrútky vylúčil zo záberu resp. zmenšil zábery PP na týchto navrhnutých lokalitách : č. 6, 7, 8, 9, 10, 11 a 16, ktoré sú určené pre IBV, HBV, komunikáciu a občiansku vybavenosť.

● Lokalita č. 45 (Belejova lúka) v etape konceptu riešenia ÚPN mesta Vrútky bola z hľadiska záberu PP KsÚ Žilina akceptovaná. Avšak z dôvodu nesúhlasu KsÚ v Žiline odborom zložiek ŽP navrhnutá funkcia na tejto lokalite **nedoporučená**, nakoľko narušovala životné prostredie. Avšak po následnom prerokovaní predmetnej problematiky došlo ku konsenzu, ktorý spočíval v upresnení pôvodnej funkcie. Z tohoto dôvodu bola lokalita č. 45 opäť zaradená do záberu .

● V lokalitách č. 63 - 67 spoločnosť BRA-VÚR s.r.o. postupne realizuje ťažbu štrkopieskov v súlade s platnými rozhodnutiami o schválení zásob výhradného ložiska a o zmene hraníc dobývacieho priestoru vydanými Ministerstvom ŽP SR. Pľnohospodárska pôda je vedená čiastočne v kategórii TTP, väčšinou však v kategórii orná pôda zaradené podľa kódu BPEJ do 7. kvalitatívnej skupiny. Zaradenie týchto lokalít do záberov vyplynulo z požiadavky firmy BRA-VÚR plynule pokračovať v ťažbe.

● Lokalitu č. 61 ponechať v zábere LPF s tým, že jej plné funkčné využitie bude zamerané na rozvoj navrhovaného lesoparku, športových plôch, a kultúrno - sociálneho zázemia tak, ako to navrhuje Ministerstvo pôdohospodárstva SR.

Základná cena lesného pozemku (vyhláška č. 465/91 Zb.)

Tabuľka č. 2

Číslo porastu	HSLT	Drevina % podiel	Bonita	Základná cena 1 ha	Cieľové zastúpenie		Základná cena 1 ha	Zásoba 1 ha v rubnej dobe	Koefficient			Faktor polohy	Cena 1 ha lesného pozemku v SK
					Drevina	Index			približ.	odvozný	spolu		
LHC Martinské hole													
422	411	Sm - 100	28	40500	buk jedľa smrek borovica	0,5 0,2 0,2 0,1	22100	523 589 614 407	3,35 3,35 3,35 3,35	0,23 0,23 0,23 0,23	3,58 3,58 3,58 3,58	936,17 421,724 439,624 145,706	23036 41422 40940 17346
							120800					1943,224	122743
424 1.sk.	402	Sm - 72 Jd - 4 Bk - 24	24 22 24		smrek borovica smrekovec	0,3 0,2 0,1	23800 3000 7000	488 280 230	3,35 3,35 3,35	0,23 0,23 0,23	3,58 3,58 3,58	524,112 200,48 82,34	24324 3200 7082
424 1.sk.	402	Sm - 40 Bo - 25 Smc - 10 Bk - 25	24 18 20 24		buk jedľa	0,3 0,1	16100 22200	482 465	3,35 3,35	0,23 0,23	3,58 3,58	517,668 166,47	16618 22366
							72100					1491,07	73591

Výpočet odvodov za predpokladané odňatie lesnej pôdy

Tabuľka č. 3

Lokalita	Číslo porastu	Cena 1 ha les. pozemku v SK	Ochranný faktor násobok	Hodnota efektov verejnopr. funkcií na 1 ha v Sk	Celková cena les. pozemku v Sk	Záber lesnej pôdy v ha	Zvýšenie %	Odvod celkom v Sk
26	388	122743	50	470000	6607150	0,12	20	1110001
33	424	73591	50	2070000	5749550	0,09	20	724443
61	422	122743	50	470000	6607150	4,46	20	41255045
Odvod za predpokladaný záber celkom							4,67	43089489

- zabezpečiť realizáciu dostavby distribučnej siete s cieľom zásobovať plynom ďalšie organizácie v meste a vytvoriť podmienky na plynofikáciu navrhovaných obytných domov a individuálnej bytovej výstavby
- v okrsku 007 rešpektovať trasu vysokotlakového plynovodu i jeho ochranného pásma
- navrhované parkovisko pri lokalite Piatrová pri hranici okrsku 007 riešiť s rešpektovaním trasy vysokotlakového plynovodu v dvoch funkčných plochách
- v navrhovanej výrobnjej zóne – lokalita Za Váhom, rešpektovať trasu stredotlakového plynovodu do 300 MPa.

C.1.1.9. V oblasti zásobovania elektrickou energiou

- Demontovať VVN 110 kV vedenie č. 7720 v smere HC Lipovec – VE Sučany, zrealizovať prepoj 110 kV vedenia č. 7717 a č. 7767 v smere HC Lipovec – VE Sučany,
- vybudovať nové murované trafostanice s kapacitou transformátora podľa tabuľky navrhovaných trafostaníc a energetického zbilancovania jednotlivých okrskov s ich káblovým prepojením na jestvujúce distribučné VN 22 kV vedenie č. 206 a možnosťou prepojenia na VN 22 kV distribučné vedenie č. 291,
- navrhované murované trafostanice zaslučkovať VN 22 kV káblovým rozvodom suchými káblami AXEKVCEY do 240 mm² vedenými v zemi,
- vybudovať novú stožiarovú trafostanicu TS vlek II. pre rekreačno–športové zázemie s lyžiarskymi vlekmi a zasnežovaním a TS 193 pre ICHR č. 2,
- v intenzifikovaných lokalitách zvýšiť výkony jestvujúcich trafostaníc podľa potreby intenzifikácie a stožiarové trafostanice nahrádzať murovanými s VN 22 kV káblovými prípojkami,
- nahradiť vzdušné 22 kV prípojky v urbanizovanom priestore riešených okrskov káblovými VN 22 kV prípojkami vedenými v zemi popri navrhovaných cestných a peších komunikáciách,
- preložiť časť vzdušného jednosmerného vedenia 3 kV - ŽSR do novej trasy v okrsku č. 5 mimo urbanizované územie,
- zakáblovať jestvujúce VN 22 kV vzdušné vedenia č. 254 a č. 255 pre ŽSR pri Dubnej skale,
- NN sekundárne vývody z jestvujúcich trafostaníc v intenzifikovaných lokalitách riešiť závesnými a samonosnými káblami po jestvujúcich podperných bodoch sekundárnej vzdušnej siete NN, ktoré budú postupne nahrádzať vzdušné vedenia z neizolovaných vodičov AlFe, resp. tieto vedenia v centrálnej časti obce a popri štátnej ceste postupne zakáblovať zemnými káblami typu AYKY do 240 mm² uloženými v zemi,
- NN sekundárnu sieť v novonavrhovanej urbanizovanej bytovej zástavbe IBV a občianskej vybavenosti budovať zemnými káblami typu AYKY do 240 mm² uloženými v zemi popri cestných a peších komunikáciách, kde sa jednotlivé objekty budú napájať slučkovaním cez rozpojovacie a prípojkové skrine objektov s elektromerovými rozvádzačmi, voľne prístupné z ulice, s možnosťou dosiahnutia dvojcestného zásobovania,
- vonkajšie osvetlenie riešiť výbojkovými svietidlami s úspornými zdrojmi, ktoré sú osadené na podperných bodoch spolu s NN sekundárnym rozvodom, resp. v novourbanizovaných lokalitách na samostatných oceľových stožiaroch s káblovým zemným rozvodom AYKY do 25 mm², spínanie osvetlenia bude zabezpečené prostredníctvom rozvádzačov RVO od trafostaníc.

C.1.1.10. V oblasti telekomunikácií

- Rekonštruovať a rozšíriť nevyhovujúcu miestnu telefónnu sieť v intenzifikovaných lokalitách metalickými káblami zemnou úložnou kabelážou,

- vybudovať novú miestnu telefónnu sieť zemnou úložnou kabelážou metalickými káblami v novourbanizovaných lokalitách z jestvujúceho digitálneho uzla služieb v obci Vrútky a to HOST Vrútky v zemi popri navrhovaných cestných a peších komunikáciách,
- v novourbanizovanom okrskoch č. 3 s veľkou hustotou telefónnych staníc doporučujeme vybudovať sústredovaciu ústredňu RSÚ, ktorá bude vysunutou časťou telekomunikačnej riadiacej digitálnej ústredne HOST Vrútky,
- a obnova prirodzených vlastností pôdy, únosnosťou je produkčný potenciál pôd a zaťažiteľnosť zodpovedajúca prírodným danostiam a ekologickej stabilite,
- zmiešané zóny Z1 a Z2 majú ekologicko-environmentálnu funkciu, limitom územia je kategorizácia druhov pozemkov, únosnosťou je zaťažiteľnosť zodpovedajúca prírodným danostiam, ekologickej stabilite a mimoprodukčnému využívaniu územia.

C.1.1.11. V oblasti funkčného využívania územia z hľadiska krajinnokoekologických aspektov

Zásady funkčného využívania územia vo vzťahu k jeho ekologickej únosnosti

Volná krajina mimo zastavaného územia (súčasného a navrhované) je z hľadiska funkčného využívania riešená pre lesné zóny L1, L2 a L3, poľnohospodársku zónu P a zmiešané zóny Z1 a Z2, v ktorých ekologická únosnosť je zabezpečovaná nasledovnými zásadami:

- Lesná zóna L1 má ekologicko-environmentálno-produkčnú funkciu, limitom územia je ochrana prírody a zdrojov prírody, únosnosť územia je pre všetky antropické aktivity usmerňovaná požiadavkami ochrany prírody podľa 2. stupňa (ochranné pásmo NP Malá Fatra), ochrany lesov a požiadavkami ochrany prírodných minerálnych zdrojov,
- lesná zóna L2 má ekologicko-environmentálno-produkčnú funkciu, limitom územia je schválená kategorizácia lesných porastov a zachovanie prírodného prostredia pre navrhovanú CHKO Lúčanská Malá Fatra, únosnosťou je prioritný ekologický a environmentálny potenciál lesov, produkčný potenciál lesov je ovplyvňovaný ekologickými požiadavkami pre intenzitu, spôsoby a formu ťažobných a obnovných postupov,
- lesná zóna L3 má ekologicko-environmentálno-produkčnú funkciu, limitom územia je kategorizácia lesov a funkcia lesoparku, čomu zodpovedajú ťažobné a obnovné postupy pri hospodárení v lesoch,
- poľnohospodárska zóna P má ekologicko-produkčnú funkciu, limitom územia je navrhovaná kategorizácia druhov pozemkov, ochrana, zachovanie a obnova prirodzených vlastností pôdy, únosnosťou je produkčný potenciál pôd a zaťažiteľnosť zodpovedajúca prírodným danostiam a ekologickej stabilite,
- zmiešané zóny Z1 a Z2 majú ekologicko-environmentálnu funkciu, limitom územia je kategorizácia druhov pozemkov, únosnosťou je zaťažiteľnosť zodpovedajúca prírodným danostiam, ekologickej stabilite a mimoprodukčnému využívaniu územia.

Návrh opatrení na elimináciu alebo obmedzenie stresových prvkov v krajine

K stresovým javom, ktoré v riešenom území negatívne ovplyvňujú prirodzený vývoj ekosystémov patria – urbánny priestor, rekreačné areály, dopravné plochy a línie, regulácie vodných tokov, ťažobné areály a všetky sekundárne vplyvy z antropického využívania územia.

Opatrenia na elimináciu alebo obmedzenie stresových javov sú riešené podľa charakteru stresového prvku ovplyvniteľného riešením územného plánu. Z hľadiska krajinnej štruktúry sú to :

- Revitalizovanie regulovaných úsekov vodných tokov v zastavanom území,
- zachovanie líniovej ochranno-izolačnej zelene popri komunikácii I/18 a železničnej trati a vytvorenie novej popri navrhovanej diaľnici,

- využívanie poľnohospodárskeho pôdneho fondu v krajinno-ekologických zónach Z1 a Z2 len v kategórii trvalé trávne porasty a zachovanie celého územného rozsahu súčasnej krajinárskej zelene (lesnej a nelesnej),
- zabezpečenie územného rozsahu genofondových lokalít v priestore Piatrová – Šiarna – Kamelec (biocentrá) pri navrhovaní lyžiarskych zjazdových tratí,
- zabezpečenia územného rozsahu všetkým ostatným genofondovým lokalitám začlenených do siete prvkov kostry územného systému ekologickej stability.

Návrh opatrení na zachovanie a obnovenie krajinno-ekologických a estetických hodnôt územia

Z hľadiska zachovanie ekologicky hodnotných krajinných segmentov sú navrhované nasledovné opatrenia:

- zabezpečiť monitoring bioty v územných častiach – Lazy a Piatrová – Šiarna a podľa výsledkov v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny (pripravovaná novela) posúdiť zvýšenie ich ochrany pre 4. stupeň v lokalite Lazy (Hluchovo) a 2. stupeň v lokalite Piatrová – Šiarna (ekologicky významný prvok),
- akceptovať delimitáciu poľnohospodárskej pôdy do lesného pôdneho fondu so sukcesiou lesnej vegetácie a začleniť ich do kategórie lesov osobitného určenia s pôdochranným, ekologickým a krajinotvorným účinkom
- zachovať územný rozsah a prirodzený vývoj krajinným segmentom začleneným do siete prvkov kostry územného systému ekologickej stability
- zachovať a udržiavať v dobrej ekologickej výkonnosti sprievodnú vegetáciu všetkým vodným tokom, úseky s absenciou vegetácie vysadiť novou
- zachovať všetku krajinársku zeleň solitérnej alebo skupinovej štruktúry nachádzajúcej sa v území mimo les

C.1.1.12. V oblasti ochrany prírody, tvorby krajiny a udržania ekologickej stability

Regulatívy zohľadňujú podmienky ochrany prírody a zdrojov prírody, zabezpečujú biodiverzitu a ekologickú stabilitu v území a vytvárajú územné predpoklady optimálneho produkčného a mimoprodukčného využívania územia.

Zabezpečenie týchto zásad je riešené územným vymedzením krajinno-ekologických zón, v ktorých je potrebné:

- V lesných L1 a L2 – zachovať minimálne súčasnú typologickú a druhovú pestrosť lesných ekosystémov, zvyšovať podiel prirodzenej obnovy, podporovať stanovištne vhodné drevinové zloženie zohľadňujúce vertikálnu a horizontálnu štruktúru územia, ťažobno-obnovné postupy prispôbovať požiadavkám ochrany prírody, podporovať jemnejšie formy hospodárenia a technologickú disciplínu zabezpečujúce trvalo udržateľný rozvoj ako jedného z najdôležitejších obnoviteľných zdrojov, zabezpečovať potažbovú úpravu terénu a manipulačných skládok, zachovať prírodný charakter vodným tokom vrátane ich sprievodnej vegetácie,
- v krajinnej zóne L3 - akceptovať funkciu lesoparku (rozšírenie jestvujúceho lesoparku), lesné porasty ponechať v súčasnej kategórii lesov (ochranné lesy, lesy osobitného určenia, hospodárske lesy) s rekreačno-relaxačnou funkciou (mimo ochranné lesy), vypracovať projekt lesoparku, ktorý určí kontaktné zóny s potrebnou lesoparkovou úpravou,
- v krajinnej zóne P – zachovať minimálne súčasnú štruktúru agroekosystémov, aplikovať agro-technické postupy pri obrábaní orných pôd s protieróznym účinkom, udržiavať účelové komunikácie v dobrom technickom stave, zachovať prírodný charakter sprievodnej vegetácie vodných tokov, dopravných komunikácií a nastupujúcej sukcesie nevyužívaných plôch,

- v krajinných zónach Z1 a Z2 – akceptovať funkciu lesoparku, súčasné lesné porasty ponechať v kategórii lesy osobitného určenia s rekreačno-relaxačnou funkciou, lesné porasty získané delimitáciou z PPF zaradiť do kategórie lesy osobitného určenia, vypracovať projekt lesoparku, celý územný rozsah poľnohospodárskej pôdy využívať len v kategórii trvalé trávne porasty (kosné lúky a pasienky), lúky pravidelne kosiť a pasienky prepásat' hospodárskymi zvieratami v ekologicky únosnej zaťažiteľnosti, poľnohospodársku pôdu so sukcesiou nelesnej drevinnej vegetácie preradiť do ostatných plôch, zachovať prírodný charakter vodných tokov vrátane ich sprievodnej vegetácie, pohybové turistické aktivity vykonávať len po vyznačených turistických trasách a účelových cestách,
- rešpektovať vymedzenie prvkov kostry územného systému ekologickej stability s charakterom – jadrové územie národného významu v rozsahu navrhovanej CHKO Lúčanská Malá Fatra, biocentrum regionálneho významu – Minčol – Dlhá lúka a biocentrá lokálneho významu – Lazy, Kamenec – Piatrová, Šiarna, Tisovo, Grúň – Dzuranova tóňa – Ferházová, Za Váhom, Dolný tok Kozinského potoka a sútok Turca s Váhom - Jazierka, biokoridory nadregionálneho, regionálneho a lokálneho významu ktorými sú – rieka Váh a Turiec, ekotón, potoky v lokalite Medzิปотоčie, Kamenný potok, potok Javorina a Mníšia a všetky interakčné prvky
- rešpektovať vo vymedzených biocentrách a biokoridoroch podmienky ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.

C.1.2. Regulatívy priestorového využitia územia

V riadiacom procese zameranom na rozvoj mestského organizmu dôležitú úlohu zohráva aj priestorová regulácia, ktorú je potrebné sledovať vo všetkých urbanistických okrskoch a všetkých záujmových okruhoch v nasledovnom rozsahu:

Návrh priestorových regulatívov územného rozvoja:

Číslo návrh. plochy	Poloha, charakter a špecifikácia určujúceho javu, funkcie	Záväzné regulatívy
		<ul style="list-style-type: none"> • hlavnú kompozičnú os mesta tvorí vodný tok Turca spolu s jestvujúcou mestskou komunikáciou situovanou vedľa vodného toku – kompozičný účinok podporujú objekty HBV a jestvujúca vysoká sprievodná zeleň pri Turci • pri situovaní nových objektov rešpektovať uličné čiary, ako aj historickú parceláciu • chrániť jestvujúcu líniovú zeleň situovanú vedľa vodného toku Turiec, počítať s jej dobudovaním
1	Centrálny priestor v okrsku 001	<ul style="list-style-type: none"> • priestorový účinok námestia akcentovať zastavaním prelúk • maximálna výška navrhovaných objektov - 2-3 nadzemné podlažia, počítať s využitím strešných priestorov • vo väčších objektoch občianskej vybavenosti riešiť parkovacie plochy v suteréne • dvorné trakty jestvujúcich objektov situované smerom na námestie prebudovať na reprezentačné fasády s výkladmi a nástupmi do predajných priestorov • pri zástavbe prelúk ponechať v prízemí podchod pre peších

Číslo navrh. plochy	Poloha, charakter a špecifikácia určujúceho javu, funkcie	Záväzné regulatívy
		<ul style="list-style-type: none"> • v centrálnej mestskej zóne pri aplikovaní rekonštrukčných zásahov a zvyšovaní kapacity objektov neprevýšiť výšku 4 nadzemných podlaží
2	Belejova lúka	<ul style="list-style-type: none"> • štruktúru jednotlivých funkčných celkov akcentovať prvkami vysokej zelene • priestorový účinok navrhovaných objektov využiť na tvorbu centrálnych priestorov
3	Východná časť okrsku 003, navrhovaná HBV	<ul style="list-style-type: none"> • objekty navrhovanej hromadnej bytovej výstavby v okrsku 003 s maximálnou výškou 5 nadzemných podlaží, strechy šikmé alebo sedlové, s využitím podkrovného priestoru na obytné účely • objekty HBV previazať s rodinnými domami – zmiešané obytné územie • parkovacie priestory v suteréne objektov • počítať s budovaním kľudných dvorných priestorov
4	Stredná časť okrsku 003, navrhovaná IBV	<ul style="list-style-type: none"> • navrhované objekty IBV organicky previazať so štruktúrou HBV • rodinné domy samostatne stojace riešiť s okrasnou zeleňou a bez hospodárskych aktivít • maximálna výška navrhovaných objektov 2-3 nadzemné podlažia • podkrovné priestory využiť na obytné účely • veľkosť pozemkov cca 800 – 3000 m² • parkovanie zabezpečiť na vlastnom pozemku • garážovanie v objekte alebo pri objekte domu • kontaktné plochy pozemkov s biokoridormi situovanými pri vodných tokoch v plnej miere rešpektovať • vo väčších obytných plochách vytvárať centrálné verejné priestory
5	Navrhované obvodové centrum v okrsku 003	<ul style="list-style-type: none"> • navrhované objekty občianskej vybavenosti základnej i vyššej situovať podľa funkčnej a spoločenskej dôležitosti vo vzťahu k námestiu nasledovne: <ul style="list-style-type: none"> – hotelové, sakrálné, obchodné objekty služieb a administratívy priamo k centrálnej pešej ploche – areály školy, materskej škôlky, ihrísk, parkov a parkovísk do okrajovej polohy centra – maximálna výška nadzemných podlaží 2-6 – vo vyšších poschodiach objektov občianskej vybavenosti aj byty – strechy šikmé, sedlové, kombinované – v suterénoch objektov riešiť garážovanie motorových

Číslo navrh. plochy	Poloha, charakter a špecifikácia určujúceho javu, funkcie	Záväzné regulatívy
		<p>vozidiel</p> <ul style="list-style-type: none"> - počítat tiež s plochou pre zábavné a relaxačno-oddychové zariadenia
6	Navrhované parkové úpravy	<ul style="list-style-type: none"> • vo východnej, západnej a juhozápadnej časti navrhovaného obvodového centra vybudovať malé mestské parky • väčšiu časť parkov bude tvoriť vysoká a kríková zeleň • parkové plochy vybaviť chodníkmi a kompletne zabezpečeným parterom
7	Navrhovaná záhradkárská osada	<ul style="list-style-type: none"> • záhradkársku osadu vybaviť prístreškami pre pracovné nástroje a oddych
8	Navrhovaná IBV v okrsku 007	<ul style="list-style-type: none"> • špecifickou požiadavkou je osadenie objektov IBV vo vzdialenosti 40 m od juhozápadného oplotenia • v predzáhradkách situovať okrasnú zeleň opticky spájajúcu zeleň biokoridorov s lesom • rodinné domy samostatne stojace riešiť s okrasnou zeleňou, bez hospodárskych aktivít • maximálny počet nadzemných podlaží 2, strecha sedlová • veľkosť pozemkov cca 800 – 1200 m² • parkovať na vlastnom pozemku • garážovať v rodinnom dome alebo pri objekte domu • rešpektovať jestvujúci biokoridor pri vodnom toku • vytvoriť podmienky pre zabezpečenie technickej a dopravnej infraštruktúry • v maximálnej možnej miere použiť prírodné materiály
9	Navrhované plochy ICHR	<ul style="list-style-type: none"> • objekty citlivo včleniť do jestvujúcej zástavby • maximálny počet nadzemných podlaží 2 • šikmé strechy • objekty neprehusťovať, zachovať rekreačný charakter krajiny • doriešiť obslužné komunikácie • rešpektovať jestvujúci biokoridor pri vodnom toku
10	Navrhované záchytné parkovisko pri okrsku 007	<ul style="list-style-type: none"> • vzhľadom na svažitý terén a jestvujúce plynové potrubie navrhované parkovisko riešiť v ďalších stupňoch ÚPD s rešpektovaním ochranného pásma plynovodu vo viacerých výškových úrovniach
11	Navrhované objekty rekreačných zariadení	<ul style="list-style-type: none"> • maximálny počet lôžok 150 • maximálny počet nadzemných podlaží - 3 • šikmé strechy • ako doplnujúce funkcie občerstvenie, reštauračné zariadenie, verejné sociálne zariadenia • členitý objekt, rešpektujúci klesajúci terén

Číslo navrh. plochy	Poloha, charakter a špecifikácia určujúceho javu, funkcie	Záväzné regulatívy
12	Navrhované biokoridory v severnej časti riešeného územia	<ul style="list-style-type: none"> navrhované biokoridory situovať tiež so zámerom priestorove členiť rekreačno-relaxačnú zónu
13	Okrskok 004	<ul style="list-style-type: none"> eliminované plochy bývania a občianskej vybavenosti považovať za rezervné plochy pre perspektívny rozvoj mesta po návrhovom období
14	Okrskok 004	<ul style="list-style-type: none"> v rámci perspektívneho zväčšovania objektov Slovenskej národnej knižnice uvažovať s nadstavbou 1 až 2-mi podlažiami, ako aj s využitím podkrovných priestorov
15	Okrskok 004	<ul style="list-style-type: none"> rešpektovať jestvujúce športovo – rekreačné plochy
16	Plochy vybavenosti situované západne od cesty I/18	<ul style="list-style-type: none"> navrhované objekty občianskej vybavenosti mestskej, nadmestskej až regionálnej úrovne, veľkoplošné predajne ich vonkajší výraz i funkcia vytvára nástupný reprezentačný priestor do mesta Vrútok, maximálna výška 4 nadzemné podlažia rešpektovať osobitné väzby na pešie komunikácie počítať s tvorbou dvorných a zásobovacích traktov parkovacie priestory pri objektoch vybavenosti dotvorenie špecifickou zeleňou
17	Plochy vybavenosti situované západne od cesty I/18	<ul style="list-style-type: none"> navrhované plochy cintorína chápať ako pietny park, v ktorom cca 40 % plôch tvorí parková zeleň s možnosťou oddychu, relaxácie rešpektovať ochranné pásmo jestvujúcich plynovodov
18	Plochy navrhovanej výroby situované východne od cesty I/18	<ul style="list-style-type: none"> objekty vytvárajú nástupný priestor do mestského organizmu zo severnej strany navrhované výrobné objekty – maximálna výška 3-4 nadzemné podlažia administratívne objekty bodového charakteru – maximálna výška 6-8 nadzemných podlaží nástupný priestor do areálov z cesty III/01892 zabezpečiť prekládku vzdušného elektrického vedenia jestvujúce plynové potrubie ponechať v areáli a rešpektovať jeho ochranné pásmo hlavné parkovacie plochy situovať pred výrobnými areálmi vnútorné priestory vybaviť prístupovými cestami, chodníkmi, plochami a sadovými úpravami zameranými na vytvorenie reprezentačných areálov
19	Funkčná plocha situovaná južne od	<ul style="list-style-type: none"> navrhované dopravné zariadenie vzhľadom ku špecifickej polohe križovatky a nástupu do mestského organizmu v ďal-

Číslo navrh. plochy	Poloha, charakter a špecifikácia určujúceho javu, funkcie	Záväzné regulatívy
	cesty III/01892	ších stupňoch ÚPD a realizačnom projekte riešiť so zreteľom týchto aspektov
20	Navrhované výrobné funkcie pri Lipoveckej ceste	<ul style="list-style-type: none"> navrhované výrobné zariadenia riešiť s prihliadnutím na zvýšenú niveletu cesty III/01892, jestvujúcich dopravných zariadení a železničnej trate.
21	Jestvujúca i navrhovaná IBV v okrskoch 005 a 002	<ul style="list-style-type: none"> pri rekonštrukčných zásahoch možná nadstavba objektov do výšky 2-3 nadzemných podlaží strechy šikmé, sedlové
22	Navrhovaná občianska vybavenosť	<ul style="list-style-type: none"> navrhované objekty občianskej vybavenosti – maximálna výška 3-4 nadzemné podlažia strechy šikmé, sedlové
23	Jestvujúci cintorín	<ul style="list-style-type: none"> zatiaľ využiť voľné plochy na pochovávanie po vyťažení funkčných plôch v starších častiach jestvujúceho cintorína začať budovať navrhovaný cintorín formou pietneho parku, zabezpečiť projektovú dokumentáciu

C.2. Zoznam verejnoprospešných stavieb (VPS)

Zo zámerov Územného plánu mesta Vrútky vyplývajú tiež požiadavky na definovanie verejnoprospešných stavieb, pre ktoré je potrebné až do doby ich realizácie vytvoriť vhodné územné a technické podmienky, ktoré umožnia ich realizáciu. Z § 29, ods. 2 zákona č. 50/1976 Zb., ako aj zo znenia neskorších predpisov vyplývajú možnosti pre vyvlastnenie pozemkov, stavieb a práv pre úspešnú realizáciu verejnoprospešných stavieb. Pre jednotlivé odvetvia sú to nasledovné stavby:

C.2.1. Doprava

VD1	rekonštrukcia základnej siete, ktorú tvoria cesty I. a III. triedy
VD2	rekonštrukcia poddimenzovaných ulíc v okrskoch 005 a 002
VD3	trasa navrhovanej diaľnice D1
VD4	navrhované mestské komunikácie
VD5	navrhované obslužné komunikácie
VD6	výstavba navrhovanej autobusovej stanice v okrsku 001
VD7	výstavba navrhovaného centrálného mestského pešieho priestoru v okrsku 001
VD8	všetky navrhované pešie komunikácie
VD9	navrhované parkovacie plochy

C.2.2. Vodné hospodárstvo

VH1	II.tlakové pásmo vodovodu Vrútky - čerpacia stanica pri jestvujúcom vodojeme, výtlačné potrubie PVC DN 90 dĺžky 500 m, vodojem s objemom 2 x 100 m ³ , zásobné potrubie PVC DN 110 dĺžky 110 m, rozvodná sieť DN 110 prepojená na jestvujúce potrubie na ulici Karvaša a Bláhovca, predĺženie jestvujúceho potrubia DN 100 na ulici Karvaša a Bláhovca dĺžky 550 m do okrsku č.3, a príslušná rozvodná vodovodná sieť v obytnej a
-----	--

	rekreačnej zástavbe
VH2	predĺženie potrubia DN 100 dĺžky 600 m na ulici Francúzskych partizánov do areálu navrhovaného záchytného parkoviska pri ceste I/18
VH3	hlavná rozvodná vodovodná sieť PVC DN 110 dĺžky cca 1.000 m v I. tlakovom pásme v okrsku č.3
VH4	čerpacia stanica pri vodojeme Vrútky II a výtlačné potrubie dĺžky 700 m pre rekreačné zariadenie Pod Piatrovou
VH5	splašková kanalizácia v okrskoch 3,5,7 profilu DN 300 a 250 bližšie nešpecifikovaná
VH6	dažďová kanalizácia v okrskoch 3,5,7 bližšie nešpecifikovaná
VH7	čerpacia stanica splaškových vôd a tlaková kanalizácia v okrsku 5 bližšie nešpecifikovaná
VH8	komplex splaškovej kanalizácie s ČOV pre rekreačný areál Pod Piatrovou, bližšie nešpecifikovaný
VH9	samostatné malé ČOV pre areál záchytného parkoviska pri ceste I/18 a výroby v okrsku 5
VH10	miestne úpravy Javoriny, Kamenného a Nepomenovaného potoka

C.2.3. Zásobovanie teplom

VT1	navrhované tepelné siete, tepelné odovzdávacie stanice
-----	--

C.2.4. Zásobovanie plynom

VP1	navrhované strednotlakové distribučné plynovody v intraviláne mesta
VP2	napojenie navrhovaných funkčných plôch prostredníctvom strednotlakového distribučného plynovodu

C.2.5. Zásobovanie elektrickou energiou

VE1	demontáž VVN 110 kV vedenie č. 7720 v smere HC Lipovec – VE Sučany a realizácia prepojenia 110 kV vedenia č. 7717 a č. 7767 v smere HC Lipovec – VE Sučany
VE2	Vybudovanie navrhovaných murovaných trafostaníc s kapacitou transformátora podľa tabuľky navrhovaných trafostaníc a energetického zbilancovania jednotlivých okrskov s ich káblovým prepojením na jestvujúce distribučné VN 22 kV vedenie č. 206 a možnosťou prepojenia na VN 22 kV distribučné vedenie č. 291
VE3	Zaslučkovanie navrhovaných murovaných trafostaníc VN 22 kV káblovým rozvodom suchými káblami AXEKVCEY do 240 mm ² vedenými v zemi
VE4	vybudovanie novej stožiarovej trafostanice TS vlek II. pre rekreačno–športové zázemie s lyžiarskymi vlekmi a zasnežovaním a TS 193 pre ICHR č. 2
VE5	zvýšenie výkonov jestvujúcich trafostaníc v intenzifikovaných lokalitách podľa potreby intenzifikácie a stožiarové trafostanice nahrádzať murovanými s VN 22 kV káblovými prípojkami
VE6	náhrada vzdušných 22 kV prípojok v urbanizovanom priestore riešených okrskov káblovými VN 22 kV prípojkami vedenými v zemi popri navrhovaných cestných a peších komunikáciách
VE7	preložka časti vzdušného jednosmerného vedenia 3 kV - ŽSR do novej trasy v okrsku 005 mimo urbanizované územie
VE8	zakáblovanie jestvujúcich VN 22 kV vzdušných vedení č. 254 a č. 255 pre ŽSR pri Dubnej skale
VE9	realizácia NN sekundárnych vývodov z jestvujúcich trafostaníc v intenzifikovaných loka-

	litách závesnými a samonosnými káblami po jestvujúcich podperných bodoch sekundárnej vzdušnej siete NN, ktoré budú postupne nahrádzať vzdušné vedenia z neizolovaných vodičov AlFe, resp. tieto vedenia v centrálnej časti obce a popri štátnej ceste postupne zakáblovať zemnými káblami typu AYKY do 240 mm ² uloženými v zemi
VE10	vybudovanie NN sekundárnej siete v navrhovanej urbanizovanej bytovej zástavbe IBV, HBV a občianskej vybavenosti zemnými káblami typu AYKY do 240 mm ² uloženými v zemi popri cestných a peších komunikáciách, kde sa jednotlivé objekty budú napájať slučkovaním cez rozpojovacie a prípojkové skrine objektov s elektromerovými rozvádzačmi voľne prístupnými z ulice, s možnosťou dosiahnutia dvojcestného zásobovania
VE11	vybudovanie vonkajšieho osvetlenia výbojkovými svietidlami s úspornými zdrojmi, ktoré sú osadené na podperných bodoch spolu s NN sekundárnym rozvodom, resp. v novourbanizovaných lokalitách na samostatných oceľových stožiaroch s káblovým zemným rozvodom AYKY do 25 mm ² , spínanie osvetlenia bude zabezpečené prostredníctvom rozvádzačov RVO od trafostaníc

C.2.6. Telekomunikácie

VT1	rekonštrukcia a rozšírenie nevyhovujúcej miestnej telefónnej siete v intenzifikovaných lokalitách metalickými káblami zemnou úložnou kabelážou
VT2	budovanie novej miestnej telefónnej siete zemnou úložnou kabelážou metalickými káblami v novourbanizovaných lokalitách z jestvujúceho digitálneho uzla služieb obce Vrútky a to HOST Vrútky v zemi popri navrhovaných cestných a peších komunikáciách
VT3	vybudovanie sústreďovacej ústredne RSÚ v novourbanizovanom okrsku 003 s veľkou hustotou telefónnych staníc, ktorá bude vysunutou časťou telekomunikačnej riadiacej digitálnej ústredne HOST Vrútky

D. Postup pri ďalšom zabezpečovaní ÚPD

D.1. Stupne a druh zabezpečovanej územno-plánovacej dokumentácie

Zo zabezpečovania doterajších etáp územného plánu vyplynuli požiadavky na vypracovanie nasledovnej územnoplánovacej dokumentácie :

- Urbanistická štúdia – urbanistický okrsok 003
- Urbanistická štúdia – mestské centrum, okrsok 001
- Urbanistická štúdia – Belejova lúka, časť okrsku 002
- Urbanistická štúdia rekreačnej zóny Piatrová, vrátane severnej časti k.ú. mesta
- Urbanistická štúdia – urbanistický okrsok 005, 002

